

Mötesbok: Fritidsnämnden (2025-03-19)

Fritidsnämnden

Datum: 2025-03-19

Plats: Esplanaden, Länken 3 trappor, Stadshuset

Kommentar:

Dagordning

Kl. 13.15 Upprop, Esplanaden

Kl. 15.50-16.20 ca ICLD-projektet och ungdomsdemokrati i Umeå kommun

Behandling av mötesärenden

15/25 Val av justerare, godkännande av dagordning och fråga om jäv	3
16/25 Stöd till anläggningar, drift 2025	4
17/25 Fritidsnämndens yttrande över förslag till planeringsdirektiv för 2026	21
18/25 Revidering av föreningstaxor inom Bad 2026	100
19/25 Tilläggsuppdrag 2023:4	105
20/25 Information och rapporter mars 2025	119
21/25 Anmälningssärenden/delegationsbeslut mars 2025	191

Tjänsteskrivelse

2025-03-05

Fritidsnämnden

Diariennr: FN-2025/00006

Val av justerare, godkännande av dagordning och fråga om jäv

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att till justerare av dagens protokoll utse Joline Göttfert (M).

att godkänna sammanträdets dagordning.

att till protokollet notera att ingen person är jävig.

Ärendebeskrivning

Eventuella ändringar i nämndens föredragningslista noteras. En jävig person får varken delta i handläggningen av ärendet eller närvara vid nämndens hantering av ärendet.

Beredningsansvariga

Elisabeth Anttu, nämndsekreterare

Anders Linder
Stf. fritidsdirektör

Elisabeth Anttu
Nämndsekreterare

Tjänsteskrivelse

2025-03-10

Fritidsnämnden

Diariennr: FN-2025/00017

Stöd till anläggningar, drift 2025

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att fastställa *Stöd till anläggningar* enligt följande fördelning mellan inriktningarna *drift* och *investering*:

Drift	4 004 363 kr
Samlingslokaler	1 126 968 kr
<u>Investering</u>	<u>1 980 593 kr</u>
Totalt:	7 111 924 kr

att fördela *Stöd till anläggningar drift* enligt bifogad bilaga.

Ärendebeskrivning

Stöd till anläggningar är till för att stötta ideella föreningar som äger och driver egna lokaler och anläggningar inom idrotts- och friluftsområdet samt för samlingslokaler inom kommunen. Stödet består av två delar:

- ett driftstöd som syftar till att täcka delar av driftskostnaderna för föreningsägda lokaler, anläggningar och samlingslokaler för att på så sätt stötta föreningar att driva egna anläggningar som komplement till de kommunala.
- ett investeringsstöd som syftar till att skapa förutsättningar för nybyggnad och renovering av föreningsägda anläggningar för att på så sätt bidra till utveckling och förbättringar av anläggningar som är till gagn för kommunmedborgarna.

Budgeterade medel för *Stöd till anläggningar 2025* uppgår till 7 111 924 kronor där kulturnämnden bidrar med 465 600 kronor till drift av samlingslokaler och resterande del av budgeten finansieras av fritidsnämnden. Fördelning av drift för samlingslokaler och fördelning av investering hanteras i separata ärenden under våren.

Beslutsunderlag

Bilaga Stöd till anläggningar drift 2025

2 av 2

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2025/00017

Beredningsansvariga

Ida Odeblom, fritidskonsulent

Beslutet ska skickas till

Berörda föreningar

Monica Svonni
Verksamhetschef Föreningsbyrå/stab

Ida Odeblom
Fritidskonsulent

Fördelning av Stöd till anläggningar 2025

Budget: 7 111 924 kr (varav 465 600 från KN)

	2025	2024
Drift	4 004 363	3 918 070
Samlingslokaler	1 126 968	1 114 000
Investering	1 980 593	2 249 534
S:a	7 111 924	7 281 604

Summering av driftsstödet 2025

Anläggningstyp	2025	2024
Badplatser	63 000	63 000
Eljusspår	233 080	243 860
Fiskeplatser	143 000	125 500
Fotbollsplaner	515 100	547 350
Friluftsanläggning	180 000	135 000
Golfanläggning	172 500	127 500
Isbanor	165 500	174 850
Klubb- och kanslilokaler	620 683	598 410
Ridanläggning	854 000	854 000
Skoterleder	202 000	216 400
Tennisbanor	18 000	18 000
Övriga anläggningar	837 500	823 000
S:a	4 004 363	3 926 870

Badplatser

Förening	Yta/bana	Bidrag/kr	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt.stöd
Brattby-Gubböle IF	Brygga	1 000	1 000	1 000	Allm.intr
	Toalett	2 000	2 000	2 000	
	Renhållning	2 000	2 000	2 000	
Hissjö Bygdegårdsförening	Brygga	1 000	1 000	1 000	Allm.intr
	Toalett	2 000	2 000	2 000	
	Renhållning	2 000	2 000	2 000	
Degersjö Fritidsklubb	Brygga	1 000	1 000	1 000	Allm.intr
	Toalett	2 000	2 000	2 000	
	Renhållning	2 000	2 000	2 000	
Holmöns utvecklingsforum	Toalett x3	2 000	6 000	6 000	Allm.intr
	Renhållning x3	2 000	6 000	6 000	
Kassjö Intresse-Bygdegård	Brygga	1 000	1 000	1 000	Allm.intr
	Toalett	2 000	2 000	2 000	
	Renhållning	2 000	2 000	2 000	
Norrbyns Intresseförening	Brygga	1 000	1 000	1 000	Allm.intr
	Toalett	2 000	2 000	2 000	
	Renhållning	2 000	2 000	2 000	
Norrmjöle bys samfällighet	Toalett	2 000	2 000	2 000	Allm.intr
	Renhållning	2 000	2 000	2 000	
Rödåbygdens IK	Brygga	1 000	1 000	1 000	Allm.intr
	Toalett	2 000	2 000	2 000	
	Renhållning	2 000	2 000	2 000	
Sörfors Intresse-/bygdegård	Brygga	1 000	1 000	1 000	Allm.intr
	Toalett	2 000	2 000	2 000	
	Renhållning	2 000	2 000	2 000	
Södervik stugeförening	Toalett	2 000	2 000	2 000	Allm.intr

Förening	Yta/bana	Bidrag/kr	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt.stöd
	Renhållning	2 000	2 000	2 000	
Yttersjö Fritidsförening	Brygga	1 000	1 000	1 000	Allm.intr
	Toalett	2 000	2 000	2 000	
	Renhållning	2 000	2 000	2 000	
Yttertavle BGF	Brygga	1 000	1 000	1 000	Allm.intr
	Renhållning	2 000	2 000	2 000	
S:a			63 000	63 000	

Elljusspår

Förening	Yta/bana	Längd (km)	Bidrag/km	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt.stöd	Övrigt
Botsmarks SK	Klassisk/skate	2,5	4 400	11 000	12 100	Allm.intr	
Brattby-Gubböle IF	Klassiskt	3,6	4 400	15 840	15 840	Allm.intr	
Djäkneböle-Bjännsjö IF	Klassiskt	1,8	4 400	7 920	7 920	Allm.intr	
Flurkmarks IK	Klassiskt	2,4	4 400	10 560	10 560	Ja	
Furunäs/Bullmark IK	Klassiskt	2,2	4 400	9 680	9 680	Ja	
Gravmarkbygdens byalag	Klassiskt	2,2	4 400	9 680	9 680	Allm.intr	
IFK Umeå	Klassiskt/skate	4,5	4 400	19 800	19 800	Ja	Ersmarksberget
Hissjö SK	Klassiskt	2,7	4 400	11 880	11 880	Ja	
Innertavle Bygdegård	Klassisk/skate	2,5	4 400	11 000	12 100	Allm.intr	
Kasamark byg och IF	Klassisk	1,7	4 400	0	7 480	Allm.intr	Ej sökt
Kassjö Intresse-Bygdegård	Klassiskt	3,0	4 400	13 200	13 200	Allm.intr	
Kroksjö IF	Klassiskt	2,5	4 400	11 000	11 000	Allm.intr	
Rödåbygdens IK	Klassiskt	7,0	4 400	30 800	30 800	Allm.intr	
Stöcke IF	Klassiskt	2,5	4 400	11 000	11 000	Ja	
Sörfors Intresse-/bygdegård	Klassiskt	2,0	4 400	8 800	8 800	Allm.intr	
Sörmjöle IK	Klassiskt	2,0	4 400	8 800	8 800	Allm.intr	
Tavelsjö AIK	Klassisk/skate	2,5	4 400	11 000	12 100	Ja	
Täfteå IK	Klassisk/skate	2,5	4 400	11 000	11 000	Ja	
Umedalens IF	Dagspår	12,0		10 000	10 000	Ja	Olles spår
Överboda SK	Klassiskt	2,3	4 400	10 120	10 120	Allm.intr	
S:a		64,4		233 080	243 860		

Olles spår undantas från regelverk trots dagspår

Fiskeplatser

Beräkningstabell	Kr/poäng	Antal	Poäng	Summa
Grundbidrag	500	1	2	1 000
Vindskydd		0	2	-
Vedhållning		0	1	-
Toaletter		0	2	-
Sophantering		0	1	-
Fiskebrygga		0	2	-
Båt för uthyrning		0	1	-
S:a				1 000

Förening	Grundbidrag	Vindskydd x1000 kr	Vedhållning x500kr	Toaletter x1000kr	Sophantering x500 kr	Fiske- brygga x1000kr	Båt x500kr	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt. stöd
Djäkneböle samfällighetsförening	1 000	3 000	1 500	3 000	1 500	3 000	0	13 000	13 000	Allm. intr
FVO Bjensjön	1 000	1 000	0	0	0	0	1 000	3 000	0	Allm. intr
FVO Hörnån	1 000	13 000	6 500	5 000	6 500	1 000	0	33 000	33 000	Allm. intr
FVO Kroksjö-Täfteträsket	1 000	3 000	1 500	1 000	500	0	0	7 000	7 000	Allm. intr
FVO Rödåbygden	1 000	6 000	1 500	2 000	500	1 000	2 000	14 000	14 000	Allm. intr
FVO Trehörningen	1 000	0	500	0	500	6 000	1 000	9 000	9 000	Allm. intr
Gravmarkbygdens byalag	1 000	17 000	8 500	5 000	8 500	0	0	40 000	40 000	Allm. intr
Grisbacka byamän	1 000	2 000	1 000	0	0	0	0	4 000	4 000	Allm. intr
IOGT-NTO Medmänniska	1 000	1 000	500	1 000	500	0	0	4 000	0	Allm. intr
Klabböle Bys Samfällighet	1 000	0	0	0	0	0	0	1 000	1 000	Allm. intr
Uman Flugfiskeförening	1 000	2 000	1 000	1 000	1 000	0	0	6 000	0	Allm. intr
Umeå Barnensdagsförening	1 000	0	1 000	1 000	500	1000	0	4 500	0	Allm. intr
Åhedåns Fiskevårdsområdesförening	1 000	1 000	1 000	1 000	500	0	0	4 500	4 500	Allm. intr
S:a								143 000	125 500	

Fotbollsplaner

Gräsplan:	Matcharena (förbundsserier)	5 kr/kvm
	7 manna	2 000 4 kr/kvm
	11 manna	6 000 4 kr/kvm
	Sportfält/gräsyta	3 kr/kvm

Förening	Plan	Kvm	Kr/kvm	Summa	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt.stöd	Övrigt
Botsmark SK	Sportfält/gräsyta	6 000	3	18 000	9 000	9000	Allm. intr	Bidrag till halva ytan pga ej seriespel
Degernäs Fritid	Sportfält/gräsyta	6 000	3	18 000	9 000	9000	Allm. intr	Bidrag till halva ytan pga ej seriespel
Ersboda SK	Matcharena	6 000	5	30 000	30 000	30000	Ja	
	Övrig gräsplan (11)	6 000	4	24 000	24 000	24000		
	Övrig gräsplan (7)	2 000	4	8 000	8 000	8000		
	Sportfält/gräsyta	1 200	3	3 600	3 600	3600		
Ersmarks IK	Matcharena	6 000	5	30 000	30 000	30000	Ja	
	Sportfält/gräsyta	4 800	3	14 400	7 200	7200		Avdrag 50 % pga konstgräsnära
Flurkmarks IK	Matcharena	6 000	5	30 000	30 000	30000	Ja	
Furunäs/Bullmark IK	Sportfält/gräsyta	6 000	3	18 000	9 000	9000	Ja	Bidrag till halva ytan pga ej seriespel
Föreningen Bodbyn	Gräsyta	900	3	2 700	2 700	2700	Allm. intr	
Gimonäs Umeå IF	Sportfält/gräsyta	2 000	3	6 000	6 000	6000	Ja	Gimomyren
	Sportfält/gräsyta	6 000	3	18 000	-	18000	Ja	Avtalet uppsagt, Innertavle
IFK Umeå	Övrig gräsplan (11)	6 000	4	24 000	12 000	12000	Ja	Avdrag 50 % pga konstgräsnära
	Sportfält/gräsyta	4 800	3	14 400	7 200	7200		Avdrag 50 % pga konstgräsnära.
Klabböle IF	Sportfält/gräsyta	1 500	3	4 500	4 500	4500	Allm. intr	
Norrbyns Intr.förening	Sportfält/gräsyta	1 500	3	4 500	4 500	3750	Allm. intr	
Mariehems SK	Konstgräsplan	11-manna		15 000	0	15 000	Ja	Ej sökt

Förening	Plan	Kvm	Kr/kvm	Summa	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt.stöd	Övrigt
Obbola IK	Matcharena	6 000	5	30 000	30 000	30000	Ja	Brovallen
	Sportfält/Gräsyta	6 000	3	18 000	18 000	18000		Ängsparken
Rödåbygdens IK	Övr gräsplan (11)	6 000	4	24 000	24 000	24000	Allm. intr	
	Sportfält/gräsyta	2 000	3	6 000	6 000	6000		
Sandviks IK	Matcharena	6 000	5	30 000	30 000	30000	Ja	
	Övr gräsplan	4 500	4	18 000	18 000	18000		
	Sportfält/gräsyta	5 000	3	15 000	15 000	15000		
Stöcke IF	Övr gräsplan (11)	6 000	4	24 000	24 000	24000	Ja	
	Gräsyta	1 300	3	3 900	3 900	3900		
Sävar IK	Övr gräsplan	6 000	4	24 000	12 000	12000	Ja	Avdrag 50 % konstgräsnära
	Konstgräsplan	7-manna		7 500	7 500	7500		Bidrag mot redovisade kostnader
Stöcksjö IS	Multi konstgräsplan	5-manna		5 000	5 000	5000	Allm. intr	Bidrag mot redovisade kostnader
Södervik Stugförening	Sportfält/gräsyta	1 000	3	3 000	3 000	3 000	Allm. intr	fotboll, basket, tennis, innebandy
Sörmjölle IK	Matcharena	6 000	5	30 000	30 000	30 000	Allm. intr	
	Multi konstgräsplan	5-manna		5 000	5 000	5 000		Bidrag mot redovisade kostnader
Sörfors IF	Övrig gräsplan (11)	6 000	4	24 000	12 000	12 000	Ja	Avdrag 50 % pga konstgräsnära
	Konstgräs	11-manna		15 000	15 000	15 000		Bidrag mot redovisade kostnader
Tavelsjö AIK	Övrig gräsplan (11)	6 000	4	24 000	24 000	24 000	Ja	
Umedalens IF	Övrig gräsplan (11)	6 000	4	24 000	12 000	12 000	Ja	Avdrag 50 % pga konstgräsnära
	Konstgräsplan	11-manna		15 000	15 000	15 000		Bidrag mot redovisade kostnader
Yttersjö Fritidsförening	Sportfält/gräsyta	1 000	3	3 000	3 000	3 000	Allm. intr	
Överboda SK	Sportfält/gräsyta	2 000	3	6 000	6 000	6 000	Allm. intr	
S:a					515 100	547 350		

Friluftsanläggningar

Förening	Anläggning	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt stöd	Övrigt
Friluftsrådet Botsmark	Lobergsstugan	5 000	5 000	Allm.intr.	Utedass/vedbod/grillkåta/brandtorn/ vandringsled
Friluftsrådet Botsmark	Stenbergsstugan	5 000	5 000	Allm.intr	Utedass/ vedbod/grillplats/bilväg med P-plats
Friluftsrådet Umeå	Hamptjärn	45 000	0	Allm.intr	Stugan (ca 150 kvm), förråd, toaletter och skidspår vintertid
Föreningen Stora stenen	Stenen/raststuga	20 000	20 000	Allm.intr	Grillstuga, sovstuga, kök/förråd, trädäck och tak över det
Hörneå Bygdgårdsförening	Mjösöstugan	5 000	5 000	Allm.intr	Öppen tillgänglig året om
KFUM	Nydala aktivitetscenter	20 000		Ja	Huvudbyggnad, sjöbod, skaparstuga, grillplats med grillkåta, klättertorn, utedass, förråd och containrar.
			20 000		Aktivitetsytor öppna för allmänheten; stor bollplan med sportgolv och basket/fotbollsmål, skateramp,cykelbanor, brygga
	Norrbyskär	50 000	50 000	Allm.intr	Låg äventyrsbana med linbana tillgänglig för öns besökare, 20 m högt klättertorn, basketplan, beachvolleyplan, bryggor för seglingsverksamhet. Aktivitetsytor öppna för allmänheten
UHSK Umeå Skidklubb	Bräntbergsstugan	30 000	30 000	Ja	Värmestuga och toaletter öppna för anläggningens besökare under öppettiderna
S:a		180 000	135 000		

Golfanläggningar

Förening	Antal hål	Bidrag/kr	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt.stöd
Umeå Golfklubb	27 + 6	2 500	82 500	82 500	Ja
Umeå Norrmjöle Golfklubb	18	2 500	45 000	45 000	Allm.intr
Sörfors Golfklubb	18	2 500	45 000	0	Allm.intr
S:a			172 500	127 500	

Isbanor

Utan sarg > 500 kvm	5 750 kr
Utan sarg < 500 kvm	3 550 kr
Med sarg > 500	9 600 kr
Med sarg < 500	6 850 kr
Belysning	2 500 kr

Förening	Tillägg bana	Mått/kvm	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt.stöd	Övrigt
Furunäs/Bullmark	Sarg, belysn.	> 500	12 100	12 100	Allm.intr	
Föreningen Bodbyn	Sarg, belysn.	> 500	12 100	12 100	Allm.intr	
Hissjö SK	Sarg, belysn.	< 500	9 350	9 350	Allm.intr	
Klabböle IF	Sarg, belysn.	> 500	12 100	12 100	Allm.intr	
Kroksjö IF	Sarg, belysn.	> 500	12 100	12 100	Allm.intr	
Ytterboda SK	Sarg, belysn.	< 500	0	9 350	Allm.intr	Ej sökt
Ansmarks Bygdegårdsförening	U. sarg, belysn.	< 500	6 050	6 050	Allm.intr	
Brattby-Gubböle IF	U. sarg, belysn.	> 500	8 250	8 250	Allm.intr	
Degersjö Fritidsklubb	U. sarg, belysn.	> 500	8 250	8 250	Allm.intr	
Djäkneböle-Bjännsjö IF	U. sarg, belysn.	> 500	8 250	8 250	Allm.intr	
Håkmars Hembygdsför.	U. sarg, belysn.	> 500	8 250	8 250	Allm.intr	
Hössjö Sportklubb	U. sarg, belysn.	> 500	8 250	8 250	Allm.intr	
Kassjö Bygdegårdsförening	U. sarg, belysn.	> 500	8 250	8 250	Allm.intr	
Norrbyns Intresseförening	U. sarg, belysn.	< 500	6 050	6 050	Allm.intr	
Norrmjöle bygdegårdsförening	U. sarg, belysn.	< 500	6 050	6 050	Allm.intr	
Skravelsjö fritidsförening	U. sarg, belysn.	> 500	8 250	8 250	Allm.intr	
Stöcksjö IS	U. sarg, belysn.	< 500	6 050	6 050	Allm.intr	
Tväråmark Rotes Bygn.för.	U. sarg, belysn.	< 500	6 050	6 050	Allm.intr	
Yttertavle Bygdegårdsförening	U. sarg, belysn.	> 500	8 250	8 250	Allm.intr	
Degernäs Fritid	U. sarg	> 500	5 750	5 750	Allm.intr	
Ersmarks IK	U. sarg	> 500	5 750	5 750	Allm.intr	
S:a			165 500	174 850		

Klubb- och kanslilokaler

75 kr x sammankomster eller max 60% av lokalkostnaden
Stödet kan endast sökas av föreningar som rapporterar aktivitetsstöd 7-20 år

Föreningar	Lokaler	Kostnader	Sammankomst	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt.stöd
		2024 *0,6	2024 *75kr			
Ersboda SK	Klubb- och kansli lokal, Ersängsvallen	44 082	148 200	44 082	37 551	Ja
Ersmark IK	Klubb- och kansli lokal, Ersmarksgården	48 000	106 425	48 000	52 968	Ja
Flurkmarks IK	Klubb- och kansli lokal, Flurkmarks IP	82 800	70 050	70 050	53 325	Ja
Hissjö SK	Klubb- och kansli lokal, Hissjö IP	23 946	13 875	13 875	11 550	Ja
IFK Umeå	Klubb- och kansli lokal, Hyggesvägen	118 701	358 650	118 701	110 268	Ja
KFUM	Klubb- och kansli lokal, Järnvägsallén	87 286	94 725	87 286	87 286	Ja
Sandåkern SK	Klubb- och kansli lokal, Lagmansgatan	17 310	266 250	17 310	15 939	Ja
Sandviks IK	Klubb- och kansli lokal, Sandviks IP	75 409	126 525	75 409	75 409	Ja
Stöcke IF	Klubb- och kansli lokal, Stöcke IP	22 403	136 350	22 403	23 797	Ja
Sävar IK	Klubb- och kansli lokal, Skogsvallens IP	78 567	235 575	78 567	78 567	Ja
Sörfors IF	Klubb- och kansli lokal, Älvdungens IP	52 562	31 050	31 050	42 150	Ja
Tavelsjö IK	Klubb- och kansli lokal, Klackens IP	27 467	13 950	13 950	9 600	Ja
S:a		678 533	1 601 625	620 683	598 410	

Ridanläggningar

Förening	Anläggning	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt.stöd
Brattby-Gubböle IF	Ridbana	6 000	6 000	Allm.intr.
Furunäs/Bullmark IK	Ridbana	6 000	6 000	Ja
Klabböle IF	Ridbana	6 000	6 000	Allm.intr
Röbäcks 4H	Ridbana	6 000	6 000	Allm.intr
Rödåbygdens IK	Ridbana	6 000	6 000	Allm.intr
Stöcke ponnyförening	Ridbana	6 000	6 000	Ja
SURF (utebanor x 2)	Ridbana	12 000	12 000	Ja
SURF	Ridhus	800 000	800 000	Ja
Sörfors intresse-/bygdegård	Ridbana	6 000	6 000	Allm.intr
S:a		854 000	854 000	

Skoterleder		200 kr/km			
Förening	Km	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt. Stöd	Övrigt
Ersmark-Bodbyn skoterklubb	120	24 000	24 000	Allm. intr	
Brattby Gubböle IF	30	6 000	6 000	Allm. intr	
Holmsunds Skoterförening	50	10 000	10 000	Allm. intr	
Hörnefors skoterklubb	72	-	14 400	Allm. intr	Ej sökt
Sävarådalens skoterklubb	250	50 000	50 000	Allm. intr	
Tavelsjö skoterklubb	230	46 000	46 000	Allm. intr	
Tavlefjärdens SK	50	10 000	10 000	Allm. intr	
Umeå skoterklubb	280	56 000	56 000	Allm. intr	
S:a	1 115	202 000	216 400		

Tennisbanor

Förening	Antal banor	Bantyp	Bidrag/kr	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt.stöd	Övrigt
Flurkmark IK	1	Asfalt	1 000	1 000	1 000	Allm.intr	
Föreningen Bodbyn	1	Asfalt	1 000	1 000	1 000	Allm.intr	
Hissjö SK	1	Asfalt	1 000	1 000	1 000	Allm.intr	
Hissjö SK	1	Konstgräs	1 000	1 000	1 000	Allm.intr	Padelbana
Hörneå Bygdegårdsförening	1	Asfalt	1 000	1 000	1 000	Allm.intr	
Norrbyns Intresseförening	1	Asfalt	1 000	1 000	1 000	Allm.intr	
Norrmjöle TK	3	Asfalt	1 000	3 000	3 000	Allm.intr	
Skravelsjö Fritidsförening	1	Asfalt	1 000	1 000	1 000	Allm.intr	
Stöcke IF	1	Grus	3 000	3 000	3 000	Allm.intr	
Sävar Tennisklubb	1	Asfalt	1 000	1 000	1 000	Allm.intr	
Södervik Stugeförening	1	Asfalt	1 000	1 000	1 000	Allm.intr	
Täfteå IK	1	Grus	3 000	3 000	3 000	Allm.intr	
S:a				18 000	18 000		

Övriga anläggningar

Föreningar	Anläggning	Förslag 2025	Beslut 2024	Akt.stöd	Övrigt
Gimonäs UIF	Hundsport	4 500	NY	Allm.intr.	Hundträningsyta 30x50 m
IFK Umeå	Badmintonstadion	585 000	585 000	Ja	Anläggning för badminton
KFUM Umeå	Klättervägg inomhus	20 000	20 000	Ja	The Wall 130 kvm, KFUM huset
KFUM Umeå	Streetbasketplan	3 000	3 000	Ja	3x3 ytamed korgar, Hörnefors
Obbola IK	SCA multiarena	10 000	10 000	Ja	HIS XC Trail, Mschakt Dirt park, Gilla Kids Corner, Fitness Park, Skills Corner, Boule Park
Tavelsjö AIK	Isbana Tavelsjön	50 000	50 000	Allm.intr.	8 km plogat för skridskor, spark och promenad
Umeå Automobilklubb	Alvik	50 000	50 000	Allm.intr.	Gokart, miniracing
Umeå Automobilklubb	Bussjö	65 000	65 000	Allm.intr.	Rally/folkrace, motocross, enduro, skoter
Umeå Base- Softbollklubb	Nydala	5 000	0	Ja	Baseball Nydala
Umeå Base-Softbollklubb	Mariehem	5 000	0	Ja	Softboll Mariehem
Umeå Bangolfklubb	Bangolfbana x 2	15 000	15 000	Ja	18 st filtbanor och 18 st Europabanor
Umeå Brukshundklubb	Hundsport	-	5 000	Allm.intr.	Avtalet uppsagt på Ön
Umeå Skytteförening	Skjutbana Holmsund	5 000	5 000	Ja	Holmsunds skjutbana 300m med 10 ställ
Umeå Skytteförening	Skjutbana I 20	5 000	5 000	Ja	Regementsområdet 50m skjutbana med 20 ställ
Umeå Pistolskytteklubb	Skjutbana Umeå Ersmark 9:7	5 000	NY	Ja	Skytte med pistol och gevär upp till 100 m
Stöcksjö Idrottssällskap	Aktivitetsyta	5 000	5 000	Allm.intr.	Pumptrack, hinderbana, gym
Sörmjöle IK	Aktivitetsyta	5 000	5 000	Allm.intr.	Aktivitetsyta hinderbana/gym
S:a		837 500	823 000		

Tjänsteskrivelse

2025-03-11

Fritidsnämnden

Diariennr: FN-2024/00055

Fritidsnämndens yttrande över förslag till planeringsdirektiv för 2026

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att fastställa yttrande över förslag till planeringsdirektiv för 2026 enligt bilaga 1

att paragrafen justeras omedelbart.

Ärendebeskrivning

Stadsledningskontoret har i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer för budget- och investeringsprocess sammanställt ett förslag till planeringsdirektiv för 2026. Där ingår bland annat förutsättningar för planperioden 2026–2029, grunduppdrag och resurstilldelning till kommunens nämnder samt inriktningsmål och program. Nämnden ska svara på ett antal remissfrågor kopplat till detta förslag till planeringsdirektiv.

Remissfråga 1 - Vilka väsentliga förändringar påverkar utförandet av nämndens grunduppdrag under kommande år?

Remissfråga 2 - Bedömer nämnden att förslaget till investeringsbudget 2026 och plan 2027-2029 innebär några väsentliga verksamhetskonsekvenser?

Remissfråga 3 - Bedömer nämnden att ett eller flera av fastställda program bör revideras, utökas eller avgränsas?

Remissfråga 4 - Bedömer nämnden att det finns behov av revidering av nämndens taxor eller avgifter för verksamhetsåret 2026?

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Fritidsnämndens yttrande över förslag till planeringsdirektiv för 2026

Bilaga 2 Förslag till Planeringsdirektiv, budget och investeringar 2026

Bilaga 3 Förslag till investeringsbudget 2026 och plan 2027–2029

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2024/00055

Beredningsansvariga

Monia Sundelin, controller

Monica Svonni, verksamhetschef

Beslutet ska skickas till

KS diarium, märkning i ämnesraden Fritidsnämndens yttrande KS-2024/00433

Stefan Hildingsson
Fritidsdirektör

Monia Sundelin
Controller

Kommunstyrelsen

Fritidsnämndens yttrande över förslag till planeringsdirektiv 2026

Remissfråga 1 - Vilka väsentliga förändringar påverkar utförandet av nämndens grunduppdrag under kommande år?

Fritidsnämnden gör bedömningen att vissa förändringar kan komma att påverka genomförandet av nämndens grunduppdrag under de kommande åren.

Det föreligger osäkerhet kring badverksamheten särskilt med hänsyn till anläggningarnas nuvarande standard. Obbolabadets anläggning står inför betydande utmaningar kopplade till krav från Miljö- och hälsoskydd och arbetsmiljöaspekter. Vidare kommer Hemgårdens bad och gym att vara stängd för renovering från och med sommaren 2025 och cirka 1,5 år framåt. Sävar simhalls långsiktiga hållbarhet är också oklar. Dessa faktorer kan påverka simundervisningen, föreningslivets verksamhet och allmänhetens nyttjande av anläggningarna. Förutsatt att de befintliga simhallarna förblir öppna bedöms simundervisningen kunna genomföras.

Navets eventuella övergång från INAB till tekniska nämnden kan komma att påverka badverksamheten särskilt med avseende på ekonomi, organisation och kompetensförsörjning då det är en specialanläggning.

Fritidsnämnden gör bedömningen att grunduppdraget kopplat till skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar kan genomföras men att det saknas ekonomiskt utrymme för verksamhetsutökningar under de kommande åren.

I dagsläget ansvarar nämnden för 14 mötesplatser för unga. Med beaktande av befolkningsprognosen kan det finnas behov av att ompröva lokaliseringen av fritidsgårdarna framöver.

En viktig del av fritidsnämndens uppdrag är stödet till föreningslivet. Föreningar har fortsatt ökade ekonomiska utmaningar för ordinarie verksamhet och för de föreningar som äger egna anläggningar kvarstår behovet av stöd för kostnader kopplade till dessa. Givet den föreslagna budgetramen kommer det inte att vara möjligt att öka föreningsstödet i

takt med kostnadsutvecklingen.

Remissfråga 2 - Bedömer nämnden att förslaget till investeringsbudget 2026 och plan 2027–2029 innebär några väsentliga verksamhetskONSEKVENSER?

Fritidsnämnden bedömer att Umeå kommuns investeringsplan för perioden 2026–2029 bör innehålla budget för ersättning av befintligt badhus i Sävar då anläggningens livslängd inte kan garanteras på grund av uttjänta bassänger, reningsverk och byggnadsstruktur. Anläggningen får anmärkningar från Miljö- och hälsoskydd av sådan art att risk finns för tvingande stängning.

För att kunna erbjuda det lagstadgade kravet på simundervisning för skolan, tillgodose föreningslivets behov och allmänhetens tillgång till bad behöver nuvarande kapacitet för bad bibehållas, och kommande år även utökas, för att möta befolkningsökningen inom Umeå kommun.

Det pågår en strategisk planering för samtliga badanläggningar, vilket ska avrapporteras i fritidsnämnden under våren. Fokus är i första hand Sävar simhall enligt ovan, men nämnden ser även kommande behov av renovering alternativt nybyggnationer gällande Vallabadet i Hörnefors och vidare även Storsjöhallen/Aquarena i Holmsund.

Det är viktigt att Fritid ungas fritidsgårdar finns på rätt ställen i kommunen baserat på närhetsprincipen och koppling till trygghet. Befolkningsprognosen visar relativt stora förändringar inom olika områden och inom olika åldrar.

- *Carlslundsskolan.* I dagsläget finns en fritidsgård på Sjöfruskolan, dock är eleverna på den skolan 6–12 år. Fritidsgårdens målgrupp (13–17 år) har sin skolgång på Carlslundsskolan varför en flytt av verksamheten från Sjöfruskolan till Carlslundsskolan vore att föredra. Gruppen för intellektuell funktionsnedsättning, som idag finns på Mariehems fritidsgård har också sin skolgång på Carlslundsskolan varför en flytt av även den verksamheten vore att föredra. Dock finns inte något utrymme skapat för fritidsgård på Carlsundsskolan, ombyggnationer krävs för detta. Behovet finns inte med i investeringsplanen (inte heller i den 10-åriga planen).
- *Mötesplats centralt.* Det finns behov av en mötesplats centralt då målgruppen 13–17 år på Teg och Öst på stan kommer att öka med cirka 100 barn fram till 2030. En viktig trygghetsaspekt är att jobba

med ungdomar i närområdet varför förslaget är att anlägga en mötesplats i anknytning till en skola, exempelvis Hagaskolan eller Maja Beskowskolan. Samverkan med skolan är central gällande planering och byggande av nya fritidsgårdar. I kommunens 10-årsplan finns en ny fritidsgård planerad år 2030, vilket skulle kunna motsvara det här behovet.

- *Athena och Sävar fritidsgård.* Investeringsmedel för ombyggnationer av Athena fritidsgård på Ersboda och Sävar fritidsgård har funnits i investeringsplanen sedan 2018, men av anledningar som fritidsnämnden inte råder över har ingen lösning kommit till stånd ännu. Då budgeten för dessa två projekt beslutades om för så länge sedan behöver de justeras upp för att möta dagens kostnadsläge.

Kostnaden för *fordon* har ökat markant. Nämnden kommer inte kunna investera i samma takt som tidigare med befintlig reinvesteringsbudget. Det finns behov att öka budgeten med 30 % (motsvarar 1 mnkr) för att utbytesplanen ska kunna efterlevas.

Gästbryggan i centrala Umeå. Behov av en ersättningsplan för gästbryggan vars livslängd är osäker. Nämnden har inte utrymme i befintlig ram för en reinvestering av den här omfattningen. Förutom själva bryggan tillkommer kättingar, vikter, förankringar och så vidare. Förslag på alternativ utformning/placering bör utredas. Nuvarande lösning innebär höga driftkostnader då bryggan flyttas till vinterförvaring inför varje vinter.

Inga medel finns avsatta för nyinvesteringar för idrotts- och fritidsanläggningar. Dock finns behov att utveckla verksamheten för att möta nya krav och förväntningar;

- *Ny lag för sophantering* träder i kraft 2026 som innebär att flertalet sopkärl måste bytas ut (behov 0,5 mnkr).
- *Utveckla utegym.* Det finns behov av att byta ut gymmen vid Bräntberget och i Holmsund, att anlägga nya gym vid Nydala, Tegstunet och Gimonäs/Carlslund samt att tillgänglighetsanpassa delar av gymmen (behov 3,8 mnkr).
- *Utveckla pumtrack.* Asfaltera och tillgänglighetsanpassa pumtrackbanan på Nydala, samt inköp av portabel pumtrack som kan ställas på olika grusytor under året, till exempel på Skogsvallen, Nordahlsvallen och vid Obbola skola (behov 0,7 mnkr).
- *Utveckla strandbaden.* Tillgänglighetsbrygga på Nydala, bangolfbanor på flertalet strandbad, ställplatser i Ljumviken samt anlägga badplats bortanför Gimonäs båtklubb (behov 2,8 mnkr).

- *Belysning på multiarenorna* på Teg samt Ålidhem för ökad trygghet och bättre nyttjande (behov 0,3 mnkr).
- *Täckgolv* för konstgräs samt filtmatte för inomhushall för att utöka och underlätta möjligheterna för uthyrning till olika typer av arrangemang i befintliga anläggningar (behov 2,5 mnkr).
- *Kvalitetshöjning fordon*. Höja kvaliteten på bland annat skidspår, ger bland annat bättre arbetsmiljö för medarbetare och mindre sårbarhet när fler kan köra maskiner (behov 2,5 mnkr).
- *Utveckla elitarenorna (Umeå Energi Arena, Nolia idrottscentrum samt Visionite arena)*. Behov av att förbättra tillgängligheten, öka säkerheten och höja den generella standarden för teknik. Det innebär bland annat översyn av dörrbredder, utrymningsplaner, hörselslingor och taktila märkningar i golv. Ett flertal idrotter ställer krav på att arenor ska ha tillgång till publikt wifi-nätverk vilket saknas i samtliga av kommunens elitanläggningar.

Remissfråga 3 - Bedömer nämnden att ett eller flera av fastställda program bör revideras, utökas eller avgränsas?

Fritidsnämnden avstår att yttra sig avseende revidering av program.

Remissfråga 4 - Bedömer nämnden att det finns behov av revidering av nämndens taxor eller avgifter för verksamhetsåret 2026?

Ja, badanläggningarnas föreningstaxor behöver revideras inför 2026.

Fritidsnämnden beslutar årligen om en mindre indexhöjning av taxorna för idrotts- och fritidsanläggningar. Föreningstaxan på badanläggningarna har däremot inte följt dessa årliga höjningar och därför behövs nu en större justering på i snitt 17 %.

Tävlingstaxorna för Navet har varit oförändrade sedan 2016 och följer inte Umeå kommuns principer för tävlingar på andra idrottsanläggningar. Den nuvarande prissättningen innebär i praktiken en subventionering av taxor för banor vid tävling i stället för ett påslag som gäller vid tävling på övriga anläggningar inom Umeå kommun.

Förslaget på nya tävlingstaxor innebär att ett påslag om 30 % införs per hyrd bana vid simtävlingar. Banor för avsim och konferenslokal hyrs till ordinarie taxa.

Stefan Hildingsson
Fritidsdirektör

Monia Sundelin
Controller

Stadsledningskontorets förslag version 1

Planeringsdirektiv, budget och investeringar 2026

Ekonomiska ramar för budget 2026 och plan 2027–2029

Grunduppdrag, driftbudget till nämnder

Inriktningsmål och program

Tilläggsuppdrag till nämnder och bolag

Innehåll

Om planeringsdirektiv version 1.....	4
Förutsättningar för planperioden 2026 - 2029	6
Ekonomiska förutsättningar	6
Demografisk utveckling	8
Näringslivskonjunktur	9
Bostadsmarknad och bostadsförsörjning	10
Arbetsmarknadskonjunktur, kompetensförsörjning och löneutveckling	12
Sammanfattning	13
Grunduppdrag och resurstilldelning till kommunens nämnder	14
Kommunstyrelsen	16
Tekniska nämnden.....	18
Byggnadsnämnden	20
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	22
För- och grundskolenämnden	24
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.....	26
Individ- och familjenämnden	28
Äldrenämnden.....	30
Kulturnämnden	32
Fritidsnämnden	34
Personalnämnden	36
Valnämnden	37
Gemensamma nämnder.....	38
Inriktningsmål och program.....	39
Inriktningsmål	40
Program för tillväxt.....	41
Program för social hållbarhet	43
Program för Klimatneutrala Umeå 2040	49

Personalpolitiska mål och uppdrag	53
God ekonomisk hushållning - Ekonomiska riktlinjer, tilläggsuppdrag och finansiella mål	54
Uppföljning, analys och utvärdering.....	56
Budget 2026 och plan 2027–2029 för nämnder och styrelse	58
Tabell 1. Budgetramar nämnder och styrelse 2026	58
Tabell 2. Specifikation av förslag kommunstyrelsens budgetram	59
Tabell 3. Resultaträkning 2025–2029	60
Tabell 4. Finansieringsbudget 2025–2029.....	60
Tabell 5. Nyckeltal.....	61
Investeringsramar 2026–2029.....	62
Tabell 6. Investeringsramar per nämnd.....	62
Tabell 7. Nya investeringsprojekt, över 50 mnkr.....	62
Redogörelse för ekonomin i de kommunala bolagen.....	63

Om planeringsdirektiv version 1

Du läser nu stadsledningskontorets förslag till planeringsdirektiv version 1 för 2026–2029. Version 1 innehåller förslag till totalram och nämndramar för kommande planeringsperiod. Förslaget baseras på kommunfullmäktiges senaste beslut om planeringsdirektiv för 2025 (d.v.s. på senaste tillgängliga beslut om skattesats, mål, budgetramar med mera) samt andra kommunfullmäktigebeslut som är viktiga för planering. Detta innebär att de mål och program som ingår i förslaget är desamma som kommunfullmäktige fastställt för 2025 (beslut i juni 2024)

Detta innebär att förslaget baseras på:

- Av kommunfullmäktige fastställd skattesats för 2025 (22,80)
- Av kommunfullmäktige fastställd utdelning från Umeå Kommun Företag AB, (0 kr)

Dessa grundförutsättningar ingår även i den modell för totalramberäkning som kommunstyrelsen fastställt. Totalramsberäkningen utgår från den av kommunfullmäktige senast beslutade budgeten och flerårsplanen. Den revideras med skatteintäkter och generella statsbidrag enligt regeringens bedömning över skatteunderlagets utveckling i höstpropositionen i kombination med Umeå kommuns egen befolkningsprognos. För 2026 görs en reservering för ökad kostnad för kostnadsutjämning i enlighet med utredningskommitténs förslag till förändrad utjämning. Vidare justeras kostnader för pensioner enligt senaste beräkning från avtalad pensionsförvaltare samt uppdaterade beräkningar av finansnetto och avskrivningar baserat på förslag till investeringsbudget 2026 och plan 2027–2029. Den fördelningsbara ramen är det som kvarstår efter att prognosticerade intäkter från skatter och bidrag, kraftverksamhet samt eventuell utdelning reducerats för särskilda åtaganden som kommunfullmäktige beslutat om, ekonomisk ram för valnämnden samt en fördelningsreserv för politiska prioriteringar. I den politiska fördelningsreserven kvarhålls även medel avseende sänkt PO-pålägg.

Stadsledningskontorets förslag innehåller inte någon omprioritering eller omfördelning mellan kommunens nämnder, bortsett från eventuella beslutade tekniska ramjusteringar. Enligt fastställd modell föreslås styrelse och nämnder erhålla samma procentuella andel av den fördelningsbara ramen som i kommunfullmäktiges senaste beslut. För valnämnden baseras ramen på beslutad flerårsbudget istället för procentuell andel.

Stadsledningskontorets förslag innehåller inte någon omprioritering eller omfördelning mellan kommunens nämnder, bortsett från eventuella beslutade tekniska ramjusteringar. Enligt fastställd modell föreslås styrelse och nämnder erhålla samma procentuella andel av

den fördelningsbara ramen som i kommunfullmäktiges senaste beslut. För valnämnden baseras ramen på beslutad flerårsbudget istället för procentuell andel.

Föreslagen budgetram för nämnd innefattar kostnader för nämndens verksamhet i 2026 års prisnivå. Budgetramarna är nettokostnadsramar för styrelse och nämnder. Ramarna har beräknats med utgångspunkt från nuvarande organisation. Eventuella organisationsöversyner och/eller överföring av verksamheter till nytt ansvar regleras genom beslut om tekniska förändringar av budgetramarna.

Planeringsdirektiv version 1, med bilagor skickas till nämnder och bolag för yttrande. Fram till den 21 mars kan de lämna sina yttranden. Efter att yttranden från nämnder och bolag sammanställts, skickas planeringsdirektiv version 2 med bilagor ut för partipolitisk beredning. De olika partierna tar sedan fram sina förslag till planeringsdirektiv. Kommunfullmäktige beslutar i juni 2025 om den slutgiltiga budgeten för 2026.

Förutsättningar för planperioden 2026 - 2029

Ekonomiska förutsättningar

Global utveckling

Perioden av hög inflation tycks vara över, både globalt och i Sverige. Den förväntade fasen av sänkta centralbanksräntor har inletts i år och ytterligare sänkningar väntar nästa år. De penningpolitiska lättnaderna väntas dock inte markant stärka global tillväxt på kortare sikt. Konjunkturutvecklingen i omvärlden spretar, med en förväntad uppgång i Europa men nedgång i USA nästa år, och överlag ser de globala tillväxtutsikterna svaga ut. Exportmarknaden väntas inte ge särskilt stora bidrag till att lyfta svensk tillväxt kommande år.

Svensk konjunkturuppgång snart i sikte

Helåret 2024 blir BNP-tillväxten svag. Nästa år väntas klart starkare BNP-tillväxt; mellan 2024 och 2025 beräknas ett lyft i tillväxten på mer än 2 procentenheter. Även 2026 antas BNP öka snabbare än trend. Jämfört med tidigare konjunkturuppgångar visar prognosen en tämligen låg och snabbt övergående tillväxttopp 2025–2026.

Det finns flera skäl till detta, ett är att den nuvarande lågkonjunkturen inte varit lika djup som andra. Ett annat skäl är att även om hushållens konsumtion väntas studsa tillbaka kommande år, kommer motsvarande återhämtning inte alls ske för den del av efterfrågan som fallit mest de senaste åren dvs bostadsinvesteringarna. Det faktum att draghjälpen via utrikeshandeln beräknas bli tämligen svag 2025 och 2026 är en annan återhållande faktor.

Hushållens konsumtion den främsta drivkraften när svensk BNP-tillväxt lyfter

Hushållskonsumtionen blir inledningsvis motorn i den svenska konjunkturuppgången. Efter en flerårigt svag konsumtionstrend – med till och med nedgång 2023 – väntas en förstärkning inledas i slutet av innevarande år. Men först 2025 etableras starkare konsumtionstillväxt. Att hushållens köpkraft, mätt som real disponibel inkomst, vänder från minskning förra året till ökning i 2024 är en nyckelfaktor. En klart större ökning av hushållens köpkraft väntas dock nästa år. Framför allt är det de stigande löneinkomsterna som följer av ökad sysselsättning, skattesänkningar samt sjunkande räntor som bidrar till den stigande disponibelinkomsten.

Att den höga inflationen nu ser ut att ha bekämpats ger större möjligheter för finanspolitiken att stötta inhemsk efterfrågan. Följaktligen syns också i Budgetpropositionen för 2025 en tydlig omsvängning, från återhållsamhet till en mer expansiv budget jämfört

med fjolåret. Därmed går penning- och finanspolitik nästa år hand i hand och stöttar efterfrågan.

Långsiktighet och omställning

Utöver de ekonomiska förutsättningarna är kompetensförsörjning en av de största utmaningarna för kommunerna, som både behöver rekrytera och behålla kompetent arbetskraft samtidigt som verksamheten måste ställa om utifrån brist på tillgänglig arbetskraft. Anpassning krävs också med anledning av den förändring av demografiska förutsättningar som ägt rum de senaste åren genom lågt barnafödande. Utöver dessa utmaningar förväntas kommunerna göra insatser för klimatförändringar, grön omställning, civil beredskap och för att motverka kriminalitet. De utmaningar som kommunerna står inför kräver långsiktiga analyser för att kunna vidta strukturella åtgärder i omställningsarbetet.

Förutsättningar för Umeå kommun

Skatteintäkterna utvecklas enligt prognos väl under planeringsperioden. Efter en inbromsning 2024 ökar skatteunderlaget snabbare under åren 2025 till 2027, ungefär i linje med historiska genomsnitt. Återhämtningen av skatteunderlagstillväxten samt nedväxlingen av inflationen innebär att köpkraften årligen beräknas öka kommande år, efter två år av nedgång.

Pensionskostnaderna, som ökat kraftigt de senaste åren, väntas sjunka väsentligt 2025 och ytterligare något till 2026 till följd av antagandet om sänkt inflation. Åren därefter bedöms utvecklingen av pensionskostnaderna stabiliseras.

Investeringstakten de kommande åren ligger betydligt över historiska nivåer, bland annat som en följd av uppskjutna investeringar under pandemin. Den höga investeringsnivån förväntas bestå även efter planeringsperioden.

Med ett oförändrat resultatkrav på 2% i kombination med planerade investeringar leder det till att även om självfinansieringsgraden ökar under planeringsperioden så ökar låneskulden kraftigt och soliditeten försämras något.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Umeå kommun baserar sin prognos över skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning på regeringens prognos över skatteunderlagets utveckling och förändringar av statsbidrag och regleringar i budgetproposition för 2025 samt på Umeå kommuns egen befolkningsprognos.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Umeå kommun (mnkr)	Budget 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning i budget 2025 och prognos 2026-2029	9 786	10 296	10 765	11 217	11 637
<u>Specifikation prognos:</u>					
Skatteintäkter	8 303	8 769	9 265	9 713	10 145
Inkomstutjämning	1 507	1 580	1 678	1 742	1 817
Kostnadsutjämning	-858	-878	-920	-932	-970
Regleringsbidrag	318	305	220	169	119
LSS-utjämning	223	227	229	231	233
Strukturbidrag	0	0	0	0	0
Införandebidrag	0	0	0	0	0
Slutavräkning	0	0	0	0	0
Fastighetsavgift	293	293	293	293	293
Summa	9 786	10 296	10 765	11 217	11 637

Kommunfullmäktige fastställde i juni 2024 skattesatsen för år 2025 till 22,80 kr.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning beräknas öka med 510 miljoner kronor mellan budget 2025 och budget 2026.

Demografisk utveckling

Under 2024 påverkades Umeå kommuns befolkningstillväxt av i huvudsak två faktorer; ett lågt antal födda samt Skatteverkets avregistreringar av utvandrare som inte rapporterat sin flytt till Skatteverket. Under 2023 var antalet födda rekordlångt och under 2024 års fortsätter utvecklingen med ett lågt antal födda. Trenden från fjolåret håller alltså i sig. Den sjunkande inflationen under 2024 ligger nu lägre än Riksbankens målsättning om 2 procent vilket påverkar framtidsutsikterna för många hushåll. Förbättrade ekonomiska förutsättningar bedöms få en viss positiv inverkan på antalet födda.

De senaste tio åren har Sveriges befolkning ökat med drygt 804 000 personer. Det motsvarar en ökning på 8,35 procent eller en årlig tillväxttakt på 0,89 procent. SCB prognosticerar en fortsatt ökning av rikets befolkning, men i en lägre takt än i tidigare prognoser. År 2035 beräknas Sveriges folkmängd ha ökat med 300 000. Det motsvarar en ökning med 2,9 procent eller 0,24 procent per år. Antalet födda ökade tillfälligt under pandemin men för att därefter återgå till den långsiktigt nedgående trend som har setts de senaste tio åren.

Skatteverket har i uppdrag att upprätthålla korrekta register inom folkbokföringen. Arbetet med att kontrollera och rätta avvikelser i befolkningsregister som påbörjades under 2023 har fortsatt under 2024. Totalt prognosticerades drygt 34 000 individer vara felaktigt registrerade i Sverige. För Umeå var uppskattningen 520 individer. Under helåret 2023 avskrevs 237 invånare i Umeå och fram till och med oktober månad 2024 har ytterligare 223 invånare avregistrerats och därmed tagits bort som invånare i Umeå kommun. Dessa individer försvinner ur våra register som utvandrade från landet.

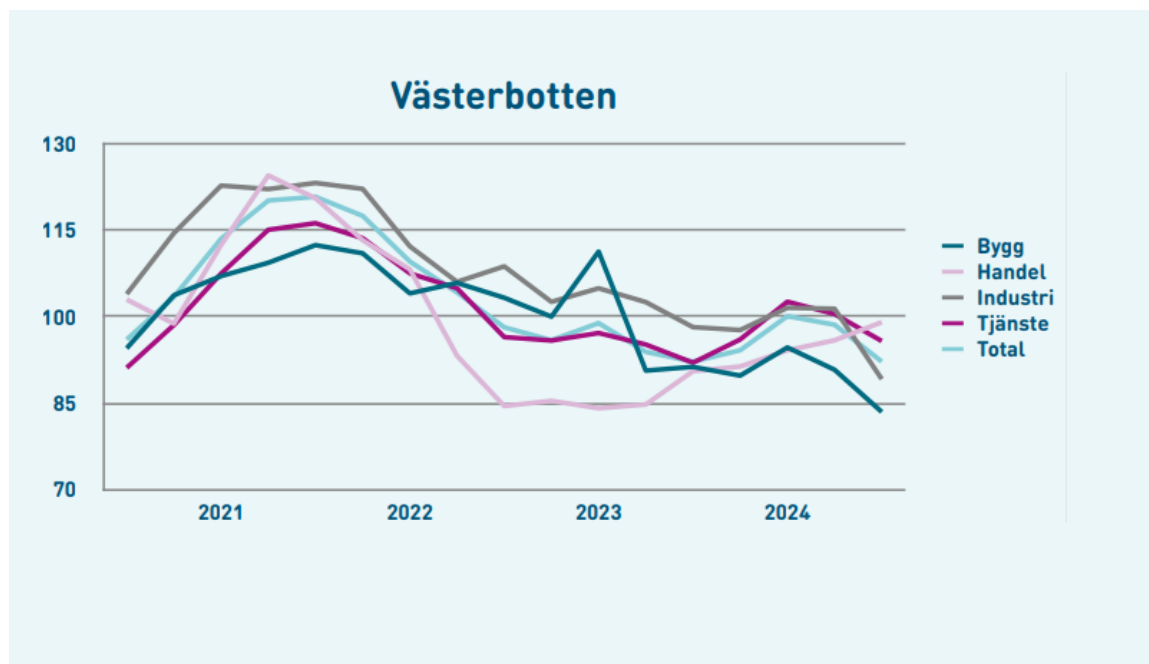
Befolkningsutvecklingen i Umeå kommun under 2024 var högre än under 2023 men på en lägre nivå än tidigare år. Den lägre tillväxten förklaras i likhet med riket av ett minskat antal födda samt högre utvandring i form av Skatteverkets avregistreringar av ej avregistrerade men utvandrade.

Den aktuella befolkningsprognosen 2024–2035 utgår från den faktiska befolkningen i Umeå år 2023 och sträcker sig fram till och med prognosens slutår 2035. Befolkningsutvecklingen i årets prognos hamnar marginellt lägre än i fjolårets prognos. Totalt sett prognostiseras befolkningen i Umeå kommun att växa med drygt 13 500 personer, från 133 091 invånare år 2023 till drygt 146 500 invånare 2035. Den genomsnittliga befolkningsökningen är drygt 1 130 personer årligen. Ökningstakten är jämn men något lägre i början än i slutet av prognosperioden. Enligt prognosen kommer Umeå kommun att passera 140 000 invånare under år 2030.

Näringslivskonjunktur

I grunden är bedömningen att vi även fortsättningsvis befinner oss i en lågkonjunktur. Umeås större branscher ger fortsatt uttryck för en förväntat svagare utveckling kommande år. Undantaget är Handeln som ser mer positivt på konjunkturläget kopplat till ett lägre ränteläge och en därmed förväntad högre privat konsumtion. Även om de senaste tre årens starka utveckling av arbetstillfällen planar ut så fortsätter tillgången till kompetens att begränsa tillväxten i vissa branscher. Umeås styrka är som tidigare branschbredden, vilket minskar riskerna i en konjunktursvängning och möjliggör en rörlighet mellan branscher. Det är en fortsatt stark utveckling inom statliga och myndighetsjobb som kompletterar den privata arbetsmarknaden och skapar förutsättningar för fler kvalificerade jobb kopplat till utbildningar vid Umeås Universitet.

Norrlandsfondens konjunkturbarometer för Västerbotten 2024

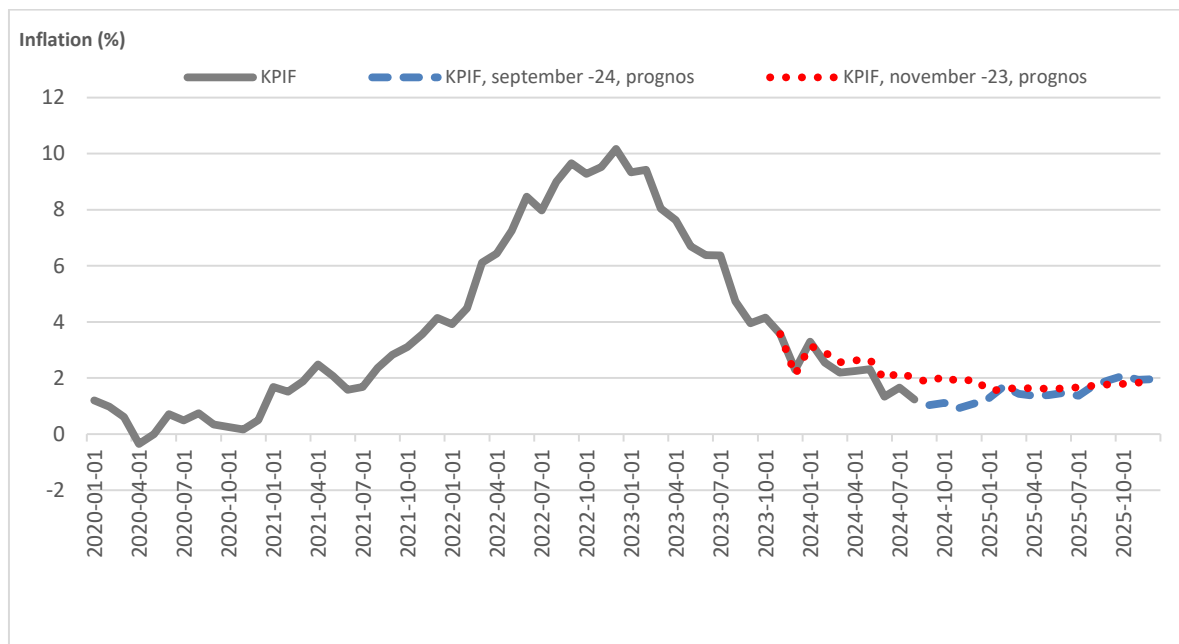

Figur 1. Konfidensindikatorn tas fram genom en företagsenkät och mäter nuläget i näringslivet samt hur företagen ser på den närmaste framtiden (källa [Norrlandsfondens konjunkturbarometer 2024](#))

Bostadsmarknad och bostadsförsörjning

Förutsättningarna på bostadsmarknaden har kraftigt förbättrats under det senaste halvåret och Riksbankens prognos för 2025 är fortsatt en lägre inflationsnivå än målsättningen på två procent. Efterfrågan på bostäder påverkas i huvudsak av tre underliggande faktorer: gynnsamma räntenivåer, god inkomstutveckling och en växande befolkning. Dessa faktorer påverkar därmed förutsättningarna för bostadsbyggande på alla kommuners bostadsmarknader. I avsnittet om demografi konstateras att prognosen över befolkningsutvecklingen är marginellt lägre än föregående år.

Räntenivåer och inkomstutveckling påverkas båda av inflationstakten. Riksbankens prognoser över inflationstakten visar på en lägre förväntad inflationstakt. Räntekurvor har som följd justerats ned med fyra styrräntesänkningar hittills under 2024. Detta medför att såväl bolåneräntor som andra räntor stadigt sjunker. Inkomstutvecklingen under 2024 ligger högre än inflationstakten samtidigt som den förväntade löneutvecklingen ligger högre än prognostiserad inflation, vilket medför stigande reallöner. Riksbankens prognos redovisar positiv reallöneutveckling under 2024 och 2025 som en kontrast mot de tidigare två årens sjunkande reallöner.

Figur 1 Utveckling och prognoser av inflationstakten i Sverige, KPIF exkl. energi, 2020-01-01 - 2025-12-01, Riksbanken

Förutsättningarna för bostadsmarknaden har förändrats i en positiv riktning under 2024 med minskad inflation, stigande reallöner. I slutet av 2024 (till och med november månad) hade villapriserna i Umeå stigit med 6,3 procent medan bostadsrättspriserna stigit med 1,2 procent under den senaste tolvmånadernas perioden. Stigande priser bidrar positivt till investeringsviljan på bostadsmarknaden. När priset på bostäder stiger stärks förutsättningarna för bostadsbyggande.

Bostadsbyggandet i Umeå kommun för 2024 förväntas ligga på samma nivåer som 2023 års bostadsbyggande, alltså mellan 800 och 900 färdigställda bostäder. Det är framför allt bostadsbyggandet för 2025 och 2026 som påverkas av de två senaste årens sämre förutsättningar på bostadsmarknaden. Bostadsproduktion är en lång process och ett lägre antal uppstartade bostadsprojekt under 2023 och 2024 påverkar färdigställandet av bostäder under främst 2025 men även 2026. Antalet påbörjade bostäder minskade under 2022 och 2023, utvecklingen av lågt antal påbörjade bostäder fortsatte även under 2024. Även om planberedskapen stärkts under de senaste åren och Umeå kommuns förutsättningar för ökat bostadsbyggande är bättre än för några år sedan så kommer bostadsbyggandet 2025 och 2026 att vara lägre, oavsett ekonomiska förutsättningar för branschen. Detta medför att kommunens bostadsbrist bedöms öka under åren 2025–2026 för att sedan återigen minska från och med 2027.

Arbetsmarknadskonjunktur, kompetensförsörjning och löneutveckling

Arbetsförmedlingen gör kvartalsvisa arbetsmarknadsprognoser för arbetsmarknaden. I analysen Arbetsmarknadsläget kvartal 3, 2024 påtalas att lågkonjunktoren präglat utvecklingen på arbetsmarknaden det sista året. De stora skillnader som fanns tidigare mellan inte minst norra och södra Sverige förstärkts ytterligare. Ökningen av arbetslösheten har varit störst i storstads länen Skåne, Västra Götaland och Stockholm, samt i Jönköpings och Västmanlands län. I länen i norra Sverige har arbetslöshetsnivån endast förändrats marginellt trots den rådande lågkonjunkturen.

Flera av länen i landets norra delar, som haft den starkaste utvecklingen under det senaste året, har redan i utgångsläget en relativt låg arbetslöshetsnivå. Allra lägst är arbetslösheten i Västerbottens län och Umeå ligger på ca 4%. Det vill säga långt under den nationella relativa arbetslöshetsnivån på 6,8%.

I Västerbottens län har långtidsarbetslösheten minskat under det senaste året. Under perioden var 1,2 procent av arbetskraften i Västerbottens län långtidsarbetslös, jämfört med 2,7 procent i riket. Nivån i Västerbottens län var inte bara lägre än riksgenomsnittet, utan den lägsta nivån av alla län. I prognosen lyfts samtidigt att Västerbottens län och Umeå har en fortsatt högre sysselsättningsgrad än riksgenomsnittet. Dvs en större andel av den presumtiva arbetskraften är redan en del av arbetskraften än i övriga Sverige. Med redan hög sysselsättningsgrad, låg arbetslöshet, minskande långtidsarbetslöshet påtalas tydliga risker med en kraftigt försvårad arbetskraftsbrist när konjunkturen vänder. Det riskerar att påverka både företagets tillväxtpotential, kommunens möjlighet att kompetensförsörja egna verksamheter och medföljande risker av ytterligare ökade kostnader till exempel inom löneområdet.

Det är därför av stor vikt att kommunen arbetar för befolknings- och arbetskraftinflöde till arbetsmarknadsregionen. Detta då en regionförstoring inte ger någon snabb arbetskraftsförstärkning då hela norra Sverige har en likande situation som Umeåregionen. Med en förväntad låg ökning av arbetskraftstillgången behöver Umeå kommun som arbetsgivare jobba än mer med att behålla medarbetare och använda den tillgängliga kompetensen på rätt sätt. Systematiskt arbetsmiljöarbete, friskfaktorer och övriga insatser inom ramen för nämndernas kompetensförsörjningsplaner för att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare, är några exempel på viktiga insatser. Att fortsatt behålla, utveckla och ge förutsättningar för omställning av kompetens hos redan anställda måste vara i fokus hos verksamheterna. Att vara en lärande organisation som involverar de anställda i förändringsresan är av största vikt.

Ytterligare insatser kommer även krävas för att säkerställa nyttjande av ännu ej fullt nyttjade resurser på arbetsmarknaden såsom studenter, pensionärer men även de personer som idag finns inskrivna som arbetssökande på Arbetsförmedlingen.

En viktig förutsättning för attraktivitet och kompetensförsörjning är den långsiktiga lönepolitiken. Parterna inom industrin tecknade ett nytt löneavtal som innebär att värdet på löneökningarna är 3,3 procent 2024. Avtalet för industrin löper ut 2025-03-31, liksom flertalet av löneavtalen inom svensk arbetsmarknad. Avtalen inom kommunsektorn löper också ut 2025-03-31, förutom Akademikeralliansen som har ett tillsvidareavtal som dock är sifferlöst. Något utrymme är därmed inte angivet i avtalet. SKR:s prognos för 2025 är en löneökning på 3,4 procent. För 2026 är SKR:s prognos för löneökning 3,5 %.

Sammanfattning

Länet fortsätter att ha en hög sysselsättningsgrad i kombination med fortsatt låg arbetslöshet. Det bidrar till en brist på arbetskraft som kommer att påverka både näringsliv och kommunsektorn, särskilt inom vissa sektorer. Det kan också förväntas ha effekt på löneutvecklingen i kommunen. Befolkningen förväntas öka men i en något långsammare takt än tidigare. Det beror främst på låga födelsetal i hela landet samt att fler registreras som utvandrare p.g.a. skatteverkets registervård.

En gynnsam ekonomisk utveckling med lägre inflation och sjunkande räntor kan påverka ett ökat barnafödande. Det skapar också förutsättningar för en positiv utveckling för bostadsmarknaden. Däremot tar det tid innan några sådana effekter kan ses. Bostadsbristen förväntas öka de närmsta åren innan den börjar sjunka igen. Hushållens förbättrade ekonomi förväntas också bidra till en ökad tillväxt kommande år.

För Umeå kommun så ökar skatteunderlaget under perioden samtidigt som pensionskostnaderna förväntas minska p.g.a. sjunkande inflation. Investeringsstakten är högre än vad den varit tidigare vilket gör att låneskulden ökar kraftigt och soliditeten försämras något.

Grunduppdrag och resurstilldelning till kommunens nämnder

I mars 2021 fastställde kommunfullmäktige att alla nämnder och helägda bolag ska ha ett skriftligt grunduppdrag som förtydligar det kommunala ändamålet med nämnden/bolaget och dess roll och ansvar. Grunduppdraget är specifikt för en nämnd eller ett bolag. Grunduppdragen ska vara långsiktiga och gälla för minst en mandatperiod. Kommunfullmäktige fastställer grunduppdrag till nämnd och bolag och följer årligen upp hur nämnd/bolag hanterat sitt grunduppdrag.

För bolag framgår grunduppdraget i bolagsordning och konkretiseras genom bolagets ägardirektiv. För nämnd fastställs grunduppdrag för styrelse och nämnder i kommunens *Reglemente för kommunens nämnder och styrelse* och därefter infogats i planeringsdirektivet. Grunduppdraget revideras vid behov.

Grunduppdraget är utgångspunkt för verksamhets- och bolagsstyrning

Inom ramen för grunduppdraget har nämnd/bolag möjlighet att utifrån sina specifika förutsättningar och behov fastställa hur verksamhetsstyrning och uppföljning ska utformas. Vid utformning av nämnds- eller bolagsspecifik verksamhetsstyrning och uppföljning har dock nämnd och bolag att följa eventuella krav från lagstiftning och författning samt beslut och direktiv från kommunfullmäktige samt anvisning från kommunstyrelsen om hur styrning och uppföljning ska utformas.

Uppföljning av grunduppdraget

Uppföljning av grunduppdraget sker årligen genom att nämnd och bolag bedömer i vilken omfattning nämnden eller bolaget verkställt grunduppdraget och rapporterar sagda bedömning till kommunstyrelsen som sammanställer inför hantering i kommunfullmäktige. Respektive bolag rapporterar i anslutning till delårsrapport, årsredovisning och bolagsstyrningsrapport. Kommunstyrelsen har ansvar och mandat att utforma anvisning för när och hur rapportering från nämnder och bolag ska ske.

Grunduppdrag och resurstilldelning (budget)

För att möjliggöra att nämnd/bolag har förutsättningar att fullgöra sitt grunduppdrag kan nämnd/bolag tilldelas resurser från kommunfullmäktige. Utöver medel som tilldelas från kommunfullmäktige kan nämnd och bolag ha andra intäkter som nyttjas för att finansiera nämndens eller bolagets grunduppdrag. Om kommunfullmäktige inte har fastställt annat gäller prioriteringsordningen:

- Medel före grunduppdrag: Tillgängliga medel styr grunduppdragets omfattning

(bredd/djup)

- Grunduppdrag före inriktningsmål: Om tillgängliga medel ej räcker ska grunduppdrag fastställt av kommunfullmäktige prioriteras före inriktningsmål fastställda av kommunfullmäktige.
- Grunduppdrag och inriktningsmål före tilläggsuppdrag: Om tillgängliga medel ej räcker ska grunduppdrag och inriktningsmål fastställt av kommunfullmäktige prioriteras före eventuella tilläggsuppdrag fastställda av kommunfullmäktige.

Förändring i generella förutsättningar för styrelse och nämnder

Under några år har pensionskostnaderna ökat, framför allt 2023 och 2024. En stor del av pensionskostnaderna, den del som avser kollektivavtalad pension ingår i PO-pålägget, varför PO-pålägget ökat kraftigt dessa år. Kommunfullmäktige har i sina budgetbeslut för respektive år kompenserat nämnderna för dessa kostnadsökningar. Pensionskostnaderna väntas sjunka väsentligt 2025 till följd av antagandet om sänkt inflation. I budget 2025 sänktes därför PO-pålägget från 44,05% till 40,84%.

Inför 2026 väntas pensionskostnaderna sjunka ytterligare och därmed också PO-pålägget som sjunker från 40,84% 2025 till 40,02% 2026. Ett lägre PO-pålägg innebär att kostnaderna minskar för nämnderna. Det frigjorda utrymmet har tillförts den partipolitiska reserven i planeringsdirektiv 1.

Kommunstyrelsen

Grunduppdrag

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar kommunens verksamheter och ekonomi samt följer upp och rapporterar utvecklingen i kommunens verksamheter till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över kommunens nämnder, bolag och av kommunen förvaltade stiftelser.

Kommunstyrelsen ska utöva en samordnad styrning, bereda ärenden inför kommunfullmäktige och ansvara för uppföljning av att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen har ansvar att leda och samordna utveckling av för kommunen strategiskt viktiga områden som ej fördelats till annan nämnd, exempelvis kommunövergripande arbete med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet, näringslivs- och tillväxtpolitiskt arbete samt bostads- respektive markförsörjning. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för

- kommunkansli, arkiv och juridik
- arbetsgivarfrågor och lönehantering
- ekonomi, styrning och upphandling
- kommunikation
- markförsörjning och exploatering
- näringslivsutveckling
- säkerhet och trygghet
- strategisk utveckling och innovation
- översiktsplanering

Kommunstyrelsen är även anställningsmyndighet för kommunens samlade förvaltningsorganisation och ansvarar för arbetsgivarpolitiken

Ekonomisk ram för kommunstyrelsen 2026 (mnkr)

Kommunstyrelsens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1 315,73
Kommunstyrelsens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-9,76
Justering av PO-pålägg	1,24
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-Y,YY
Xx	-Y,YY
Ekonomisk tilldelning för 2026	-1 324,25
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-8,52
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	1,24

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag kommunstyrelsen

Tekniska nämnden

Grunduppdrag

Tekniska nämnden ansvarar för kommunens anläggningar; fastigheter, gator, vägar, parker och allmänna platser. Tekniska nämnden ansvarar även för kommunens interna servicefunktioner samt färdtjänst. Nämndens uppdrag är att:

- planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, fastigheter och IT-system
- svara för den kommunala väghållningen och förvalta offentliga platser
- försörja Umeå kommuns verksamheter med lokaler och boende för sociala behov
- svara för samordning och utveckling av kommunens IT och telefonsystem
- svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden
- tillhandahålla färdtjänst
- tillhandahålla intern service inom måltider, lokalvård och vissa vaktmästartjänster
- fullgöra kommunens uppgifter avseende trafikfrågor

Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Gator och parker, Fastighet, IT, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Ekonomisk ram för tekniska nämnden 2026 (mnkr)

Tekniska nämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1 550,90
Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2024-09-10	-3,52
Tekniska nämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-64,61
Justering av PO-pålägg	3,57
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y,yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-1 615,46
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-61,04
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	3,57

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag tekniska nämnden
Tilläggsuppdrag: 2026:
Tilläggsuppdrag: 2026:

Byggnadsnämnden

Grunduppdrag

I byggnadsnämndens uppdrag ingår att verkställa kommunens fysiska planering i form av nya detaljplaner, områdesbestämmelser samt stadsdels- och kvartersöversyner. Nämnden ansvar även för lovprövning, tillsyn och prövning av strandskyddsdispens. Nämnden tar beslut om bidrag för bostadsanpassningar. Inom nämndens område finns mättnings- och kartverksamhet, förvaltning av kommunens landskaps- och fastighetsinformation samt förädling av geografiska data. Nämnden ansvarar för den kommunala lantmäterimyndigheten samt för namnsättning av stadsdelar, gator med mera. Inom sina områden arbetar byggnadsnämnden för en hållbar utveckling i Umeå.

Ekonomisk ram för byggnadsnämnden 2026 (mnkr)

Byggnadsnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-62,93
Byggnadsnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-2,62
Justering av PO-pålägg	0,51
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y,yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-65,04
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	2,11
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	<i>0,51</i>

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag byggnadsnämnden
Tilläggsuppdrag: 2026:
Tilläggsuppdrag: 2026:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Grunduppdrag

I miljö-och hälsoskyddsnämndens uppdrag ingår att möjliggöra god hälsa och en hållbar utveckling i Umeå. Nämnden ansvarar för prövning och tillsyn beträffande miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedelssäkerhet samt serveringstillstånd. Nämnden bidrar med underlag för en god samhälls-planering och utveckling genom miljöövervakning, energieffektivisering och klimatpåverkan, naturvård samt kompetensstöd i miljöfrågor vid översiktsplanering och detaljplanering. Nämnden ansvarar också för den lagstadgade budget- och skuldrådgivningen samt för att tillvarata konsumenternas intressen inom konsumentpolitikens område. I tillägg till det ska kommunens förvaltare fullgöra uppgifter enligt föräldrabalken. Nämnden ansvarar även för att avgöra i vilken omfattning tillsynsansvar enligt miljöbalken ska övertas från länsstyrelsen.

Ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2026 (mnkr)

Miljö- och hälsoskyddsnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-21,75
Miljö- och hälsoskyddsnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-0,90
Justering av PO-pålägg	0,31
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y,yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-22,35
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-0,60
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	<i>0,31</i>

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag miljö- och hälsoskyddsnämnden
Tilläggsuppdrag:2026:
Tilläggsuppdrag: 2026:

För- och grundskolenämnden

Grunduppdrag

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla barn folkbokförda i kommunen har tillgång till förskola och pedagogisk omsorg samt skolgång i kommunens egna eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunal förskola inklusive förskolor på minoritetsspråk, pedagogisk omsorg i form av dagbarnvårdare och nattisverksamhet, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem.

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och till fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor. Vidare har nämnden ansvar för skolpliktsbevakning och samverkan med fristående verksamheter i egenskap av hemkommun, samt att bevilja tillstånd och genomföra tillsyn av fristående förskoleverksamheter eller pedagogisk omsorg.

Nämnden ska säkerställa att den kommunala utbildningen utgår från grundläggande demokratiska värderingar och alla barn och elevers lika värde.

Ekonomisk ram för- och grundskolenämnden 2026 (mnkr)

För- och grundskolenämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-2 340,72
Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2024-09-10	2,70
För- och grundskolenämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-97,18
Justering av PO-pålägg	11,89
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y.yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-2 423,30
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-85,28
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	<i>11,89</i>

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag för- och grundskolenämnden
Tilläggsuppdrag: 2026:
Tilläggsuppdrag: 2026:

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Grunduppdrag

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla ungdomar och unga vuxna boende i kommunen har tillgång till skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunens gymnasieskolor, anpassad gymnasieskola, Elitidrottsgymnasium (NIU- och RIG) och Riksgymnasium för rörelsehindrade (RH-gymnasium).

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor, samt svara för insyn och samråd gällande fristående gymnasieskolor. Nämnden ska säkerställa att nämndens verksamheter ger eleverna en grund för fortsatta studier och/eller yrkesverksamhet, samt ett aktivt deltagande i samhället i övrigt. Nämnden ansvarar övergripande för ledning, samordning och utveckling av skolväsendet.

Vidare har nämnden ett samlat ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret och kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, gymnasienivå och som anpassad utbildning samt svenska för invandrare (sfi). Nämnden svarar vidare för arbetsmarknad och integration, genom att tillhandahålla sysselsättningsbefrämjande åtgärder samt mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Ekonomisk ram gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2026 (mnkr)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-652,45
Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2024-09-10	0,65
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens tilldelning enligt planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-27,09
Justering av PO-pålägg	3,50
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-X,XX
Yy	-Y,YY
Ekonomisk tilldelning för 2026	-675,40
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-23,59
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	3,50

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Tilläggsuppdrag: 2026:
Tilläggsuppdrag: 2026:

Individ- och familjenämnden

Grunduppdrag

Individ- och familjenämndens grunduppdrag är att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialtjänsten arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor.

Grunduppdraget omfattar att:

- ge stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna
- ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning
- ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd
- tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor
- tillhandahålla familjerådgivning
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och under vistelsetid på daglig verksamhet
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i ordinärt boende (hemsjukvård under 65 år).

Ekonomisk ram för individ- och familjenämnden 2026 (mnkr)

Individ- och familjenämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1 774,78
Individ- och familjenämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-73,77
Justering av PO-pålägg	7,03
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y.yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-1 841,52
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-66,73
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	7,03

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.

- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag individ- och familjenämnden
Tilläggsuppdrag: 2026:
Tilläggsuppdrag: 2026:

Äldrenämnden

Grunduppdrag

Äldrenämnden ansvarar för kommunens insatser inom äldreomsorg samt hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå i den enskildes hem för personer 65 år och äldre.

Äldreomsorgens insatser är frivilliga och ges efter en ansökan från den enskilde och utifrån en individuell bedömning.

Äldrenämndens övergripande uppdrag är att främja självständighet och kvarboende. Detta sker genom förebyggande verksamhet, information kring seniorlivet och aktiviteter som främjar hälsa och välmående hos den enskilde.

Äldrenämndens ger service, vård och omsorg i form av hemtjänst och hemsjukvård samt stöd i form av dagverksamhet, korttidsboende samt stöd och avlastning för anhöriga. Är den enskilde i behov av heldygnsoomsorg och omfattande hälso- och sjukvård bedöms behov av plats på ett vård- och omsorgsboende.

Ekonomisk ram för äldrenämnden 2026 (mnkr)

Äldrenämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1 396,75
Äldrenämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-58,06
Justering av PO-pålägg	7,06
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-X,XX
Yy	-Y,YY
Ekonomisk tilldelning för 2026	-1 447,74
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-50,99
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	7,06

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag äldrenämnden

Tilläggsuppdrag: 2026:

Tilläggsuppdrag: 2026:

Kulturnämnden

Grunduppdrag

Kulturnämnden svarar för folkbibliotek, Skolbiblioteksservice, konstverksamhet, kulturskola, kvinnohistoriskt museum, kultur i skolan, kultur för seniorer, arrangemang i Väven och kommungemensamma arrangemang samt den kommungemensamma konstsamlingen.

Utöver detta svarar Kulturnämnden för Sveriges Depåbibliotek och lånecentral samt stöd till kulturföreningar, kulturfestivaler och studieförbund. Kulturnämnden fördelar stipendier och annat stöd till kulturutövare samt till samlingslokaler.

Kulturnämnden ska medverka i kommunens arbete med stadsmiljö- och bevarandefrågor och i kommunövergripande kulturfrågor som handläggs av andra nämnder och styrelser.

Kulturnämnden ska inom sitt ansvarsområde stödja och främja yttrandefriheten, möjliggöra konstnärliga upplevelser, stödja skapande verksamhet, samarbeta och samråda med samhällsorgan, föreningar, intresseorganisationer, övriga tillskyndare inom verksamhetsområdet samt stödja och främja internationellt kulturutbyte

Ekonomisk ram för kulturnämnden 2026 (mnkr)

Kulturnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-169,84
Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2024-09-10	0,17
Kulturnämndens tilldelning enligt förslag planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	--7,05
Justering av PO-pålägg	0,76
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y,yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-175,97
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-6,29
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	0,76

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag kulturnämnden
Tilläggsuppdrag: 2026:
Tilläggsuppdrag: 2026:

Fritidsnämnden

Grunduppdrag

Fritidsnämnden ansvarar för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning. Nämnden erbjuder fritidsaktiviteter och inkluderande mötesplatser, för unga liksom för vuxna med intellektuell funktionsnedsättning. Nämnden har det samlade ansvaret för handläggning av kommunens föreningsbidrag, samt ett särskilt uppdrag att stödja föreningslivet och främja det ideella engagemanget.

Nämnden ansvarar för skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar, både för elit- och breddidrott. I uppdraget ingår även skötsel av friluftsområden samt fiskefrämjande åtgärder. Nämnden har i uppdrag att erbjuda Umeås invånare badupplevelser, friskvård samt ansvara för simundervisning för samtliga grundskoleelever.

Ekonomisk ram fritidsnämnden 2026 (mnkr)

Fritidsnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-158,69
Fritidsnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-6,60
Justering av PO-pålägg	0,68
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y.yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-164,61
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-5,92
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	0,68

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag fritidsnämnden

Tilläggsuppdrag: 2026:
Tilläggsuppdrag: 2026:

Personalnämnden

Grunduppdrag

Nämnden är kommunens samordnande nämnd för personalstrategiska frågor. Nämnden samordnar och verkar för att Umeå kommun har en enhetlig och sammanhållen personalpolitik samt följer upp och rapporterar utveckling och ställning i personalpolitiska frågor till kommunfullmäktige och nämnderna.

Ekonomisk ram för personalnämnden 2026 (mnkr)

Personalnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1,29
Personalnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-0,05
Justering av PO-pålägg	0,01
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Ekonomisk tilldelning för 2026	-1,34
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-0,05
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	0,01

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag personalnämnden
Tilläggsuppdrag: 2026:
Tilläggsuppdrag: 2026:

Valnämnden

Valnämnden ska fullgöra de uppgifter som ankommer på valnämnd samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstning enligt vallagen, folkomröstningslagen samt lagen om kommunala folkomröstningar.

Ekonomisk ram för valnämnden 2026 (mnkr)

Valnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-3,50
Valnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-16,50
Justering av PO-pålägg	0,06
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y.yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-19,94
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	16,44
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	0,06

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag valnämnden
Tilläggsuppdrag: 2026:
Tilläggsuppdrag: 2026:

Gemensamma nämnder

Umeå kommun har fyra gemensamma nämnder med andra kommuner. Budget för dessa hanteras i samråd med övriga deltagande kommuner och fastställs av Umeå kommunfullmäktige. Umeås andel av de kommungemensamma nämndernas tilldelning ingår i det totala budgetbeslutet och framgår i tabell 1.

Inriktningsmål och program

Kommunfullmäktige styr med inriktningsmål och program

Kommunfullmäktige fastställde i mars 2021 riktlinjer för aktiverande styrning i Umeå kommun, där framgår att kommunfullmäktige använder inriktningsmål för att skapa riktning och förändring i en avgränsad fråga eller inom ett avgränsat område som är gemensamt för flera kommunala aktörer.

- Inriktningsmålen kan syfta till att skapa såväl utvecklings- som driftskapacitet.
- Inriktningsmålen berör alltid flera kommunala aktörer.
- Inriktningsmålen bör vara långsiktiga och gälla för minst en mandatperiod.
- Inriktningsmålen ska vara minst 3 och maximalt 9

Ett givet inriktningsmål ska enbart destineras till de namngivna nämnder och bolag som:

- särskilt ska prioritera arbete med just detta inriktningsmål
- bedöms ha de reella förutsättningar som krävs för att inriktningsmålet ska uppnås

På följande sidor presenteras kommunens inriktningsmål med tillhörande program. Även om inte alla nämnder är direkt involverade i arbetet med ett givet inriktningsmål och program så förväntas alla nämnder verka för att inriktningsmålen ska uppfyllas och att program med fokusområden och åtgärder kan verkställas. Eventuella inriktningsmål som destineras till bolag ska infogas i bolagets ägardirektiv varpå förändrat ägardirektiv fastställs vid bolagstämma och därefter anmäls till kommunfullmäktige.

Ett program fungerar som en konkretisering och inramning av respektive inriktningsmål som kommunfullmäktige antar. Ett program omfattar nya eller befintliga planer, strategier, projekt, tilläggsuppdrag, samverkansavtal och överenskommelser som bedöms vara relevanta och väsentliga för kommunens möjligheter att nå det inriktningsmål som programmet ska stödja. Ett program berör oftast flera nämnder och bolagsstyrelser.

Kommunstyrelsen har ansvar och mandat att upparbeta, upprätthålla och vid behov utveckla kommungemensam modell för programhantering.

Varje program inleds med beskrivning av vad som ska prioriteras och utgöra fokusområden under kommande planeringsperiod. För att följa och analysera kommunkoncernens utveckling mot målbilden kan kommunövergripande indikatorer kopplas till varje inriktningsmål. I varje program finns även förteckning över de styrande dokument som inryms i programmet.

Inriktningsmål

Mål 1. Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050

Samordningsansvar: kommunstyrelsen.

Mål 1 destinerar särskilt till: kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, byggnadsnämnden, tekniska nämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Umeå energi, AB Bostaden, Vakin samt Infrastruktur i Norr AB.

Mål 2. Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Samordningsansvar: kommunstyrelsen

Mål 2 destinerar särskilt till: individ- och familjenämnden, för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, fritidsnämnden, kulturnämnden, tekniska nämnden samt UKF genom AB Bostaden och Ultra.

Mål 3. Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv

Samordningsansvar: kommunstyrelsen.

Mål 3 destinerar särskilt till: för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, individ- och familjenämnden, tekniska nämnden, byggnadsnämnden samt äldre- och barnnämnden.

Mål 4. Umeå ska vara klimatneutralt till 2040

Samordningsansvar: kommunstyrelsen.

Mål 4 destinerar särskilt till: kommunstyrelsen, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, tekniska nämnden, Umeå kommunföretag, AB Bostaden, Umeå energi, samt Vakin.

Program för tillväxt

Programmet är en konkretisering av inriktningsmål 1 - Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.

Programmets syfte är att prioritera och lyfta viktiga fokusområden, faktorer och förmågor som Umeå behöver utveckla för att kunna bibehålla och stärka tillväxten där den befolkningsmässiga tillväxten kräver ca 35 000 arbetstillfällen netto till år 2050. Umeå är på god väg men samtidigt behöver vi stärka arbetet inom angivna områden.

Tillväxtprogrammets tre fokusområden

Programmet för tillväxt tar sin utgångspunkt och bygger vidare på det arbete som har gjorts och som pågår inom Näringslivsstrategins och Översiktsplanens genomförande samt den tillväxtrapport som tagits fram under 2021. Utifrån denna grund ska följande fokusområden prioriteras för perioden 2024–2025:

1. Bostadsbyggande och attraktiva livsmiljöer

Med en växande befolkning måste fler bostäder tillkomma och vi måste fortsätta växa med människorna i fokus. Nya bostäder ska komplettera befintliga stadsdelar och tätorter, samt tillkomma inom kollektivtrafikstråk. Nya bostadsområden ska ha hög täthet. Ett svagt bostadsbyggande är en tydlig hämmare av tillväxt och motsatt, en hög takt i bostadsbyggandet driver tillväxt och stärker även för Umeå viktiga branscher såsom bygg och fastighet. Planberedskapen måste öka i kommunen och målet är ge förutsättningar för minst 2000 bostäder per år. Huvudansvar: KS, BN

2. Universiteten som tillväxtmotorer

Universiteten har varit den enskilt viktigaste faktorn bakom Umeås starka tillväxt. Platsen Umeå och Umeå Kommun har på många olika sätt växt ihop med universiteten och samverkan sker både på övergripande nivå men även brett inom områden som tex gemensamma innovationsmiljöer, kompetensförsörjning och talangattraktion.

Huvudansvar: KS, PN, GVN

3. Etableringar och företagens tillväxt

Fokus på arbetstillfällen och hur vi kan nyttja och stärka Umeås diversifiering och förmåga att växa inom alla sektorer. Men även ett starkt fokus på att stärka Umeås

förmåga att attrahera, omhänderta och utveckla etableringar utifrån omvärldens efterfrågan på ren energi och att Umeås specifika styrkor tillvaratas. Huvudansvar: KS, Umeå Energi

Uppföljning

För varje fokusområde kommer prioriterade delmål och mätetal med indikatorer tas fram och konkretiseras i handlings- och aktivitetsplaner. Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska årligen redovisa resultatet av sitt arbete med att uppfylla de uppställda målen till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen följer årligen upp program och handlingsplan i ordinarie programuppföljning. Kommunstyrelsen kan sedan revidera handlingsplanen vid behov. Revidering ska ske genom gemensam beredning. Näringslivsavdelningen och avdelningen Övergripande planering har uppdrag från kommunstyrelsen att vara programansvariga och har därmed det operativa ansvaret för samordning, uppföljning och utvärdering av programmet. Indikatorer kommer att tas fram i respektive handlingsplan.

Riktade utvecklingsanslag för tillväxtområdet

Anslag (tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Utvecklingsanslag tillväxt	20 815	20 815	20 815	20 815	20 815

Relaterade dokument

Övergripande styrdokument

- Strategisk plan 2016–2028
- Umeå kommuns Näringslivsstrategi
- Umeå kommuns Översiktsplan
- Umeå kommuns Bostadsförsörjningsprogram

Övriga relaterade dokument

- Program för social hållbarhet
- Program för klimatneutralitet
- Umeås stadsdelar – så står det till
- CEMR-deklarationen (jämförbarhet)
- Globala målen – Agenda 2030
- Social progress declaration

Program för social hållbarhet

Programmet är en konkretisering av inriktningsmål två och tre; Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden, samt Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv.

Programmets syfte är att bidra till att uppnå kommunens ambitioner att motverka ökade skillnader mellan medborgarna genom att bygga kommunen och verksamheterna så jämlikt och jämställt som möjligt och aktivt arbeta för att skapa goda livsvillkor för alla¹.

Utifrån denna grund ska följande fokusområden prioriteras för perioden 2024–2025:

Fokusområde 1 - Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Detta fokusområde syftar till att Umeå på väg mot 200 000 invånare ska fortsätta vara en trygg, öppen och socialt sammanhållen kommun med hög grad av tillit och välbefinnande.

1.1 Förhindra framväxten av segregation och utsatta områden

I arbetet ingår att utveckla hur kommunen mellan olika förvaltningar kan arbeta mer tillsammans, samt med andra aktörer och civilsamhället, detta i syfte att förbättra och utveckla arbetsmetoderna för att skapa ännu bättre förutsättningar för tidiga insatser och långsiktiga verksamheter. Huvudansvar: KS, IFN, FGN, BN, TN, UKF genom Bostaden och Ultra

1.2 Ett Umeå fritt från våld

Arbetet med ett Umeå fritt från våld syftar till att minska våldet i Umeå kommun. Huvudansvar: KS, IFN, TN, UKF genom Bostaden och Ultra

1.3 Motverka segregation och framväxten av utsatta områden

Eftersom ökad segregation minskar tillfällena för möten mellan människor, samt påverkar tilliten och sammanhållningen i samhället är det viktigt att långsiktigt arbeta för att motverka alla former av segregation, såväl ekonomisk segregation som bostadssegregation eller etnisk segregation. Huvudansvar: KS, IFN, FGN, FN, KN, UKF genom Bostaden och Ultra

¹ Se Umeå kommuns strategiska plan 2016–2028 för en beskrivning och definition av det strategiska området Goda livsvillkor.

Fokusområde 2 - Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv

Jämställdhetsmålet är en övergripande strategisk fråga för kommunen och jämställdhet ska även fortsatt genomsyra samtliga program, då jämställdhetsstrategin slår fast att alla verksamheter inom kommunen ska bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete. De insatser som anges under detta utvecklingsområde ska därför ses som prioriteringar för särskilda satsningar inom jämställdhet som bidrar till att stärka den sociala hållbarheten.

2.1 Fortsätta arbetet med jämställd stadsplanering

All planering ska genomsyras av öppenhet, demokrati och jämställdhet. Vi ska utveckla det offentliga rummet så att alla, flickor och pojkar, kvinnor och män kan vistas där på lika villkor. Huvudansvar: JUSK, KS, BN, TN

2.2 Systematiskt utmana och ifrågasätta könade maktrelationer i arbetet med hållbar utveckling

Arbetet har fokus på att medvetandegöra förutsättningar och erfarenheter för flickor och pojkar, kvinnor och män i vår kommun, och vilka konsekvenser dessa får, för att utifrån denna analys skapa en jämnare fördelning av makt och resurser. Huvudansvar: JUSK

2.3 Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Arbetet knyter an till ett Umeå fritt från våld som utgår ifrån Umeå kommuns handlingsplan mot våld, samt det sjätte nationella jämställdhetspolitiska delmålet. Huvudansvar: JUSK, IFN, TN

Fokusområde 3 - Barns uppväxtvillkor

Umeå kommun ska vara en bra plats att växa upp på och alla barn i vår kommun ska ha goda, jämlika uppväxtvillkor, oavsett föräldrarnas bakgrund, inkomst eller livsval

3.1 Barn och ungdomars rätt till delaktighet och inflytande i kommunens utveckling ska säkerställas

Arbetet utgår ifrån barnkonventionens grundläggande principer om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och bli lyssnade på i alla frågor som rör det, och är en del i det pågående arbetet med dialog och demokratiutveckling med fokus på utvecklad medborgardialog. Huvudansvar: KS, FGN, GVN, IFN, FN, KN, TN

3.2 Motverka barnfattigdom

Arbetet mot barnfattigdom utgår ifrån Umeå kommuns handlingsplan för halverad barnfattigdom. Huvudansvar: IFN, GVN, PN, KN, FN, FGN, KS, TN, BN

3.3 Förebyggande folkhälsoarbete

Folkhälsoarbetet är en viktig del för att uppnå en socialt hållbar utveckling genom att skapa goda levnadsvillkor och utvecklingsmöjligheter för hela befolkningen i Umeå kommun. Både det hälsofrämjande och det sjukdomsförebyggande arbetet är viktigt. Inom fokusområdet barns uppväxtvillkor prioriteras kommunens folkhälsoarbete med barn och unga, men arbetet är viktigt livet ut och ett folkhälsoperspektiv med fokus på jämlika förutsättningar för en god folkhälsa ska genomsyra hela programmet.

Huvudansvar: KS, FGN, GVN, IFN, FN, KN, TN

Fokusområde 4 - Boende och bebyggelsemiljö

Detta fokusområde handlar om att i takt med fortsatt tillväxt utveckla boendemiljöer som är trygga, tillgängliga och som främjar delaktighet samt möten mellan människor.

4.1 Fortsätta arbetet med strategier för hållbar tillväxt för att stärka den sociala hållbarheten

Arbetet utgår ifrån de strategier för hållbar tillväxt som fastställs i översiktsplanen, som gynnar hållbara flöden, skapar förutsättningar för ett gott vardagsliv och värnar betydelsen av lokal platsidentitet och social hållbarhet, där ett fortsatt målmedvetet arbete för ökad blandning i hela kommunen är grundläggande. Huvudansvar: KS, BN, TN, UKF genom Bostaden och Ultra

4.2 Stärka mötesplatser och överbrygga barriärer

Arbetet utgår ifrån rekommendationerna i rapporten Umeås stadsdelar – så står det till, samt Program för hållbar landsbygdsutveckling i Umeå kommun, som understryker vikten av att stärka mötesplatser, skapa förutsättningar för socialt sammanhållna stadsdelar och tätorter, samt platser och motverka såväl fysiska som sociala barriärer i det offentliga rummet. Huvudansvar: KS, BN, FN, KN, TN, ÄN UKF genom Bostaden och Ultra

4.3 Främja en socialt hållbar bostadsförsörjning och motverka hemlöshet

Kommunens övergripande bostadspolitiska mål är att möta både dagens och framtidens behov av bostäder. För en socialt hållbar bostadsförsörjning och motverka hemlöshet kan det behövas särskilda åtgärder riktade mot de mest utsatta i samhället, utifrån Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram. Huvudansvar: KS, BN, IFN, TN, UKF genom Bostaden

Fokusområde 5 - Arbete och försörjning

Arbete och sysselsättning har betydelse för människors livskvalitet och delaktighet och inflytande i samhällslivet. Att kunna försörja sig är en grundläggande förutsättning för goda livsvillkor och för att minska socioekonomiska skillnader. Även sambandet mellan arbete eller sysselsättning och god hälsa är väl belagt i forskningen. Lika viktigt som sysselsättningen i sig är rätten till yrken utefter ens kompetens. En jämlik arbetsmarknad är vad som på allvar skapar förutsättningar för ett jämlikt och socialt hållbart samhälle.

5.1 Skapa förutsättningar för att stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv och en högkvalitativ välfärd för livets alla skeden

Utbildning är en nyckel till försörjning, inte minst för personer i olika typer av utsatthet, och en grundläggande faktor för att kunna stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. Kort eller ingen utbildning innebär markant högre risk för arbetslöshet, lägre lön och i förlängningen ohälsa. De data som kommunen har kring livsvillkor, ekonomi och hälsa utgör beslutsunderlag för att prioritera och följa upp kommunens arbete med jämlikhet och folkhälsa. Huvudansvar: FGN, GVN, KS, IFN, ÄN, UKF genom Bostaden

5.2 Särskilt stöd till de personer som står långt från arbetsmarknaden

Arbetet syftar till att samordna insatser för att förbättra kompetensförsörjningen och påskynda individers etablering i arbetslivet med särskilt fokus på personer som står långt från arbetsmarknaden i samverkan med bland annat arbetsförmedlingen, Umeåregionens kommuner och Samordningsförbundet. Huvudansvar: FGN, GVN, IFN

5.3 Åtgärder för att förhindra diskriminering och säkerställa jämlika möjligheter måste fördjupas och breddas

För att säkerställa mångfald och jämlika möjligheter behöver kommunen som arbetsgivare visa att medarbetare inte missgynnas på grund av etnisk bakgrund eller trosuppfattning vid rekrytering, möjlighet till intern rörlighet, utveckling och avancemang. Kommunen i egenskap av arbetsgivare ska ta fram tydliga åtgärder för att nå breddad rekrytering till ledningsarbete, i första hand genom att aktivt bredda rekryteringen till de kommuninterna ledarskaps- och traineeutbildningar som genomförs. Ett systematiskt arbetssätt för att bättre mäta och möjliggöra analys och åtgärder i relation till diskrimineringsgrunderna behöver tas fram. Arbetet skall följas upp inom ramen för aktiva åtgärder och de personalpolitiska målen. Huvudansvar: PN, KS

5.4 Motverka framväxten av ett skuggsamhälle och en ökad arbetslivskriminalitet

Begreppet skuggsamhälle används för att beskriva en växande grupp av marginaliserade människor i samhället som lever utanför samhällets skyddsnät och som ofta utnyttjas på arbetsmarknaden. Ett växande skuggsamhälle och ökad arbetslivskriminalitet i form av exempelvis människohandel och exploatering riskerar att ha negativ inverkan på demokratin och tilliten i samhället, vilket är viktiga fundament för den sociala hållbarheten. Huvudansvar: KS och GVN

Uppföljning

Övergripande planering, samhällsbyggnadsförvaltningen, är programansvarig och har därmed det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av programmet. Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska årligen redovisa resultatet av sitt arbete med att uppfylla de uppställda målen till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen följer årligen upp program och handlingsplaner i ordinarie programuppföljning. Kommunstyrelsen kan sedan revidera handlingsplanen vid behov. Revidering ska ske genom gemensam beredning.

Riktade utvecklingsanslag för Social hållbarhet

Anslag (tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Utvecklingsanslag Social hållbarhet	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000

Relaterade dokument

Övergripande styrdokument samt dokument som relaterar till flera fokusområden

- Strategisk plan för Umeå kommun 2016–2028
- Umeå kommuns översiktsplan
- Umeå kommuns program för hållbar landsbygdsutveckling
- Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
- Kulturpolitiskt program för Umeå kommun

- Program för tillgänglighet i Umeå kommun
- Avsiktsförklaring för en god, jämlik och jämställd hälsa i Västerbotten

Relaterade dokument för fokusområde 1

- Handlingsplan mot våld
- Åtgärdsplan Umeå växer-tryggt och säkert
- Färdriktning 2020–2025 Umeå växer-tryggt och säkert

Relaterade dokument för fokusområde 2

- Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
- Den europeiska deklarationen för jämställdhet på lokal och regional nivå (CEMR-deklarationen)
- Länsstrategi Ett jämställt Västerbotten 2023-2030

Relaterade dokument för fokusområde 3

- Umeå kommuns handlingsplan mot barnfattigdom
- Kommungemensam handlingsplan för det suicidförebyggande arbetet

Relaterade dokument för fokusområde 4

- Umeå kommuns översiktsplan
- Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram
- Umeå kommuns handlingsplan mot hemlöshet

Relaterade dokument för fokusområde 5

- Överenskommelse om samverkan för att förbättra kompetensförsörjningen och påskynda individers etablering i arbetslivet mellan Arbetsförmedlingen, Umeåregionens kommuner och Samordningsförbundet.

Program för Klimatneutrala Umeå 2040

Programmet är en konkretisering av inriktningsmål 4 - Umeå ska vara klimatneutral till 2040

Programmets syfte är att minska utsläppen av växthusgaser för att bidra till att minska den globala uppvärmningen och de klimatförändringar som medföljer, i enlighet med Parisavtalet. Kommunfullmäktige har i februari 2020 antagit lokala miljömål och beslutat att Umeå ska vara klimatneutralt 2040², dvs ha nettonollutsläpp av växthusgaser. Som ett delmål beslutades att Umeå kommunkoncern ska vara klimatneutral 2025³.

Umeå kommunkoncern genomförde 2021 en första nulägesanalys⁴ av de utsläpp av växthusgaser som uppstår från den egna verksamheten. Analysen grundade sig på 2019 års tillgängliga data och visade att koncernen ger upphov till ungefär 20 % av de territoriella växthusgasutsläppen inom Umeå kommun.

Mot denna bakgrund ska följande fokusområden prioriteras för perioden 2024–2025:

Fokusområde 1 – Transporter

Transporter har stor betydelse för klimatpåverkan – de står för ungefär hälften av all klimatpåverkan i Umeå. Därför kommer det behövas stora förändringar på det området för att klara klimatmålen. Samtidigt är transporter väldigt viktiga för att samhället ska fungera. Stadens alla aktörer och invånare behöver därför vara delaktiga i arbetet med att minska transporternas och resornas klimatpåverkan.

Umeå kommuns arbete med att bli ett mer transporteffektivt samhälle och minska klimatpåverkan från resor och transporter utgår från översiktsplanen och de strategier som finns där. Det finns flera redan beslutade program och styrdokument (se nedan), där strategierna konkretiseras – det är av största vikt att de åtgärderna effektbedöms och genomförs.

² Klimatneutralt Umeå 2040 - Klimatneutralt Umeå innebär att senast år 2040 ska Umeå inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från Umeå ska vara minst 85 procent lägre år 2040 än utsläppen år 1990. (Definitioner har samma betydelse som Sveriges klimatmål.)

³ Klimatneutral kommunkoncern 2025 – Kommunkoncernen utsläpp av växthusgaser ska minska och ska vara minst 85 % lägre år 2025 än utsläppen år 2019. Det kan ske med hjälp av bland annat cirkulära materialflöden och återbruk, hållbart resande och transporter, grön energi och energieffektivisering. (Umeå kommunkoncern följer samma definition som Sveriges klimatmål. Det finns dock inget nuläge för 1990 varav Umeå kommun använder 2019 års tillgängliga data som basår.)

⁴ Nulägesanalysen presenteras i Umeå kommunkoncerns åtgärdsprogram för miljömålen.

Fokusområde 2 - Bygg och anläggning

Bygget av nya hus, vägar och annan infrastruktur genererar stora klimatutsläpp. Samtidigt måste de byggnader och den infrastruktur som redan finns underhållas, vilket också medför utsläpp. En växande kommun behöver fler bostäder och i Umeå ska det finnas förutsättningar för ytterligare 2000 bostäder per år, utbyggnad av den kommunala servicen, och förbättrade förutsättningar för industri och företag att etablera sig och växa. Därför kommer det att krävas stora förändringar i materialval och byggteknik för att minska byggsektorns klimatpåverkan.

Fokusområde 3 - Energi, el och fjärrvärme

Produktion och användning av el och fjärrvärme står för omkring en femtedel av Umeås totala växthusgasutsläpp. I och med Umeås tillväxt med fler bostäder och utveckling av industrier tillsammans med en elektrifiering av hela samhället inklusive transportsektorn kommer dessutom användningen av el att öka i Umeå liksom uttaget av effekt.

För att minska klimatutsläppen behövs en samhällsomställning och livsstilsförändringar med ett ökat fokus på bland annat energieffektivisering i byggnader, energirådgivning till privatpersoner och företag samt fortsatt utveckling av produktion av el och fjärrvärme och metoder för koldioxidinfångning.

Fokusområde 4 - Cirkulär ekonomi

För att klara klimatmålen är det viktigt att ställa om från en linjär ekonomi till en så kallad cirkulär ekonomi. En linjär ekonomi bygger på att naturresurser utvinns, produceras, konsumeras och sedan blir till avfall. En cirkulär ekonomi bygger i stället på kretsloppstänkande, alltså att material och produkter återanvänds eller återvinns för att fortsätta skapa värde så länge som möjligt. Det handlar bland annat om att verka för ökad återvinning, matavfallsutsortering och användning av fjärrvärme liksom om olika satsningar på återbruk och reparationer.

Fokusområde 5 - Övergripande insatser

För att klara klimatmålen måste konkreta insatser inom områden med stor klimatpåverkan kompletteras med mer övergripande insatser för att utveckla kommunkoncernens förmåga att bidra till Umeås klimatomställning. Det handlar om exempelvis metodutveckling inom uppföljning, upphandling och klimatinvesteringsplaner samt kunskapshöjning och samarbete lokalt till internationellt. Även ledning, styrning och organisation likt etablering av gemensamma styr- och arbetsgrupper utifrån prioriterade områden är viktigt.

Uppföljning

Kommunstyrelsen har samordningsansvar för programmet och har därmed det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering.

Kommunstyrelsen följer årligen upp program och handlingsplan i ordinarie programuppföljning. En viktig del i programuppföljningen är att säkerställa om programmet uppnår sitt syfte.

Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska årligen redovisa resultatet av sitt arbete med att uppfylla de uppställda fokusområdena till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen kan sedan revidera handlingsplanen vid behov. Revidering ska ske genom gemensam beredning.

Umeå Energi, Bostaden och VAKIN upprättar årligen hållbarhetsredovisningar. Där redovisas bland annat utsläpp från egna transporter, energianvändning och energiproduktion och relevanta mätetal ingår som en del i uppföljningen av programmet.

Indikatorer

Indikator	Status	Mål 2025	Långsiktigt mål (2030/2040)	Källa
Förändring av territoriella utsläpp av CO ₂ e jmf basår 1990, %	-34% (2021)	-	-85% (2040)	SMHI Nationella emissionsdatabasen
Utsläpp av växthusgaser, kommunorganisatoriskt scope 1 och 2, kton CO ₂ e	94 kton (2022)	14 kton*	Minska	Klimatberäkning för kommunkoncernen
Andel hållbart resande (buss, cykel, gång) i Umeås tätort, %	50% (2022)	65%	Öka	Kommunövergripande resvaneundersökningar
Energianvändning av flytande icke förnybara bränslen, MWh per invånare	7,92 MWh per invånare (2021)	-	Fossilfria drivmedel (2030)	SCB Kommunal och regional energistatistik

*motsvarar 85 % mindre utsläpp än år 2019

Riktade utvecklingsanslag för klimatneutralitet

Anslag (tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Utvecklingsanslag klimatneutralitet	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000

Relaterade dokument till program för klimatneutralitet

Styrdokument antagna av KF/KS

- Avfallsplan för Umeåregionen (KF 2020)
- Cykeltrafikprogram (KF 2018)
- Energiplan (KF 2003)
- Fotgängarprogram för Umeå (KF 2019)
- Godstrafikprogram (KF 2018)
- Inköps- och upphandlingspolicy (KF 2016)
- Kollektivtrafikprogram (KF 2021)
- Näringslivsstrategi Umeå kommun (KF 2019)
- Parkeringsprogram (KS 2013)
- Riktlinjer för resor i tjänsten, Umeå kommun (KS 2016)
- Strategiska planen (KF 2016)
- Trafiksäkerhetsprogram (KF 2014)
- Umeå kommuns Översiktsplan (KF 2018)
- Umeås lokala miljömål (KF 2020)
- Åtgärdsplan för minskade utsläpp av växthusgaser (KF 2009)
- Åtgärdsprogrammet för renare luft (KF)

Övriga relaterade dokument

- Program för social tillväxt
- Program för social hållbarhet
- Resepolicy

Umeå kommunkoncerns bolag

- Affärsplan 2018–2022 (Bostaden 2017)
- Affärsplan 2020–2024 (Vakin 2019)
- Affärsplan inkluderar hållbarhetsmål för minskat klimatpåverkan (UPAB)
- Affärsplan inkluderar hållbarhetsmål för minskad miljö- och klimatpåverkan (Umeå Energi)
- Hållbarhetspolicy (Umeå Energi)
- Hållbarhetsstrategi (Bostaden, ej beslutat)
- Kollektivtrafikplan inkluderar hantering av miljöambitioner (Kollektivtrafiken 2020)
- Ägardirektiv för de kommunala bolagen
- Miljöledningssystem (ISO 14 001) Umeå Energi, Vakin, delar av Umeå kommun

Undertecknade åtaganden

- Klimatkontrakt 2030
- Circular Cities Declaration
- Covenant of Mayors
- Cities Race to Zero

Kommande styrdokument

- Arkitekturpolicyn/träbyggnadsstrategi
- Handlingsplan för cirkulär ekonomi
- Umeås Klimatfärdplan

Personalpolitiska mål och uppdrag

Personalpolitiska mål

Välfärden står inför stora utmaningar gällande finansiering och personalbrist. Vi behöver därför förnya våra arbetssätt för att klara utmaningarna och här ger digitaliseringen avgörande möjligheter. Vi behöver också förbättra vår samverkan över förvaltningsgränserna och med andra organisationer.

Mål 5. Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället. Samordningsansvar: personalnämnden.

Mål 6. Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30. Samordningsansvar: personalnämnden.

Mål 7. Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden. Samordningsansvar: personalnämnden.

God ekonomisk hushållning - Ekonomiska riktlinjer, tilläggsuppdrag och finansiella mål

Finansiella mål

Mål 8. Resultatet i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ska uppgå till 2 procent 2025–2028.

Regler för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att både kommunens finansiella mål och verksamhetsmässiga grunduppdrag uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. Det genomförs så här:

- Umeå kommuns verksamhet styrs av kommunfullmäktige genom grunduppdrag, mål och budgetramar för drift och investeringar. Av kommunfullmäktige fastställd budgetram för nämnd innefattar medelstilldelning för samtliga kostnader för nämndens verksamhet.
- Nämnder som redovisar eller befarar ett underskott som överstiger en procent av tilldelad budgetram ska, om underskottet uppgår till mer än 1 mnkr, snarast redovisa en pris- och tidsatt åtgärdsplan till kommunstyrelsen och vidta de åtgärder som krävs för att uppnå en budget i balans
- De i planeringsdirektiv, budget och verksamhetsplan angivna grunduppdragen och målen ska följas upp under budgetåret och slutligt avrapporteras i bokslut/verksamhetsrapporter.
- Den ekonomiska planeringen ska utgå från försiktighetsprincipen, där säkerhet i antaganden är en viktig grundförutsättning.
- Överskott är en nödvändig förutsättning för att finansiera framtida investeringar.
- Verksamheternas nettokostnader får inte öka snabbare än skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning och finansnetto.
- Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att Umeå kommun har god ekonomisk hushållning och följer kommunallagens krav på budget i balans. Nämnderna har detta ansvar inom sitt område och inom ramen för sin budget.
- Vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras. Alla större förändringar av verksamheten ska kostnadsberäknas (kalkyleras) och resursavstämmas före genomförande.

- Alla beslut ska innehålla en ekonomisk konsekvensbeskrivning som tydliggör hur beslutet påverkar kommunens ekonomi och hur det ska finansieras.

Observera att beredning av förslag till reviderade riktlinjer för god ekonomisk hushållning pågår på uppdrag av kommunfullmäktige. Reviderat förslag kommer tillställas kommunfullmäktige i december 2024. Om kommunfullmäktige fastställer förslaget kommer ovanstående att ersättas. Detta sker i så fall inför att förslag till planeringsdirektiv version 2 publiceras i april 2025.

Uppföljning, analys och utvärdering

Återrapportering till kommunfullmäktige

Återrapportering till kommunfullmäktige från kommunstyrelse, nämnder och bolag sker via årsredovisning över föregående kalenderår. Årsredovisning sammanställs av kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer inför kommunfullmäktiges sammanträde i april. Förutom årsredovisningen ska kommunstyrelsen sammanställa och överlämna ett delårsbokslut över årets åtta första månader, delårsbokslutet inkluderar kommunstyrelse, nämnder och bolag. Delårsbokslutet överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer senast 15 oktober.

För att förbättra kommunfullmäktiges insyn och möjlighet att hantera avvikelser sker även återrapportering från nämnder, bolag och kommunstyrelse till kommunfullmäktige via en förenklad rapport för perioden januari–april. Den förenklade rapporten innehåller information relaterad till bolagens ekonomi samt nämndernas ekonomi och personalförhållanden.

Övrig uppföljning

De kommunala verksamheterna följs upp och utvärderas kontinuerligt. Uppföljning och utvärdering sker med syfte att följa nämnders och bolags grunduppdrag samt uppfyllelse av inriktningsmål och tilläggsuppdrag, men även att uppnå kvalitet och utveckling av kommunens strukturella förutsättningar/resurser. Uppföljning och utvärdering ger även signaler om behov av och underlag för att kunna korrigera grunduppdrag, inriktningsmål, planering eller resursfördelning. Uppföljning sker till exempel genom:

- uppföljning av grunduppdrag
- uppföljning av inriktningsmål & program
- uppföljning av tilläggsuppdrag
- resultatutvärderingar
- process- och kvalitetsuppföljning
- medborgar- och brukarundersökningar
- synpunkter och klagomål från medborgare och brukare
- uppföljning Intern kontroll
- förslag- och avvikelsehantering.

Intern styrning och kontroll

Kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer för kommunens arbete med intern styrning och kontroll. Den interna kontrollen skall baseras på riskanalyser och innehålla lämpliga åtgärder mot prioriterade risker. För mer information se Riktlinjer för Intern styrning och kontroll.

Lagstadgade planer

Umeå kommun är enligt lag ålagd att utarbeta vissa kommunala planer. Dessa lagstadgade planer bereds på kommunfullmäktiges uppdrag av aktuell nämnd och beslutas av kommunfullmäktige (om så krävs i lagstiftningen) alternativt ansvarig nämnd.

Budget 2026 och plan 2027–2029 för nämnder och styrelse

Budgetram för nämnd innefattar medelstilldelning för samtliga kostnader för nämndens verksamhet och utgår från att PO-pålägget förändras från 40,84 procent i 2025 års budget till 40,02 procent i budget för 2026. För 2027 och 2028 har PO-pålägget beräknats till 40,33% respektive 40,48% vilket har beaktats i beräkningarna för 2027 och 2028.

Budgetramarna är nettokostnadsramar för styrelse och nämnder. Ramarna har beräknats utifrån nuvarande organisation. Eventuella organisationsöversyner och/eller överföring av verksamheter till nytt ansvar regleras genom beslut om tekniska förändringar av budgetramarna.

Tabell 1. Budgetramar nämnder och styrelse 2026

Belopp i tkr

Nämnd/styrelse	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Kommunstyrelse*	-1 315 727	-1 324 252	-1 384 970	-1 423 906	-1 467 388
Teknisk nämnd	-1 550 904	-1 615 464	-1 713 206	-1 783 673	-1 845 928
För- och grundskolenämnd	-2 340 717	-2 423 300	-2 569 919	-2 675 624	-2 769 010
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-652 453	-675 395	-716 259	-745 720	-771 748
Individ- och familjenämnd	-1 774 784	-1 841 518	-1 952 937	-2 033 264	-2 104 230
Äldrenämnd	-1 396 749	-1 447 742	-1 535 336	-1 598 487	-1 654 278
Byggnadsnämnd	-62 929	-65 036	-68 971	-71 808	-74 314
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-21 753	-22 350	-23 702	-24 677	-25 538
Kulturnämnd	-169 845	-175 969	-186 616	-194 292	-201 073
Fritidsnämnd	-158 692	-164 610	-174 569	-181 750	-188 093
Kommunfullmäktige	-3 983	-4 148	-4 398	-4 579	-4 739
Valnämnd	-3 500	-19 938	-3 600	-3 700	-20 000
Personalnämnd	-1 290	-1 336	-1 417	-1 475	-1 527
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-86 384	-89 497	-94 912	-98 816	-102 265
Överförmyndarnämnd i Umeåregionen	-16 164	-16 753	-17 766	-18 497	-19 143
IT kapacitetsnämnd	0	0	0	0	0
Umeåregionens nämnd för PA-system	0	0	0	0	0
Summa nämndsramar	-9 555 874	-9 887 307	-10 448 579	-10 860 266	-11 249 274
Varav finansiella kostnader pensioner	-50 979	-14 266	-34 783	-36 714	-37 962
Summa verksamhetens nettokostnader (exkl finansiella kostnader)	-9 504 895	-9 873 041	-10 413 796	-10 823 552	-11 211 312

*Avser total ram för kommunstyrelsen vilken även innefattar av kommunfullmäktige beslutade åtaganden och finansiella kostnader för pensioner.

Tabell 2. Specifikation av förslag kommunstyrelsens budgettram

Belopp i tkr

Kommunstyrelse	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Kraftverksamhet	117 000	117 000	117 000	117 000	117 000
Kollektivtrafik	-166 566	-172 566	-178 566	-184 566	-190 566
Umeå Folkets Hus	-26 555	-26 821	-27 089	-27 360	-27 634
Västerbottens Museum	-18 430	-19 093	-19 781	-20 493	-21 231
Norrlandsoperan	-34 406	-35 645	-36 928	-38 257	-39 634
Friskvårdsbidrag	-7 671	-7 747	-7 825	-7 903	-7 982
Fackliga förtroendemen	-13 961	-14 235	-14 818	-15 367	-15 754
Utdelning från UKF	0	0	0	0	0
Utvecklingsanslag:					
- Tillväxtanslag	-20 815	-20 815	-20 815	-20 815	-20 815
- Verksamhetsutvecklingsanslag social hållbarhet	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
- Verksamhetsutvecklingsanslag klimat	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
- Verksamhetsutvecklingsanslag omställning	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Anslag för oförutsedda behov	-21 337	-21 337	-21 337	-21 337	-21 337
Avskrivningar	-596 859	-621 337	-636 233	-655 583	-672 162
Utrangeringar	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Pensioner nettokostnad	-215 420	-180 381	-199 498	-197 309	-204 017
Kommunstyrelsen administration, bidrag och politisk verksamhet övrigt	-283 707	-294 275	-312 080	-324 916	-336 257
Summa kommunstyrelse (inkl finansiella kostnader pensioner)	-1 315 728	-1 324 252	-1 384 970	-1 423 906	-1 467 388

Tabell 3. Resultaträkning 2025–2029

Belopp i mnkr

	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Verksamhetens intäkter	2 227,0	2 312,9	2 444,4	2 542,0	2 634,8
Verksamhetens kostnader	-11 135,0	-11 564,6	-12 222,0	-12 710,0	-13 173,9
Avskrivningar	-596,9	-621,3	-636,2	-655,6	-672,2
Verksamhetens nettokostnader	-9 504,9	-9 873,0	-10 413,8	-10 823,6	-11 211,3
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning*	9 786,0	10 241,8	10 764,7	11 216,6	11 637,0
Finansiella intäkter	284,0	290,0	363,5	500,2	599,4
Finansiella kostnader	-369,3	-353,8	-434,5	-601,6	-722,5
Fördelningsreserv för politiska prioriteringar		-99,0	-64,6	-67,3	-69,8
Resultat	195,8	205,9	215,3	224,3	232,7

*En reservering för ökad kostnad enligt förslag till förändrad kostnadsutjämning ingår 2026.

Tabell 4. Finansieringsbudget 2025–2029

Belopp i mnkr

	Budget 2025*	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Tillförda medel					
Resultat	195,8	205,9	215,3	224,3	232,7
Avskrivningar	596,9	621,3	636,2	655,6	672,2
Pensionsavsättning	11,1	-28,2	-24,9	-20,9	-21,6
Summa tillförda medel	803,8	799,0	826,7	859,0	883,3
Använda medel					
Nettoinvesteringar	-1 210,8	-1 287,5	-1 166,5	-998,7	-1 237,3
Nettoutgifter mark- och exploatering	-175,6	-192,8	-155,1	-104,3	19,1
Summa använda medel	-1 386,3	-1 480,3	-1 321,7	-1 103,0	-1 218,2
Förändring av rörelsekapital	-582,5	-681,3	-495,0	-244,0	-334,9

* Inklusive ombudgeteringar enligt KF-beslut i april 2024..

Tabell 5. Nyckeltal

	Budget 2025 *	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Nettokostnadernas (exkl avskrivningar) andel av skatteintäkter och generella statsbidrag	91,0%	90,3%	90,8%	90,7%	90,6%
Soliditet	29,0%	29,1%	29,2%	29,6%	29,7%
Självfinansieringsgrad inklusive exploatering	40,7%	53,5%	64,4%	79,8%	74,3%
Självfinansieringsgrad exklusive exploatering	44,7%	61,2%	73,0%	88,1%	73,1%
Låneskuld/invånare, tkr **	28,0	33,0	36,1	37,5	39,6

*Inklusive ombudgeteringar enligt KF-beslut i april 2024 samt inklusive hänsyn till prognos T2 2024.

**Inklusive exploateringsintäkter, exklusive vidareutlåning till bolagen.

Investeringsramar 2026–2029

Förslaget till investeringsbudget 2026 samt plan 2027–2029 innebär att ca 900 mnkr har förskjutits utanför planperioden. Förskjutningarna i tid har främst skett inom för- och grund-, gymnasie- och äldreomsorgsnämnden. I förslaget ingår nya projekt som tillkommit främst genom en specificering av tidigare volymmedel där inget enskilt projekt överstiger 50 mnkr i totalbudget.

Tabell 6. Investeringsramar per nämnd

Belopp i tkr

Nämnd/styrelse	Budget 2025*	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Kommunstyrelsen	61 078	66 267	71 656	24 951	25 450
Teknisk nämnd	1 020 596	1 080 871	991 735	864 732	1 084 789
För- och grundskolenämnd	21 425	19 320	17 420	21 888	34 262
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	9 376	10 000	21 000	12 900	15 120
Individ- och familjenämnd	9 710	15 254	19 926	9 251	11 639
Äldrenämnd	37 145	24 437	22 437	28 626	20 222
Byggnadsnämnd	471	470	470	479	489
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	283	282	282	287	293
Kulturnämnd	4 873	6 850	4 850	4 947	13 708
Fritidsnämnd	15 700	15 700	15 700	15 826	16 143
Valnämnd	550	500	500	510	520
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	29 550	47 582	550	14 344	14 631
Summa styrelse/nämnd	1 210 757	1 287 532	1 166 525	998 742	1 237 266
Mark- och exploatering - anläggningar	265 100	321 650	478 150	464 350	492 150
Summa inkl mark- och exploatering	1 475 857	1 609 182	1 644 675	1 463 092	1 729 416

*Inklusive ombudgeteringar enligt KF-beslut i april 2024.

Tabell 7. Nya investeringsprojekt, över 50 mnkr

Projekt	Totalt 2026-2029	Total budget

Redogörelse för ekonomin i de kommunala bolagen

Utifrån nya lagkrav ska kommunens budget innehålla en redogörelse för ekonomin i de kommunala bolagen. Denna redogörelse infogas vid framttagande av planeringsdirektiv version 2.

Förslag till investeringsbudget 2026 och plan 2027-2029

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Teknisk nämnd		1 080 871	991 735	864 732	1 084 789	4 022 127
Fastigheter		792 144	672 832	475 771	840 614	2 781 361
Brand- och räddningsnämnd		112 441	69 000	0	0	181 441
Brandstation Signalvägen, funktioner maa höjd beredskap	Nytt	15 000	14 000	0	0	29 000
Brandstation Umeå Östra	Påbörjad	97 441	55 000	0	0	152 441
Fritidsnämnd		10 000	0	224	229	10 453
Ram lokalanpassningar Fritid	Årligt ramanstag (reinvestering)	0	0	224	229	453
Umeå Arena tillbyggnad isgrop, klimatanp	Nytt	10 000	0	0	0	10 000
För- och grundskolenämnd		205 137	262 801	235 425	375 474	1 078 837
För- och grundskolegårdar solskydd, belysning, lek	Årligt ramanstag (reinvestering)	3 300	3 300	3 366	3 433	13 399
Förskola Aspgården 6 avd	Ej påbörjad	29 000	31 100	0	0	60 100
Förskola Innertavle 4 avd	Ej påbörjad	0	0	1 000	25 400	26 400
Förskola Rödåsel 2 avd	Påbörjad	20 000	0	0	0	20 000
Förskola Storsjö 1 avd	Ej påbörjad	0	5 000	0	0	5 000
Förskola Stöcke 6 avd ny	Ej påbörjad	1 000	20 000	41 100	0	62 100
Förskola Yttersjö 4 avd	Nytt	2 000	20 000	23 000	0	45 000
Förskolor med kök, 10 avd per år	Ej påbörjad	0	0	20 500	94 500	115 000
Grisbackaskolan kök matsal 4 klassrum	Påbörjad	36 000	3 000	0	0	39 000
Hedlundaskolan F-6 utbyggnad till två paralleller	Påbörjad	34 187	7 000	0	0	41 187
Innertavle ersätt en byggnad för åk 4-5	Påbörjad	19 000	0	0	0	19 000
Obbola skola F-9 utbyggnad till två paralleller	Påbörjad	0	43 000	55 000	0	98 000
Ram anpassningar förskola	Årligt ramanstag (reinvestering)	550	550	561	572	2 233
Ram anpassningar grundskola	Årligt ramanstag (reinvestering)	1 100	1 100	1 122	1 144	4 466
Rödängsskolan nybyggnad en parallell F-6	Ej påbörjad	50 000	75 000	0	0	125 000
Sjöfruskolan utemiljö	Påbörjad	5 000	0	0	0	5 000

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Stöcke skola nybyggnad två paralleller F-3	Ej påbörjad	1 000	20 000	40 776	118 224	180 000
Umeå Kommun paviljong (UKP)	Påbörjad	3 000	0	0	0	3 000
Volym/ombyggnad grundskolor	Ej påbörjad	0	33 751	36 000	118 900	188 651
Volym/ombyggnation förskolor	Ej påbörjad	0	0	13 000	13 300	26 300
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd		25 300	41 100	30 000	78 600	175 000
Ram anpassningar Gym-Vux	Påbörjad	7 100	1 100	1 122	0	9 322
Vasaskolan gymn elevökn	Påbörjad	18 200	40 000	20 000	52 800	131 000
Volym/ombyggnation gymnasieskolor	Ej påbörjad	0	0	8 878	25 800	34 678
Individ- och familjenämnd		198 077	118 941	38 438	115 607	471 062
Annan boendeform 6 pl vart 2:a år	Nytt	0	0	0	24 600	24 600
Anp ny lokal för daglig verksamhet etapp 1	Nytt	10 000	0	0	0	10 000
Anp ny lokal för daglig verksamhet etapp 2	Nytt	0	0	0	12 000	12 000
Daglig verksamhet Magistervägen	Påbörjad	30 000	35 000	0	0	65 000
Förstärkt serviceboende Malmen 27 2 plan	Påbörjad	46 000	0	0	0	46 000
Gruppboende 2024, 3	Ej påbörjad	0	10 000	7 000	0	17 000
Gruppboende Cirkelpassaren barn	Påbörjad	8 000	0	0	0	8 000
Gruppboende Gimoplan	Påbörjad	10 000	8 864	0	0	18 864
Gruppboende Holmsund 2 plan	Ej påbörjad	25 000	20 000	1 000	0	46 000
Gruppboende Komministern	Påbörjad	1 000	0	0	0	1 000
Gruppboenden 2 per år	Ej påbörjad	0	0	0	49 200	49 200
Gruppboenden Tomtebogård 2 plan	Påbörjad	30 000	4 000	0	0	34 000
Kontor socialtjänstpersonal Magistervägen	Nytt	20 000	23 000	0	0	43 000
Korttidsboende, ersätta Älgvägen	Ej påbörjad	0	0	12 000	0	12 000
Korttidsboende, ny	Nytt	0	0	0	11 000	11 000
Ram anp DV, anp LSS-boende mm	Årligt ramanslag (reinvestering)	18 077	18 077	18 438	18 807	73 398
Kulturnämnden		47 490	990	1 010	15 405	64 895
Bibliotek	Ej påbörjad	0	0	0	14 375	14 375
Kulturskola	Påbörjad	46 500	0	0	0	46 500
Ram anpassning/renovering bibliotek	Årligt ramanslag (reinvestering)	990	990	1 010	1 030	4 020
Teknisk nämnd		171 200	166 500	153 064	146 077	636 841

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Driftkontor TN kv Schablonen 8, 11	Nytt	10 000	15 000	0	0	25 000
Förstärkning tak snölaster	Nytt	10 000	10 000	5 000	5 000	30 000
Kök ramanslag	Årligt ramanslag (reinvestering)	8 800	11 000	11 220	11 444	42 464
Lokalanpassning ej spec.	Årligt ramanslag (reinvestering)	22 000	22 000	22 440	22 889	89 329
Lokaloptimeringar TN	Årligt ramanslag (reinvestering)	1 100	2 200	2 244	2 289	7 833
Nolia arena, inred nytt våningsplan	Nytt	13 000	0	0	0	13 000
Nya kök ÄO, gymn, grundskolor	Ej påbörjad	0	0	11 600	0	11 600
Reinvesteringar, pågående och generella	Årligt ramanslag (reinvestering)	77 000	77 000	78 540	80 111	312 651
Åtgärdsprogram Bygg och anläggning Fastighetsinvesteringar klimat	Ej påbörjad	5 000	5 000	0	0	10 000
Åtgärdsprogram Energi Fastighetsinvesteringar (lönsamma)	Årligt ramanslag (reinvestering)	12 100	12 100	11 220	11 444	46 864
Åtgärdsprogram Transporter Laddinfrastruktur tjänstefordon	Påbörjad	5 500	5 500	5 800	5 900	22 700
Ökad civilberedskap	Påbörjad	6 700	6 700	5 000	7 000	25 400
Äldrenämnd		22 500	13 500	17 610	109 222	162 832
Ram anpassning kommunala lokaler och boenden	Årligt ramanslag (reinvestering)	5 500	5 500	5 610	5 722	22 332
Solgården VOB, anpassningar	Nytt	17 000	8 000	0	0	25 000
Sävar hemtjänstlokal/dagverksamhet dementa, del av VOB	Ej påbörjad	0	0	2 000	19 600	21 600
Sävar Vård- och omsorgsboende 60 pl	Ej påbörjad	0	0	10 000	83 900	93 900
Gator och vägar		182 378	239 226	292 335	146 517	860 455
Teknisk nämnd		182 378	239 226	292 335	146 517	860 455
Bro över Stationsentré	Ej påbörjad	0	23 264	23 264	0	46 528
Cykelparkering Umeå Ö och Umeå C	Ej påbörjad	6 000	0	0	0	6 000
Djupbäcken Klimatanpassning	Ej påbörjad	17 500	20 000	20 000	0	57 500
Fordon 7 år	Årligt ramanslag (reinvestering)	7 700	7 700	7 854	8 011	31 265
GC-bro Sävarån	Ej påbörjad	0	6 000	6 000	10 000	22 000
Hissjövägen	Ej påbörjad	0	0	5 000	5 000	10 000
Humleparken inkl. GC	Nytt	0	500	6 000	0	6 500
Järnvägspassage Holmsund	Ej påbörjad	3 000	20 000	30 000	0	53 000
Kollektivtrafiknod Trandansen	Ej påbörjad	0	0	15 000	0	15 000
Kommun- & stadsdelssatsningar	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 200	2 200	2 244	2 289	8 933
Kontaktvägen	Nytt	500	2 000	10 000	7 500	20 000

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Kungsgatan	Ej påbörjad	6 000	0	0	0	6 000
Norra Obbolavägen	Ej påbörjad	6 000	1 405	3 595	0	11 000
Renmarkstorget	Påbörjad	6 079	5 000	0	0	11 079
Skolgatan Väst på stan	Nytt	250	0	0	0	250
Skolgatan Öst på stan	Nytt	250	0	0	0	250
Skravelsjövägen i Röbbäck	Nytt	0	500	2 000	12 500	15 000
Snötipp	Ej påbörjad	0	0	9 000	0	9 000
Sopkärl	Nytt	2 500	2 500	2 500	0	7 500
Storgatan Väst på stan	Nytt	250	0	0	2 000	2 250
Storgatan Öst på stan	Nytt	250	0	0	0	250
Säkra anläggningarnas standard	Årligt ramanslag (reinvestering)	68 559	68 559	69 930	71 328	278 375
Tegsbron	Ej påbörjad	0	0	0	5 000	5 000
Tvärån Klimatanpassning	Ej påbörjad	17 500	20 000	20 000	0	57 500
Utredningar inför investeringar	Årligt ramanslag (reinvestering)	1 100	1 100	1 122	1 144	4 466
Viadukt Tomternavägen	Ej påbörjad	0	11 258	11 258	0	22 516
Väg 503	Påbörjad	10 000	19 500	19 500	0	49 000
Ålidhem stadsmiljö Gata	Ej påbörjad	0	1 000	3 000	0	4 000
Åtgärdsprogram Framkomlighetshöjande Kollektivtrafik	Ej påbörjad	3 750	3 750	3 750	0	11 250
Åtgärdsprogram Transporter Klimatanpassning	Årligt ramanslag (reinvestering)	12 100	12 100	11 220	11 444	46 864
Åtgärdsprogram Transporter Trafiksäkerhet och Hållbara färd sätt	Årligt ramanslag (reinvestering)	10 890	10 890	10 098	10 300	42 178
IT		80 820	54 258	71 008	72 428	278 513
Teknisk nämnd		80 820	54 258	71 008	72 428	278 513
Bildskärman och tillbehör	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 824	2 824	2 498	2 548	10 694
Datorer Umeå Kommun	Årligt ramanslag (reinvestering)	37 258	21 181	28 463	29 033	115 934
Ram It FG	Årligt ramanslag (reinvestering)	15 079	11 162	15 792	16 108	58 140
Ram It GY	Årligt ramanslag (reinvestering)	19 967	13 399	14 236	14 521	62 123
Ram It infrastruktur	Årligt ramanslag (reinvestering)	4 593	4 593	7 069	7 210	23 464
Skrivare som tjänst	Årligt ramanslag (reinvestering)	1 100	1 100	2 950	3 009	8 158
Parker		19 800	19 800	18 586	19 383	77 569
Teknisk nämnd		19 800	19 800	18 586	19 383	77 569

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Gatutråd	Årligt ramanslag (reinvestering)	660	660	673	687	2 680
Lekparker	Årligt ramanslag (reinvestering)	4 400	4 400	4 488	4 578	17 866
Olofsdals park	Ej påbörjad	0	0	4 000	0	4 000
Parker	Årligt ramanslag (reinvestering)	4 400	4 400	4 488	4 578	17 866
Skog	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 200	2 200	2 244	2 289	8 933
Strandprom Alla broar runt	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 200	2 200	2 244	2 289	8 933
Torpardungen	Nytt	0	0	0	4 505	4 505
Utredningar allmänt	Årligt ramanslag (reinvestering)	440	440	449	458	1 787
Vänortsparken	Nytt	500	5 500	0	0	6 000
Älidhem stadsmiljö Park	Ej påbörjad	5 000	0	0	0	5 000
Övriga		5 730	5 620	7 032	5 847	24 229
Teknisk nämnd		5 730	5 620	7 032	5 847	24 229
Fastighet Inredning/ utrustning	Årligt ramanslag (reinvestering)	440	330	337	343	1 450
Inventarier Nya kök ÅO, gymn, grundskolor	Ej påbörjad	0	0	1 300	0	1 300
Maskiner (elektronik/digitalisering) MS	Årligt ramanslag (reinvestering)	1 000	1 000	1 020	1 040	4 060
Ram Städ	Årligt ramanslag (reinvestering)	3 790	3 790	3 866	3 943	15 389
Volym och arbetssätt MS	Årligt ramanslag (reinvestering)	500	500	510	520	2 030
Kommunstyrelsen		66 267	71 656	24 951	25 450	188 324
IT		4 400	4 400	4 488	4 578	17 866
Kommunstyrelsen		4 400	4 400	4 488	4 578	17 866
Digitaliseringsreserv	Årligt ramanslag (reinvestering)	4 400	4 400	4 488	4 578	17 866
Kraft		23 629	20 018	19 201	19 585	82 434
Kommunstyrelsen		23 629	20 018	19 201	19 585	82 434
Förnyelse Kraftverk	Årligt ramanslag (reinvestering)	4 265	0	3 359	3 427	11 051
Investeringsprogram bygg	Årligt ramanslag (reinvestering)	0	0	53	54	107
Investeringsprogram damm	Årligt ramanslag (reinvestering)	14 502	13 364	9 861	10 058	47 786
Vidmakthållande Kraftverk	Årligt ramanslag (reinvestering)	1 422	1 422	2 121	2 163	7 128
Övriga invest. Stornorrfors	Årligt ramanslag (reinvestering)	3 441	5 232	3 806	3 882	16 361
Övriga		38 238	47 238	1 262	1 287	88 025
Kommunstyrelsen		38 238	47 238	1 262	1 287	88 025

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Investeringsreserv	Årligt ramanslag (reinvestering)	1 238	1 238	1 262	1 287	5 025
Muddring av farleden	Ej påbörjad	32 000	46 000	0	0	78 000
Säkerhet och beredskap	Ej påbörjad	5 000	0	0	0	5 000
Äldrenämnd		24 437	22 437	28 626	20 222	95 722
Övriga		24 437	22 437	28 626	20 222	95 722
Äldrenämnd		24 437	22 437	28 626	20 222	95 722
Digitalisering, ny	Ej påbörjad	1 300	1 100	6 800	600	9 800
Inventarier/digitalisering extern förhyrning, ny	Ej påbörjad	3 737	3 737	3 800	767	12 041
Inventarier/Digitalisering/Hjälpmedel re	Årligt ramanslag (reinvestering)	19 400	17 600	18 026	18 855	73 881
För- och grundskolenämnd		19 320	17 420	21 888	34 262	92 891
Övriga		19 320	17 420	21 888	34 262	92 891
För- och grundskolenämnd		19 320	17 420	21 888	34 262	92 891
Inv Fsk Aspgården 6 avd	Ej påbörjad	0	1 800	0	0	1 800
Inv Fsk Rödåsel, 2 avd	Ej påbörjad	600	0	0	0	600
Inv Fsk Storsjö 1 avd	Ej påbörjad	0	300	0	0	300
Inv Fsk Stöcke ny 6 avd	Ej påbörjad	0	0	2 100	0	2 100
Inv Fsk Yttersjö 4 avd	Nytt	0	0	2 100	0	2 100
Inv Grisbackaskolan kök matsal 4 klassrum	Ej påbörjad	1 400	0	0	0	1 400
Inv Hedlundaskolan bef skola/matsal	Ej påbörjad	3 400	0	0	0	3 400
Inv Innertavle ersätt en byggnad för åk 4-5	Ej påbörjad	500	0	0	0	500
Inv Obbola skola F-9 utbyggnad till två paralleller	Ej påbörjad	0	0	800	0	800
Inv Rödängsskolan nybyggnad en parallell F-6	Ej påbörjad	0	2 000	0	0	2 000
Inv Stöcke skola nybyggnad två paralleller F-3	Ej påbörjad	0	0	0	2 500	2 500
Inventarier Förskolor med kök, 10 avd per år	Ej påbörjad	0	-100	-1 900	7 300	5 300
Inventarier Renovering/ombyggnation förskolor	Ej påbörjad	0	0	3 000	3 000	6 000
Inventarier Volym/ombyggnation grundskolor	Ej påbörjad	0	0	2 100	7 500	9 600
IT-åtgärder	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 420	2 420	2 468	2 518	9 826
Reinvesteringsmedel inventarier förskola	Årligt ramanslag (reinvestering)	4 400	4 400	4 488	4 578	17 866
Reinvesteringsmedel inventarier grundskola	Årligt ramanslag (reinvestering)	6 600	6 600	6 732	6 867	26 799
Brand- och räddningsnämnd		47 582	550	14 344	14 631	77 107

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Övriga		47 582	550	14 344	14 631	77 107
Brand- och räddningsnämnd		47 582	550	14 344	14 631	77 107
Anläggning av nya brandposter	Årligt ramanslag (reinvestering)	550	550	561	572	2 233
Ram	Årligt ramanslag (reinvestering)	6 532	0	13 783	14 059	34 374
Utrustning Brandstation Holmsund	Påbörjad	6 500	0	0	0	6 500
Utrustning och inv Brandstation Umeå Östra	Ej påbörjad	34 000	0	0	0	34 000
Fritidsnämnd		15 700	15 700	15 826	16 143	63 369
Övriga		15 700	15 700	15 826	16 143	63 369
Fritidsnämnd		15 700	15 700	15 826	16 143	63 369
Reinvesteringar enl utbytesplan	Årligt ramanslag (reinvestering)	9 400	9 400	9 400	9 588	37 788
Utbyte konstgräsplaner	Årligt ramanslag (reinvestering)	6 300	6 300	6 426	6 555	25 581
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd		10 000	21 000	12 900	15 120	59 020
Fastigheter		4 000	0	0	0	4 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd		4 000	0	0	0	4 000
Forslunda stall och grishus	Påbörjad	4 000	0	0	0	4 000
Övriga		6 000	21 000	12 900	15 120	55 020
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd		6 000	21 000	12 900	15 120	55 020
Inv Vasaskolan gymn elevökn	Ej påbörjad	0	15 000	0	2 000	17 000
Inventarier Volym/ombyggnation gymnasieskolor	Ej påbörjad	0	0	6 900	7 000	13 900
Reinvesteringsmedel	Årligt ramanslag (reinvestering)	6 000	6 000	6 000	6 120	24 120
Individ- och familjenämnd		15 254	19 926	9 251	11 639	56 070
Övriga		15 254	19 926	9 251	11 639	56 070
Individ- och familjenämnd		15 254	19 926	9 251	11 639	56 070
Inv Gruppboende Cirkelpassaren barn	Ej påbörjad	650	0	0	0	650
Inv Gruppboende Komministern	Ej påbörjad	420	0	0	0	420
Inv Gruppboende Tomtebogård 2 plan	Ej påbörjad	840	0	0	0	840
Inv Korttidsvistelse, ersätta Älgvägen	Ej påbörjad	418	0	0	0	418
Inventarier Annan boendeform 6 pl	Nytt	0	0	0	700	700
Inventarier Daglig verksamhet etapp 1	Nytt	1 500	0	0	0	1 500
Inventarier Daglig verksamhet etapp 2	Nytt	0	0	0	1 600	1 600

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Inventarier Daglig verksamhet Magistervägen	Nytt	0	7 000	0	0	7 000
Inventarier förtätning Masen 9, förhyrt	Nytt	800	0	0	0	800
Inventarier Gruppboende Holmsund 2 pl	Nytt	0	840	0	0	840
Inventarier Gruppboende Malmen 27 2pl	Nytt	650	0	0	0	650
Inventarier Gruppboenden 2 per år	Ej påbörjad	0	0	350	260	610
Inventarier kontor socialtjänstpersonal Magistervägen	Nytt	0	2 000	0	0	2 000
Inventarier ombyggnation servicelägenheter, förhyrda	Nytt	500	0	0	0	500
Inventarier Servicelägenheter, förhyrda	Nytt	360	360	0	0	720
Inventarier Socialtjänstens Hus	Ej påbörjad	0	1 000	0	0	1 000
Inventarier SOL-boenden, förhyrda	Nytt	1 500	0	0	0	1 500
Inventarier Utökning CMV (Centrum Mot Våld), förhyrt	Nytt	800	0	0	0	800
Investering inventarier ny	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 746	4 656	4 749	4 844	16 996
Investering inventarier re	Årligt ramanslag (reinvestering)	3 300	3 300	3 366	3 433	13 399
Investering teknik	Årligt ramanslag (reinvestering)	770	770	785	801	3 127
Kulturnämnden		6 850	4 850	4 947	13 708	30 355
Övriga		6 850	4 850	4 947	13 708	30 355
Kulturnämnden		6 850	4 850	4 947	13 708	30 355
Inventarier Bibliotek	Ej påbörjad	0	0	0	8 663	8 663
Inventarier Kulturskolan	Nytt	2 000	0	0	0	2 000
Konst	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 200	2 200	2 244	2 289	8 933
Kultur reinvestering/ kostnadsbesparande	Årligt ramanslag (reinvestering)	2 650	2 650	2 703	2 757	10 760
Valnämnd		500	500	510	520	2 030
Övriga		500	500	510	520	2 030
Valnämnd		500	500	510	520	2 030
Utrustning	Årligt ramanslag (reinvestering)	500	500	510	520	2 030
Byggnadsnämnd		470	470	479	489	1 907
Övriga		470	470	479	489	1 907
Byggnadsnämnd		470	470	479	489	1 907
Utrustning	Årligt ramanslag (reinvestering)	470	470	479	489	1 907
Miljö- och hälsoskyddsnämnd		282	282	287	293	1 143

Nämnd	Status/Kategori	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Summa 2026-2029
Övriga		282	282	287	293	1 143
Miljö- och hälsoskyddsnämnd		282	282	287	293	1 143
Inventarier	Årligt ramanslag (reinvestering)	282	282	287	293	1 143
Totalsumma		1 287 532	1 166 525	998 742	1 237 267	4 690 066

Tjänsteskrivelse

2025-02-28

Fritidsnämnden

Diariennr: FN-2024/00055

Revidering av föreningstaxor inom Bad 2026

Förslag till beslut

Fritidsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar

att anta nya föreningstaxor för badanläggningarna Navet, Storsjöhallen, Umelagun, Hemgården, Sävar simhall och Vallabadet enligt bilaga 1.

att anta nya tävlingstaxor för Navet enligt bilaga 2.

att de nya förenings- och tävlingstaxorna träder i kraft 1 januari 2026.

Ärendebeskrivning

För Umeå kommuns idrottsanläggningar (t ex inomhushallar, ishallar, fotbollsplaner och badanläggningar) ska en årlig indexhöjning av taxorna ske. På badanläggningarna har dock ingen höjning skett gällande föreningstaxan mellan 2016 och 2024 vilket behöver hanteras.

Samlad höjning för åren 2016–2024

Då badanläggningarnas taxor inte har justerats för perioden 2016–2024 har fritidsförvaltningen tagit fram ett förslag som innebär en samlad höjning i enlighet med fritidsnämndens beslut för perioden (1–3 % årligen för perioden 2017–2024).

För att hantera den uteblivna justeringen av taxorna föreslår förvaltningen att taxorna höjs i enlighet med de höjningar som övriga föreningar fått i andra anläggningar under samma period. Förslaget innebär en genomsnittlig höjning med 17 % av föreningstaxorna.

Utöver engångshöjningen kommer även den ordinarie årliga indexhöjningen att adderas till de föreslagna taxorna (se förslaget i bilaga). Beslut om årlig indexuppräknings för 2026 tas av fritidsnämnden i november 2025 enligt rutin.

Berörda föreningar har fått information om förslaget och erbjudits möjlighet att inkomma med synpunkter.

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2024/00055

Tävlingstaxor

Tävlingstaxorna för Navet har varit oförändrade sedan 2016 och följer inte Umeå kommuns principer för tävlingar på andra idrottsanläggningar. I nuläget betalar föreningarna en klumpsumma för heldag respektive halvdag. Den nuvarande prissättningen innebär i praktiken en subventionering av taxor för banor vid tävling i stället för ett påslag som gäller vid tävling på övriga anläggningar inom Umeå kommun.

Förslaget på nya tävlingstaxor innebär att ett påslag om 30 % införs per hyrd bana vid simtävlingar på Navet. Banor för avsim och konferenslokal hyrs till ordinarie taxa.

Berörda föreningar har fått information om förslaget och erbjudits möjlighet att inkomma med synpunkter.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Översikt förslag reviderade föreningstaxor 2026

Bilaga 2 Förslag reviderade tävlingstaxor Navet 2026

Beredningsansvariga

Åsa S Boman, verksamhetschef

Beslutet ska skickas till

KS diarium

Stefan Hildingsson
Fritidsdirektör

Åsa S Boman
Verksamhetschef Bad

2025-03-10

Översikt förslag reviderade föreningstaxor 2026

	Taxa 2016-2024	Taxa 2025	Taxa from 1/1 2026. Index tillkommer.
Navet 25 m	45 kr	46 kr	54 kr
Navet 50 m	90 kr	92 kr	106 kr
Navet Hoppbassäng	180 kr	184 kr	210 kr
Navet 50 m, höj- och sänkbar del	420 kr	428 kr	488 kr
Navet Multibassäng	600 kr	612 kr	697 kr
Navet Konferens	400 kr	408 kr	464 kr
Storsjö 25 m*	40 kr	46 kr	54 kr
Storsjö hel bassäng	240 kr	245 kr	281 kr
Umelagun 25 m utomhus	45 kr	46 kr	54 kr
Hemgården**	600 kr	637 kr	637 kr
Sävar simhall	130 kr	133 kr	152 kr
Vallabadet inomhus	130 kr	133 kr	152 kr
Vallabadet 25 m utomhus***	130 kr	46 kr	54 kr
*Storsjö 25 m höjs till samma pris som 25 m på Navet och Umelagun from 1/6–25.			
** På Hemgården har indexökning skett under perioden, därav oförändrad taxa, endast index tillkommer.			
*** Vallabadet har tidigare endast hyrt ut hela bassängen utomhus, detta justeras from 1/6–25 till samma pris per bana som Navet, Umelagun och Storsjöhallen.			

2025-03-10

Förslag reviderade tävlingstaxor Navet 2026

Nuvarande tävlingstaxa på Navet

Heldag 10 000 kr

Halvdag 7 000 kr

I denna avgift ingår tillgång till hela 50-metersbassängen, hoppbassängen samt konferensrum.

Taxa för tävling i enbart hoppbassängen finns ej.

Nuvarande tävlingstaxa på Navet har varit densamma sedan 2016 och är kraftigt rabatterad. Om föreningar skulle betala ordinarie taxa för bokade banor, hoppbassäng och konferens skulle kostnaden för en heldag uppgå till 15 120 kr (enligt 2025 års taxa räknat på 10 banor och konferensrum under 10 timmar).

Förslag reviderad tävlingstaxa på Navet

Tävlingar bokas till ordinarie taxa plus ett påslag om 30% per tävlingsbana.

Påslaget ska täcka merkostnader som uppstår för anläggningen vid tävling, och följer principen som gäller vid tävling på övriga kommunala idrottsanläggningar.

Vid tävling för seniorer på övriga idrottsanläggningar görs ett påslag utöver ordinarie timtaxa med 20% eller 40% beroende på typ av tävling. Simtävlingar innefattar ett åldersspann från juniorer till seniorer, varför påslaget föreslås bli 30%.

Yta för eventuellt avsim samt konferensrum bokas till ordinarie taxa utan påslag.

Interntävlingar och juniortävlingar sker till ordinarie taxa utan påslag.

Förslaget innebär också att det införs en tävlingstaxa för hoppbassängen vilket saknas idag.

Förslag tävlingstaxa 25 m

	Pris per bana*	Inkl. tävlingspåslag 30%	Antal banor	Antal timmar	Summa
25 m bana	54	70	10	10	7 000
Avsim 22 m	54	-	4	5	1 080
Konferens	464	-		10	4 640
Enligt förslag				Total kostnad:	12 720 kr
Nuvarande taxa					10 000 kr

*enligt förslag prissättning 2026.

2025-03-10

Förslag tävlingstaxa 50 m

	Pris per bana*	Inkl. tävlingspåslag 30%	Antal banor	Antal timmar	Summa
50 m bana	106	138	10	10	13 800
Avsim hoppbassäng	210	-	1	5	1 050
Konferens	464	-		10	4 640
Enligt förslag				Total kostnad:	19 490 kr
Nuvarande taxa					10 000 kr

*enligt förslag prissättning 2026.

Förslag tävlingstaxa hoppbassäng

	Pris per bassäng*	Inkl. tävlingspåslag 30%	Antal banor	Antal timmar	Summa
Hoppbassäng	210	273	1	5	1 365
Konferens	464			5	2 320
				Total kostnad:	3 685 kr

*enligt förslag prissättning 2026.

Tjänsteskrivelse

2025-03-11

Fritidsnämnden

Diariennr: FN-2024/00021

Tilläggsuppdrag 2023:4

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att godkänna rapporten.

att föreslå avveckling av fotbollstältet.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Kommunfullmäktige har gett kommunstyrelsen, tekniska nämnden och fritidsnämnden i uppdrag (tilläggsuppdrag 2023:4) att utreda olika alternativ för en framtida och hållbar lokalisering av fritidsnämndens behov gällande fotbollstält. Alternativen ska belysa ekonomiska konsekvenser ur både fastighets- och verksamhetsperspektiv, samt eventuella andra verksamhetsmässiga konsekvenser. Dialog med andra nämnder och förvaltningar ska också ske för att studera eventuella möjligheter till samlokalisering med kommunens andra verksamheter. Resultatet redovisas i bifogad projektrapport.

Bakgrunden är att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade (§ 193 diariennr. KS-2018/00520) att uppdra till upphandlingschef att ta fram underlag för och genomföra upphandling av hyra av fotbollshall och multifunktionshall på Noliaområdet samt övertryckstält för fotbollsplan på Gamliavallen.

Övertryckstältet uppfördes 2019. Användningen av fotbollstältet på angiven plats, dvs. Gamliavallen har dock inte fungerat p.g.a. logistiska skäl. Säsongsstarter för inomhus respektive utomhusspel i de olika divisionerna överlappar varandra. Konsekvensen av detta är att tältet endast har varit uppmonterat en säsong.

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2024/00021

Rapportens slutsatser

Kostnaden avseende investeringar och reinvesteringar för fotbollstältet är höga i de alternativ som studerats, förutom Gammlia. Detta gäller även för de platser där befintlig struktur delvis kan användas. Om placeringen innebär att tältet ska upp- och nedmonteras varje säsong, innebär det en ytterligare, stor driftkostnad varje säsong. Kostnaderna behöver detaljstuderas ytterligare om genomförande blir aktuellt. Höga driftkostnader, kort teknisk livslängd, nya och återkommande investeringar utan bestående värden är även de viktiga perspektiv att beakta.

Förutsättningarna att återplacera tältet på Gammlia saknas idag då utomhussäsongen är så lång när lagen spelar i högre divisioner. Det blir en relativt kort tid tältet kan nyttjas och då måste kostnaden för upp- och nedtagning beaktas och vara rimliga.

Att hitta en alternativ, lämplig placering har visat sig svårt. Befintliga planer används i hög grad och någon plan där tältet kan stå permanent saknas. Att ta upp och ned tältet är dyrt. Tältet är även mycket dominerande och hur stadsbilden påverkas måste beaktas när tältets placering fastställs.

Riskerna avseende fotbollstält är på en generellt hög nivå, framför allt risken för kollaps p.g.a. snötyngder. Ett större antal tält har kollapsat senaste åren och Boverket utreder nu om kraven på övertryckstält bör ändras.

För kommunens skolverksamhet så finns tillräckligt med tider i fasta anläggningar i och med att Nolia fotbollshall har tillkommit, där skolan har prioritet på dagtid. Ett fotbollstält tillgodoser framför allt föreningslivets ungdomsverksamhet.

Utifrån de höga kostnaderna, riskerna och svårigheten hitta en lämplig plats föreslås tältet avvecklas.

Beslutsunderlag

Projektrapport Fotbollstält

Beredningsansvariga

Christina Lundgren, chef fastighetsförvaltningen
Anders Linder, verksamhetschef Fritid drift

Beslutet ska skickas till

Tekniska nämnden
Kommunfullmäktige

3 av 3

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2024/00021

Stefan Hildingsson
Fritidsdirektör

Anders Linder
Verksamhetschef

Rapport: Utredningsuppdrag framtida och hållbar lokalisering av fotbollstält.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har gett kommunstyrelsen, tekniska nämnden och fritidsnämnden i uppdrag att utreda olika alternativ för en framtida och hållbar lokalisering av fritidsnämndens behov gällande fotbollstält. Alternativen ska belysa ekonomiska konsekvenser ur både fastighets- och verksamhetsperspektiv, samt eventuella andra verksamhetsmässiga konsekvenser. Dialog med andra nämnder och förvaltningar ska också ske för att studera eventuella möjligheter till samlokalisering med kommunens andra verksamheter.

Bakgrunden är att Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade (§ 193 Diarienum: KS-2018/00520) att uppdra till upphandlingschef att ta fram underlag för- och genomföra upphandling av hyra av fotbollshall och multifunktionshall på Noliaområdet samt övertryckstält för fotbollsplan på Gammliaavallen.

Övertryckstältet uppfördes 2019. Användningen av fotbollstältet på angiven plats, dvs Gammliaavallen har dock inte fungerat pga logistiska skäl. Säsongstarter för inomhus respektive utomhusspel i de olika divisionerna överlappar varandra. Konsekvensen av detta är att tältet endast har varit uppmonterat en säsong.

Kostnaden avseende investeringar och reinvesteringar för fotbollstältet är höga i de alternativ som studerats, förutom Gammlia. Detta gäller även för de platser där befintlig struktur delvis kan användas. Om placeringen innebär att tältet ska upp- och nedmonteras varje säsong, innebär det en ytterligare, stor driftkostnad/ säsong. Kostnaderna behöver detaljstuderas ytterligare om genomförande blir aktuellt.

Riskerna avseende fotbollstält på en generellt hög nivå och Boverket utreder nu om byggregler för övertryckstält måste ändras. Det gäller framför allt risken för kollaps pga snötyngder och vind. Även höga driftkostnader, kort teknisk livslängd, nya och återkommande investeringar utan bestående värden behöver beaktas. Hållbarheten ur ett miljöperspektiv är tveksam.

För kommunens skolverksamhet så finns tillräckligt med tider i fasta anläggningar i och med att Nolia fotbollshall har tillkommit, där skolan har första prioritet på dagtid. Om tältet flyttas från Gammlia innebär det ett längre avstånd för Maja Beskows idrottsselever. Ett fotbollstält tillgodoser framför allt föreningslivets ungdomsverksamhet.

Utifrån de höga kostnaderna, riskerna och svårigheten hitta en lämplig plats föreslås tältet avvecklas.

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning och bakgrund.....	4
Bakgrund	4
Uppdragsgivare/beställare	4
Syfte och mål	4
Resultat och analys.....	5
Alternativ.....	5
Alternativ A:.....	5
Alternativ B:.....	6
Alternativ C:.....	7
Alternativ D:	8
Kort sammanfattning av risker med fotbollstält generellt:	9
Slutsats och rekommendation	10
Projektorganisation	11
Slutrapport och övertagandeansvar	11

Inledning och bakgrund

Bakgrund

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2018 (§ 193 Diariennr: KS-2018/00520) att uppdra till upphandlingschef att ta fram underlag för- och genomföra upphandling av hyra av fotbollshall och multifunktionshall på Noliaområdet samt övertryckstält för fotbollsplan på Gamliavallen.

Övertryckstältet uppfördes 2019. Användningen av fotbollstältet på angiven plats, dvs Gamliavallen har dock inte fungerat pga logistiska skäl. Säsongsstarter för inomhus respektive utomhusspel i de olika divisionerna överlappar varandra. Konsekvensen av detta är att tältet endast har varit uppmonterat en säsong.

Uppdragsgivare/beställare

Tilläggsuppdrag 2023:4 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, tekniska nämnden och fritidsnämnden i uppdrag att utreda olika alternativ för en framtida och hållbar lokalisering av fritidsnämndens behov gällande fotbollstält. Alternativen ska belysa ekonomiska konsekvenser ur både fastighets- och verksamhetsperspektiv, samt eventuella andra verksamhetsmässiga konsekvenser. Dialog med andra nämnder och förvaltningar ska också ske för att studera eventuella möjligheter till samlokalisering med kommunens andra verksamheter.

Syfte och mål

Syftet är att utreda alternativ för en framtida och hållbar lokalisering av fritidsnämndens behov gällande fotbollstält.

Alternativen ska belysa ekonomiska konsekvenser ur både fastighets- och verksamhetsperspektiv, samt eventuella andra verksamhetsmässiga konsekvenser. Dialog med andra nämnder och förvaltningar ska också ske för att studera eventuella möjligheter till samlokalisering med kommunens andra verksamheter.

Resultat och analys

En framtida och långsiktigt hållbar lösning utreds.

- Kostnadsbedömning
- Konsekvensanalys verksamhet
- Risker

Alternativ

Alternativ A:

Noll-alternativ, befintlig placering Gamliavallen

Befintligt övertryckstältet uppfördes 2019 på Gammlia.

Användningen av fotbollstältet på angiven plats, dvs Gamliavallen har dock inte fungerat pga logistiska skäl. Placering kräver av verksamhetsskäl upp/ nedmontering per säsong. Säsongstarter för inomhus respektive utomhusspel i de olika divisionerna överlappar varandra. Konsekvensen av detta är att tältet endast har varit uppmonterat en säsong.

Kostnadsuppskattning: (kostnadsläge 2024).

Driftkostnad ca 3 mkr/år.

Teknisk livslängd för befintligt tält: 15 år, återstår 9 år.

Det innebär att ny investering (utrustning) av tältduk erfordras 2034: minst 25 mkr (kostnadsläge 2024).

Placeringen kräver av verksamhetsskäl upp/ nedmontering av per säsong, om entreprenör utför innebär det en verksamhetskostnad om ca 4,5 mkr/ år.

Fritids konsekvensanalys:

Uppsättning av tältet kan inte göras förrän utomhussäsongen är avslutad eftersom Gamliavallen är den enda arenan för elitfotboll. Tidsfönstret är då riskabelt litet innan vintern hindrar uppsättning av tältet. Det är svårt och mycket kostsamt att allokera resurser för tältuppsättning när vädret spelar så stor roll i november-december. Nedtagning av tältet måste av samma skäl ske i februari före säsongen startar V. 10. Tältet har tidigare skadats vid både uppsättning och nertagning, främst på grund av konsekvenser beroende på låga temperaturer.

Alternativ B:**Flytta befintligt fotbollstält till en ny placering på en ej etablerad tomt.**

Att hitta ny tomt i relativt centralt läge är svårt (ca 5 km radie). Bedömningen är att möjligheterna att avsätta mark för nyetablering av ett tält är mer rimliga i ett mer ocentralt läge. Kostnaderna blir högre om infrastruktur och faciliteter saknas och markberedningen mer omfattande om det är råmark.

Kostnadsuppskattning:

En exempelkalkyl har upprättats, utan specificerad placering

Den definitiva kostnaden kommer påverkas av placeringen, markförhållanden mm.

(kostnadsläge 2024). De största kostnaderna är markberedning, infrastruktur och faciliteter, t ex omklädningsrum, konstgräs, betongsarg och teknisk utrustning.

Flytt av befintligt tält till en ny placering (ej etablerad tomt/ anläggning/ ledningar)

Investeringskostnaden har bedömts ligga mellan 30-40 Mkr där platsens förutsättningar påverkar slutkostnaden. Driftkostnad ca 3 mkr/år.

Teknisk livslängd för befintligt tält: 15 år, återstår 9 år.

Det innebär att ny investering (utrustning) av tältduk erfordras 2034: minst 25 mkr

Om placeringen av verksamhetsskäl kräver upp/ nedmontering per säsong innebär det en kostnad om ca 4,5 mkr/ år.

Fritids Konsekvensanalys:

Placering utanför kollektivtrafikens räckvidd innebär sämre tillgänglighet för ungdomar som tränar kvällstid och detta är en viktig faktor. Nyttjandet blir mindre med ocentralt läge, framför allt dagtid. Omklädningsrum, om i enklare form måste kompletteras.

Alternativ C:

Flytta befintligt fotbollstält till en ny placering en befintlig skol- eller idrottsanläggning

En analys av möjliga placeringar inom 5 km radien visar att den befintlig skol- eller idrottsanläggning som bedöms kunna kompletteras med ett fullstort fotbollstält är nya Carlslundsskolan. Där finns mark som kan användas i anslutning till skoltomten. Här kan tältet både placeras permanent eller upp och nedmonteras.

Kostnadsuppskattning:

Flytt av befintligt tält till en ny placering vid Carlslundsskolan kräver iordningsställande av skogsmark. Med utgångspunkt i den upprättade exempelkalkylen bedöms kostnaderna bli något lägre, men de stora kostnaderna kvarstår. Dessa är markberedning, betongsarg och anläggande av konstgräsplan, däremot kan t ex omklädningsrum nyttjas men dessa är endast en mindre del av kostanden. Sammantaget innebär detta att kostnaden för placering på denna plats endast blir marginellt lägre än alternativ B.

Driftkostnaden är densamma som i alternativ B, 3 mkr/år.

Teknisk livslängd för befintligt tält: 15 år, återstår 9 år.

Det innebär att ny investering (utrustning) av tältduk erfordras 2034: minst 25 mkr

Om placeringen av verksamhetsskäl kräver upp/ nedmontering per säsong innebär det en kostnad om ca 4,5 mkr/ år.

Fritids Konsekvensanalys:

Placering på en yta där upp och nedtagning kan göras med större flexibilitet mht säsong säkerställer att tältet kan sättas upp och tas ned på ett så effektivt sätt som möjligt, men innebär höga driftkostnader. En permanent placering på en befintlig konstgräsplan minskar tillgängligheten till planen under årets varmaste del på grund av höga temperaturer.

Placering vid befintlig infrastruktur ger möjlighet till samnyttjande.

Placering inom radien för kollektivtrafik är en fördel om det kan uppnås.

Alternativ D:**Flytta befintligt fotbollstält till en ny placering på en befintlig plan.**

Befintliga planer nyttjas intensivt sommartid och att använda någon av dem för permanent placering är svårt. Även om vissa befintliga faciliteter kan användas blir investeringskostnaden ändå relativt hög eftersom sarg och teknik mm måste finnas.

Kostnadsuppskattning: vid jämförelse med exempelkalkyl minskar kostnaden för markberedning och om konstgräs finns utgår även den kostnaden. Stora kostnadsposter kvarstår dock för sarg och anpassning av befintlig anläggning samt teknisk utrustning.

Driftkostnad ca 3 mkr/år.

Teknisk livslängd för befintligt tält: 15 år, återstår 9 år.

Det innebär att ny investering (utrustning) av tältduk erfordras 2034: minst 25 mkr

Om placeringen av verksamhetsskäl kräver upp/ nedmontering per säsong innebär det en kostnad om ca 4,5 mkr/ år.

Fritids Konsekvensanalys:

Placering på befintlig plan minskar antalet tillgängliga planer under tiden för uppsättning och nertagning vilket på våren har stor påverkan på det lokala föreningslivet. Om planen ligger utanför kollektivtrafikens räckvidd är det betydligt svårare för barn och ungdomar att ta sig till tältet. En central placering är att föredra ur den aspekten.

Kort sammanfattning av risker med fotbollstält generellt:

- Vid 15 tillfällen de senaste åren har uppblåsbara fotbollshallar rasat ihop i Sverige, bland annat i Piteå. Det visar en undersökning som Boverket beställt och som visar att det ofta är snötyngd som är orsaken. Det är i bland annat i Ljusdal, Piteå och Karlstad som de uppblåsbara hallarna, som även kan kallas övertryckshallar, har sjunkit ihop. Det senaste tillfället var i januari i år. Utredaren kan i rapporten se flera olika problem med konstruktionen och Boverket utreder nu vidare om Byggregler måste ändras.
- Tältet tål mycket låg snöbelastning, därför är Umeås snözon en stor utmaning.
- Svårhanterlig och dyr drift med dygnet runt beredskap (kort ställtid pga av låg bärighet) avseende snömängder. Umeå kommun saknar driftorganisation för detta.
- Begränsad användning pga övertryckslösning med slusspassage pga endast en person i taget kan passera. Logistisk begränsning.
- Eftersom det inte är en fast byggnad/ anläggning utgör fotbollstältet inget bestående värde för Umeå kommun ur ett fastighetsägarperspektiv.
- Kort teknisk livslängd för tältduken ca 15 år medför nya och återkommande investeringar utan bestående värde (ca 25 mkr/ 15 år i 2024 års kostnadsläge)
- Ett flexibelt användande av markyta är i sig positivt, men upp/ nedmontering varje säsong innebär stora kostnader, ca 4,5 mkr/ säsong om entreprenör utför.
- Miljöpåverkan: mycket tveksamt om ett tält är förenligt med Umeå kommuns miljömål avseende material och energi.

Slutsats och rekommendation

Kostnaden avseende investeringar, reinvesteringar och drift för fotbollstältet är stora i de olika alternativen, utöver en placering på Gammliä som anses olämplig med hänsyn till säsongstider. Livslängden är begränsad.

Om placeringen innebär att verksamheten har behov av att upp- och nedmontera tältet varje säsong, innebär det en inte obetydlig, ytterligare driftkostnad/ säsong.

Riskerna avseende fotbollstält bedöms vara stora och måste beaktas vid beslut.

Ett fotbollstält tillgodoser framför allt föreningslivets ungdomsverksamhet då utbildningsförvaltningens undervisning har tillgång till de lokaler de behöver dagtid.

De höga kostnaderna, svårigheten att hitta en bra plats och de stora riskerna innebär sammantaget att förutsättningarna att hitta en långsiktig och hållbar lösning är dåliga.

Därför föreslås att fotbollstältet inte får någon ny placering utan istället avvecklas och om möjligt säljs.

Projektorganisation

Följande funktioner används i projektet utifrån projektets typ och omfattning:

- projektledare:
- styrgrupp: Karin Isaksson, Stefan Hildingsson, Christina Lundgren,
- projektgrupp: Lars Karlsson, Anders Linder
- övriga projektmedarbetare: i den utsträckning som erfordras kommer internt sakkunniga inom Umeå Kommun att delta,
- Kommunikatör: i den utsträckning som erfordras kommer kompetens att användas inom Tekniska nämnden och Fritidsnämnden

Slutrapport och övertagandeansvar

Avrapportering samt slutrapport sker till kommunfullmäktige via kommunstyrelsen.

Avstämning berörda presidier vid lokaldialoger

Tjänsteskrivelse

2025-03-05

Fritidsnämnden

Diariennr: FN-2025/00003

Information och rapporter mars 2025

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att godkänna redovisningen av informationen.

Ärendebeskrivning

Behovsbeskrivning badhus Sävar

Åsa S Boman, verksamhetschef

Gratis lovaktiviteter 2024 och plan för 2025

Eva Lindgren, fritidskonsulent

Kl. 15.50-16.20 ca ICLD-projektet och ungdomsdemokrati i Umeå kommun

Karolina Hörstedt, enhetschef, Rebecka Janhols, utvecklingsstrateg och Cathrin Alenskär, strateg

Samlad uppföljning av inriktningsmål och program 2024

Monica Svonni, verksamhetschef

Rapport från Träffpunkt Idrott i Göteborg 11–13 mars

Ari Leinonen (S) och Joline Göttfert (M)

Stf. fritidsdirektör informerar:

- SM-veckan vinter 2026, urvalsprocess
- Skotertävling
- Övrigt

Beslutsunderlag

Uppföljning inriktningsmål och program 2024

Programrapport Tillväxt 2024

Programrapport Social hållbarhet januari-december 2024

Programrapport Klimatneutrala Umeå 2040 januari-december 2024

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2025/00003

Beredningsansvariga

Åsa S Boman, verksamhetschef

Eva Lindgren, fritidskonsulent

Karolina Hörstedt, enhetschef

Monica Svonni, verksamhetschef

Anders Linder, stf. fritidsdirektör

Anders Linder

Stf. fritidsdirektör

Elisabeth Anttu

Nämndsekreterare

Från: Sara Nordström
Skickat: den 24 februari 2025 10:27
Till: BN Diarium; Umeå Fritid; Utbildningskontoret; Utbildningskontoret; Individ- och familjenämnden; Kulturförvaltningen Kultur; Miljö- och hälsoskydd; TN Diarium SHBK; Val Umeå; Äldrenämnden; Umeåregionens brandförsvar; Ann Siklund; Olov Häggström; Överförmyndarenheten
Ämne: Samlad uppföljning inriktningsmål och program 2024
Bifogade filer: 4. Inriktningsmål och program 2024 sammanfattad rapport0.docx; 5. Inriktningsmål och program fördjupade rapporter 20240.pdf

Kommunstyrelsen har samordnat uppföljningen av inriktningsmål och program. Se bifogade bilagor.

Översänder både sammanfattad rapport samt fördjupade rapporter för kännedom. Rapporterna är beslutade av kommunstyrelsen den 11 februari och kommer att behandlas i fullmäktige i samband med årsredovisningen den 28 april.

Hör av er om det är några funderingar

Hälsningar

Sara Nordström

Koordinator styrning och samordning

090-16 16 21

sara.nordstrom@umea.se

Umeå kommun

Stadsledningskontoret

901 84 Umeå

Besöksadress: Norra flygeln, Skolgatan 31 A.

www.umea.se/kommun

Uppföljning inriktningsmål och program 2024

- Program tillväxt
- Program social hållbarhet
- Program klimatneutrala Umeå

Beslutad av:
Kommunstyrelsen

Diarienummer:
KS-2024/00482

Datum och paragraf för beslutet:
2025-02-11 §

Dokumenttyp:
Rapport

Dokumentansvarig:
Stadsledningskontoret

Bedömning inriktningsmål

Överblick

Inriktningsmål 1	Gör vi tillräckligt?
Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050	
Inriktningsmål 2	
Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden <i>Negativ påverkan från organiserad brottslighet och våld i nära relation men framsteg har gjorts i samverkansarbetet.</i>	
Inriktningsmål 3	
Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv <i>Jämställdhetsarbetet pågår och är väl inarbetat. Det finns ett behov av nya goda exempel för att ej tappa position.</i>	
Inriktningsmål 4	
Umeå ska vara klimatneutralt till år 2040	

I kolumnen "Gör vi tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

- = Ja, vi gör tillräckligt
- = Nej, mer arbete krävs
- = Nej, vi behöver göra mycket mer

Uppföljning program tillväxt

Planberedskapen för bostäder har förbättrats markant senaste tiden, men bostadsbyggandet ligger inte på de nivåer som behövs för önskad tillväxttakt. För närvarande till stor del på grund av konjunkturläget. Umeå är en attraktiv plats att bo och leva på, men tydligare preciserade delmål för vad en större stad ska "ha" skulle kunna leda till att Umeå tar ytterligare steg framåt i attraktivitet. En högre grad av samsyn krävs också kring hur tillväxten ska åstadkommas i en tätare stad och i vilka steg transformationen mot ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande kan ske.

Arbetet med att ta tillvara på tillväxtpotentialen som universiteten ger bedöms ha rätt inriktning och fokus, men samtliga insatser skulle behöva utökas. Det gäller såväl arbetet med studenternas kvarstanningsgrad och dess betydelse för hela regionens kompetensförsörjning som företagstillväxten och kommersialiseringen av forskning som kommer från universitetsmiljöerna.

Umeås företagstillväxt är god och arbetet med etableringar sker i god samverkan inom kommunkoncernen. På sikt bedöms dock mark och el bli begränsande faktorer vilket behöver adresseras. Parallellt med detta innebär resan mot en storstad att rollerna till viss del förändras och att det behövs fler sätt att arbeta med företagstillväxt och etableringar. I det fortsatta arbetet är det viktigt att fokus läggs på prioritering, finansiering och genomförande av planerade och beslutade åtgärder för utsläppsminskning. Samtidigt är det viktigt med lärande för utveckling av nya åtgärder.

Sammanfattande delmål

Mål		Årets bedömning
Befolkningsmål	Umeå har 200 000 invånare år 2050	Delvis
Bostadsbyggande	I Umeå byggs 2 000 bostäder per år	Nej
Attraktiva livsmiljöer	I Umeå byggs attraktiva livsmiljöer för kommuninvånarna	Delvis
Universiteten	I Umeå är Universiteten tillväxtmotorer	Ja
Företagens tillväxt	I Umeå skapas goda förutsättningar för sysselsättning och företagande	Ja
Etableringar	I Umeå driver nya etableringar tillväxt	Ja

Sammanfattningen av programmet, som tar upp och adresserar flera av de största globala utmaningarna, måste betraktas med både ett holistiskt perspektiv och stor försiktighet. Bedömningarna som presenteras innehåller vissa osäkerheter och är beroende av att fortsatta insatser och åtgärder genomförs fram till år 2050. Detta gäller även för de områden som redan till år 2024 har markerats som uppfyllda eller åtgärdade. För att göra dessa bedömningar har man använt ett brett spektrum av verktyg, inklusive indikatorer, rankingar, vetenskapliga studier, samarbeten och rapporter samt noggranna analyser. Dessutom har man jämfört med resultat och insatser från andra kommuner för att säkerställa relevans och trovärdighet. Den programansvarige chefen har en central roll i denna process, och samråder kontinuerligt med programstyrgruppen för att löpande stämna av och justera bedömningarna, baserat på nya insikter och utvecklingar. Detta samspel mellan bedömning och åtgärd är avgörande för att uppnå de långsiktiga målen för hållbar tillväxt och utveckling.

Uppföljning Social hållbarhet

Umeå kommun har en stark position inom social hållbarhet. EU-kommissionen rankar övre Norrland som en av de mest socialt hållbara regionerna i Europa enligt European Social Progress Index¹. Sverige, och Umeå kännetecknas av hög tillit mellan människor. Det främjar deltagande i demokratiska processer och socialt engagemang. Samtidigt syns tendenser till splittring och ökade klyftor. Det förebyggande arbetes betydelse är av största vikt för att minska dessa problem.

Kommunens arbete för social hållbarhet grundar sig i värden som trygghet, tillit och gemenskap. Segregation, där människor med olika förutsättningar lever åtskilda, utgör ett hot mot dessa värden. Umeå har generellt ett bra utgångsläge med låg brottslighet, låg otrygghet och hög tillit till myndigheter. Det finns inga stadsdelar i Umeå som klassats som utsatta av polisen.

Utmaningar kvarstår dock. Organiserad brottslighet är ett växande problem. Antalet ärenden gällande våld i nära relationer har också ökat, vilket kräver bättre samordning och ökade resurser.

Vad gäller ungas livsvillkor ökar avhoppet från gymnasiet. Många avhopp kopplas till dåligt mående. Framför allt unga tjejer har ett dåligt mående och tjejer på högstadiet har en relativt hög frånvaro. Barnfamiljer har dessutom fått det svårare ekonomiskt under de senaste åren.

Kommunens arbetskraftsdeltagande är bra men det finns grupper som fortfarande har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Kompetensbristen i Umeå förblir också en utmaning.

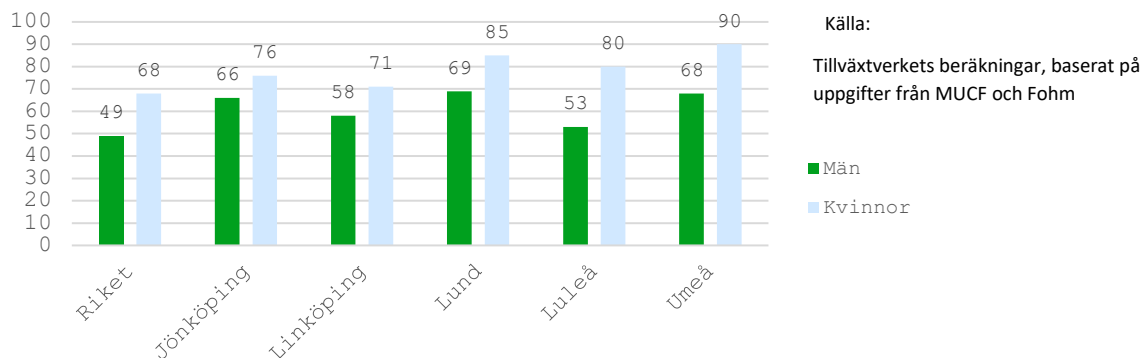
¹ [Inforegio - European Social Progress Index \(europea.eu\)](https://europea.eu)

Kommunen arbetar för att minska antalet personer i långvarigt utanförskap men det behövs bättre kännedom om situationen för dem som varken arbetar, studerar eller är arbetssökande.

Umeå kommun strävar efter att vara en bra plats att växa upp på, där alla ska ha jämlika villkor oavsett bakgrund. Arbetet har fortgått under året för att främja trygga, tillgängliga och inkluderande boendemiljöer. Mycket pekar på att Umeå är en plats med goda förutsättningar att leva och verka. Umeå i en stark position, men fortsatt arbete behövs för att bibehålla och stärka kommunens sociala hållbarhet.

Eftersom kommunkoncernen inte har egen rådighet över allas vårt välmående och de sociala strukturerna, är det viktigt och nödvändigt att fortsätta arbete för ökat samarbete med alla samhällsaktörer.

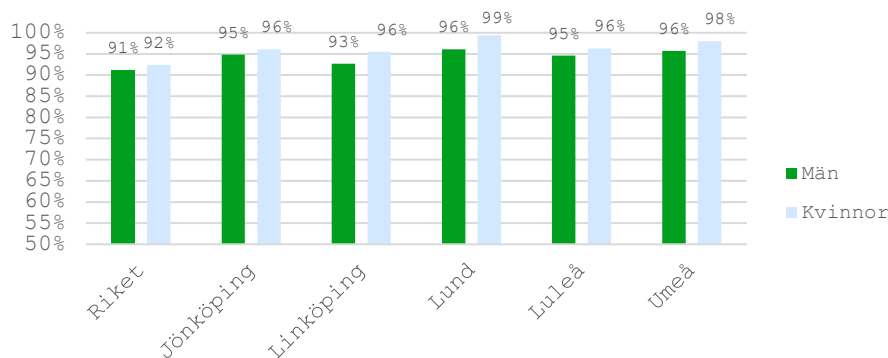
Figur 1. Sociala relationer och tillit - index 2023²

Figur 2. Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel, 2023³

² Indexet baseras på indikatorerna: Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, Invånare 16–84 år med avsaknad av emotionellt stöd och sammanvägs till ett nyckeltal på en skala från 0 till 100.

³ Andel som har svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" på frågan "Vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?" i SCB:s medborgarundersökning.

Källa: Medborgarundersökningen, SCB

Uppföljning program klimatneutrala Umeå 2040

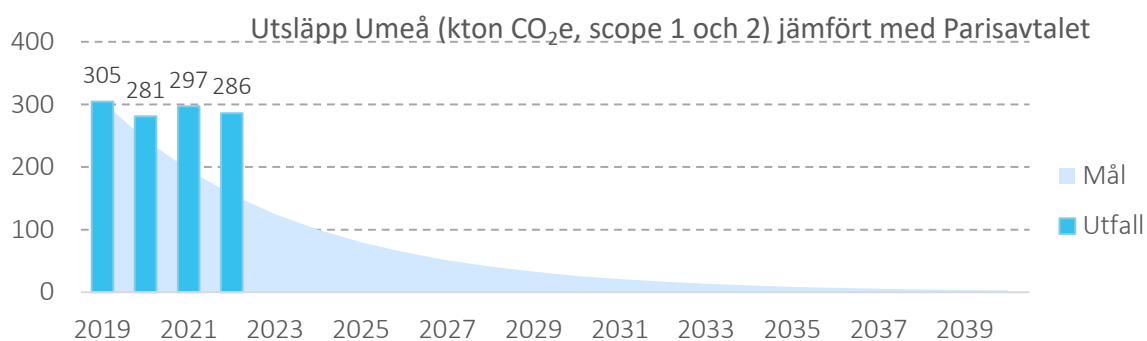
Det är tydligt att omställning pågår men att takten behöver accelereras betydligt för att uppnå antagna klimatmål. Omställningen är samhällsekonomiskt lönsam och för att öka takten krävs arbete med både strukturella förändringar och förändrade beteendemönster.

Under perioden har Umeå arbetat med medskapande av åtgärder och projektportföljer baserat på tidigare arbete med scenario- och konsekvensanalyser och som tydliggör vad Umeå behöver göra för omställning av samhällssystemen. Umeå behöver fokusera arbetet i högre utsträckning på prioritering, finansiering och realisering av projekt för att accelerera omställningstakten.

Eftersom kommunkoncernen inte har egen rådighet över omställningen av samhällssystem behöver Umeå fortsätta sitt arbete med att öka samverkan och bygga partnerskap på alla nivåer, från lokala initiativ inom klimatifärdplanen till engagemang i internationella samarbeten som "Missionen för hundra klimatneutrala och smarta städer". Detta är avgörande för att uppnå stadens långsiktiga mål.

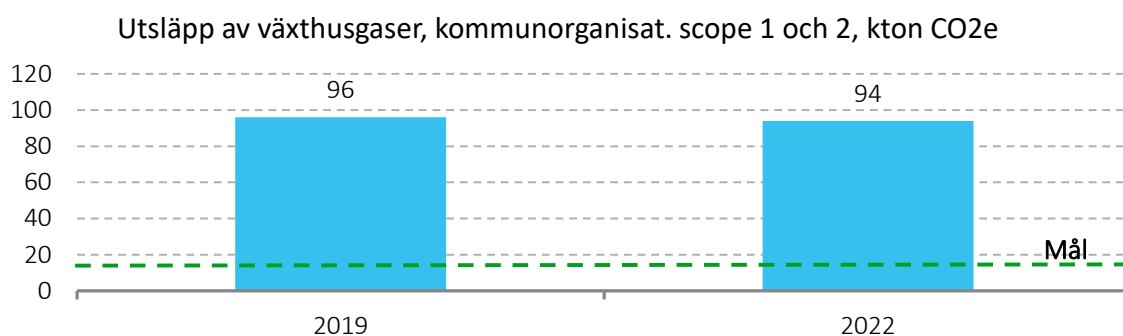
Klimatomställningsarbetet i Umeå omfattar även att minska de konsumtionsbaserade utsläppen, vilket inkluderar de utsläpp som vår totala konsumtion bidrar till, i Sverige och i andra länder. Många åtgärder genomförs på området, men vi har i dagsläget inget välfungerande sätt att följa upp de konsumtionsbaserade utsläppen, därför behöver uppföljningen utvecklas här.

Figur 3. Territoriella utsläpp

De sammanlagda utsläppen inom scope 1 och 2 i Umeå kommun uppgick år 2022 till 286 ton CO₂e. Det är en minskning jämfört med år 2021 men inte en minskning i den takt som Parisavtalet kräver. Vid en jämförelse av nationella emissionsdatabasens utsläppsdata har utsläppen i Umeå kommun minskat med 33 procent sedan 1990.

Figur 4. Kommunkoncernens utsläpp

Under 2019 och 2022 har det genomförts beräkningar på kommunorganisationens utsläpp inom scope 1 och 2. År 2019 stod kommunen för 96 kton CO₂e. År 2022 hade utsläppen visserligen minskat något, men inte i den takt som behövs för att nå målet om 14 kton CO₂e till 2025.

Fördjupad läsning

Mer information om arbete med inriktningsmål och program återfinns på kommunens externwebb:

www.umea.se/programtillvaxt

www.umea.se/programsocialhallbarhet

www.umea.se/programklimatneutral

Programrapport Tillväxt

2024

Innehåll

Sammanfattning	3
Mål - Inriktning och Program	4
Bostadsbyggande och attraktiva livsmiljöer	5
Bostadsbyggande	6
Planeringskapacitet	6
Attraktiva livsmiljöer	7
Universiteten som tillväxtmotorer	9
Företagstillväxt och kommersialisering av forskning	9
Studenternas roll i Umeås tillväxt	10
Etableringar och företagens tillväxt	12
Etableringar	13
Företagens tillväxt	13
Genomförda projekt och utvecklingsinsatser	15
Status i underliggande planer och program	16

Sammanfattning

Program Tillväxt tar inte upp frågor som redan är "omhändertagna" i verksamheterna även om frågorna är helt avgörande för den hållbara tillväxten.

Planberedskapen för bostäder har förbättrats markant senaste tiden, men bostadsbyggandet ligger inte på de nivåer som behövs för önskad tillväxttakt, för närvarande till stor del på grund av konjunkturläget. Umeå är en attraktiv plats att bo och leva på, men tydligare preciserade delmål för vad en större stad ska "ha" skulle kunna leda till att Umeå tar ytterligare steg framåt/uppåt i attraktivitet. En högre grad av samsyn krävs också kring hur tillväxten ska åstadkommas i en tätare stad och i vilka steg transformationen mot ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande kan ske.

Arbetet med att ta tillvara på tillväxtpotentialen som universiteten ger bedöms ha rätt inriktning och fokus, men samtliga insatser skulle behöva utökas. Det gäller såväl arbetet med studenternas kvarstanningsgrad och dess betydelse för hela regionens kompetensförsörjning som företagstillväxten och kommersialiseringen av forskning som kommer från universitetsmiljöerna.

Umeås företagstillväxt är god och arbetet med etableringar sker i god samverkan inom kommunkoncernen. På sikt bedöms dock mark och el bli begränsande faktorer vilket behöver adresseras. Parallellt med detta innebär resan mot en storstad att rollerna till viss del förändras och att vi kommer behöva hitta fler/andra sätt att arbeta med företagstillväxt och etableringar.

Överblick	Gör vi tillräckligt?
Inriktningsmål 1 Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050	

I kolumnen "Gör vi tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

- = Ja, vi gör tillräckligt
- = Nej, mer arbete krävs
- = Nej, vi behöver göra mycket mer

Bedömning & rekommendation

Planberedskapen för bostäder har förbättrats markant senaste tiden, men bostadsbyggandet ligger inte på de nivåer som behövs för önskad tillväxttakt – för närvarande till stor del p g a konjunkturläget. Umeå är bevisligen en attraktiv plats att bo och leva på, men tydligare preciserade delmål för vad en större stad ska "ha" skulle kunna leda till att Umeå tar ytterligare steg framåt/uppåt i attraktivitet. En högre grad av samsyn krävs också kring hur tillväxten ska åstadkommas i en tätare stad och i vilka steg transformationen mot ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande kan ske.

Arbetet med att ta tillvara på tillväxtpotentialen som universiteten ger bedöms ha rätt inriktning och fokus, men samtliga insatser skulle behöva utökas. Det gäller såväl arbetet med studenternas kvarstanningsgrad, deras betydelse för hela regionens kompetensförsörjning som företagstillväxten och kommersialiseringen av forskning som kommer från universitetsmiljöerna.

Umeås företagstillväxt är god och arbetet med etableringar sker i god samverkan inom kommunkoncernen. På sikt bedöms dock mark och el bli begränsande faktorer vilket behöver adresseras. Parallellt med detta innebär resan mot en storstad att rollerna till viss del förändras och att vi kommer behöva hitta fler/andra sätt att arbeta med företagstillväxt och etableringar.

Mål - Inriktning och Program

Tabell 1 Översikt av Mål - Inriktning och Program

Mål	Delmål	Årets bedömning
Befolkningsmål	Umeå har 200 000 invånare år 2050	Delvis
Bostadsbyggande	I Umeå byggs 2 000 bostäder per år	Nej
Attraktiva livsmiljöer	I Umeå byggs attraktiva livsmiljöer för kommuninvånarna	Delvis
Universiteten	I Umeå är Universiteten tillväxtmotorer	Ja
Företagens tillväxt	I Umeå skapas goda förutsättningar för sysselsättning och företagande	Ja
Etableringar	I Umeå driver nya etableringar tillväxt	Ja

Sammanfattningen, som tar upp och adresserar flera av de största globala utmaningarna, måste betraktas med både ett holistiskt perspektiv och stor försiktighet. Bedömningarna som presenteras innehåller vissa osäkerheter och är beroende av att fortsatta insatser och åtgärder genomförs fram till år 2050. Detta gäller även för de områden som redan till år 2024 har markerats som uppfyllda eller åtgärdade. För att göra dessa bedömningar har man använt ett brett spektrum av verktyg, inklusive indikatorer, rankingar, vetenskapliga studier, samarbeten och rapporter samt noggranna analyser. Dessutom har man jämfört med resultat och insatser från andra kommuner för att säkerställa relevans och trovärdighet. Den programansvarige chefen har en central roll i denna process, och samråder kontinuerligt med programstyrgruppen för att löpande stämma av och justera bedömningarna, baserat på nya insikter och utvecklingar. Detta samspel mellan bedömning och åtgärd är avgörande för att uppnå de långsiktiga målen för hållbar tillväxt och utveckling.

Bostadsbyggande och attraktiva livsmiljöer

Umeå har under en lång tid bibehållit ett relativt högt bostadsbyggande med ett tydligt fokus på att förbättra planeringskapaciteten. Efterfrågan på bostäder påverkas i huvudsak av 3 underliggande faktorer: gynnsamma räntenivåer, god inkomstutveckling och en växande befolkning. Dessa underliggande faktorer är goda beror bostadsbyggandet på en marknads planeringskapacitet och dess attraktivitet.

Marknadsförutsättningarna för ett högt bostadsbyggande har saknats under de senaste 2 åren men stigande inflation och hög styrränta, lägre reallöner samt marginellt lägre befolkningstillväxt.

Bostadsbyggandet ligger under 2023 låg på samma nivå som under fjolåret och förväntat bostadsbyggande för 2024 på ungefär samma nivå. Ett bostadsbyggande som möter befolkningstillväxten men som ligger under Kommunfullmäktiges målsättning om 2 000 bostäder årligen.

	Gör vi tillräckligt?
Bostadsbyggande Det ska färdigställas 2 000 bostäder per år i Umeå kommun	
Planeringskapacitet Umeå ska ha två års bostadsbyggande i antagna detaljplaner Prognos för bostadsbyggandet	
Attraktiva livsmiljöer Nationell ranking inom attraktivitet Samsyn kring stegen mot en hållbar tillväxt	

I kolumnen "Gör vi tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

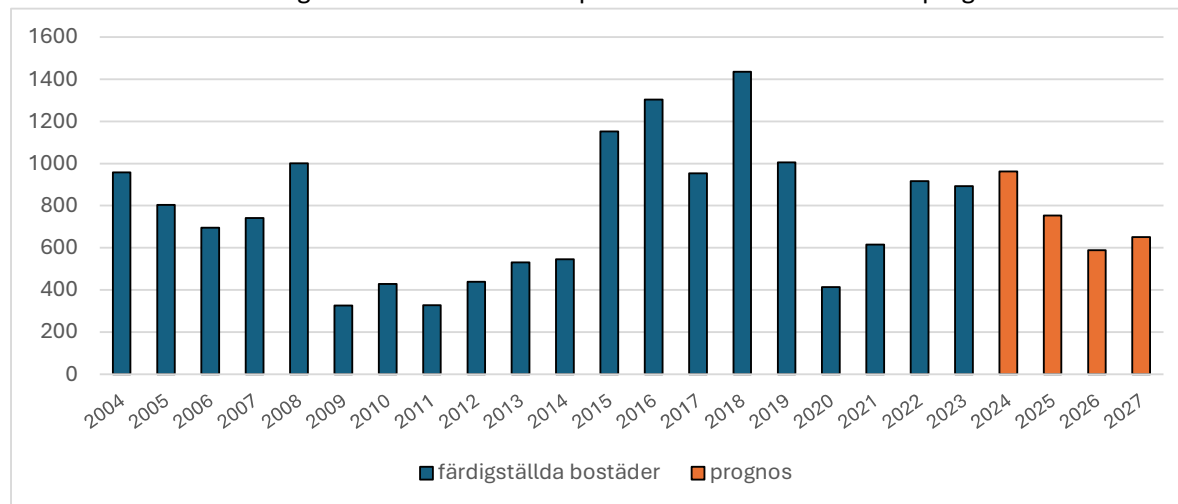
- = Ja, vi gör tillräckligt
- = Nej, mer arbete krävs
- = Nej, vi behöver göra mycket mer

Planeringskapaciteten har stärkts under 2023 och 2024 genom resursförstärkningar och effektiviseringar. Under perioden har kontinuerligt 2 000 byggrätter i lagakraftvunna detaljplaner tillskapats, där Umeå rankats högt bland större städer i nationella jämförelser. Prognosen för realiserat bostadsbyggande under de kommande åren ligger fortsatt under kommunens målsättning om 2000 bostäder årligen. Förväntat bostadsbyggande för att tillskapa de bostäder som krävs för kommunens målsättning om 200 000 invånare till år 2050 kräver ett något högre årligt tillskott av bostäder än den förväntade takt vi ser idag.

Umeå har fortsatt en stark befolkningstillväxt och presterar högt i nationella jämförelser. Under 2024 utsågs Umeå kommun till bästa kommun att leva i vid Fokus årliga ranking. Umeå presterar även högt i WSP:s senaste ranking av robusta kommuner. Den sammantagna bilden är att Umeå fortsatt är mycket attraktivt i ett nationellt perspektiv.

Bostadsbyggande

Nedan visas antalet färdigställda bostäder under perioden 1975–2023 med en prognos fram till 2026.

Figur 1 Färdigställda bostäder för bostadsbyggande, 2004–2023 samt prognos 2024–2027, Umeå kommun

Aktuell uppskattning av kommande bostadsbyggande visar på ett relativt litet realiserat bostadsbyggande under de kommande fyra åren. Under den kommande fyraårsperioden förväntas bostadsbyggandet bli närmare 3 000 bostäder eller motsvarande närmare 750 bostäder årligen. Det låga förväntade bostadsbyggandet beror på det ekonomiska läge bostadsmarknaden haft under de två senaste åren med hög inflation, stigande styrränta och höga kostnader för byggbranschen. Detta har medfört att väldigt få bostadsprojekt påbörjats under 2023 och 2024 vilket medför att realiserade byggnationer under 2025 och 2026 blir låga.

Det förväntade bostadsbyggandet under den kommande fyraårsperioden är till stor del på privat mark där tre av fyra bostäder förväntas färdigställas. En stor andel av det förväntade bostadsbyggandet är i flerbostadshus, där nära nio av tio förväntade bostäder tillkommer. Endast drygt 300 småhus förväntas realiseras under de kommande fyra åren, varav endast ett tjugotal på kommunal mark.

Bostadsbyggandet når inte KF-målet om 2 000 byggda bostäder per år.

Planeringskapacitet

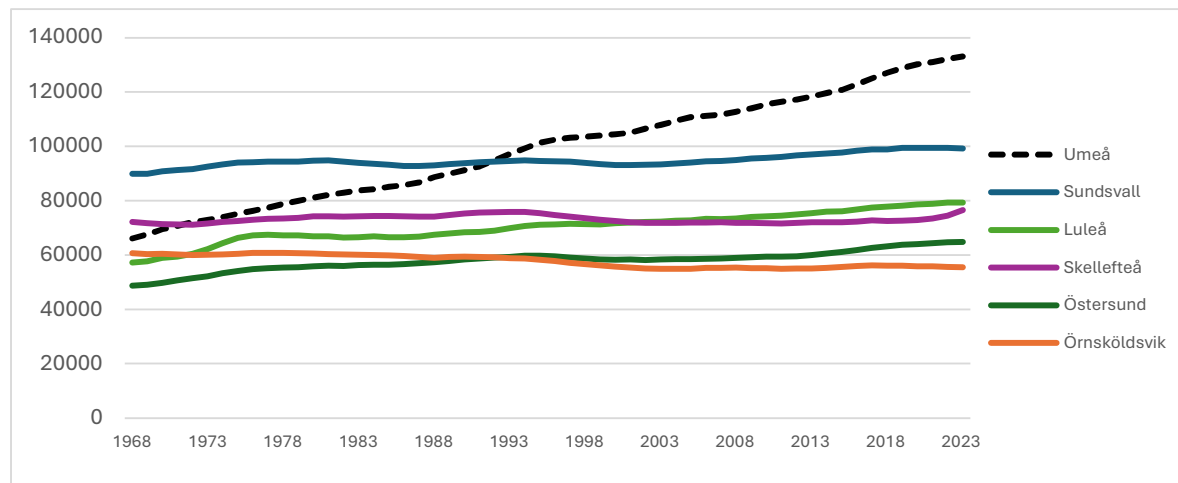
Fokus finns på att skapa förutsättningar för 2 000 byggda bostäder per år i linje med kommunens mål. Resursförstärkning och effektivisering har genomförts för uppfyllelse av målet. Bostadsbyggandet når inte KF-målet om 2 000 byggda bostäder per år. Resursförstärkning och effektivisering har genomförts för uppfyllelse av målet. Gällande planberedskapen för att uppnå målet har det under den senaste femårsperioden förutsättningar att nå målet funnits. Det har under perioden kontinuerligt funnits över 2000 byggrätter i lagakraftvunna detaljplaner. Umeå är dessutom den kommun som inom

kategorin "större stad" har planlagt flest bostäder per 1000 invånare under 2023. Prognosen visar på fortsatt måluppfyllelse för planläggning av bostäder under kommande år.

Kommunen tar inom ramen för Bostadsförsörjningsprogrammet årligen fram ett byggnationsantagande där volymerna bostäder i kommande projekt sammanställs. Under hösten 2024 redovisades förväntad tillkomst av bostäder under de kommande åren. Bedömningen är att volymerna bostäder i den sammantagna bilden av antagna planer anses räcka till för att nå kommunens befolkningsmål om 200 000 invånare till år 2050 men att den förväntade byggnationstakten i dagsläget ligger lägre än de uppskattade 33 500 bostäder som befolkningsmålet fordrar. Volymen bostäder som pekats ut i aktualiseringen av översiktsplanen bedöms ligga i linje med befolkningsmålet, att samhällsbyggnadsprocessen har en kapacitet att skapa förutsättningar för realiserandet av bostäder, men att perioder av mindre marknadsmässigt gynnsamma förutsättningar kan komma att ställa höga krav på en samhällsbyggnadsprocess som kan agera snabbt när förutsättningarna för bostadsmarknaden är goda.

Attraktiva livsmiljöer

Umeå har varit största kommun i Norrlandslänet sedan 1992 när Umeås befolkning växte förbi Sundsvalls. Diagrammet nedan visar befolkningstillväxten i Umeå sedan 1968 i jämförelse med de största kommunerna i Sveriges fyra nordliga län. Sedan 1968 har Umeå kommun fördubblat sin befolkning samtidigt som de övriga stora kommunerna i de fyra Norrlandslänet haft en mera försiktig befolkningstillväxt.

Figur 2 Befolkningsutveckling Umeå kommun samt större Norrlandskommuner, 1968–2023, SCB

Bedömning är fortsatt att Umeås attraktivitet är god, med fortsatt stabil befolkningstillväxt.

Bedömningen huruvida attraktiva livsmiljöer utvecklas för kommuninvånarna görs utifrån nationella enkätundersökningar och rankingar inom sakområdet. Umeå kommun presenterar bra i ett nationellt perspektiv med högst ranking i Fokus "Bäst att leva" för 2024. Umeå rankas även högt i WSP:s Regionernas kamp med fokus på robusthet från 2023 med en nationell ranking på 28, där Umeå rangordnas på andraplats bland större kommuner.

Inom Planeringsprocessen planeras flertal viktiga styrande dokument att tas fram. Detta ser vi som en förutsättning för att attraktiva livsmiljöer ska kunna realiseras på ett effektivt sätt. Diskussion under

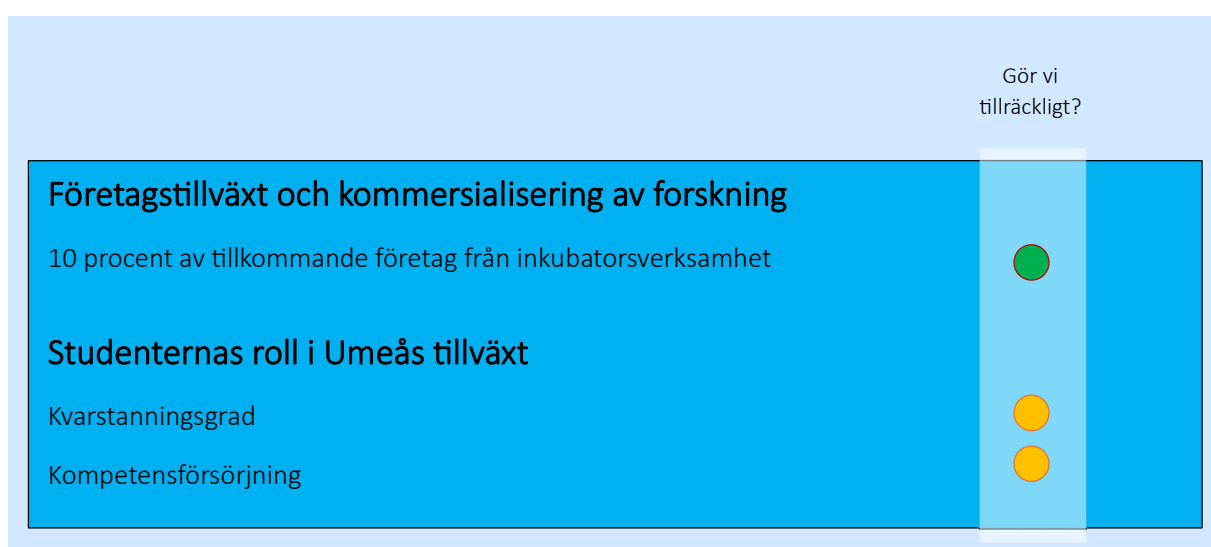
workshop har även preciserat att vi idag i det interna arbetet skulle behöva skapa tydligare gemensamma bilder kring vad som finns inom räckhåll för Umeå inom närtid sett till mötesplatser, närservice, kulturella lokaler och liknande som karaktäriserar en större attraktiv stad. Utvecklingen är positiv men genom att precisera konkreta delmål som bidrar till en god livsmiljö får planeringsprocessen en tydligare riktning och det gemensamma arbetet mot tillväxt underlättas.

Att åstadkomma en tätare bebyggelse är avgörande för att tillväxten ska vara långsiktigt hållbar. Det innebär dock många utmaningar där kompromisser måste göras. Nya tidens lösningar och ökad stadsmässighet kommer ofta med högre kostnader, vilket måste vägas upp med att ökade värden också skapas. För att inte påverka tillväxttakten negativt krävs mer arbete för ökad samsyn om rimliga steg och takt för denna transformation.

Universiteten som tillväxtmotorer

Umeå universitet är en central och betydande aktör i Umeås utveckling och innovationssystem. Universitetet har cirka 37 000 studenter och 4 000 anställda och erbjuder ett väl fungerande innovationsstöd som hjälper forskare och studenter att utveckla och kommersialisera idéer.

Universiteten medverkar som tillväxtmotorer på ett tredelat sätt. De bidrar med kommersialisering av forskning där upp till 10 procent av nystartade företag kommer från inkubatorerna. De bidrar till inflyttning av studenter och även utflyttning, men nettot är positivt. Umeå växer av att vi har kvarstanning av studenter bidrar till befolkningsmålet samt att hålla nere Umeå kommuns försörjningsbörda på låga nivåer. Universiteten är en motor för kompetensförsörjning som bidrar med kompetens som behövs i ett växande näringsliv och för att växla upp välfärdsleveranser.

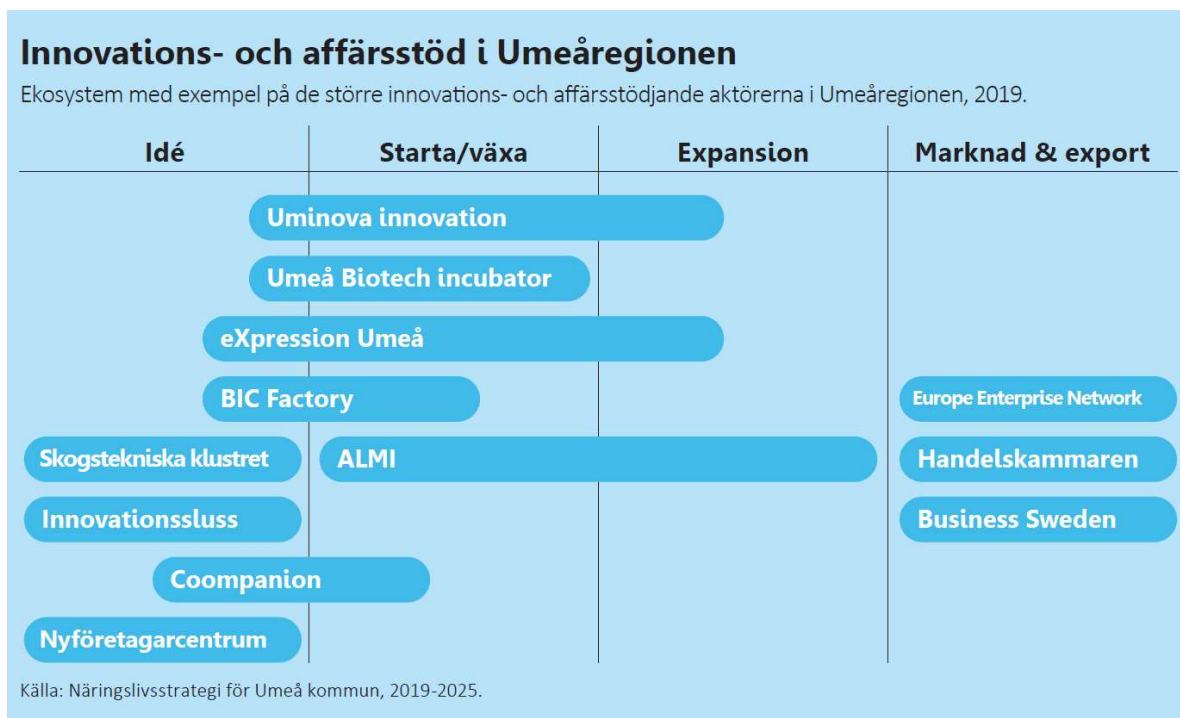

I kolumnen "Gör vi tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

- = Ja, vi gör tillräckligt
- = Nej, mer arbete krävs
- = Nej, vi behöver göra mycket mer

Företagstillväxt och kommersialisering av forskning

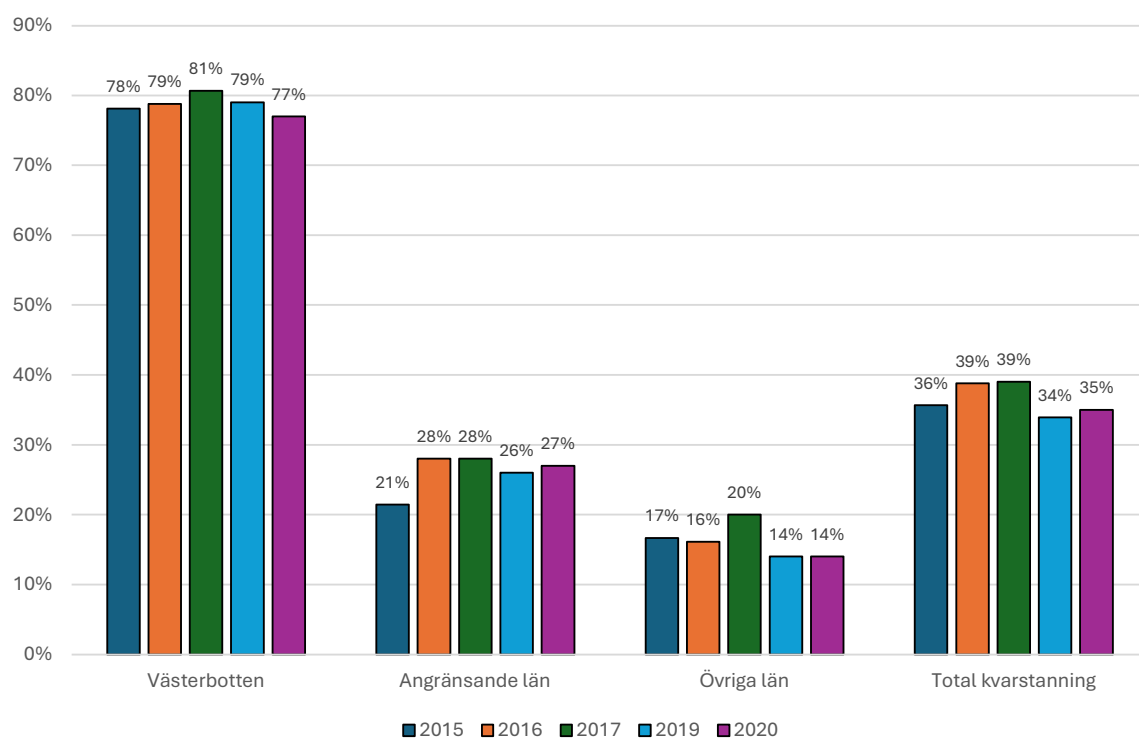
I april 2024 utvärderas Universitetsstaden externt av Vitartes där både styrkeområden och områden för utveckling lyfts fram. I jämförelse med andra svenska bredduniversitet med liknande andel forskning och utbildning, samt liknande omsättning (Stockholms universitet och Linköpings universitet), står sig Umeå bra i arbetet med att ta hand om och utveckla idéer. Jämfört med Chalmers, en högskola med tydligt uttalad entreprenörskapsprofil, redovisar Umeå en något lägre andel behandlade idéer, men av behandlade idéer en liknande andel som går vidare till inkubation. Områden att utveckla är expansionsfasen till fler anställda inom företag, här har Umeå en potential att utveckla affärstödande system för att underlätta nästa steg inom kommersialiseringen av forskning.

Figur 3 Ekosystemstjänsterna för innovations- och affärsstödande aktörer

Studenternas roll i Umeås tillväxt

Det naturliga tillskottet av examinerade studenter medför även till att befolkningen i Umeå har en av landets högsta nivåer av eftergymnasial utbildning och bidrar starkt till kompetensförsörjning inom såväl offentliga som privata verksamheter och företag. För att mäta hur stor andel av studenterna som blir kvar efter avslutade studier används begreppet kvarstanning. Här beskriver hur andelen studenter som är kvar i högskolelänet två år efter antagen examen. För studenter vid Umeå universitet är kvarstanningen ungefär var tredje student där studenter som bodde i högskolelänet när de ansökte till sina studier har en högre kvarstanning. Studenter som ansökte från övriga Norrlandskommuner en något lägre kvarstanning och de som ansökte från övriga Sverige den lägsta kvarstanningen i länet två år efter antagen examen. Universiteten bidrar alltså i hög utsträckning till att utöver vara en inflyttningsanledning till Umeå kommun även bidra till att fler väljer att stanna kvar efter antagen examen.

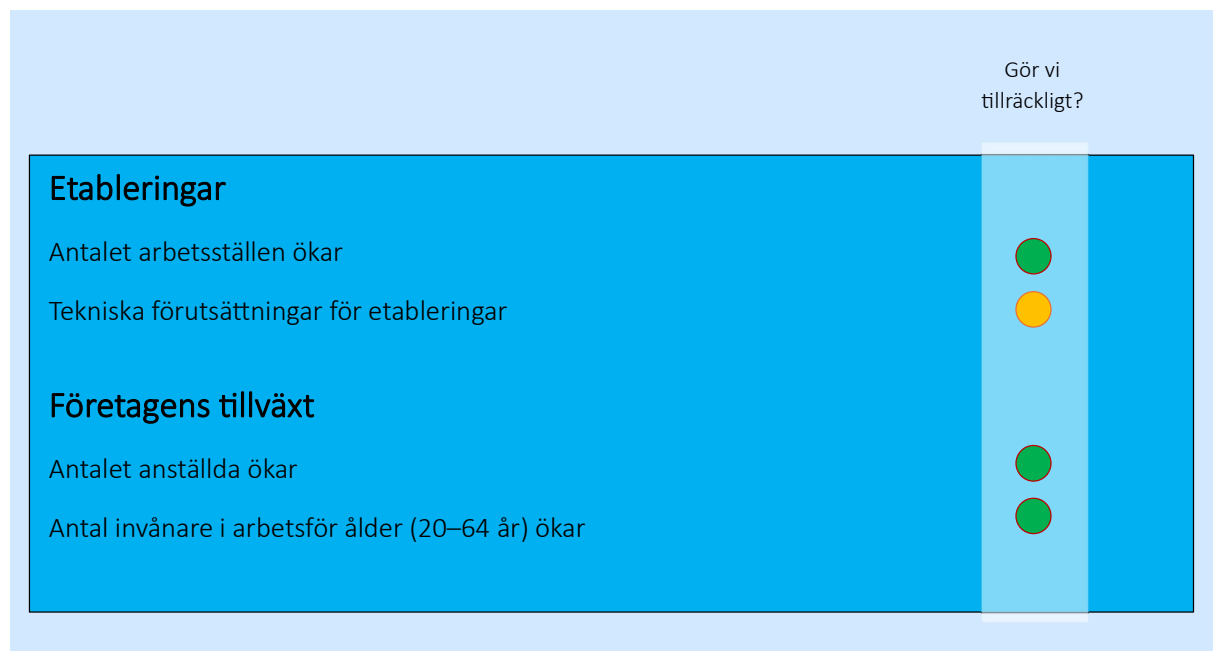

Figur 4 Kvarstanning i högskolelänet 2 år efter antagen examen, 2015–2020, SCB

Umeås sysselsättning har under de senaste åren ökat i en snabb takt, där sysselsättningsfrekvensen också ökat. Allt fler av Umeås invånare är sysselsatta och studenterna bidrar i att underlätta företags behov av arbetskraft. Kommunen har fortsatt ett överskott av arbetsföra där studenterna med tillfällig sysselsättning avhjälper företag som har ökade behov av kompetens och där studenter används för kortare toppar av behov. I förlängningen medför detta att studenterna är en viktig resurs för en stor del av Umeås näringsliv med tidsmässigt kortare insatser där företag kan hantera tillfälligt ökade behov eller provtrycka en utökning av antalet anställda.

Etableringar och företagens tillväxt

På en nationell nivå kännetecknas Sveriges ekonomiska läge av en blandning av utmaningar och möjligheter. Höga räntor och inflation pressar företag, samtidigt som starkt innovationsklimat och satsningar på hållbarhet skapar utrymme för nyetableringar och internationella investeringar. Det finns en fortsatt optimism många sektorer, särskilt tech och förnybar energi, även om den globala osäkerheten fortsatt hämmar företagandet i Sverige.

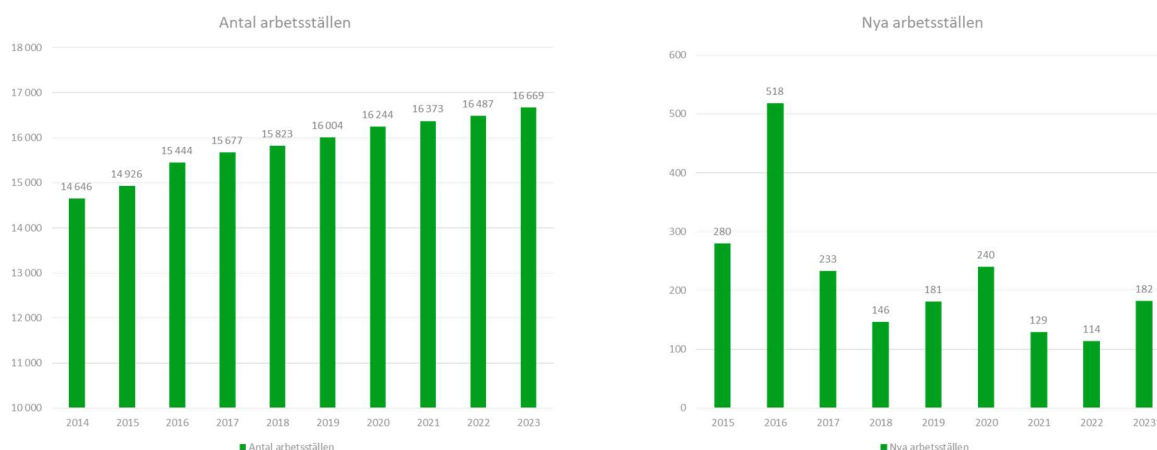
I kolumnen "Gör vi tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

- = Ja, vi gör tillräckligt
- = Nej, mer arbete krävs
- = Nej, vi behöver göra mycket mer

Etableringar

Under åren 2014 till 2023 ökade antalet arbetsställen i Umeå från 14 600 till nära 16 700, en ökning med 2 300 arbetsställen motsvarande drygt 15 procent. Företagandet är i ständig omvandling med nya företag som startas, företag som flyttar in och ut samt företag läggs ned. Under 2023 tillkom 1 439 företag genom nystartade och inflyttade företag men nettotillskottet på Umeås arbetsmarknad blev 182 fler företag, ett nettotillskott motsvarande 12 procent av det årliga tillskottet. Detta pekar på att företagsetableringar är ett pågående arbete där företags behov kontinuerligt förändras och arbete med att skapa goda förutsättningar i form av tomtmark och stöd till uppstart av nya företag är ett fortlöpande arbete.

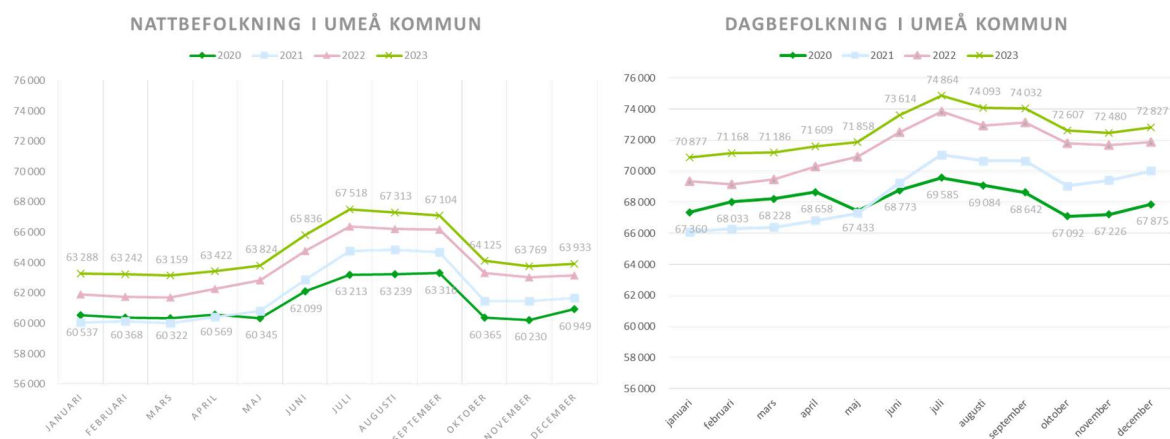
Tillgången på mark för industri- och handelsetableringar är med nuvarande efterfrågan relativt begränsad. Från årets workshop om etableringar diskuterades även att de långa ledtiderna bidrar till att behovet av tydligare kommunikation internt inom hela kommunkoncernen krävs framför allt för industrimark där planeringsprocessen är lång.

Figur 5 Utveckling av antalet arbetsställen och årligt tillskott av arbetsställen i Umeå kommun, 2014-2023, SCB

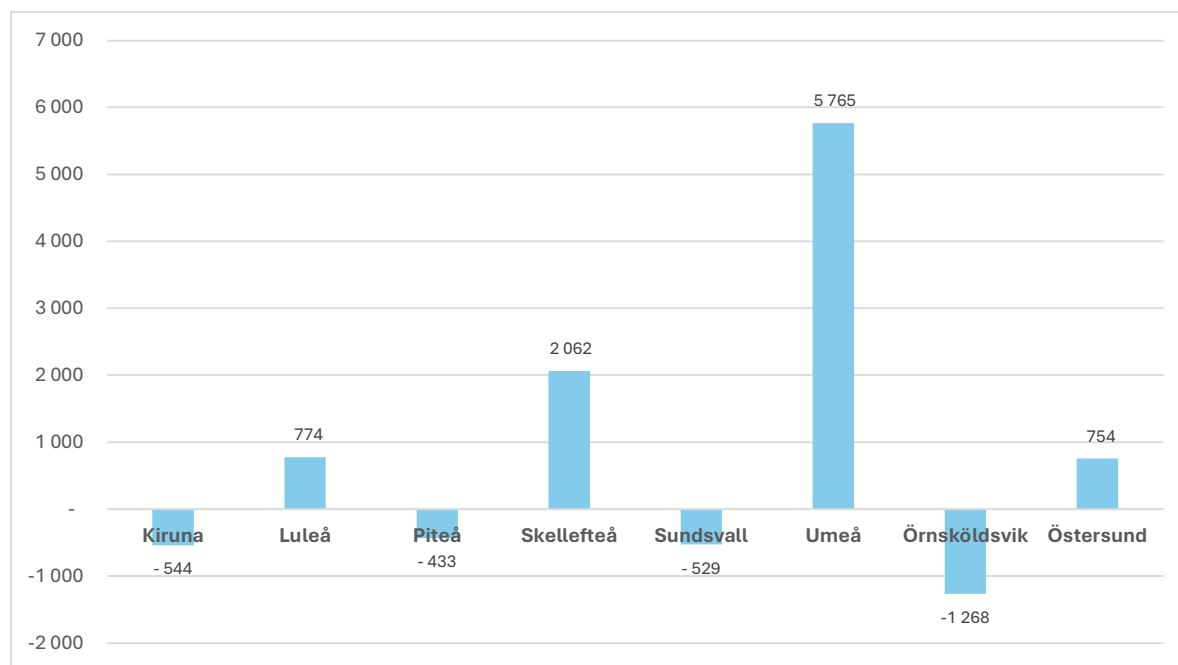
Företagens tillväxt

Umeå kommuns sysselsättning har varit stark under de senaste 4 åren. Antalet nya arbetsställen ökar stadigt årligen samtidigt som befolkningen i sysselsättningsåldern fortsätter att öka. Allt fler är i sysselsättning. Arbetslösheten är på lägre nivåer än i övriga riket vilket både bidrar till att skattebasen stärks men samtidigt att företag har svårare att finna efterfrågad kompetens. Sedan 2020 har antalet sysselsatta ökat med nära 5 000. Förstärkningen inom sysselsättningen återfinns inom nästan alla branscher vilket visar på en bredd inom Umeås arbetsmarknad. Andelen mark för handel och industri är lägre än efterfrågan i ett längre perspektiv.

Figur 6 Sysselsatta i Umeå kommun efter dag- och nattbefolkning, 2020–2023, SCB

Kompetensförsörjning för samhällsservice och företagens tillväxt utmanar på många sätt och behöver stort fokus under de närmaste åren. Samtidigt som befolkningstillväxten i Umeå varit något lägre under pandemiåren har tillväxten av befolkning i sysselsättningsåldern varit relativt god. Den lägre befolkningsökningen förklaras till stor del av ett lägre barnafödande och har inte påverkat tillväxttakten i åldrarna 20–64 år lika mycket. Bland de större kommunerna i norra Sverige visar hälften av kommunerna en minskning samtidigt som Umeå kommun över tid ökat med i genomsnitt drygt 820 personer årligen.

Figur 7 Befolkningsutveckling i arbetsför ålder (20–64 år) i Umeå samt större Norrlandskommuner, 2016–2023, SCB

Genomförda projekt och utvecklingsinsatser

Programmets bredd gör det smått omöjligt att på ett rättvist sätt beskriva alla de projekt och utvecklingsinsatser som sker i riktning mot delmålen. Men några exempel:

Behovet och betydelsen av samverkan och dialog mellan alla parter i samhällsbyggandet ökar. En av arenorna för detta är Nätverket för hållbart byggande och förvaltande i kallt klimat som under året arrangerat en rad mötestillfällen om aktuella frågor, men också Afternoon tea som under hösten breddades till en stadsbyggnadsdag.

Bild 1 Stadsbyggnadsdagen 5 september, 2024

Umeå kommun ingår i styrgruppen för Länsstyrelsen Västerbottens initiativ Bostäder i Västerbotten (BoVä), vars syfte är att åstadkomma en konjunkturöverbryggande samverkan mellan offentliga och privata aktörer. Ambitionen är att öka insikter om förutsättningar och behov mellan berörda parter, ge möjlighet att bearbeta utmaningar tillsammans och skapa en plattform för påverkan. Formatet har snabbt fått efterföljare i andra län.

Under 2023 arrangerades en tillfällig utställning för allmänheten om Umeås större nybyggnadsområden på Avion. Upplägget visade sig fungera så bra att den blivit kvar en betydligt längre tid än planerat.

Flera initiativ har tagits för att åstadkomma bättre samordning av verksamheter och bolag inom kommunkoncernen inom vissa viktiga geografiska områden. Genom bättre samordning identifieras frågor som bromsar upp processerna, ansvarsfördelningen kan förtydligas och högre grad av genomförande åstadkommas.

Status i underliggande planer och program

Nedan följer en genomgång av status för relaterade dokument och program till program för tillväxt.

Tabell 2 Status i underliggande planer och program

Handlingsplan	Bedömning
Program klimat	Mer arbete krävs
Program social hållbarhet	På god väg
Åtgärdsprogram miljömålen	Mer arbete krävs
Bostadsförsörjningsprogram	På god väg
Intern handlingsplan bostadsbyggande	Mer arbete krävs
Åtgärdsplan Umeå växer-tryggt och säkert	På god väg
Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027 Bottenvikens vattendistrikt	Mer arbete krävs
Strategisk plan 2016–2028	På god väg
Dagvattenprogram	Mer arbete krävs
Strategisk plan 2016–2028	På god väg
Kulturpolitiskt program för Umeå kommun	På god väg
Kollektivtrafikplan med miljöambitioner, Kollektivtrafiken	På god väg
Kollektivtrafikprogram	På god väg
Parkeringsprogram	På god väg
Trafiksäkerhetsprogram	På god väg
Cykeltrafikprogram	På god väg
Åtgärdsprogrammet för renare luft	Mer arbete krävs
Åtgärdsprogram mot buller	Mer arbete krävs
Avfallsplan för Umeåregionen	På god väg
Näringslivsstrategi	På god väg

Det finns en stor variation av planer och program som relaterar till program för tillväxt. Flera av dessa underliggande dokument återfinns även i de övriga programmen, där bedömningen bör ske på en övergripande nivå. Status för ovan lyfta underliggande planer och program är att det sker en framdrift samt att flertalet av ovan lyfta program och planer har längre tidshorisonter som medför att en komplett statusuppdatering är svår att genomföra.

Programrapport Social hållbarhet

Januari – december, 2024

Innehåll

Sammanfattning	3
Introduktion till programmet för social hållbarhet	3
Övergripande om social hållbarhet.....	4
Överblick.....	5
Fokusområde 1 – Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden	6
Fokusområde 2 - Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv	12
Fokusområde 3 – Barns uppväxtvillkor	16
Fokusområde 4 – Boende och bebyggelsemiljö	19
Fokusområde 5 – Arbete och försörjning	23

Sammanfattning

Umeå kommun har en stark position inom social hållbarhet. EU-kommissionen rankar övre Norrland som en av de mest socialt hållbara regionerna i Europa enligt European Social Progress Index¹. Sverige, och Umeå kännetecknas av hög tillit mellan människor. Det främjar deltagande i demokratiska processer och socialt engagemang. Samtidigt syns tendenser till splittring och ökade klyftor, det förebyggande arbetets betydelse är av största vikt för att minska dessa problem.

Kommunens arbete för social hållbarhet grundar sig i värden som trygghet, tillit och gemenskap. Segregation, där människor med olika förutsättningar lever åtskilda, utgör ett hot mot dessa värden. Umeå har generellt ett bra utgångsläge med låg brottslighet, låg otrygghet och hög tillit till myndigheter. Det finns inga stadsdelar i Umeå som klassats som utsatta av polisen.

Utmaningar kvarstår dock. Organiserad brottslighet är ett växande problem. Antalet ärenden gällande våld i nära relationer har också ökat, vilket kräver bättre samordning och ökade resurser.

Vad gäller ungas livsvillkor ökar avhoppet från gymnasiet. Många avhopp kopplas till dåligt mående. Framför allt unga tjejer har ett dåligt mående och tjejer på högstadiet har en relativt hög frånvaro. Barnfamiljer har dessutom fått det svårare ekonomiskt under de senaste åren.

Kommunens arbetskraftsdeltagande är bra men det finns grupper som fortfarande har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Kompetensbristen i Umeå förblir också en utmaning. Kommunen arbetar för att minska antalet personer i långvarigt utanförskap men det behövs bättre kännedom om situationen för dem som varken arbetar, studerar eller är arbetssökande.

Umeå kommun strävar efter att vara en bra plats att växa upp på, där alla ska ha jämlika villkor oavsett bakgrund. Arbetet har fortgått under året för att främja trygga, tillgängliga och inkluderande boendemiljöer. Mycket pekar på att Umeå är en plats med goda förutsättningar att leva och verka. Umeå i en stark position, men fortsatt arbete behövs för att bibehålla och stärka kommunens sociala hållbarhet.

Introduktion till programmet för social hållbarhet

Programmets syfte är att bidra till att uppnå kommunens ambitioner att motverka ökade skillnader mellan medborgarna genom att bygga kommunen och verksamheterna så jämlikt och jämställt som möjligt och aktivt arbeta för att skapa goda livsvillkor för alla. Som enda program styrs programmet för social hållbarhet av två övergripande inriktningsmål; *Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden* och *Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv*.

En översiktlig lägesbild för samtliga fem inriktningsmål kommer att presenteras i rapporten. Vissa fokusområden i programmet för social hållbarhet är formulerade på ett sätt som gör det komplicerat att använda indikatorer i uppföljningsarbetet. Social hållbarhet är komplext och i arbetet med social hållbarhet är dessutom ett helhetsperspektiv av stor betydelse. De indikatorer som finns i rapport ska därför inte förstås som en heltäckande lägesbild av den sociala hållbarheten i Umeå kommun.

¹ [Inforegio - European Social Progress Index \(europa.eu\)](https://inforegio.europa.eu/)

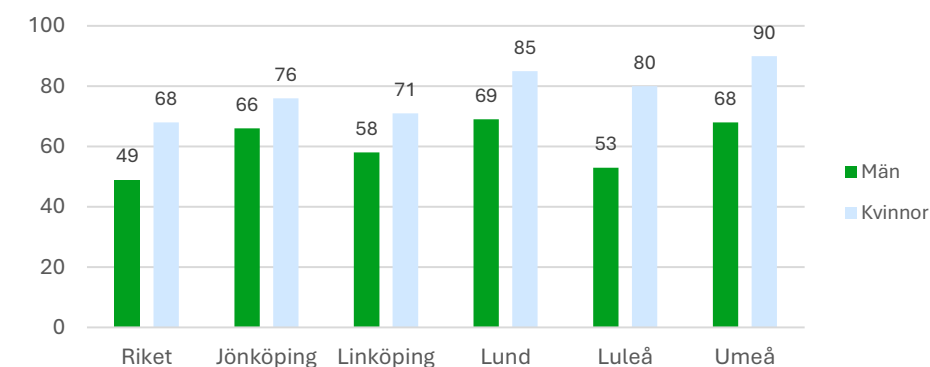
Övergripande om social hållbarhet

Umeå kommun har en gynnsam position i arbetet med social hållbarhet. Övre Norrland, där Umeå är största stad, rankas av EU-kommissionen som en av de socialt mest hållbara regionerna i Europa i sitt *European Social Progress Index*.

Sverige är även ett av de länder i världen med högst tillit mellan människor och Umeå ligger bra till i nationella mätningar. När tillitsgraden är hög märks det genom att fler deltar i påverkansprocesser som demokratiska val, föreningsliv och annat. Stora skillnader i livsvillkor mellan medborgare riskerar å andra sidan att leda till minskad tillit. Förebyggande arbete är därför av högsta vikt för att bibehålla en hög grad av tillit i hela kommunen.

Eftersom kommunkoncernen inte har egen rådighet över allas vårt välmående och de sociala strukturerna, är det viktigt och nödvändigt att fortsätta arbete för ökat samarbete med alla samhällsaktörer.

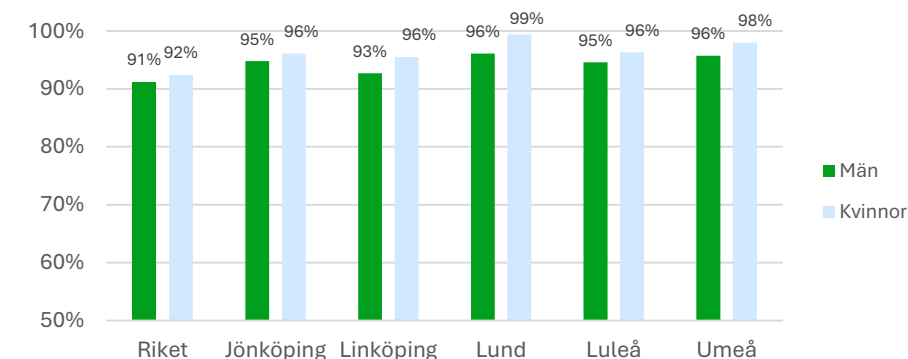
Figur 1. Sociala relationer och tillit - index 2023²

Källa:

Tillväxtverkets beräkningar, baserat på uppgifter från MUCF och Fohm

Figur 2. Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel, 2023³

Källa: Medborgarundersökningen, SCB

² Indexet baseras på indikatorerna: Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, Invånare 16–84 år med avsaknad av emotionellt stöd och sammanvägs till ett nyckeltal på en skala från 0 till 100.

³ Andel som har svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" på frågan "Vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?" i SCB:s medborgarundersökning.

Överblick

Gör vi tillräckligt?

Inriktningsmål

Umeå ska växa hållbart utan utsatta områden

Negativ påverkan från organiserad brottslighet och våld i nära relation men framsteg har gjorts i samverkansarbetet.

Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv

Jämställdhetsarbetet pågår och är väl inarbetat. Det finns ett behov av nya goda exempel för att ej tappa position.

I kolumnen "Gör vi tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

= Ja, vi gör tillräckligt

= Nej, mer arbete krävs

= Nej, vi behöver göra mycket mer

Status i underliggande IOP

IOP	Förening(ar)	Bedömning	Tidsperiod
Barns rättigheter (IFN)	Barnrättsbyrån, BRIS, Rädda Barnen	Nytt IOP, arbete under uppstart	2024–2026
Brottsofferjouren (KS)	Brottsofferjouren	Arbete pågår enligt plan	2018, automatisk årsvis förlängning
Fritidsbanken (FN)	Fritidsbanken	Arbete pågår enligt plan. Översyn inför utgången av avtalet.	2023–2025
Kvinno- och tjejjouren (IFN)	Kvinno- och tjejjouren i Umeå	Avtalet nyligen förlängt. Arbete pågår enligt plan	2025–2028
Kärngården (IFN)	Kärngården ideell förening	Arbete pågår enligt plan. Avtalet följs upp av parterna årligen	2023–2027
Mottagande flyktingar från Ukraina (GVN)	Röda korset	Arbete pågår enligt plan. Utvärdering genomförd inför ev. förlängning.	2024–2025
Natthärbärge utsatta EU-medborgare (KS)	Pingstkyrkan, Svenska kyrkan	Arbete pågår enligt plan. Översyn inför utgången av avtalet.	2023–2026
Stadsmissionen (IFN)	Stadsmissionen	Dialog pågår kring brister i ekonomisk redovisning.	2021–2025
Integration (GVN)	Vän i Umeå	Arbete pågår enligt plan	2024–2025

Beslutade ansökningar från utvecklingsanslag för social hållbarhet 2024

Projekt	Beviljade medel	Tidsperiod
Kulturcrew (KN)	1 205 000	2024–2025
Elevlunden samskapande (TN)	300 000	2024–2025
Förskolan som arena för att förebygga våld och utsatthet hos barn (FGN och KS)	2 644 000	2025–2027

Fokusområde 1 – Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Sammanfattning

Gör vi tillräckligt?

1.1 Förhindra framväxten av segregation och utsatta områden

Ökad ojämlikhet och organiserad brottslighet utgör en stor utmaning. Det finns ett behov av bättre samverkan i arbetet mot segregation.

1.2 Ett Umeå fritt från våld

Negativ trend inom området våld i nära relation. Det finns ett behov av förbättrad styrning och fler resurser.

1.3 Förebyggande insatser och trygghetsarbete

Bra resultat på trygghet, minskning av social oro. Vi ser fortsatt problem med misstro mot myndigheter och utanförskap

För att Umeås fortsatta tillväxt ska ske på ett socialt hållbart sätt är det viktigt att värna de värden som utgör den sociala hållbarhetens grund: trygghet, tillit till varandra och till myndigheter, samt en bredare känsla av gemenskap och tillhörande. De värdena hotas av segregation, den uppdelningsprocess varmed människor med olika bakgrund, ålder eller socioekonomisk status lever och verkar separerade från varandra. Social hållbarhet förutsätter även att medborgarna känner sig trygga, såväl i det offentliga rummet som i sina egna hem – därför är våldsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder också en viktig del av arbetet med social hållbarhet.

Umeå har ett bra utgångsläge. Den senaste lägesbilden som gjorts visar att Umeås brottslighet ligger på en lägre nivå än jämförbara städer inom de flesta kategorier.⁴ Den upplevda otryggheten är även den jämförelsevis lägre, och medborgarundersökningen⁵ visar på höga nivåer av tillit till andra människor och till myndigheter. Umeå har inte heller någon stadsdel som av polisen klassats som utsatt område. Frishetsfaktorerna är många.

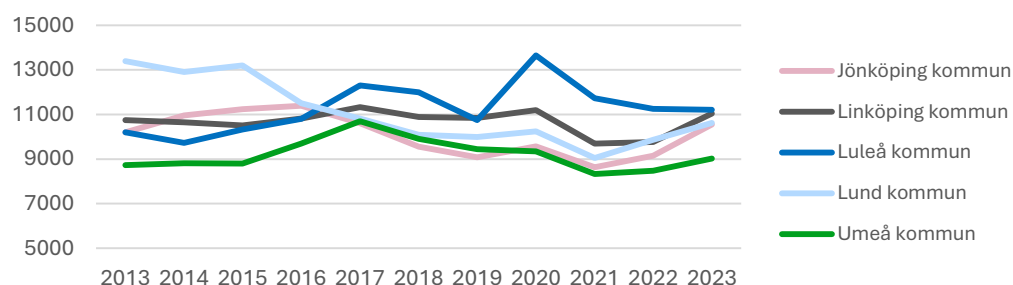
Men inom vissa områden går trenden åt fel håll. Boverket ojämlikhetsindex pekar på en svag men stadig ökning av Umeås ekonomiska segregation (se 1.3 nedan). Organiserad brottslighet utgör ett tydligare samhällshot än tidigare i Umeå, inte minst kopplat till välfärdsbrott och risken av nyrekrytering av barn och unga och tillskapandet av utanförskapsområden.⁶ Vad gäller våld så ser man en ökning av våld i nära relation (se 1.2 nedan). Här finns ett behov av bättre samordning och ökade resurser.

⁴ För mer information se rapporten *Brottsligheten i Umeå, lägesbild 2023*.

⁵ Se SCB:s medborgarundersökning.

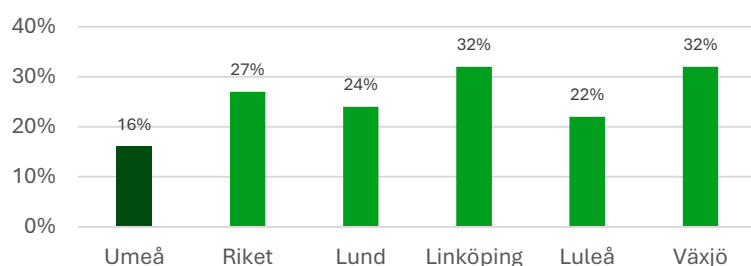
⁶ För mer information se rapporten *Nulägesanalys: Barn och unga som rekryteras in i kriminella nätverk (2023)*.

Figur 3. Anmälda brott uppdelat efter olika kommuner, antal brott per 100 000 invånare

Källa: Anmälda brott, Brå

Figur 4. Otrygghet vid utevistelse sen kväll i det egna bostadsområdet 2021–2022, andelar

Källa: Nationella trygghetsundersökningen, Brå

1.1 Förhindra framväxten av segregation och utsatta områden

Segregation är en utmaning för den sociala hållbarheten eftersom konsekvenserna av att människor med olika socioekonomiska förutsättningar lever rumsligt åtskilda från varandra är att de inte möts i vardagen, och inte lär känna varandra. Därmed minskar den ömsesidiga tilliten, integrationen, och det överbryggande sociala kapitalet⁷, det vill säga interaktioner och tillit mellan olika grupper. Segregation kan leda till framväxten av privilegierade, homogena områden med stark socioekonomi men låg mångfald å ena sidan, och å andra sidan framväxten av utanförskapsområden eller "utsatta områden" enligt polisens definition, som karakteriseras av låg socioekonomi och att kriminella har en inverkan på lokalsamhället. Eftersom segregation är en relationell process så hänger båda dessa utvecklingar ihop.

Data från Boverket visar på en svag men stadig ökning av den socioekonomiska segregationen i Umeå. En utveckling som antagligen påskyndats på senare tid av det ekonomiska läget, med ökade kostnader, inte minst för boende, som drabbar barnfamiljer och låginkomsttagare.⁸

För att förhindra att ökad segregation leder till framväxten av utsatta områden och klyftor mellan olika grupper behövs ett långsiktigt arbete med att utjämna skillnader och skapa förutsättningar för möten. Detta genom att planera för socialt blandade bostadsbestånd, för mänskliga flöden över områdesgränser och för offentliga mötesplatser.⁹ Andra viktiga pusselbitar är att verka för goda uppväxtvillkor, se till att så många elever som möjligt fullföljer sin skolgång, att alla får möjlighet att komma i arbete, tillgång till en meningsfull fritid, och till en god och lika vård under livets alla skeden. Av största vikt är också att förebygga känslor av utanförskap genom ett aktivt jämlikhetsarbete, och genom att ge alla grupper möjlighet till delaktighet och till att göra sina röster hörda.

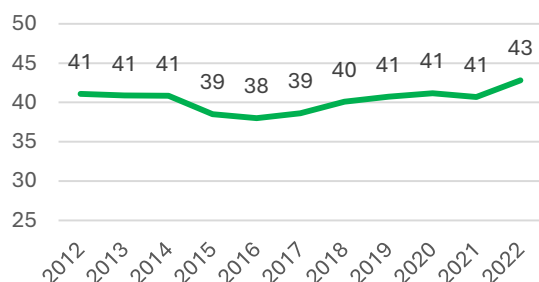
⁷ Se Robert Putnam, *Bowling Alone. The Collapse and Revival of American Community*. New York: Touchstone, s. 22.

⁸ Se rapporterna *Hur går byggandet i Umeå 2023* samt *Vad kostar det att bo i Umeå kommun?*

⁹ För en beskrivning av strategierna se *Översiktsplan Umeå kommun*.

Eftersom segregation och dess konsekvenser utgör en komplex samhällsfråga är det ett område som kräver fördjupad samverkan i det förebyggande arbetet. Det finns goda exempel på områden där samverkansvilja och samverkansstrukturer finns på plats – exempelvis kring risken för nyrekrytering¹⁰ – men när det gäller segregation bromsas den förebyggande samverkan av att ingen verksamhet eller forum har ett utpekat samordningsansvar för att kartlägga utvecklingen och utveckla insatser.

Figur 5. Ojämlighetsindex för Umeå kommun¹¹

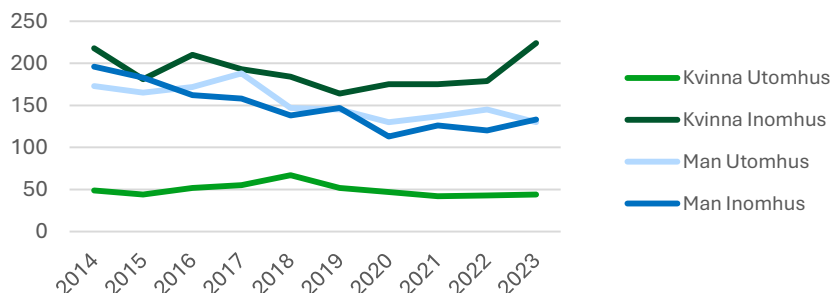
Källa: SCB och Boverket

1.2 Ett Umeå fritt från våld

Syftet med *Ett Umeå fritt från våld* är att minska våldet i Umeå kommun, i enlighet med riktningen och ambitionerna i kommunens *Handlingsplan mot våld*. Enligt den revision som utförts av kommunrevisorerna 2022, och Umebrås uppföljning av Handlingsplanen mot våld (som gjordes 2023), har många bra våldsförebyggande aktiviteter ägt rum. Men det framstår samtidigt tydliga brister med Handlingsplanen. Revisionen konstaterade att "Handlingsplanen mot våld har mycket begränsad styrkraft då berörda verksamheter inte arbetar i enlighet med den. Det finns inga avsatta medel för att implementera de prioriterade aktiviteterna från vare sig kommunfullmäktige eller ansvariga nämnder. (...) Vi är kritiska till att varken kommunstyrelsen eller de nämnder som berörs av Handlingsplanen mot våld har följt upp de prioriterade aktiviteterna relaterade till våld i nära relation".¹² Det finns alltså ett tydligt behov av ett omtag när det gäller resurssättning och styrning av arbetet med *Ett Umeå fritt från våld*.

Att förflytta positionerna i det våldsförebyggande arbetet är desto mer angeläget eftersom statistik från polisen visar en ökning av antalet fall av misshandel mot kvinnor¹³.

Figur 6. Misshandel inklusive grov i Umeå, anmälda brott per 100 000 invånare

Källa: Anmälda brott, Brå

¹⁰ Se *Umeå växer tryggt och säkert – Aktivitetsplan 2024-2026*.

¹¹ Ojämlighetsindexet är ett mått på segregation. Indexet mäter skillnaden i bosättningsmönster mellan olika socioekonomiska grupper och tas fram utifrån indikatorn disponibel inkomst per konsumtionsenhet.

¹² Se *Uppföljning våld 2020-2022, handlingsplan och aktivitetsplan*.

¹³ För mer information se rapporten *Brottsligheten i Umeå, lägesbild 2023*.

1.3 Förebyggande insatser och trygghetsarbete

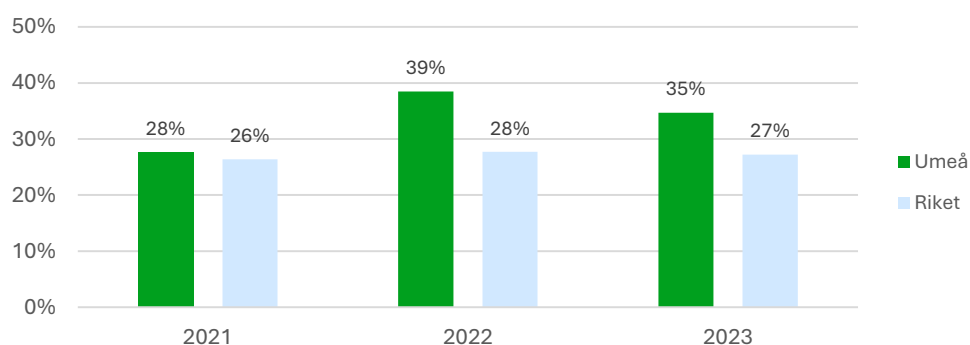
Under perioden 2018–2022 hade samverkansarbetet Umeå växer tryggt och säkert (UVTS) ett stort fokus på trygghet och förebyggande arbete mot social oro, i enlighet med den problembild som polis och kommun identifierat 2017. Därav den uttalade ambitionen i fokusområde 1.3 att arbeta tillitsskapande och att förebygga social oro, inom ramen för trygghetsuppdraget Umeå växer – tryggt och säkert.

Inriktningen på UVTS ändrades 2023 till ett mer riktat fokus på att förebygga rekrytering av barn och unga till kriminella gäng. Detta på grund av den tidigare inriktningen bedömts vara lite väl bred, vilket försvårade uppföljning och måluppfyllelse, men även för att problembilden förändrats, inte minst kopplat till gängens tydligare etablering i Umeå.

När det gäller trygghet bedöms Umeå ha ett gynnsamt läge. De mått som finns pekar på hög trygghet såväl i det offentliga rummet som exempelvis i skolan.¹⁴ När det gäller social oro vittnar polisen om en positiv utveckling på flera av de ställen som tidigare hade problem, exempelvis Ålidhem Centrum.

Behovet av att stärka tilltron till samhällets institutioner, samt delaktigheten i samhället, kvarstår dock. Flera utvecklingsinsatser inom kommunen har haft som uttalat syfte att skapa förändring på det området, exempelvis operativa teamet på Ersängsskolan, socialtjänstens arbete med föräldrautbildningen Föräldraskap i Sverige (FÖS) eller Arbetsmarknad och integrationsinsatser inom *Salam Familj*. Vittnesmål från civilsamhället och från kommunala verksamheter som ofta möter nyanlända visar dock på en fortsatt misstro mot myndigheter (inklusive kommunala verksamheter) samt på en bestående upplevelse av utanförskap och icke-delaktighet. Invånare i Umeå visar något högre förtroende för kommunens arbete med integration och delaktighet än i riket i stort. Siffrorna är dock relativt låga, merparten upplever inte att kommunen arbetar aktivt för att förbättra dessa områden.

Figur 7. Kommunens arbete för att förbättra integration och delaktighet i samhället fungerar bra, andelar¹⁵

Källa: Medborgarundersökningen, SCB

Genomförda projekt och utvecklingsinsatser under 2024 (urval)

- Ny inriktning och Aktivitetsplan för det kommunövergripande brottsförebyggande samarbetet *Umeå växer tryggt och säkert*.
- Öppna mötesplatser, stöd till social innovation med fokus på unga som är utanför det ordinarie föreningslivet, i samverkan med Umeå Universitet.

¹⁴ Se till exempel den senaste upplagan av skolenkäten *Unga*.

¹⁵ Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" på frågan "Upplever du att din kommun arbetar aktivt för att förbättra integration och delaktighet av människor i samhället?"

- *På Ungas Hemmaplan*, pilot av ny brottsförebyggande utbildning för unga i riskzon, med fokus på delaktighet.
- *Okej med dig*, våldsförebyggande insats i förskolan.

Status i underliggande planer

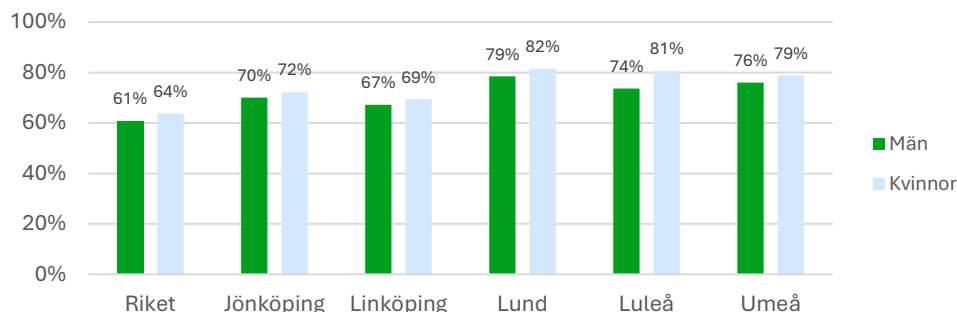
Handlingsplan	Bedömning
Handlingsplan mot våld	Mer arbete krävs. Aktualitets- och relevansprövning efterfrågas.
Aktivitetsplan Umeå växer tryggt och säkert	Arbete pågår enligt plan
Strategi för integration	Arbete pågår enligt plan

Fokusområde 2 - Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv.

Sammanfattning	Gör vi tillräckligt?
2.1 Fortsätta arbetet med jämställd stadsplanering <i>Arbetet pågår och är väl inarbetat. Behov av nya goda exempel för att flytta fram positioner.</i>	
2.2 Systematiskt utmana och ifrågasätta könade maktrelationer i arbetet med hållbar utveckling <i>Arbete med att medvetandegöra förutsättningar för kvinnor och män samt dess konsekvenser är ständigt pågående.</i>	
2.3 Mäns våld mot kvinnor ska upphöra <i>Handlingsplanen mot våld är i dagsläget inte resurssatt. Yrkesverksamma som arbetar med våldsutsatta upplever ett stort behov. Statistik visar ett ökande antal anmälningar och ärenden kring våld i nära relation 2023.</i>	

Det finns inga enskilda indikatorer för att mäta nivån av jämställdhet på ett övergripande plan, det vill säga – det finns inga kvantitativa indikatorer som, om en viss nivå är uppnådd, möjliggör slutsatsen att jämställdhet är uppnådd. Umeå kommun har genom åren mätt jämställdhet genom att titta på det arbete som görs i de olika förvaltningarna. I riktlinjerna för aktiverande styrning ska inriktningsmålen enbart destinerats till vissa nämnder och bolag, vilket gör att samtliga nämnder inte längre inkluderar jämställdhetsarbete i sina verksamhetsplaner och årsrapporteringar. Även om det inte varit intentionen med styrmodellen blir effekten att jämställdhetsarbetet nedprioriteras i synlighet i verksamheterna och möjligheten att mäta jämställdhet genom att titta på det arbete som görs i förvaltningarna försvåras.

För fokusområdet jämställdhet ger indikatorn kvinnor som kan rekommendera andra att flytta till kommunen (nedan) tillsammans med sociala relationer och tillit (se inledningen) en generell bild av Umeå som en plats med goda förutsättningar att leva och verka. Denna jämförelse pekar på att Umeå har en något bättre position än andra jämförbara kommuner i Sverige, vilket möjligtvis bland annat kan härledas till kommunens långsiktiga och strategiska jämställdhetsarbete som pågått obrutet i över tre decennier.

Figur 8. Kan du rekommendera andra att flytta till kommunen, 2023, andelar¹⁶

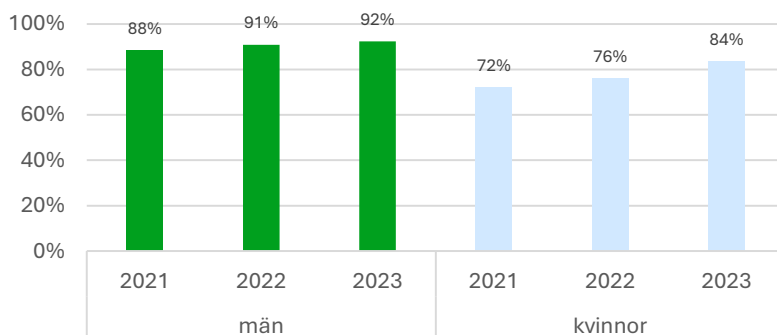
Källa: Medborgarundersökningen, SCB

2.1 Fortsätta arbetet med jämställd stadsplanering

Umeå kommun har arbetat aktivt med jämställdhet i stadsplaneringen i flera decennier, och det finns tydliga skrivningar i bland annat översiktsplanen som kan användas för att synliggöra och utmana maktrelationer för att verka för ett jämställt offentligt rum. Arbetet har också varit en avgörande faktor i att Umeå har en stark position internationellt, där jämställdhet i relation till stadsplaneringen är ett av Umeås flaggskepp, vilket också möjliggör finansiering för utvecklingsprojekt, inte bara för detta specifika område utan även bredare.

Grunderna för detta är väl inarbetade, däremot är det viktigt att tillföra nya goda exempel och innovativa piloter för att flytta fram positionerna och fortsätta ligga i framkant. Detta var också en intention bakom *Tilläggsuppdrag 2022:3 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och tekniska nämnden i uppdrag att ta fram en metod så att projekt ur den befintliga investeringsplanen årligen väljs ut som lämpliga piloter för jämställdhetsfokus*. Denna metod finns utarbetad och det är viktigt att den implementeras och resurssätts.

Det finns en skillnad mellan upplevd trygghet mellan kvinnor och män, där kvinnor anger en lägre grad av trygghet än män. Däremot upplever sig både kvinnor och män mer trygga i Umeå än i andra jämförbara städer och den upplevda tryggheten ökar.

Figur 9. Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, 2023, andelar¹⁷

Källa: Medborgarundersökningen, SCB

¹⁶ Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" på frågan "Kan du rekommendera andra som inte bor här i kommunen att flytta hit?" i SCB:s medborgarundersökning. De som har svarat "Ingen åsikt" har exkluderats.

¹⁷ Andel som har svarat "Mycket trygg" eller "Ganska trygg" på frågan "Hur trygg känner du dig utomhus i det område där du bor när det är mörkt ute?"

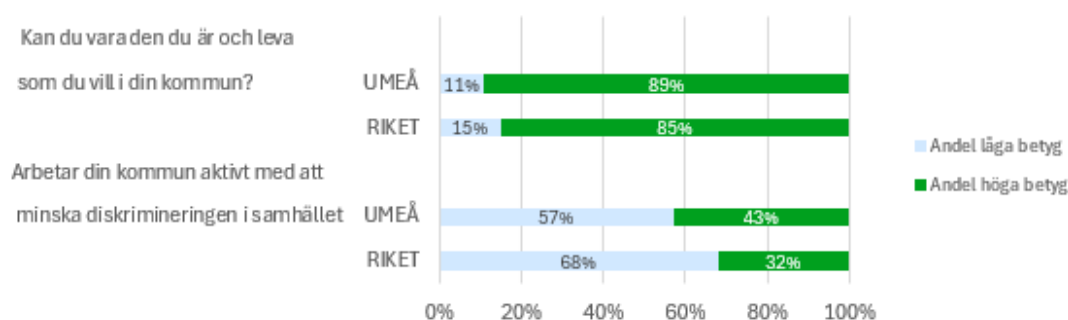
2.2 Systematiskt utmana och ifrågasätta könade maktrelationer i arbetet med hållbar utveckling

Arbete med att medvetandegöra förutsättningar för kvinnor och män samt dess konsekvenser är ständigt pågående. Analyser baserat på kvalitativa underlag såväl som insamlingar av könsuppdelade data görs kontinuerligt och inom ett flertal olika områden.

Könade strukturer tar tid att förändra och är svåra att mäta kvantitativt, därav är det också viktigt att det arbete som pågår synliggörs, ett resonemang som lyfts i den övergripande bedömningen för fokusområdet som helhet ovan.

Prioritering 2.2. lyfter också vikten av att tydligt koppla på social hållbarhet och specifikt analyser kring jämställdhet i relation till klimatarbete och arbete med hållbar utveckling. Detta är ej två separata dimensioner, även om de i kommunens styrmodell hanteras i två olika program.

Figur 10. Frihet och rättigheter. Umeå kommuns invånare jämfört med riket.¹⁸

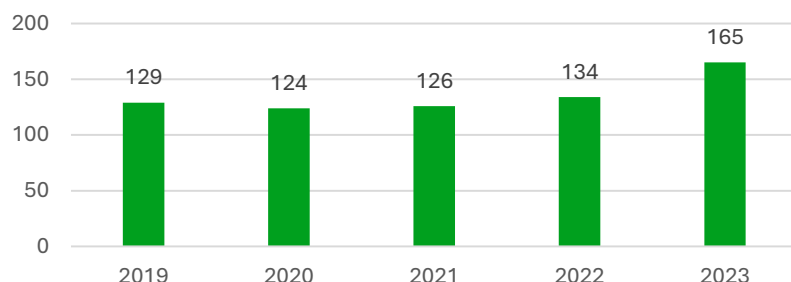
Källa: SCB, Medborgarundersökningen 2023

2.3 Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Det finns en handlingsplan mot våld som i dagsläget inte är resurssatt. Verksamma inom området har påtalat behovet med en översyn av gällande handlingsplan för att det ska vara möjligt att driva arbetet vidare på ett effektivt sätt.

Det anmälda våldet mot kvinnor utsatta av närstående ger en indikation på utvecklingen av våld i nära relation men är inte att beakta som ett fullständigt mått. Det anmälda våldet är bara toppen på ett isberg.

Figur 11. Kvinnor utsatta för misshandel i Umeå, utsatt av närstående, antal anmälningar

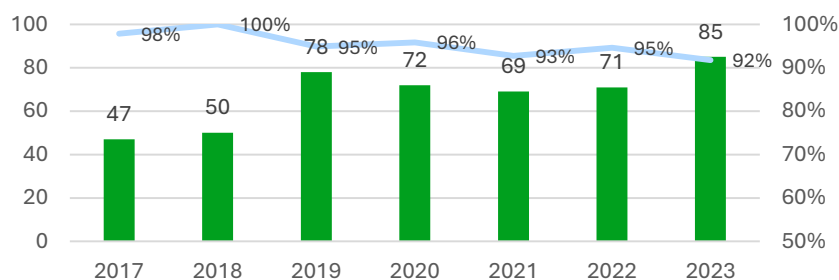

Källa: Polismyndigheten

Siffror hos socialtjänsten gällande våld i nära relation visar också på ett ökande antal aktualiserade ärenden.

¹⁸ Kompletta frågor: "Tycker du att du kan vara den du är och leva ditt liv som du vill i din kommun? T.ex. utifrån ålder, kön eller könstillhörighet, sexualitet, religion, etnicitet eller funktionsnedsättning".

Figur 12. Aktualiserade ärenden hos socialtjänsten i Umeå gällande våld i nära relation. Antal nya ärenden samt andelen kvinnor

Källa: Umeå kommun, Socialtjänsten

Genomförda särskilda projekt och utvecklingsinsatser under 2024 (urval)

- Förstudie kvinno- och tjejjouren med fokus på kvinnor och tjejer som har eller haft en relation med en man/kille i gängkriminalitet
- Utbildningssatsning jämställdhet inom äldreomsorgen
- Förtättningsprojekt hållbar och jämställd arbetspendling Västerslätt

Status i underliggande planer

Handlingsplan	Bedömning
Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun	Under uppdatering 2024 för att harmoniera med nya styrmodellen samt nya artiklar CEMR
Handlingsplan mot våld	Mer arbete krävs. Aktualitets- och relevansprövning efterfrågas.

Fokusområde 3 – Barns uppväxtvillkor

Sammanfattning

Gör vi tillräckligt?

3.1 Barns och ungdomars rätt till delaktighet och inflytande i kommunens utveckling ska säkerställas

Arbete pågår inom ramen för dialog och demokratiutveckling. Elever upplever minskade påverkansmöjligheter i skolan.

3.2 Motverka barnfattigdom

Handlingsplanen mot barnfattigdom är inte resurssatt. Lägre andel barn i ekonomisk utsatthet än i riket, men behöver bevakas.

3.3 Förebyggande folkhälsoarbete

Många ungdomar mår dåligt och är stressade.

Umeå kommun ska vara en bra plats att växa upp på och alla barn i vår kommun ska ha goda, jämlika uppväxtvillkor, oavsett föräldrarnas bakgrund, inkomst eller livsval. Arbetet med fokusområdets prioriteringar har fortgått löpande under året, till största delen inom ramen för skolnämndernas samt fritids- och kulturnämndernas grundverksamheter.

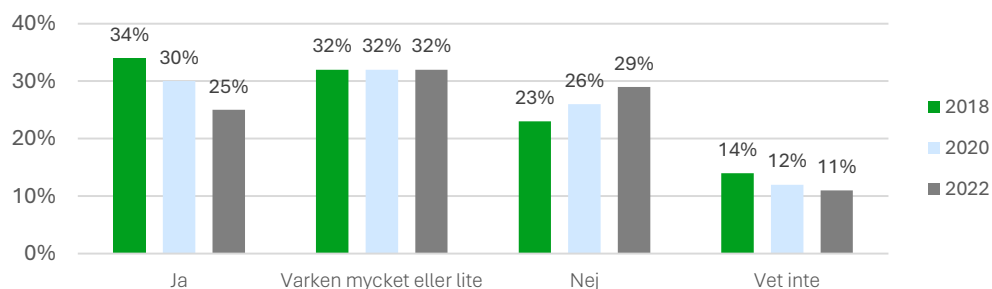
3.1 Barns och ungdomars rätt till delaktighet och inflytande i kommunens utveckling ska säkerställas

Arbetet utgår ifrån barnkonventionens grundläggande principer om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och bli lyssnade på i alla frågor som rör dem. Området är en del i det pågående arbetet med dialog och demokratiutveckling med fokus på utvecklad medborgardialog.

Det pågår ett bland annat ett arbete med att kartlägga indikatorer och mätvärden för ungas inflytande och delaktighet. Ungas åsikter och inflytande följs upp inom vissa områden i kommunen så som fritidsverksamheter och skola. Vad gäller ungas delaktighet och inflytande i generella demokratiska eller kommunala processer finns idag ingen adekvat mätbar indikator. En fråga kring detta kommer att inkluderas i UNGA-undersökningen hösten 2024.

Gällande skolans verksamhet har UNGA-undersökningen visat att unga upplever minskade möjligheter att påverka sin skolas verksamhet. Fritidsförvaltningen tar del av ungas åsikter om verksamheterna och fångar upp ungas initiativförmågor genom den dagliga verksamheten såväl som genom frågeformulär (KEKS).

Figur 13. Upplever du att du har möjlighet att påverka din skolas verksamhet? Högstadiet, andelar

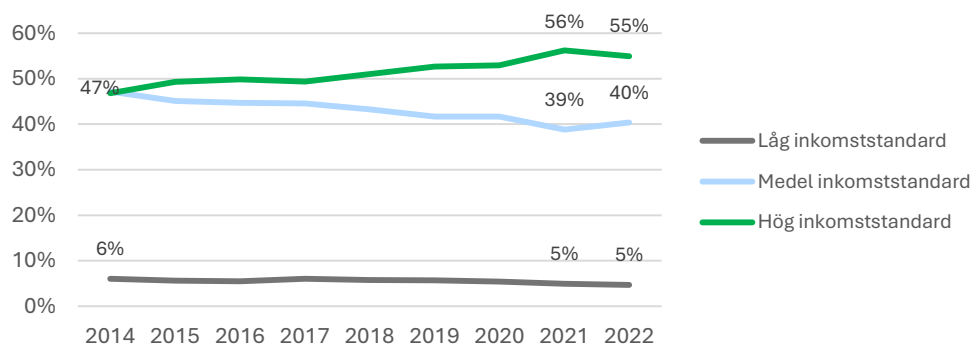

Källa UNGA-enkäten 2018, 2020 och 2022

3.2 Motverka barnfattigdom

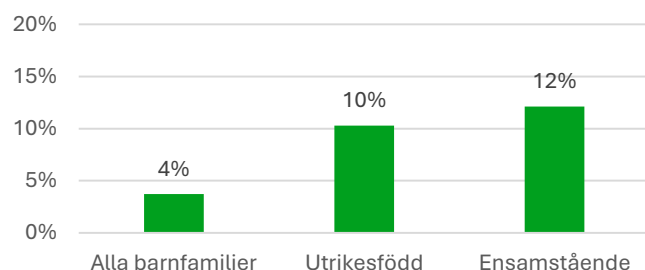
Det finns en handlingsplan mot barnfattigdom som i dagsläget inte är resurssatt. Umeå har en lägre andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll än de flesta jämförbara städer samt än riksgenomsnittet. I vissa grupper av är det relativt många barnfamiljer som lever med knappa resurser. Antalet vräkningar för barnfamiljer har även ökat. Det är viktigt att fortsatt bevaka området då ökade kostnader slår hårdast mot de hushåll som har små marginaler. Inom gruppen barnfamiljer består dessa hushåll i högre grad av föräldrar som är ensamstående och föräldrar som är utrikesfödda.

Figur 14. Inkomststandard för barnfamiljer i Umeå, andelar

Källa: SCB

Figur 15. Låg inkomststandard bland barnfamiljer 2022, andelar¹⁹

Källa: SCB

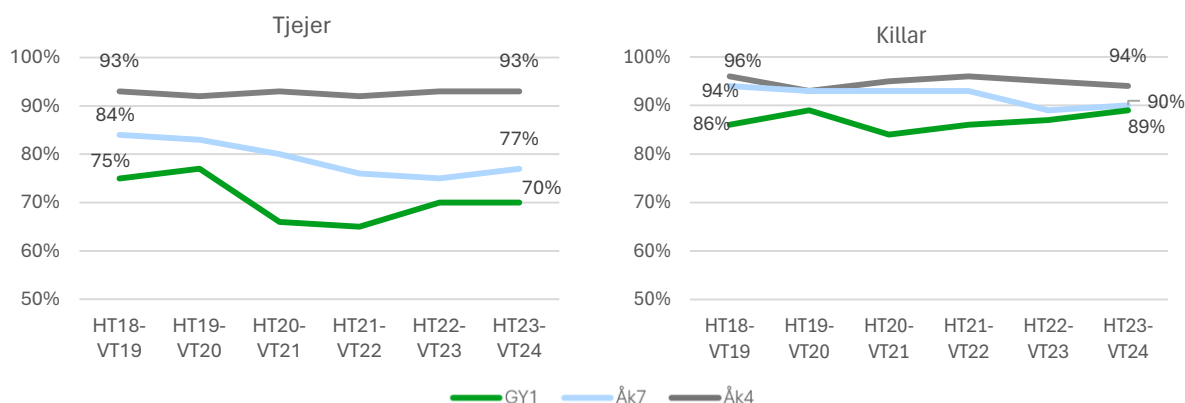
3.3 Förebyggande folkhälsoarbete

Jämfört med riket och liknande kommuner ligger Umeå bra vad gäller behörighet och närvaro i skolan. För första gången är det en något högre andel bland killarna än bland tjejerna som är behöriga till yrkesprogram. Närvaron har efter pandemin återhämtat sig för barn upp till åk 6 men på högstadiet ser det inte lika bra ut. Framför allt har tjejer på högstadiet fått sämre närvaro.

Många ungdomar mår dåligt och känner sig stressade. I Unga 2022 framkommer det en tydligt nedåtgående trend vad gäller psykiskt mående för unga och med ökade problem vad gäller psykosomatiska besvär. Det gäller särskilt bland tjejer. I elevhälsans undersökning framkommer det att barn i de yngre åldersgrupper generellt sett mår bättre. Vi ser dock en nedgång i måendet för tjejer i årskurs 7.

¹⁹ Låg inkomststandard är ett absolut fattigdomsmått. Måttet beskriver hur väl hushållets inkomster räcker för att betala nödvändiga omkostnader som boende, barnomsorg, lokala resor med mera. Låg inkomststandard innebär att inkomsterna inte räcker för att betala för dessa levnadsomkostnader.

Figur 16. Jag mår bra eller mycket bra, elevers hälsa, andelar

Källa: Umeå kommun, Elevhälsan

Unga i Umeå har en relativt hög aktivitetsnivå och något fler än tidigare rör sig mer än 60 minuter varje dag, även om aktivitetsnivån är relativt stabil över tid. Generellt är pojkar mer aktiva än flickor. Hälften av alla ungdomar är med i en organisation eller förening men andelen som deltar i fritidsaktiviteter har minskat. För flickor på Ålidhem har föreningsaktiviteten minskat mest.

Umeå följer den nationella trenden med minskande alkoholkonsumtion bland unga. Bland de unga som lever i familjer med väldigt dålig ekonomi och för de unga som inte får stöd av sin familj är användningen av narkotika betydligt högre än bland övriga unga.

Socialtjänsten får in allt fler orosanmälningar och polisen upplever en ökande problematik med våld bland unga. Elevhälsans och Unga-undersökningen visar även att skolan är en vanlig plats att utsättas för våld och kränkningar. Samtidigt visar Elevhälsans undersökning att en högre andel elever i gymnasiet åk1 känner sig trygga i skolan.

En kartläggning har visat att många av de som anmäls för sexualbrott mot barn i Umeå är minderåriga. Både de minderåriga som utsätts för våld och sexualbrott samt flertalet av de som anmäls för dessa brott finns inom kommunens verksamheter. Det finns ett ökat behov att arbeta med våldsutsatta barn och barn som har bevittnat våld.

Genomförda särskilda projekt och utvecklingsinsatser under 2024 (urval)

- Resultaten från UNGA-enkäten används i samverkan mellan skola, fritid och socialtjänst som underlag för gemensam analys och planering av insatser på lokal nivå.
- Fritid Unga ingår i ett partnerskap genom ICLD med fokus på att stärka kommunens förmåga att planera och genomföra aktiviteter där ungdomar kan vara med och påverka samt att ta fram en policy för ungdomsutveckling som omfattar alla kommunens förvaltningar.
- Mirai och Upp 2 är initiativ inom ramen för skolan som försöker minska den problematiska skolfrånvaron och pågår till sommaren 2025.

Status i underliggande planer

Handlingsplan	Bedömning
Umeå kommuns handlingsplan mot barnfattigdom	Mer arbete krävs. Aktualitets- och relevansprövning efterfrågas.
Handlingsplan för suicidprevention	Arbete pågår enligt plan

Fokusområde 4 – Boende och bebyggelsemiljö.

Sammanfattning	Gör vi tillräckligt?
4.1 Fortsätta arbetet med strategier för hållbar tillväxt för att stärka den sociala hållbarheten <i>Den aktualiserade planeringsstrategin samt program för hållbar landsbygdsutveckling har antagits av kommunfullmäktige.</i>	
4.2 Stärka mötesplatser och överbrygga barriärer <i>Den aktualiserade planeringsstrategin samt program för hållbar landsbygdsutveckling har antagits av kommunfullmäktige.</i>	
4.3 Främja en socialt hållbar bostadsförsörjning och motverka hemlöshet <i>Bostadsförsörjningen är utmanande, andelen barnfamiljer och unga som lägger en större del av inkomsten på boendekostnader har ökat.</i>	

Detta fokusområde handlar om att i takt med fortsatt tillväxt utveckla boendemiljöer som är trygga, tillgängliga och som främjar delaktighet samt möten mellan människor. Arbetet med fokusområdets prioriteringar sker till största delen inom ramen för stadsbyggnadsförvaltningens, teknik- och fastighetsförvaltningens samt stadsledningskontorets grundverksamheter. Målmedvetet arbete med översiktsplanen som utgångspunkt kommer att leda till ett samhälle som hänger ihop socialt. I juni 2024 antogs i kommunfullmäktige planeringsstrategin.

4.1 Fortsätta arbetet med strategier för hållbar tillväxt för att stärka den sociala hållbarheten

I ovan nämnda placeringsstrategi finns en uppföljning med vissa förtydliganden av översiktsplanens utvecklingsstrategier med grund i stadsbyggnadsprinciperna med integrerade perspektiv, som visar vägen för att uppnå en hållbar tillväxt. Principerna verkar för att utveckla goda strukturer i stället för att ta ett fokus på enskilda geografier eller sektorsintressen. Dessa strategier gynnar hållbara flöden, skapar förutsättningar för ett gott vardagsliv och värnar betydelsen av lokal platsidentitet och social hållbarhet, där ett fortsatt målmedvetet arbete för ökad blandning i hela kommunen är grundläggande. Med anledning av denna nyligen antagna aktualisering bedöms förutsättningarna kring prioritering 4.1 vara goda.

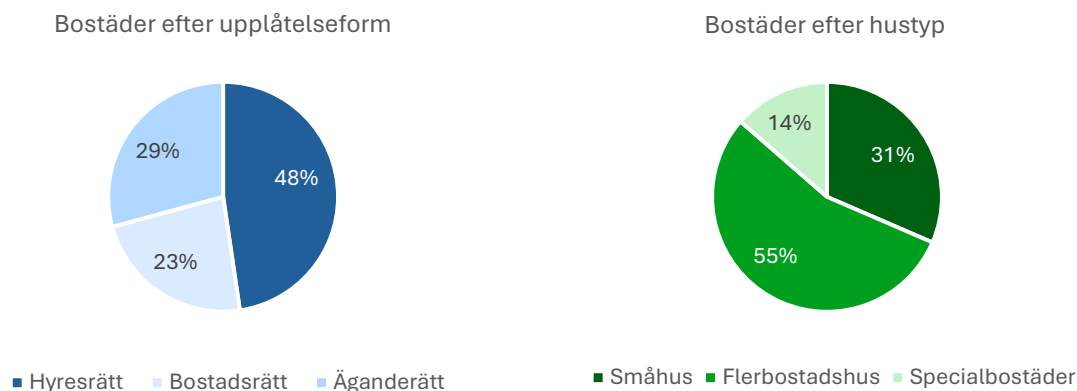
Utöver planeringsstrategin har kommunfullmäktige även antagit program för hållbar landsbygdsutveckling vars strategier för hållbar tillväxt på landsbygden tydligt knyter an till översiktsplanen och dess övergripande inriktning mot social hållbarhet.

Att planera systematiskt för blandning – där olika människor med olika livsvillkor kan leva sida vid sida – som är grundläggande för den sociala hållbarheten på lång sikt innebär blandning av upplåtelseformer, boendetyper, boendestorlekar, andel dag- och nattbefolkning, olika typer av verksamheter.

Fördelningen av andelen hyresrätter, bostadsrätter och äganderätter är något som är trögrörligt. Under de senaste 10 åren har fördelningen inte förändrats nämnvärt. Äganderätter är i de allra

flesta fall en villa, ett radhus, ett kedjehus eller ett parhus. I kategorin flerbostadshus ingår både hyresrätter och bostadsrätter. En specialbostad kan vara en bostad anpassad för äldre, funktionshindrade eller en studentbostad och som är varaktigt förbehållen vissa grupper.

Figur 17. Bostäder i Umeå 2023, andelar

Källa: SCB

4.2 Stärka mötesplatser och överbrygga barriärer

Kommunens olika styrdokument kring den fysiska planeringen understryker vikten av att stärka mötesplatser, skapa förutsättningar för socialt sammanhållna stadsdelar och tätorter, samt platser och motverka såväl fysiska som sociala barriärer i det offentliga rummet.

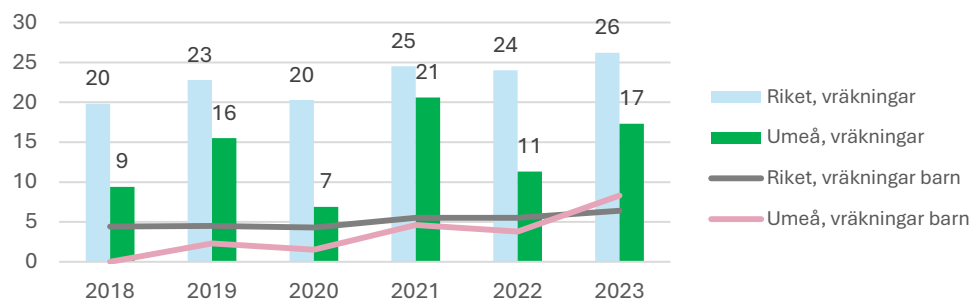
Mötesplatser är till viss del svårdefinierat och därför inte helt lätt att mäta. En form av mötesplats i det offentliga rummet är grönområden och parker, där det går att mäta hur många som har ca 300 meter till närmaste grönområde från sin bostad. Dock är detta en något trubbig indikator. Parker och grönområden finns relativt jämnt fördelat över de områden i centralorten där flest människor bor och de senaste åren har andelen legat på strax över 83%. Mötesplatser kan dock innebära väldigt många saker, till mötesplatser kan också exempelvis kommunal service såsom bibliotek, eller privat service såsom livsmedelsbutiker räknas.

4.3 Främja en socialt hållbar bostadsförsörjning och motverka hemlöshet

Hushållens ekonomiska förutsättningar påverkar deras möjligheter på bostadsmarknaden och sedan 2018 har andelen unga och barnfamiljer som lägger mer än 50 procent av sin inkomst på boendekostnader ökat markant. Det finns inga aktuella siffror för hemlöshet i Umeå men ett arbete pågår för att hitta former för att mäta på lokal nivå.

Färre personer vräks i Umeå per 100 000 invånare än vad som görs i riket. Vi har dock på senaste år sett hur fler barn berörs av vräkning i Umeå. Det finns rutiner för hur dessa ärenden ska hanteras för att trygga situationen. Det kan vara svårt att komma in på bostadsmarknaden och det gör att även personer som inte bedöms av Socialtjänsten som stödbehövande kan behöva hänvisas till Stadsmissionens akutboende eller en campingstuga.

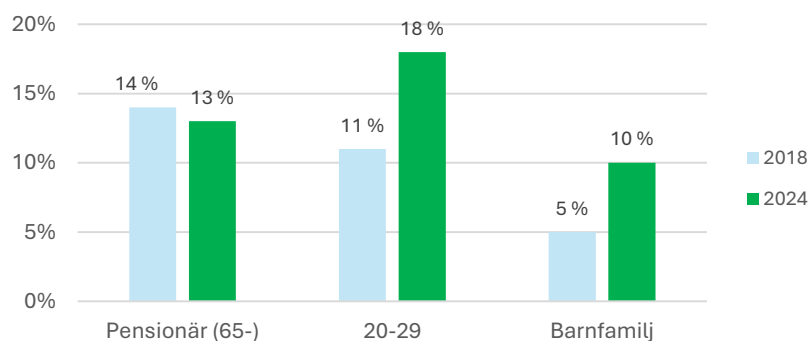
Figur 18. Vräkningar i Umeå och riket, antal per 100 000 invånare

Källa: Kronofogden

I Umeå kommuns rapport *Vad kostar det att bo* framgår det att de som bor i hyresrätt tenderar att ha det sämre ekonomisk ställt än de som bor i bostadsrätt eller i en villa. Ensamstående med barn samt familjer där någon har en svår funktionsnedsättning rapporterar om en än sämre ekonomisk situation. En relativt stor andel av hushållen med pensionärer eller unga vuxna lägger mer än 50 procent av sin inkomst på boendekostnader. Sedan 2018 har andelen unga och barnfamiljer som lägger mer än 50 procent av sin inkomst på boendekostnader ökat markant.

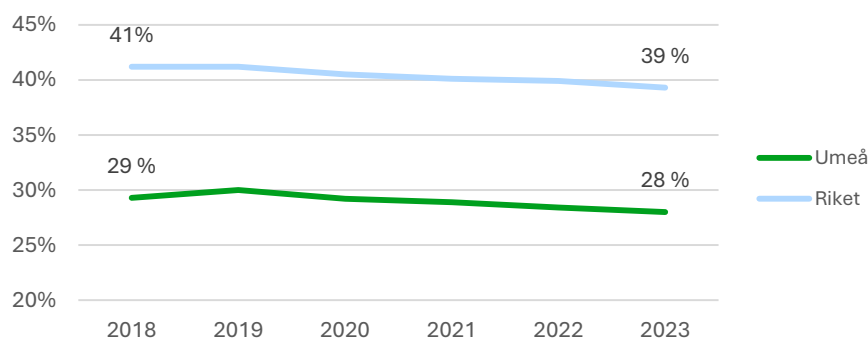
Figur 19. De som lägger mer än 50 procent av sin inkomst på boendekostnader, andelar

Källa: Vad kostar det att bo i Umeå kommun?

Hushållens ekonomiska förutsättningar påverkar deras möjligheter på bostadsmarknaden. Trots att den ekonomiska situationen har försämrats under de senaste åren har trångboddheten minskat något.

Figur 20. Trångboddhet i Umeå och riket, enligt norm 3, andelar

Källa: SCB

Genomförda projekt och utvecklingsinsatser

- Publikation av rapporten *Vad kostar det att bo i Umeå kommun?*
- Modellen *Bostad först* kommer att bli en del av IFN:s ordinarie verksamhet under 2025 efter att ha testats i ett uppstartsprojekt under 2023–2024.
- Hållbara hem för alla: bland annat arbete med attraktiv och effektiv mobilitet.

Status i underliggande planer

Handlingsplan	Bedömning
Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram	Arbete pågår enligt plan
Handlingsplan för ökat bostadsbyggande	Enligt plan
Handlingsplan mot hemlöshet	Mer arbete krävs. Aktualitets- och relevansprövning efterfrågas.
Program för hållbar landsbygdsutveckling	Aktualiserad och antagen av kommunfullmäktige 2024. Arbete pågår enligt plan
Planeringsstrategi	Aktualiserad och antagen av kommunfullmäktige 2024. Arbete pågår enligt plan

Fokusområde 5 – Arbete och försörjning

Sammanfattning

Gör vi tillräckligt?

5.1 Skapa förutsättningar för en ekonomisk jämlikhet och en högkvalitativ välfärd för livets alla skeden

Långsiktigt positiv utveckling gällande arbetskraftsdeltagande men ett ökat antal avhopp från gymnasiet.

5.2 Särskilt stöd till de personer som står långt från arbetsmarknaden

Personer med funktionsvariationer står fortsatt långt från arbetsmarknaden. Behov av förstärkt arbete.

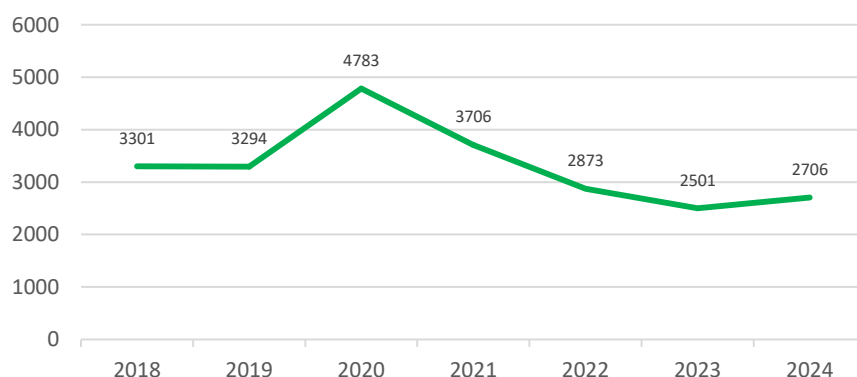
Arbetskraftsdeltagandet (mätt i andel sysselsatta) fortsatte att öka under 2023. Under 2024 har dock en liten ökning av antalet inskrivna på arbetsförmedlingen noterats. Totalt sett är det dock få som står utanför arbetsmarknaden. Den långsiktiga trenden är positiv. Dock kvarstår grupper som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, exempelvis personer med funktionsvariationer.

Färre personer försörjs i trygghetssystemet. Nivåerna är låga i förhållande till andra kommuner, exempelvis när det gäller försörjningsstöd. Men ser man specifikt på sjukpenningtalen fortsätter de att öka. Mönstret är gemensamt för Västerbotten och anses främst bero på förändringar i bedömningen av rätten till ersättning i relation till rehabiliteringskedjans olika tidsgränser. Här finns delar att arbeta vidare med.

Den minst positiva utvecklingen inom området berör avhoppet från gymnasiet. Antalet elever som inte fullföljer sina studier ökar, vilket är en oroväckande trend. 40 % av avhoppet kan kopplas till dåligt mående. Det är viktigt att satsa för att fånga upp unga så snabbt som möjligt.

Kompetensbristen är fortsatt en utmaning i Umeå. Det är angeläget att minska matchningsgapet och få in fler personer som är i långvarigt utanförskap. För att förstå nuläget och anpassa utvecklingsarbetet är det angeläget att få bättre mått på de personer som inte arbetar, inte studerar, men inte heller är inskrivna hos Arbetsförmedlingen eller uppbär ersättningar/bidrag.

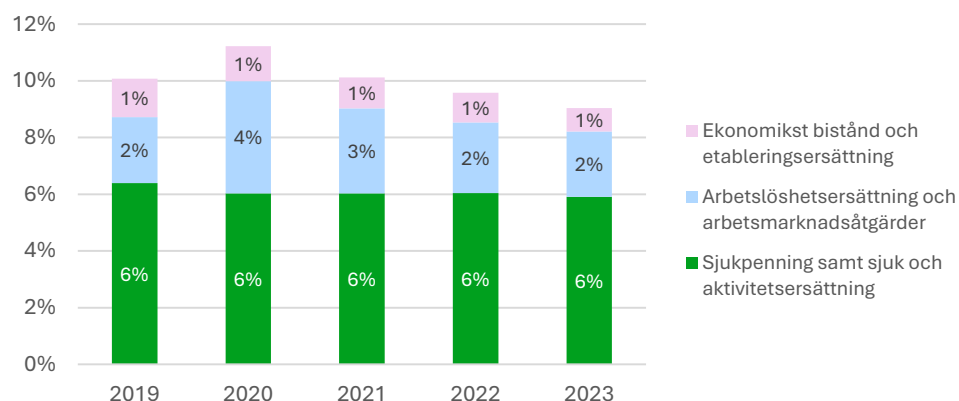
Figur 21. Inskrivna arbetslösa i Umeå kommun (juli månad), antal

Källa: Arbetsförmedlingen

Nio procent av den vuxna befolkningen i åldern 20–64 år försörjdes 2023 av sociala ersättningar. Det ekonomiska biståndet har minskat sedan 2020. Medan sjukpenning och sjukersättningen är fortsatt hög.

Figur 22. Helårsekvivalenter som försörjs med sociala ersättningar och bidrag ²⁰

Källa: SCB

5.1 Skapa förutsättningar för en ekonomisk jämlikhet och en högkvalitativ välfärd för livets alla skeden

Att minska utanförskapet och få in så många personer som möjligt i sysselsättning är viktigt ur ett jämlikhetsperspektiv. En positiv utveckling är att antalet arbetslösa minskar, även inom gruppen långtidsarbetslösa. Minskningen märks även hos gruppen unga, och hos utrikesfödda.

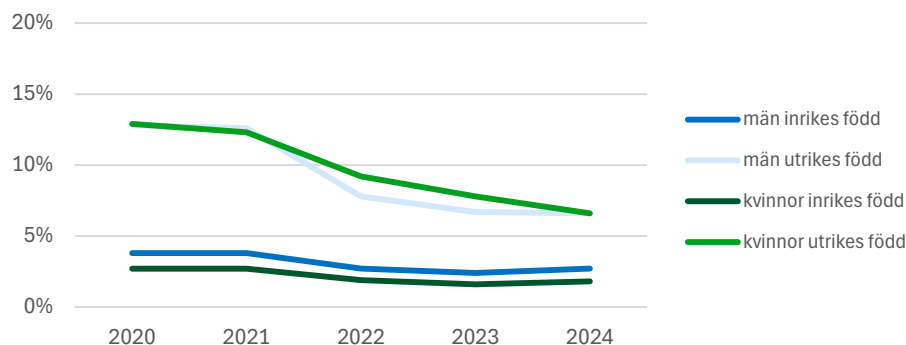
Det är ett fortsatt lågt behov av försörjningsstöd i Umeå, vilket beror på en god arbetsmarknad och på ett aktivt arbete i samverkan för att ge stöd till självförsörjning. Tilläggsbidraget inom bostadsbidrag kan ha bidragit till att barnfamiljer med låg inkomst klarar sin försörjning utan att behöva ansöka om försörjningsstöd. En utmaning är dock att de som har försörjningsstöd blir kvar i systemet länge – här finns ett fortsatt behov av samverkan.

Att få så många som möjligt i sysselsättning är även viktigt ur ett barnperspektiv, eftersom det påverkar barn och ungas uppväxtvillkor. Därför prioriteras personer med barn i kön till arbetsmarknadsinsatser, och inom försörjningsstödet finns möjlighet till extra bidrag för exempelvis studentmössa eller semesteraktiviteter för barnfamiljer.

När det gäller barn och unga är ett prioriterat område att så många elever som möjligt ska klara skolan. Att bli behörig till gymnasiet, och att fullfölja sina gymnasiestudier är en stark skyddsfaktor, som också ger bättre förutsättningar för att komma ut i arbete. En positiv utveckling inom det här området är den ökande andelen elever på yrkesprogrammen som går klart gymnasiet inom 4 år. En oroväckande utveckling är däremot studieavbrotten från gymnasiet som fortsätter öka, och som verkar ha en koppling till dåligt mående. Det här är en oroväckande utveckling som är viktig att bryta.

Arbetslösheten har minskat i hela norra Sverige under många år och så även i Umeåregionen. Långtidsarbetslösheten fortsätter nedåt för både unga och äldre, kvinnor och män, samt i grupperna inrikes- och utrikesfödda.

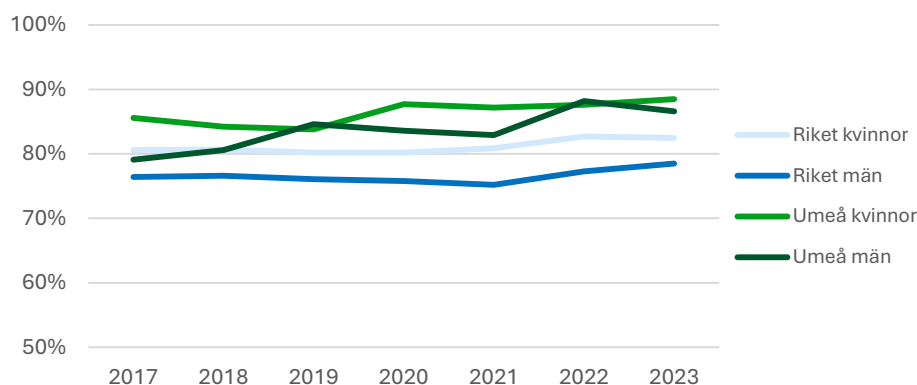
²⁰ Med helårsekvivalenter avses det antal individer som skulle kunna försörjas under ett helt år med full ersättning. Exempelvis blir två personer, som varit heltidsarbetslösa ett halvår var, blir tillsammans en helårsekvivalent i statistiken.

Figur 23. Arbetslöshet (i maj). Preliminär statistik efter kön, födelseregion och år, andelar²¹

Källa: SCB

En högre andel unga tar nu examen efter fyra år. Dock var hela 80 elever som tog ett studieavbrott under höstterminen 2023. Vissa av dessa hoppar av skolan för att de hellre vill arbeta och vissa återgår till studier igen senare. Det syns dock en ökande trend med andelen som hoppar av gymnasiet på grund av dåligt psykiskt mående.

Figur 24. Elever med gymnasieexamen inom 4 år, lägeskommun, andelar

Källa: SCB

5.2 Särskilt stöd till de personer som står långt från arbetsmarknaden

För att uppnå de mål som finns kring arbetskraftsdeltagande, sjukpenningtal och ekonomiskt bistånd är det viktigt att ge extra stöttning till grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden och som annars riskerar att fastna i ett långvarigt utanförskap.

Det är glädjande att indikatorer för långtidsarbetslösa fortsätter neråt, men det finns vissa kategorier som fortsatt har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Det finns en gemensam grupp individer inom ohälsan och långtidsarbetslösa som behöver få fortsatt uppmärksamhet och fler lösningar.

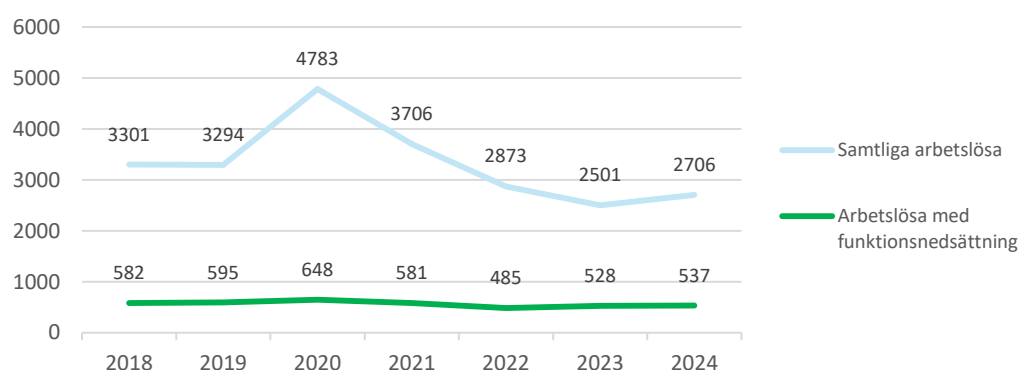
För personer med funktionsvariationer har omsättningen till arbete inte ökat trots en gynnsam trend för arbetslösheten i stort. Här finns ett behov av förstärkt arbete.

²¹ Arbetslöshet som utgörs av antal arbetslösa som andel av arbetskraften. Sysselsatta och arbetslösa utgör tillsammans i arbetskraften.

Att kunna matcha personer med långvarig arbetslöshet med arbetstillfällen är extra viktigt ur ett kompetensförsörjningsperspektiv, då det råder en brist på arbetskraft. Men det kräver ofta extra anpassningar. Ett sätt att förflytta positionerna inom området är att inom den kommunala organisationen skala upp arbetet med att ta emot fler personer med lönebidrag – här ligger Umeå kommun efter jämfört med andra kommuner, trots att ett flertal försök gjorts inom det här området. Problemet verkar utgöras av inomorganisatoriska hinder.

Ett viktigt utvecklingsarbete som pågår inom Samordningsförbundet är att få bättre mått på den grupp människor som inte är i sysselsättning men inte heller har kontakt med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan eller socialtjänsten. Preliminära resultat pekar på att det handlar om 4000–5000 personer. Bättre kartläggning kommer möjliggöra riktade insatser.

Figur 25. Arbetslösa med funktionsnedsättning samt totalt, juli månad, antal

Källa: SCB

Genomförda särskilda projekt och utvecklingsinsatser under 2024 (urval)

- projekt Mirai (unga som avbrutit skolan erbjöds möjlighet att läsa enstaka kurser, delta i aktiviteter och andra studiemotiverande insatser i syfte att öka deras aktivitetsnivå och vägleda dem tillbaka till heltidsstudier fokus unga som hoppat av skolan)
- KRAFT - insats för utrikesfödda kortutbildade
- Framtidsverkstan för ungdomar inom det Kommunala Aktivitetsansvaret.
- Projektet Samstart för unga med funktionsvariation – samverkan mellan gymnasieskolan, Arbetsförmedlingen och Arbetsmarknad och integrationsavdelningen.

Status i underliggande planer

Handlingsplan	Bedömning
Överenskommelse om samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Umeåregionens kommuner	Enligt plan
Strategi för integration	Arbete pågår enligt plan

Programrapport Klimatneutrala Umeå 2040

Januari – december, 2024

Innehåll

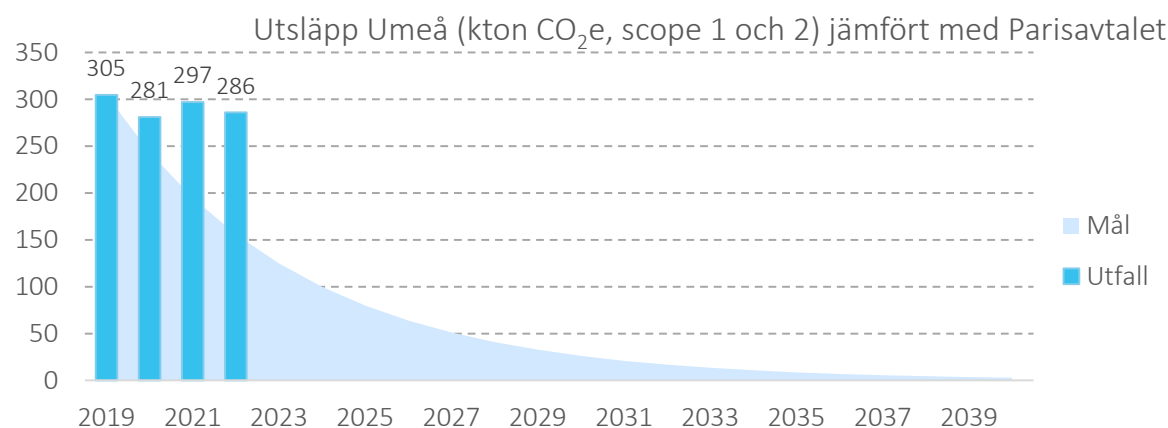
Sammanfattning	3
Territoriella utsläpp	3
Kommunkoncernens utsläpp	5
Territoriella utsläpp.....	6
Fokusområde 1- Transporter.....	6
Fokusområde 2- Bygg och anläggning	10
Fokusområde 3- Energi, el och fjärrvärme	12
Fokusområde 4- Cirkulär ekonomi	14
Fokusområde 5- Övergripande insatser	17
Status i underliggande planer och program	18
Definitioner	19

Sammanfattning

Med beslutet om ett inriktningsmål för ett klimatneutralt Umeå med tillhörande program har arbetet inom kommunkoncernen fått en plattform och strategisk inriktning att arbeta utifrån. Det har framför allt gett resultat inom de övergripande insatserna där följande arbeten särskilt kan nämnas: framtagande och inskickat klimatkontrakt till EU, inom klimafärdplanen har en partnerskapsmodell och årlig uppföljning utvecklats och viktiga steg inom cirkulär ekonomi har tagits bland annat inom Umeå Eco Industrial park och byggåterbruk.

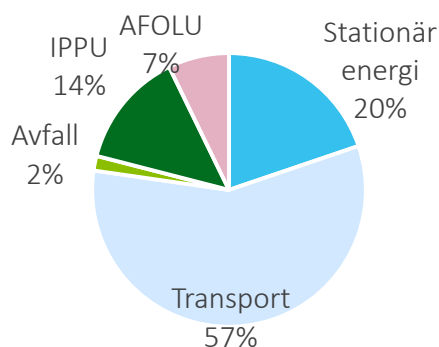
I det fortsatta arbetet är det viktigt att fokus läggs på prioritering, finansiering och genomförande av planerade och beslutade åtgärder för utsläppsminskning, samtidigt som det är viktigt med lärande för utveckling av nya åtgärder.

Territoriella utsläpp

De sammanlagda utsläppen inom scope 1 och 2 i Umeå kommun uppgick år 2022 till 286 ton CO₂e. Det är en minskning jämfört med år 2021 men inte en minskning i den takt som Parisavtalet kräver. Vid en jämförelse av nationella emissionsdatabasens utsläppsdata har utsläppen i Umeå kommun minskat med 33 procent sedan 1990.

Diagram 2 Utsläpp per kategori

De största utsläppen kommer från transportsektorn, den står för 57 procent av utsläppen år 2022.

Överblick

Gör vi
tillräckligt?

Inriktningsmål 4

Umeå ska vara klimatneutralt till år 2040

I kolumnen "Gör vi tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

= Ja, vi gör tillräckligt

= Nej, mer arbete krävs

= Nej, vi behöver göra mycket mer

Bedömning & rekommendation

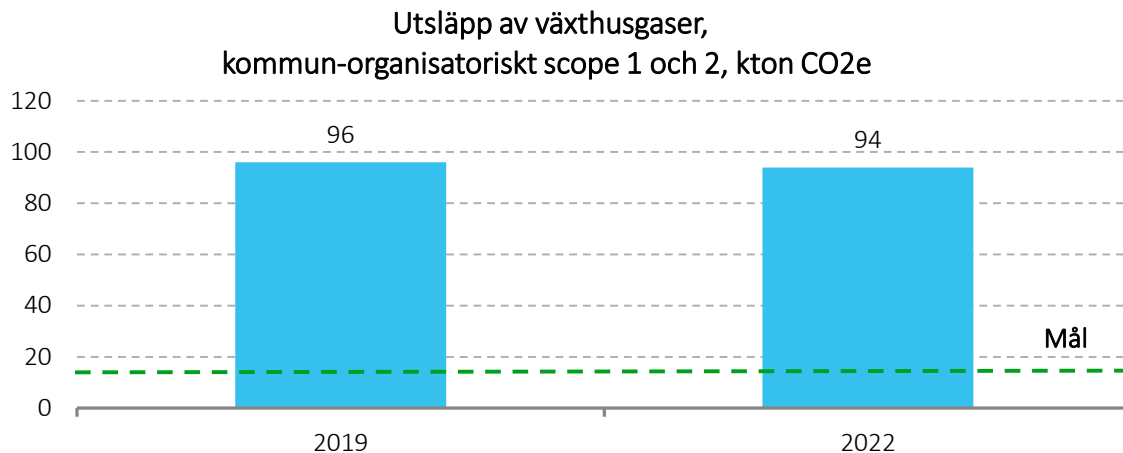
Det är tydligt att omställning pågår men att takten behöver accelereras betydligt för att uppnå antagna klimatmål. Omställningen är samhällsekonomiskt lönsam och för att öka takten krävs arbete med både strukturella förändringar och förändrade beteendemönster.

Under perioden har Umeå arbetat med medskapande av åtgärder och projektportföljer baserat på tidigare arbete med scenario- och konsekvensanalyser och som tydliggör vad Umeå behöver göra för omställning av samhällssystemen. Umeå behöver fokusera arbetet i högre utsträckning på prioritering, finansiering och realisering av projekt för att accelerera omställningstakten.

Eftersom kommunkoncernen inte har egen rådighet över omställningen av samhällssystem behöver Umeå fortsätta sitt arbete med att öka samverkan och bygga partnerskap på alla nivåer, från lokala initiativ inom klimatfärdplanen till engagemang i internationella samarbeten som "Missionen för hundra klimatneutrala och smarta städer". Detta är avgörande för att uppnå stadens långsiktiga mål.

Klimatomställningsarbetet i Umeå omfattar även att minska de konsumtionsbaserade utsläppen, vilket inkluderar de utsläpp som vår totala konsumtion bidrar till, i Sverige och i andra länder. Många åtgärder genomförs på området, men vi har i dagsläget inget välfungerande sätt att följa upp de konsumtionsbaserade utsläppen, därför behöver uppföljningen utvecklas här.

Kommunkoncernens utsläpp

Under 2019 och 2022 har det genomförts beräkningar på kommunorganisationens utsläpp inom scope 1 och 2. År 2019 stod kommunen för 96 kton CO₂e. År 2022 hade utsläppen visserligen minskat något, men inte i den takt som behövs för att nå målet om 14 kton CO₂e till 2025.

Vad är de olika scopen?

Scope 1 (direkta utsläpp): Dessa utsläpp kommer direkt från källor som ägs eller kontrolleras av organisationen, till exempel från förbränning i anläggning och fordon.

Scope 2 (indirekta utsläpp från energi): Dessa utsläpp kommer från produktion av elektricitet och värme, som köps och konsumeras av organisationen.

Scope 3 (övriga indirekta utsläpp): Dessa utsläpp uppstår från källor som inte ägs eller kontrolleras av organisationen, men som är en del av dess värdekedja. Det kan inkludera allt från inköpta varor och tjänster till anställdas pendling och avfallshantering.

Territoriella utsläpp

Fokusområde 1- Transporter

	Gör vi tillräckligt?
Hållbart resande	
47% hållbart resande i kommunen	●
52% hållbart resande i Umeå tätort	●
Bränslefördelning	
Minst 19% av alla personbilar i Umeå kan drivas med fossilfria drivmedel	●
Minst 6% av alla lastbilar i Umeå kan drivas med fossilfria drivmedel	●
Personbil och bussresor	
4389 km med personbil per kommuninvånare	●
73,3 bussresor per kommuninvånare	●
Energianvändning resande	
1,8 kWh per personkilometer	●

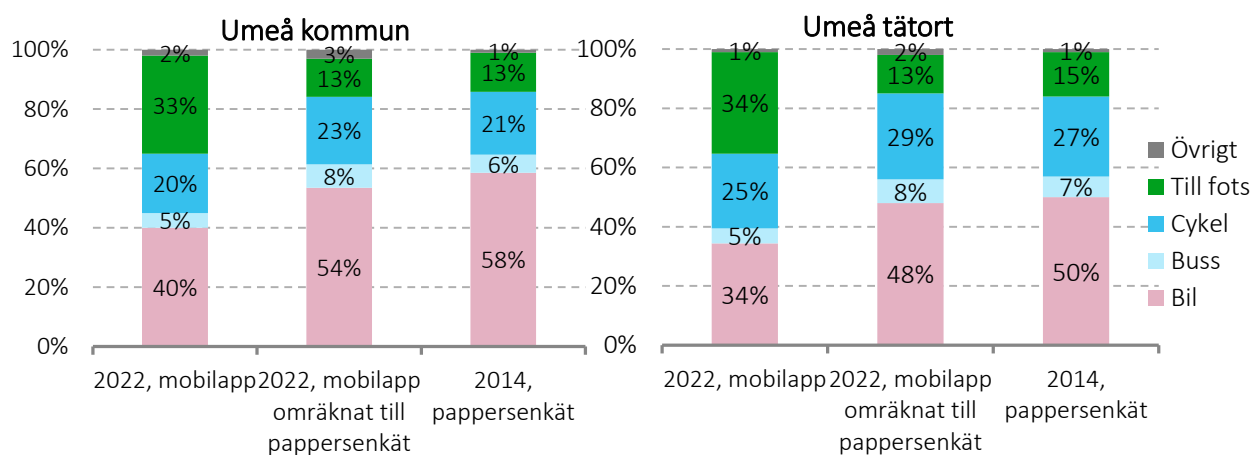
De områden och indikatorer som redovisas ovan är utvalda för att de antingen följer upp mål satta av kommunen eller för att de är viktig information kopplat till exempelvis scenarioanalys.

I kolumnen "Gör vi tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

- = Ja, vi gör tillräckligt
- = Nej, mer arbete krävs
- = Nej, vi behöver göra mycket mer

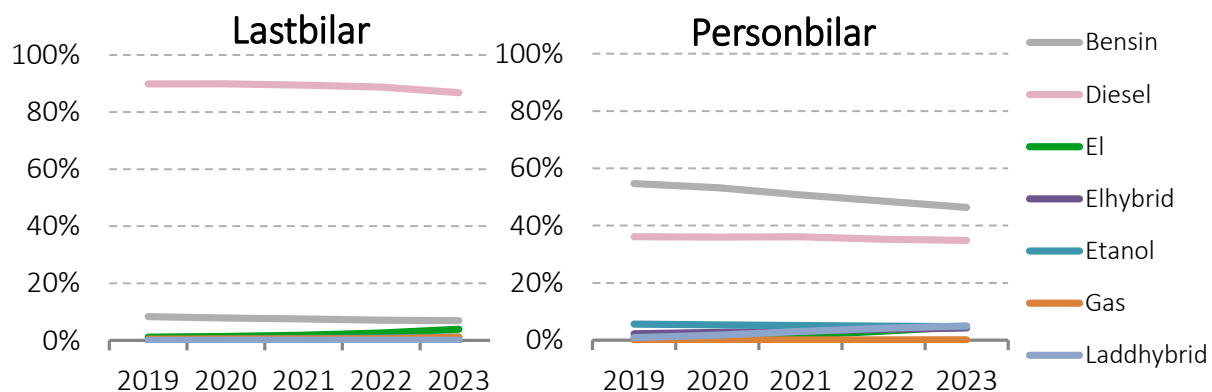
Fokusområdet transporter står för den överlägset största andelen av klimatutsläpp i Umeå. Därför är snabba utsläppsminskningar inom detta fokusområde mycket viktiga för att nå både områdesspecifika och övergripande klimatmålsättningar.

Hållbart resande

Resandet år 2022 skedde med hållbara färdmedel till 47 procent i Umeå kommun och 52 procent i Umeå tätort. Detta är något högre jämfört med den resvaneundersökning som genomfördes år 2014.

Bränslefördelning

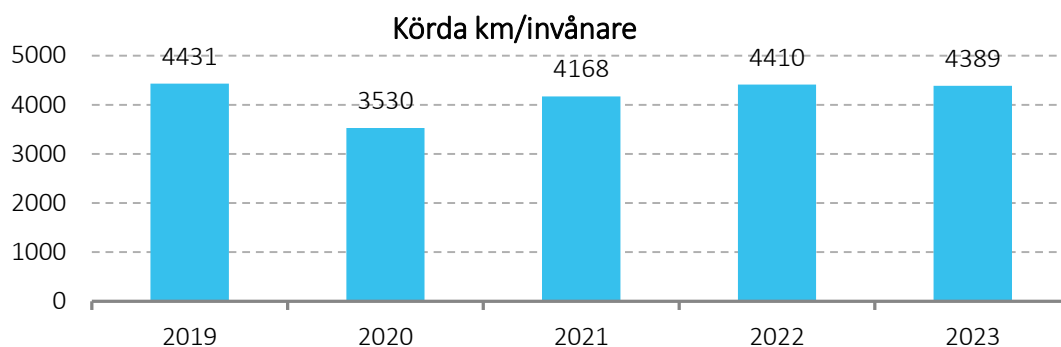

Dieselpbilar och diesellastbilar skulle också kunna drivas av biodrivmedlet HVO. Man kan därför anta att andelen fordon som drivs med fossila drivmedel är något högre än vad statistiken kan visa. De allra flesta lastbilar använder diesel som drivmedel, andelen har dock minskat under åren. Mellan år 2022 och 2023 minskade andelen med två procentenheter, från 89 procent till 87 procent. Även bensindrivna lastbilar har minskat något medan andelen el-lastbilar ökat från en procent år 2020 till fyra procent år 2023.

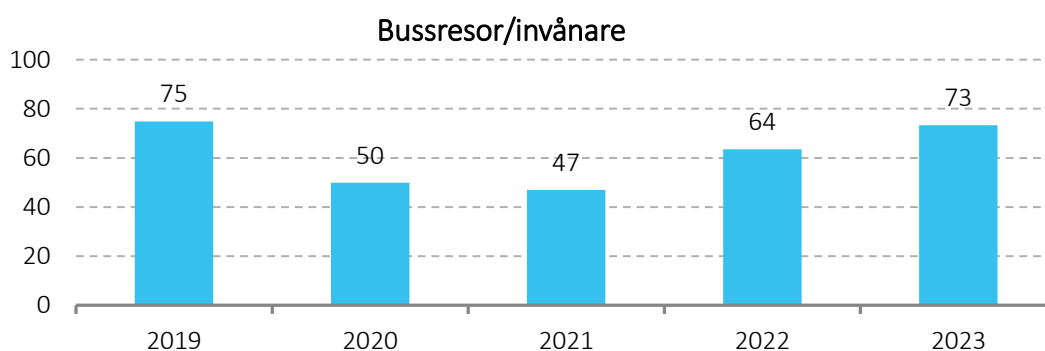
När det gäller personbilar drivs de flesta av bensin, även om andelen bensinbilar gått från 55 procent år 2019 till 46 procent år 2023. Därefter drivs 35 procent av diesel. Andelen som drivs av diesel har inte minskat på samma sätt som de bensindrivna utan är i det närmaste oförändrad sedan 2019. Andelarna

laddhybrider och elbilar har ökat under de senaste åren och står nu för 5 procent vardera i personbilsflottan. Även elhybrider har ökat men inte i samma omfattning. Etanolbilar har minskat något och antalet gasbilar är i princip försumbart.

Personbil och bussresor

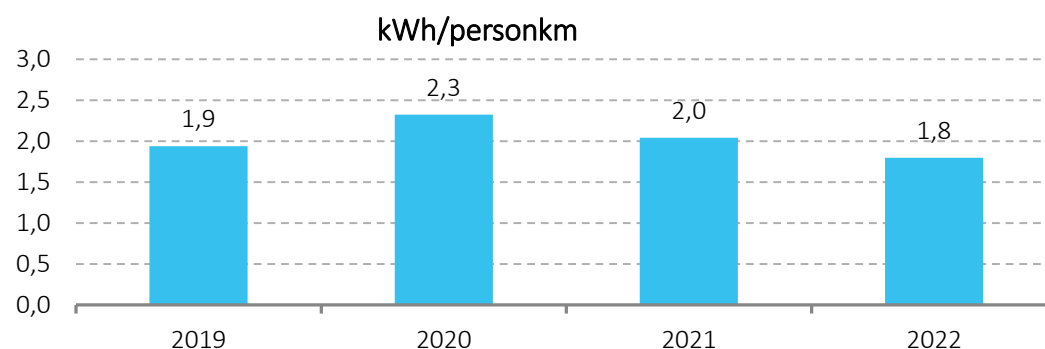

Antalet körda km per invånare är något lägre år 2023 än år 2022. År 2020 under pandemin var den genomsnittliga sträckan som lägst med strax över 3 500 km per person.

Antalet bussresor i relation till befolkningen har ökat under de senaste åren. Under pandemiåren gick antalet resor ner av förklarliga skäl. År 2023 var nivån uppe på nästan samma nivåer som innan pandemin.

Energianvändning resande

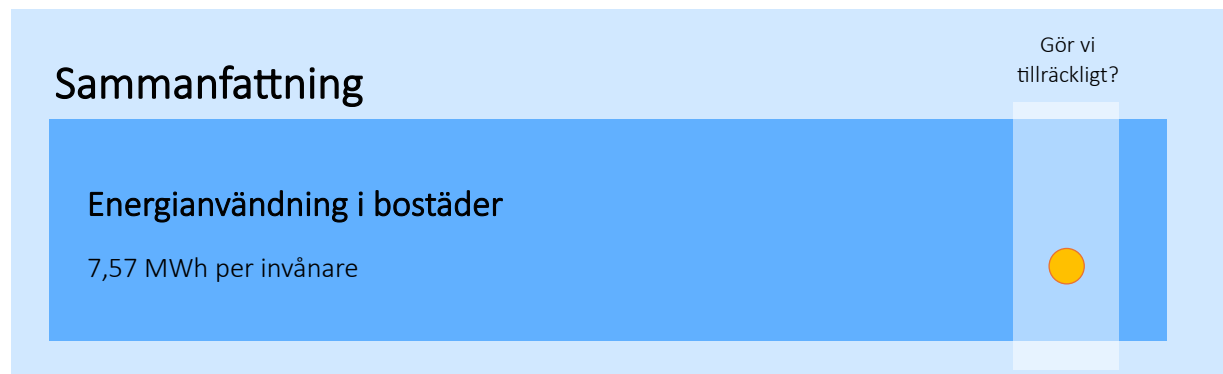

Vid en jämförelse av slutanvändning av energi och de resta sträckorna framkommer att resandet under pandemin krävde, av förklarliga skäl, mer energi jämfört med resandet under året innan och åren efter. År 2022 var energiåtgången på resande i kommunen på en lägre nivå än innan pandemin, 1,8 kWh/person-km. Personkilometer används istället för den totala insamlade sträckan eftersom den tar hänsyn till att det exempelvis kan åka fler än en person i en bil och flera personer i en buss.

Genomförda projekt och utvecklingsinsatser under 2024 (urval)

- Tagit fram koncerngemensamma riktlinjer för tjänsteresor. Dessa riktlinjer linjerar med koncernens målbild och ska säkerställa att vi vid resor i tjänsten också bidrar till realisering av Umeå kommuns inriktningsmål. Dessa riktlinjer har utgjort vår kravställning vid den kommunkoncerngemensamma upphandlingen av resebyrå.
- Fortsatt utveckla kollektivtrafiken och fattat beslut om ökad turtäthet vilket sker under andra halvåret 2024. Elektrifierar Ultra-trafiken genom kravställning i pågående upphandling som avslutas i november.
- Påbörjat ett arbete med att utforska vilken roll koncernen vill, och kan, ta kring ett attraktivt och effektivt mobilitetserbudande som en del i att realisera vår målbild samt bidra till Umeå kommuns inriktningsmål.
- En förstudie om en BRT-lösning har tagits fram som ett nästa steg i utvecklingen av det kollektiva resande i Umeå tätort.
- Arbetet pågår med implementering av trafikprogrammen och stadsutvecklingsprogrammet.
- Umeå kommun deltar i forskningsprojekt om fotgängare och vilken bebyggelsesammansättning som stödjer att gå.
- Umeå kommun fortsätter satsningen på att få bort enkelt avhjälpna hinder som fotgängare och cyklisterna möter på gång- och cykelvägarna.

Fokusområde 2- Bygg och anläggning

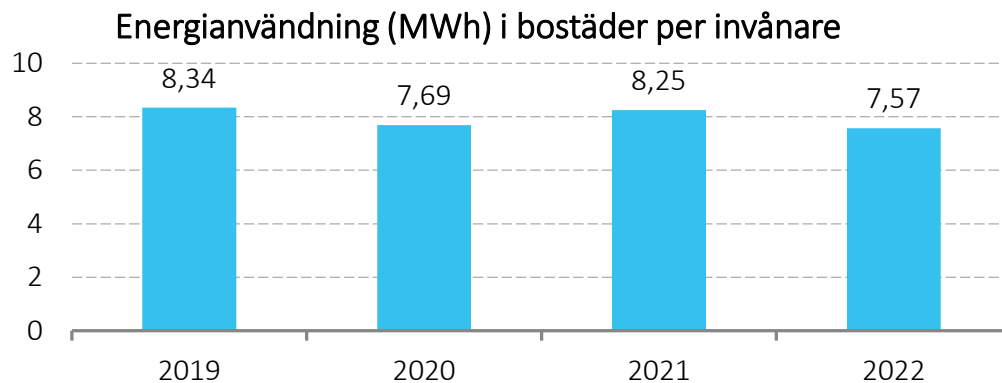

De områden och indikatorer som redovisas ovan är utvalda för att de antingen följer upp mål satta av kommunen eller för att de är viktig information kopplat till exempelvis scenarioanalys.

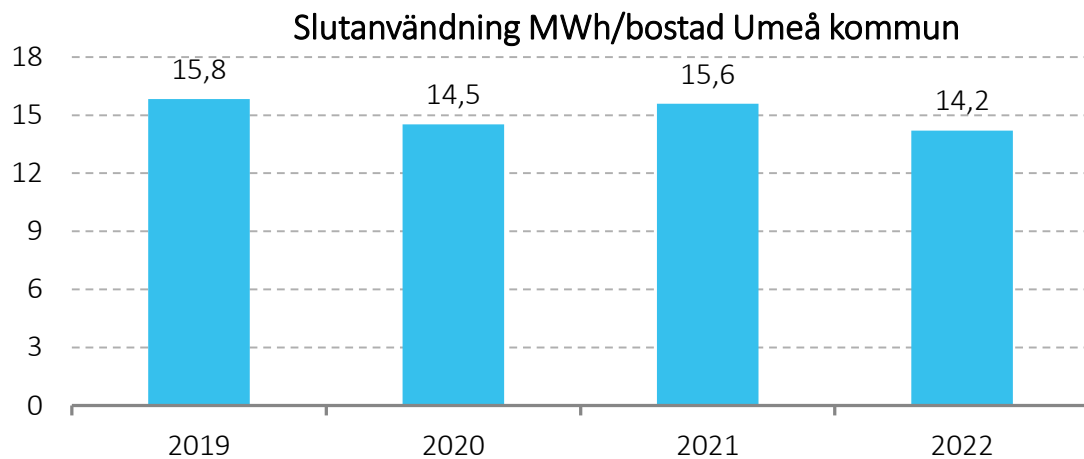
I kolumnen "Gör vi tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

- = Ja, vi gör tillräckligt
- = Nej, mer arbete krävs
- = Nej, vi behöver göra mycket mer

Energianvändning i bostäder

Energianvändningen i bostadshus går mestadels till uppvärmning av bostäderna. En mindre del används till hushållsel. Energiåtgången var något lägre år 2022 än år 2021. År 2022 förbrukades det i bostäder 7,57 MWh per invånare jämfört med 8,25 MWh per invånare år 2021.

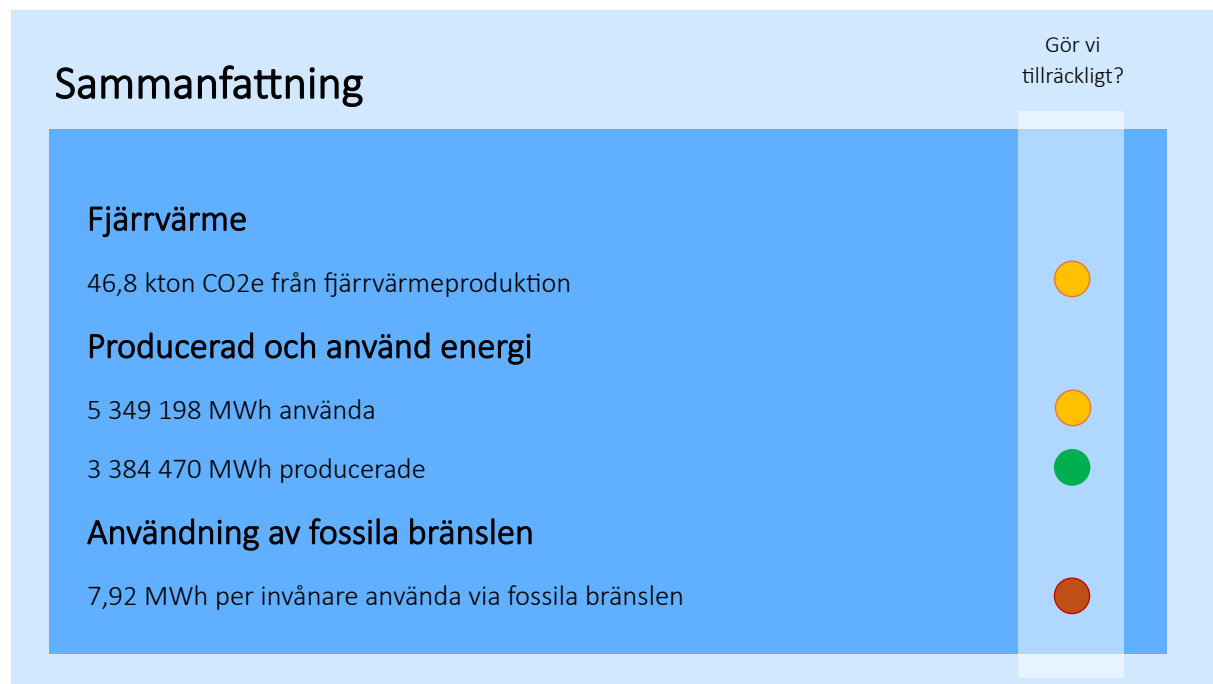

Slutanvändningen av energi per bostad var lägre år 2022 jämfört med år 2021.

Genomförda projekt och utvecklingsinsatser under 2024 (urval)

- Arbete med klimatberäkningar framför allt inom anläggningsarbeten har förstärkts.
- Fastighet arbetar med kartläggning av klimatpåverkan vid nybyggnationer och har ett pågående arbete med att testa nya tekniker och arbetssätt (exempelvis cellglas i grundläggning, återbrukat tegel som fasad).
- Bostaden är ett av företagen som gått in som partner i återbruksbutiken ABC Bygghandel som planeras öppna under hösten 2024.
- Inom partnerskapet Umeå klimatfärdplan har bland annat en Umeå-version av klimatberäkningsanvisningar för byggande tagits fram.
- Kommunen erbjuder löpande tjänster inom energi och klimatrådgivning till Umeås medborgare, företag och organisationer.

Fokusområde 3- Energi, el och fjärrvärme

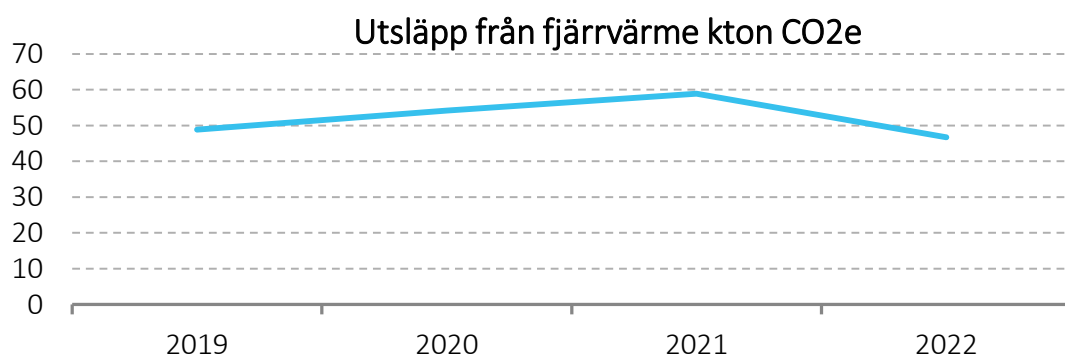

De områden och indikatorer som redovisas ovan är utvalda för att de antingen följer upp mål satta av kommunen eller för att de är viktig information kopplat till exempelvis scenarioanalys.

I kolumnen "Gör vi tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

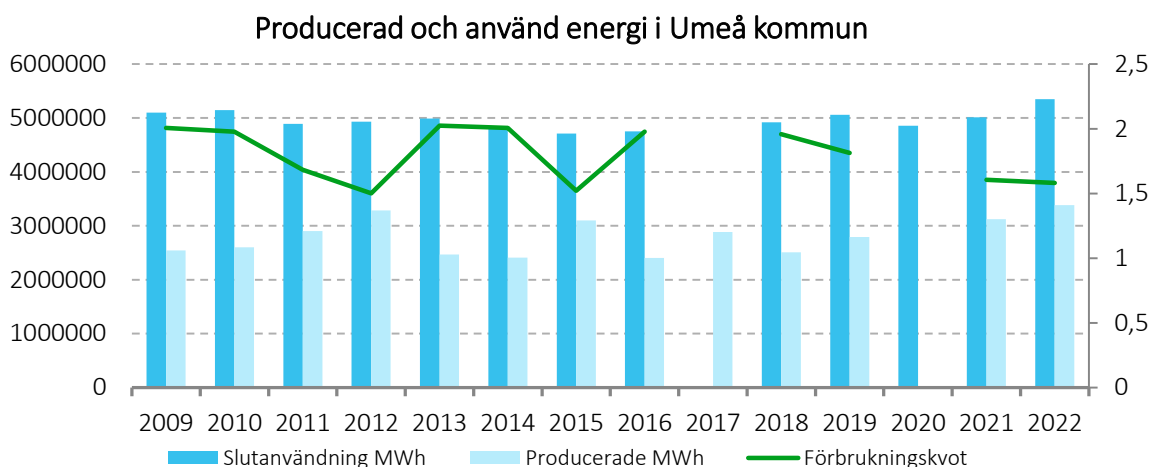
- = Ja, vi gör tillräckligt
- = Nej, mer arbete krävs
- = Nej, vi behöver göra mycket mer

Fjärrvärme

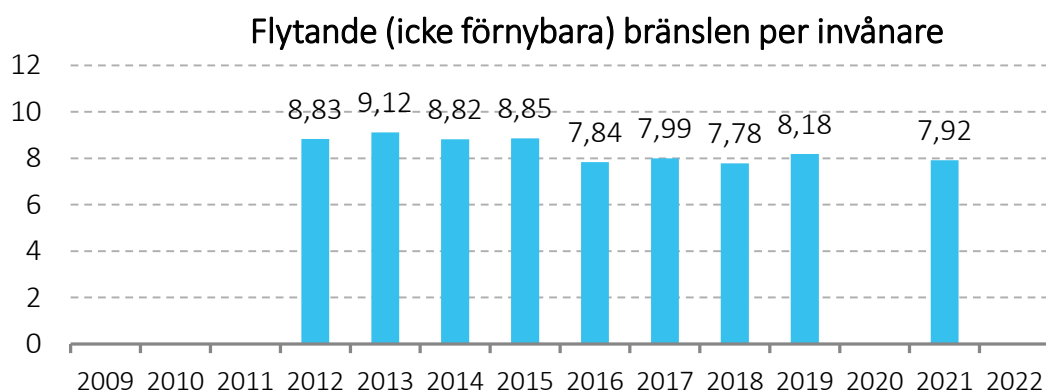
Utsläppen från fjärrvärme stod för 46,8 kiloton CO₂e år 2022. Det var en nedgång jämfört med 2021 när utsläppen var 58,9 kiloton CO₂e. Nedgången beror både på en lägre förbrukning och en relativt stor minskning i fjärrvärmens emissionsfaktor, som i sin tur beror på att Umeå Energi slutat förbränna torv i produktionen.

Producerad och förbrukad energi

I staplarna i diagrammet ovan visas all producerad el och fjärrvärme respektive all förbrukad energi. Och kvoten dem emellan visas i den gröna linjen. Ett värde på 2 betyder att det förbrukas dubbelt så mycket MWh i Umeå kommun jämfört med hur mycket som produceras. Under de senaste två åren har kvoten legat något lägre än tidigare, vilket beror på en ökad produktion av energi. Den förbrukade energin varierar något under åren, men produktionen varierar i större utsträckning.

Användning av fossila bränslen

Användningen av fossila bränslen per invånare har gått ner de senaste åren. År 2021 som är det senaste året med tillgänglig statistik låg användningen på 7,92 MWh per invånare.

Genomförda projekt och utvecklingsinsatser under 2024 (urval)

- Åtgärder för tex produktion av solceller eller driftoptimering och energieffektivisering pågår löpande.
- Umeå Energi genomför kontinuerliga åtgärder för att stärka och öka robustheten i elnätet inom Umeå kommun. Som en del av dessa insatser pågår bland annat en omfattande utbyggnad som syftar till att fördubbla överföringskapaciteten till Umeå tätort.
- Arbete har pågått med att ta fram en ny energiplan som förväntas antas inom 2024 och som pekar ut en riktning för utvecklingen av Umeås energisystem i linje med Umeås inriktningsmål.

Fokusområde 4- Cirkulär ekonomi

Sammanfattning

Gör vi
tillräckligt?

Avfall

357 kg kommunalt avfall per invånare (exkl. trädgårdsavfall)

40 % kommunalt avfall till materialåtervinning

216 kg kommunalt avfall per invånare till energiåtervinning

4 % avfall till återanvändning

Sysselsatta inom cirkulär ekonomi

684 personer

De områden och indikatorer som redovisas ovan är utvalda för att de antingen följer upp mål satta av kommunen eller för att de är viktig information kopplat till exempelvis scenarioanalys.

I kolumnen "Gör vi tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

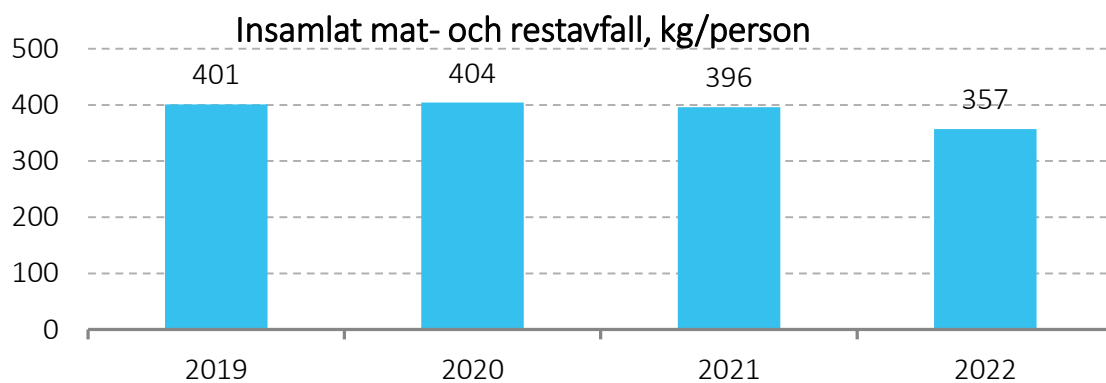

= Ja, vi gör tillräckligt

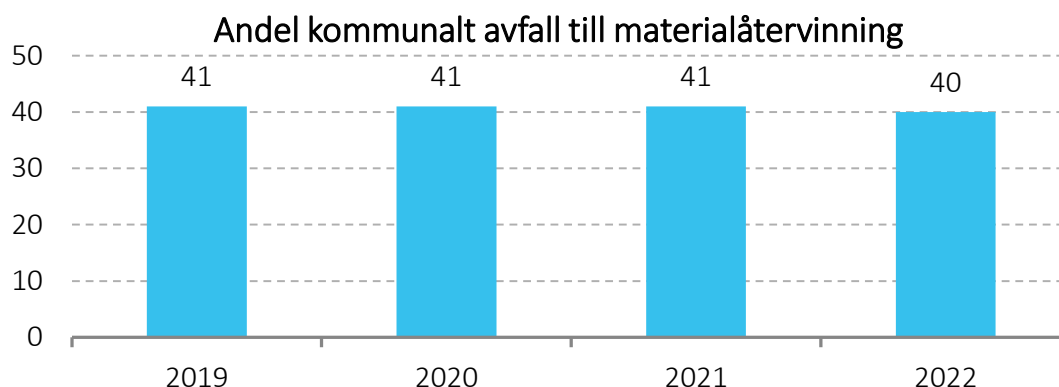
= Nej, mer arbete krävs

= Nej, vi behöver göra mycket mer

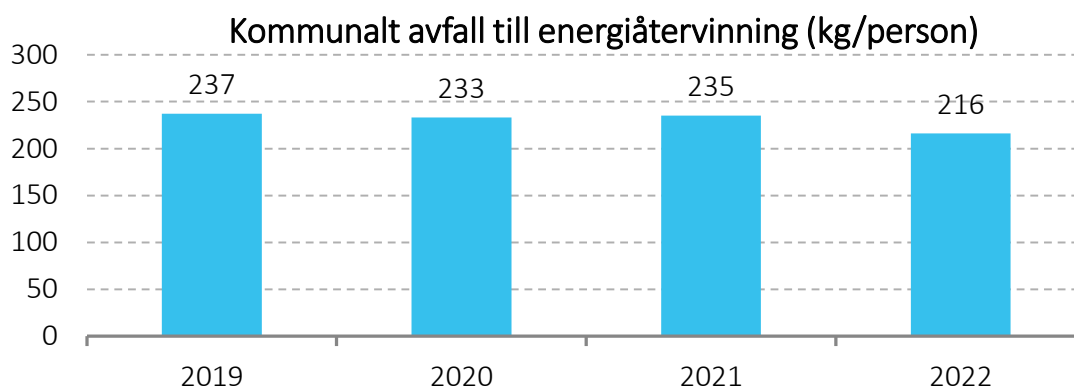
Avfall

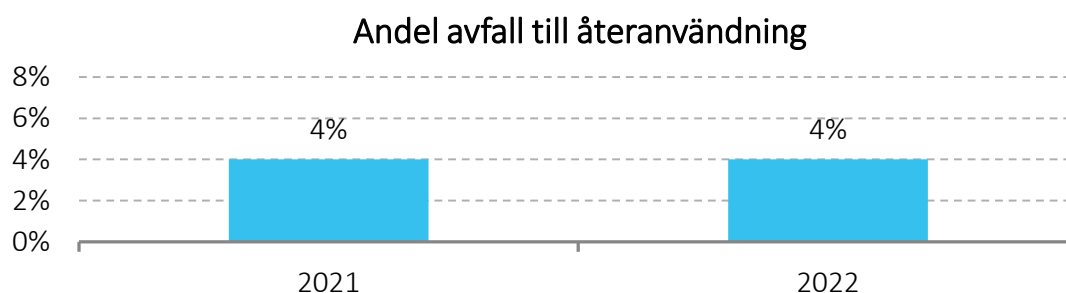
Mängden insamlat mat- och restavfall har minskat per person under de senaste två åren. Särskilt stor var minskningen mellan år 2021 och 2022.

Andelen kommunalt avfall som går till materialåtervinning har varit relativt stabilt under de senaste 4 åren, runt 40 procent.

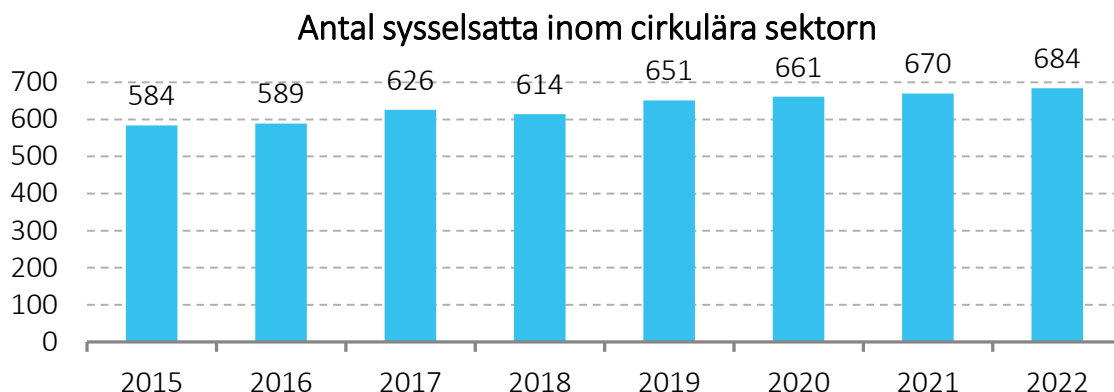

Mängden kommunalt avfall som går till energiåtervinning minskade mellan 2021 och 2022 till 216 kg per person.

Information om andelen avfall till återanvändning finns endast under de senaste två åren. Både 2021 och 2022 återanvändes fyra procent av avfallet. Informationen är dock komplex att följa upp eftersom det som kan återanvändas också skulle kunna exempelvis säljas på andrahandsmarknaden. En minskning i andelen avfall till återanvändning behöver således nödvändigtvis inte vara negativ eftersom det också kan betyda att livscykeln på saker förlängs.

Sysselsatta inom cirkulär ekonomi

Antalet sysselsatta inom det SCB definierar som cirkulära sektorn har konstant ökat ända sedan 2015, år 2022 var exakt hundra fler personer sysselsatta inom sektorn jämfört med år 2015. I riket har antalet sysselsatta inom den cirkulära sektorn ökat med tre procent mellan år 2015 och 2021. I Umeå är ökningen nästan 15 procent.¹

Genomförda projekt och utvecklingsinsatser under 2024 (urval)

- Bolagen inom ramen för Umeå Eco Industrial park fortsatt arbetet med att identifiera de gröna omställningsprojekt & cirkulära lösningar som möjliggör att rester från befintliga affärer kan bli en resurs i nästa affär eller återanvändas. Projekten handlar om energiförädling, cirkulära vattenlösningar, avfallsåtervinning och hållbara logistiklösningar med mera. Arbetet leds av målet om att bidra till Umeå kommuns övergripande inriktningsmål om klimatneutralitet och tillväxt.
- I maj 2024 undertecknade Umeå kommunföretag, Umeå Energi och Norsk Gjennvinning ett LOI (letter of Intent) där intentionen är att tillsammans bygga en sorteringsanläggning för avfall vilken skapar förutsättningar för nya symbiotiska affärer inom energi, material och vatten.
- Inom ramen för projekten: ABC, Thriving Northern Buildings och Cirkulära Västerbotten utvecklas marknadsplatser för återbruk av bland byggmaterial och möbler.

¹ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/miljo/miljoekonomi-och-hallbar-utveckling/cirkular-ekonomi/pong/tabell-och-diagram/konkurrens-och-innovation2/antal-sysselsatta-i-naringslivet-i-den-cirkulara-sektorn/>

Fokusområde 5- Övergripande insatser

Sammanfattning

Gör vi
tillräckligt?

Utvecklingen inom fokusområdet går framåt men för sakta. Det krävs ett fortsatt stort engagemang och strategiskt arbete i hela kommunkoncernen för att de övergripande insatserna ska ge resultat. I samband med det behöver uppföljningen av fokusområden inklusive indikatorer utvecklas, till exempel indikatorer för att följa måluppfyllelse av konsumtionsbaserade utsläpp och kollektiva förmåner av omställningen.

I kolumnen "Gör vi tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

= Ja, vi gör tillräckligt

= Nej, mer arbete krävs

= Nej, vi behöver göra mycket mer

För att utveckla kommunkoncernens förmåga att bidra till Umeås klimatomställning har ett arbete genomförts med fokus på metodutveckling inom uppföljning och investeringar för omställning samt kunskapshöjning och samarbete lokalt till internationellt. Vi har även fokuserat på ledning, styrning och organisation som etablering av gemensamma styr- och arbetsgrupper utifrån prioriterade områden.

Uppföljningen av fokusområden inklusive indikatorer har tydliggjorts med ett utvidgat urval av indikatorer för att bättre kunna följa omställningen av samhällsystemen.

Samarbetet inom Umeå klimatifärdplan har fortsatt med utveckling av partnerskapsmodell, en första uppföljningsenkät till alla partners liksom utveckling av ett årshjul. Partners har även tillsammans prioriterat och genomfört nödvändiga åtgärder, bland annat en Umeå-version av klimatberäkningsanvisningar för byggande. Även lärandeträffar "Leda omställning tillsammans" har genomförts som en del av Umeås pilotstadsprojekt North Star (finansiering genom NetZeroCities).

En internationell konferens med fokus på klimatomställning tillsammans med Viable Cities arrangerades under 2024. En höjdpunkt var lansering av en gemensam deklaration med Spanska städer och Viable Cities, ett inspel till EU kommissionen för utveckling av EU missionen 100 klimatneutrala och smarta städer.

Under perioden har Umeå tagit fram och skickat in en omfattande plan till EU (ett Climate City Contract) som bygger på tidigare scenario- och konsekvensanalyser och som tydliggör vad Umeå behöver göra för omställning av samhällssystemen. Planen tydliggör behoven av bla resursförstärkning och nästa steg är att gå från en planerande fas till en implementerande fas för att accelerera omställningstakten.

Status i underliggande planer och program

Tabell 1 Kortfattad bedömning av relaterade styrdokument till programmet.

Relaterade dokument till program för klimatneutralitet	Bedömning
Avfallsplan för Umeåregionen (KF 2020)	Mer arbete krävs
Cykeltrafikprogram (KF 2018)	Mer arbete krävs
Energiplan (KF 2003)	Ny plan antas höst 2024
Fotgängarprogram för Umeå (KF 2019)	Mer arbete krävs
Godstrafikprogram (KF 2018)	Mer arbete krävs
Inköps- och upphandlingspolicy (KF 2016)	Ny policy tas fram under 2024
Kollektivtrafikprogram (KF 2021)	Mer arbete krävs
Näringslivsstrategi Umeå kommun (KF 2019)	Enligt plan
Parkeringsprogram (KS 2013)	Ej aktuellt
Riktlinjer för resor i tjänsten, Umeå kommun (KS 2016)	Nya riktlinjer framtagna
Strategiska planen (KF 2016)	Enligt plan
Trafiksäkerhetsprogram (KF 2014)	Ej aktuellt
Umeå kommuns Översiktsplan (KF 2018)	Enligt plan
Umeås lokala miljömål (KF 2020)	Mer arbete krävs
Åtgärdsplan för minskade utsläpp av växthusgaser (KF 2009)	Enligt plan
Åtgärdsprogrammet för renare luft (KF)	Mer arbete krävs
Åtgärdsprogram för Umeå kommuns miljömål, 2022-2025	Mer arbete krävs
Umeå klimatfärdplan	Mer arbete krävs
Undertecknade åtaganden	
Klimatkontrakt 2030	Enligt plan
Circular Cities Declaration	Mer arbete krävs
Covenant of Mayors	Mer arbete krävs
Cities Race to Zero	Enligt plan

Definitioner

Fördelning av beräknade utsläpp 2021

Här presenteras en uppdelning av utsläppen från olika sektorer under 2021.

- Stationär energi: Denna sektor inkluderar utsläpp från bostadsbyggnader, kommersiella och institutionella byggnader, industribyggnader och jordbruk. Bostadsbyggnader står för den största delen av utsläppen inom denna kategori.
- Transporter: Vägtrafik dominerar denna sektor med det högsta antalet utsläpp, följt av terrängfordon och arbetsmaskiner. Det har skett en ökning av utsläppen från 2019 till 2021.
- Avfall: Utsläppen från denna sektor kommer främst från fast avfallshantering och avloppsvatten. Det har varit en minskning av utsläppen från 2019 till 2021.
- IPPU (Industriell process och produktanvändning): Det har skett en ökning av utsläppen från industriella processer från 2019 till 2021.
- AFOLU (Jordbruk, skogsbruk och annan markanvändning): Utsläppen från denna sektor har varit relativt konsekventa, med boskap som den största källan till utsläpp.

Utsläpp som genereras från fossilandelen i energiåtervinningen ur avfall inkluderar ett regionalt upptag av avfall och inkluderas i de territoriella utsläppen. Umeå kommun står för ca 25% av mängden avfall.

Sammanfattningsvis visar diagrammet att de största utsläppskällorna är stationär energi och transporter.

Utsläpp Umeå [kton CO₂e] jmf med Parisavtal

De beräknade utsläpp som visas är samma data som Umeå kommun rapporterar till exempelvis CDP och Covenant of Mayors och de är beräknade enligt en standardmetod (GPC-CRF).

Enligt www.klimatkollen.se (vilket ligger i linje med tidigare beräknad koldioxidbudget i Åtgärdsprogram för Umeå kommuns miljömål, 2022-2025) behöver utsläppen i Umeå minska med drygt 20% per år från 2021 för att vara i linje med Parisavtalet och inom den beräknade koldioxidbudgeten 1139 kton CO₂.

Sammanfattningsvis visar diagrammet att de totala klimatutsläppen i Umeå under de senaste åren har legat ganska stilla (undantag 2020 pga. pandemi) och att de inte minskar i den hastighet som krävs enligt Parisavtalet.

Konsumtionsbaserade utsläpp

Umeå kommun har en målsättning om att Umeås konsumtionsbaserade klimatpåverkan minskar till 2 ton koldioxidekvivalent per person till år 2040 och 1 ton till år 2050. Exempel på konsumtion omfattat av målsättningen är byggmaterial, livsmedel, möbler etc.

Vad är scopen?

Scope 1 (direkta utsläpp): Dessa utsläpp kommer direkt från källor som ägs eller kontrolleras av organisationen, till exempel från förbränning i anläggning och fordon.

Scope 2 (indirekta utsläpp från energi): Dessa utsläpp kommer från produktion av elektricitet och värme, som köps och konsumeras av organisationen.

Scope 3 (övriga indirekta utsläpp): Dessa utsläpp uppstår från källor som inte ägs eller kontrolleras av organisationen, men som är en del av dess värdekedja. Det kan inkludera allt från inköpta varor och tjänster till anställdas pendling och avfallshantering.

Uppdatering av data för territoriella utsläpp

Uppdatering av data i de nationella databaserna för de territoriella utsläppen sker i augusti. Datat har en eftersläpning på ca 1½ år.

Tjänsteskrivelse

2025-03-05

Fritidsnämnden

Diariennr: FN-2025/00004

Anmälningssärenden/delegationsbeslut mars 2025

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att godkänna redovisningen av delegationsbeslut och anmälningssärenden för mars 2025.

Ärendebeskrivning

Delegationsbeslut

Fritidsdirektör

Delegationsbeslut 2025-02-17: Ställföreträdande fritidsdirektör 25 februari t o m 20 mars 2025 Anders Linder, dnr: FN-2025/00007-1

Delegationsbeslut 2025-03-05: Bokning av lokaler i kommunala anläggningar, avstängning Tegs SK Hockey fr o m 2025-03-05, dnr: FN-2025/00007-2

Föreningsbyrå

Anmälningssärenden mars, dnr: FN-2025/00004-9

Fritidsnämndens stipendiejury

Fritidsnämndens stipendier 2025, dnr: FN-2025/00018-1

Anmälningssärenden

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskotts (KSna) beslut 2025-02-04 § 24, "Remiss: Revidering av riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare", dnr: FN-2025/00002-36

Kommunstyrelsens (KS) beslut 2025-02-11 § 21 § 21 "Nämndernas rapportering till kommunstyrelsen 2025", dnr: FN-2025/00010-2

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskotts (JUSK) beslut 2025-02-13 § 10, "Nämndernas verksamhetsplaner ur jämställdhetsperspektiv 2025", dnr: FN-2025/00010-1

Beredningsansvariga

Elisabeth Anttu, nämndsekreterare

2 av 2

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2025/00004

Anders Linder
Stf. fritidsdirektör

Elisabeth Anttu
Nämndsekreterare

Anmälningsärenden Fritidsnämnden (2025-03-19)

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Idrottsklubben studenterna i Umeå
Arrangemang:	Team helg för laget iksu rullstolsinnebandy
Bidragsform:	Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta
Ärendenr i Rbok:	187439
Datum:	2025-03-07—09
Sökt belopp:	75 000 kr
Beviljat belopp:	15 000 kr
Motivering till beslut:	Föreningen beviljas stöd för att anlita en föreläsare på temat "hur man som spelare kan lägga upp sin träning för bästa resultat".

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Umeå Karateklubb
Arrangemang:	Sportlovsaktivitet i Umeå Karateklubb.
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	186614
Datum:	Sportlovet 2025
Sökt belopp:	13 600 kr
Beviljat belopp:	8 000 kr
Motivering till beslut:	Föreningen avser arrangera drop in-aktiviteter anpassade för fyra olika målgrupper under fyra dagar på lovet, totalt åtta tillfällen.

	Bidrar till kostnadsfria och lättillgängliga aktiviteter barn och unga på Sportlovet.
--	---

Handläggare:	Fardeen Ahmadi
Sökande:	Röda Korset Umeåkretsen
Arrangemang:	Stella Familjeläger
Bidragsform:	Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta
Ärendenr i Rbok:	184878
Datum:	2025-06-23—27, 2025-07-07—11
Sökt belopp:	50 000 kr
Beviljat belopp:	50 000 kr
Motivering till beslut:	Syftet med Stella familjeläger är att ge andrum i en vardag som kan vara ensam och svår, som kan vara präglad av skilda svåra processer med utredningar, myndigheter, vårdnadstvister och polisanmälningar. Detta sommarläger kan ge mammor och barn möjligheten att få ett miljöombyte samt knyta sociala kontakter med andra som befinner sig i likartade situationer. Det ger även möjligheten för dessa familjer att skapa fina minnen och tiden att umgås med varandra och dela med sig erfarenheter.

Handläggare:	Fardeen Ahmadi
Sökande:	Umeå Kanotklubb
Arrangemang:	Kvarken Kayak Camp Youth
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	185518
Datum:	2025-07-17—20
Sökt belopp:	20 000 kr
Beviljat belopp:	10 000 kr

Motivering till beslut:	Projektet syftar till att skapa en inspirerande och lärorik upplevelse för ungdomar genom Kvarken Kayak Camp, som äger rum på Holmön den 17–20 juli. Deltagarna kommer att få möjlighet att delta i guidade kajakpaddlingar i den vackra Kvarken-skärgården, där de lär sig grundläggande paddeltekniker och säkerhet. De kommer även att ha gemensamma aktiviteter, såsom camping, matlagning över öppen eld och kvällar med erfarenhetsutbyte och sociala lekar, vilket stärker gemenskapen och stärker banden mellan deltagarna.
--------------------------------	---

Handläggare:	Fardeen Ahmadi
Sökande:	Bjenbergs Bygdegårdsförening
Arrangemang:	Tillverkning av träningsredskap
Bidragsform:	Utvecklingsstöd Folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	183666
Datum:	-
Sökt belopp:	10 000 kr
Beviljat belopp:	0 kr
Motivering till beslut:	Avslag. Projektet kommer att hanteras inom ramen för stöd till lokalt ledd utveckling på landsbygden (LLU).

Handläggare:	Ida Odeblom
Sökande:	Umeå bjj sällskap
Arrangemang:	Mattöverdrag till kampsportsmattan i den egna lokalen
Bidragsform:	Stöd till anläggningar, investering
Ärendenr i Rbok:	189401
Datum:	2025-02-13
Sökt belopp:	24 450 kr
Beviljat belopp:	22 000 kr

Motivering till beslut:	Med ett mattöverdrag är det lättare att säkerställa god hygien och undvika hudsjukdomar och smittande virus. Mattöverdraget är avtagbart och kan tvättas.
--------------------------------	---

Handläggare:	Ida Odeblom
Sökande:	IFK Umeå
Arrangemang:	Belysning vid Nydala fältet
Bidragsform:	Stöd till anläggningar, investering
Ärendenr i Rbok:	189370
Datum:	2025-03-17
Sökt belopp:	20 300 kr
Beviljat belopp:	18 270 kr
Motivering till beslut:	IFK Umeå beviljas 90 % av kostnaden för 2 belysning stolpar, så att föreningen ges möjlighet till utveckling av verksamheten på annan yta för att fler barn och unga ska ges möjlighet till skidåkning på Nydala. Detta beroende av att antalet vuxna skidåkare ökat och barnträningen hamnar i kläm. Utvärdering krävs tillsammans med driften om föreningen fortsatt får använda belysningen till nästa vinter.

Handläggare:	Ida Odeblom
Sökande:	Stöcke IF
Arrangemang:	Bordtennisbord för utveckling av föreningens verksamhet
Bidragsform:	Stöd till anläggningar, investering
Ärendenr i Rbok:	189371
Datum:	2025-02-13
Sökt belopp:	35 000 kr
Beviljat belopp:	31 500 kr

Motivering till beslut:	Inköp av 4 bordtennisbord för utveckla verksamheten och erbjuda fler aktiviteter för barn och unga på landsbygden.
--------------------------------	--

Handläggare:	Ida Odeblom
Sökande:	Stöcke IF
Arrangemang:	Spinningcyklar
Bidragsform:	Stöd till anläggningar, investering
Ärendenr i Rbok:	189371
Datum:	25-02-13
Sökt belopp:	35 000 kr
Beviljat belopp:	0 kr
Motivering till beslut:	Avslag på ansökan då spinningcyklar inte är prioriterade.

Handläggare:	Eva Lindgren, Monica Svonni
Sökande:	UHSK Umeå Skidklubb
Arrangemang:	Alla på snö 2025
Bidragsform:	Arrangemangsstöd
Ärendenr i Rbok:	183854
Datum:	Vecka 8 2025
Sökt belopp:	20 000 kr
Beviljat belopp:	20 000 kr
Motivering till beslut:	Projektet Alla på snö har genomförts på Bräntberget i Umeå vecka 8 sedan 2012. Alla skolor i kommunen, både kommunala och fristående, erbjuds att delta utan kostnad. Föreningen räknar med ca 900 elever i år. Under en Alla på snö-dag får barn möjlighet till att glida på snö. Utrustning finns att låna och pedagogiska ledare bidrar till att skapa en trygg miljö där barnen kan bekanta sig med skidåkning

	och snörelaterade aktiviteter på sina egna individuella villkor.
--	--

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Umeå Karateklubb
Arrangemang:	Parakarate för synskadade
Bidragsform:	Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta
Ärendenr i Rbok:	184274
Datum:	VT, HT 2025
Sökt belopp:	62 000 kr
Beviljat belopp:	48 600 kr
Motivering till beslut:	Föreningen beviljas stöd till genomförande av karate för synskadade barn och ungdomar under perioderna januari-maj och augusti-december 2025.

Handläggare:	Stefan Myrén
Sökande:	Vän i umeå
Arrangemang:	Fotboll för alla och fotboll för tjejer
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	184738
Datum:	Januari-december 2025
Sökt belopp:	46 000 kr
Beviljat belopp:	46 000 kr
Motivering till beslut:	Drop-in-fotbollsträning för alla varje fredag kl 19-21 hela 2025. Drop-in-fotbollsträning för tjejer varje söndag kl 17-18 hela 2025.

Handläggare:	Stefan Myrén
---------------------	--------------

Sökande:	Vän i Umeå
Arrangemang:	MOD för fred 2025
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	188268
Datum:	2025-05-10
Sökt belopp:	49 000 kr
Beviljat belopp:	25 000 kr (varav ytterligare 24 000 kr från Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang)
Motivering till beslut:	Föreningen beviljas stöd till ett arrangemang bestående av tre delar: 1) Parkrun i Broparken med en fredsceremoni och löpning/promenad för freden, 2) workshops på temat <i>fred</i> på eftermiddagen på Ersboda Folkets hus och 3) scenframträdanden och musik på kvällen på Ersboda Folkets hus.

Fritidsnämndens stipendier 2025

Fritidsnämnden har delat ut stipendier sedan 1967. Med dessa årliga stipendier vill fritidsnämnden uttrycka sin uppskattning för såväl värdefullt ideellt ledarskap och föreningsengagemang som för goda idrottsliga prestationer som har utförts under det föregående året.

Sammanlagt inkom 64 nomineringar till fritidsnämndens fyra stipendier. Av dessa har stipendiejuryn den 22 januari 2025 valt nedanstående personer. Beslutet fattades av fritidsnämndens ordförande Ari Leinonen (S), fritidsnämndens vice ordförande Joline Göttfert (M), fritidsnämndens ledamot Anders Hägglund (S) och verksamhetschef Monica Svonni. Stipendierna delades ut den 28 februari 2025 i samband med Björklövens hemmamatch.

Aktiva idrottsutövare

Stipendiet delas ut för en god idrottslig prestation som utförts under det senaste året. Stipendiet riktar sig till idrottare tävlande på junior- eller seniornivå. Stipendiaten ska ha gjort en utmärkande prestation i en lag- eller individuell idrott på nationell eller internationell nivå. Idrotten ska vara ansluten till Riksidrottsförbundet.

Juryn har valt att utse Emelie Ohlin, Umeå Power och Johan Nygren, Umeå Curlingklubb till årets aktiva idrottsutövare.

Beslutet motiveras enligt följande:

Efter många år i simbassängen började Emelie 2021 med styrkelyft och har sedan dess slagit rekord på rekord både i Sverige och Norden. Under 2024 har hon utvecklats mycket inom idrotten. Under våren tog hon sina första SM-medaljer och svenska junior- och seniorrekord i bland annat knäböj och bänkpress. Framgångarna fortsatte under sommaren då hon tog dubbla JEM guld i klassisk och utrustad bänkpress samt blev bästa lyftare, oavsett viktklass, i båda kategorierna. Förutom sina framgångar engagerar hon sig även ideellt i sin klubb genom att hjälpa nya lyftare, hon är även antidopingansvarig för Norra Norrland – en fantastisk ambassadör både för sin klubb och idrott.

Johan har haft en fin utveckling de senaste åren. Som uppvuxen i en curling-familj började han spela redan som tioåring när hallen stod klar i Umeå. Genombrottet kom hösten 2023 då han som skipper ledde det svenska mixedlaget till VM-guld. Det svenska laget gick obesegrade genom turneringen. Under 2024 fortsatte framgångarna då han vann SM-guld i mixeddubbel och SM-brons i lag. Johan utmärker sig inte bara genom sina idrottsliga prestationer. Han har även ett starkt engagemang i klubben som juniortränare och styrelseledamot och arbetar även som utvecklingskonsulent åt det Svenska Curlingförbundet. Johan lever och andas curling helt enkelt, en fantastisk ambassadör för sporten.

Idrotts- och/eller ungdomsledare

Stipendiet delas ut för ett värdefullt och engagerat ledarskap i förening med verksamhet i Umeå kommun. Stipendiet riktar sig i regel till en person med minst fem års erfarenhet av ledaruppdrag.

Juryn har valt att tilldela Malin Bergström, Holmsundsgymnasterna årets stipendium till idrotts- och eller ungdomsledare.

Beslutet motiveras enligt följande:

Sedan barnsben har Malin varit engagerad inom gymnastiken i Holmsund och tävlade själv upp i tonåren. Därefter bytte hon fokus från aktiv idrottare till att bli ledare för barn och ungdomar. Fortfarande 20 år senare fortsätter hon leda och inspirera barn och ungdomar.

Årets eldsjäl, till minne av Lennart Johansson

Stipendiet delas ut till en person som gjort extraordinära insatser inom föreningslivet, främst med fokus på barn- och ungdomsverksamhet. Stipendiet ska belöna insatser gjorda under de senaste två åren.

Utmärkelsen Årets eldsjäl tillägnas Lennart Johansson. I över 40 år satte Lennart sin prägel på politiken i stort men särskilt i fritidsnämnden. Särskilt brann han för föreningslivet där han hade ett oerhört engagemang för idrott, både elit och bredd. Han var alltid noga med att lyfta föreningslivets betydelse för samhället.

Juryn har valt att utse Helena Lewandowska, KFUM Umeå till årets eldsjäl.

Beslutet motiveras enligt följande:

Helena har i över 20 år varit aktiv inom KFUM Umeå och har genom åren stöttat många barn och ungdomar. Hon startade som lägerledare och har under många år varit en aktiv styrelsemedlem innan hon nu tagit rollen som ordförande i föreningen. Helena har alltid haft ett starkt engagemang för KFUM och föreningens värdegrund. Hon är en eldsjäl som har lagt mycket tid på lokalt, nationellt och internationellt arbete. Förutom att hon deltagit på KFUM Sveriges praktikantprogram i Sydafrika, har hon varit på World YMCA:s världsrådsmöte i Thailand och representerat KFUM på internationella konferenser. Helena är väl värd utmärkelsen Årets eldsjäl.

Föreningspersonlighet för lång och trogen tjänst

Stipendiet delas ut för att uppmärksamma en person som under lång tid varit anställd eller ideellt engagerad i föreningslivet. Personen ska på ett förtjänstfullt och engagerat sätt bidragit till att utveckla föreningens verksamhet.

Juryn har valt att tilldela Ola Hedblom och Hüsein Günes, Umeå Boxningsklubb årets stipendium för lång och trogen tjänst.

Beslutet motiveras enligt följande:

Hüseyin och Ola är välmeriterade idrottstränare som tränat många landslagsboxare, svenska- och europeiska-medaljörer. Förutom detta så är de trygga vuxna för många ungdomar både inom och utanför de idrottsliga sammanhangen. De har agerat bollplank och stöd för flertalet barn och ungdomar; otaliga gånger har de mött upp de som har behövt hjälp och stöd. Det viktigaste för Hüseyin och Ola är inte idrottslig framgång, utan att verka för att barn och ungdomar ska kunna erbjudas en trygg, meningsfull och stabil tillvaro. En tillvaro som både gör skillnad nu och senare i livet. Både Hüseyin och Ola är värdiga utmärkelsen lång och trogen tjänst.

Beredningsansvariga

Ida Odeblom, fritidskonsulent

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-02-04

§ 24

Diariennr: KS-2024/01109

Remiss: Revidering av riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare

Beslut

Kommunstyrelsen näringslivs- och arbetsutskott beslutar

att överlämna förslag till reviderad riktlinje för styrning och uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare till individ- och familjenämnden, tekniska nämnden och äldre- och funktionshjälpnämnden för remissyttrande

att övriga nämnder som önskar har möjlighet att inkomma med remissyttranden

att remissyttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 25 april 2025.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige fastställde 25 oktober 2021 *Riktlinje för styrning och uppföljning av verksamhet som utförs av externa utförare*. Denna riktlinje är nu gällande i kommunen. Enligt 5 kap. 3 § kommunallagen ska fullmäktige för varje mandatperiod besluta om ett sådant dokument. I lagen benämns detta dokument som ett *program med mål och riktlinjer*, vilket i Umeå kommun motsvaras av ovan nämnda *riktlinje*.

En revidering av riktlinjen krävs, eftersom den nu gällande fastställdes under föregående mandatperiod. Även en förändring av lagen, vilken trädde i kraft 1 juli 2024, gör att vissa förändringar krävs.

För att bättre harmoniera med språkbruk i lagstiftningen föreslås ett byte av terminologi. *Externa utförare* föreslås härnäst benämnas *privata utförare* i riktlinjen.

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-02-04

Den nya lagen föreskriver att det program med mål och riktlinjer (*riktlinjen*), som tidigare skulle omfatta verksamhet utförd av privata utförare, numera ska omfatta all verksamhet inom verksamhetsområden där privata utförare verkar. Det vill säga verksamhet utförd i egen regi och/eller av privata utförare inom dessa områden.

Riktlinjen ska sedan tidigare, enligt lagen, bestå av tre huvudsakliga delar. Den första delen rör styrning, den andra uppföljning och den tredje allmänhetens insyn. Dessa tre ska fortsatt finnas med, där den första och andra delen nu ska gälla alla utförare av verksamhet där det finns privata utförare. Delen om allmänhetens insyn omfattar fortsatt endast de privata utförarna. Lagens intention är att alla utförare av verksamhet som finansieras av kommunen ska behandlas så likvärdigt som möjligt, oavsett om verksamheten bedrivs i egen regi eller av privata utförare.

Fullmäktige har redan ansvar för den övergripande styrningen och uppföljningen av kommunal verksamhet oavsett organisationsform. Nämnderna har ansvar för styrning och uppföljning inom sina respektive områden. Fullmäktiges och nämnders ansvar uttrycks i kommunallagen samt i ett stort antal styrande dokument i kommunen, som på olika sätt reglerar detta. Riktlinjens huvudsakliga syfte föreslås därför fortsatt huvudsakligen vara styrning och uppföljning av privata utförare. För att lagens intention om likabehandling av egenregi och privata utförare ska tydliggöras föreslås dock vissa tillägg och förändringar i riktlinjen.

För att tydliggöra riktlinjens syfte föreslås ett tillägg. Se nedan:

Syftet med riktlinjen är att säkerställa:

- *att kommunstyrelse och nämnder utövar en tillfredställande styrning, kontroll och uppföljning av verksamhet där det finns privata utförare*
- *en likvärdig uppföljning, så långt det är möjligt, av alla utförare av verksamhet där det finns privata utförare (privata utförare och egen regi)*
- *allmänhetens insyn i verksamhet som bedrivs av privata utförare*

Under delen om styrning föreslås följande tillägg:

Nämnden kan inte ställa högre kvalitetskrav på privata utförare än de krav som ställs på egen verksamhet.

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-02-04

- Krav på privata utförare regleras i avtal. Fortsatt föreslås att restriktivitet i kravställande bör vara rådande vid avtalstecknande med de privata utförarna. Detta mot bakgrund att alla delar av mål, riktlinjer och styrande dokument som gäller i Umeå kommun och/eller respektive nämnd inte nödvändigtvis är tillämpliga på den privata utföraren.

Under delen om uppföljning föreslås följande tillägg:

Uppföljningen [av de privata utförarna] ska så långt det är möjligt vara likvärdig uppföljningen av verksamhet i egen regi.

- Tillägget syftar till att tydliggöra principen om likabehandling, med hänsyn taget till att egenregi och privata utförare delvis verkar under olika förutsättningar. Förhållandet mellan kommunen/nämnden och privata utförare är inte det samma som förhållandet mellan kommunen/nämnden och egenregin. Till exempel då förhållandet nämnd/kommun och privat utförare baseras på ett avtal, där det inte är möjligt att löpande ändra villkoren. Förhållandet mellan nämnd/kommun och egenregi är däremot inte statiskt på samma sätt, utan villkoren kan ändras löpande. Att förhållandena är olika innebär att uppföljningen inte alltid kan vara exakt lika. Däremot ska den, så långt det är möjligt, vara likvärdig.

Ansvarig nämnd ska göra en riskbedömning av konsekvenser ifall privata utförare upphör med verksamheten.

- Tillägget syftar till att säkerställa att nämnden har en god beredskap i händelse av att en privat utförare upphör med verksamheten.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till reviderad riktlinje för styrning och uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare

Beredningsansvariga

Adam Magnusson, Sara Nordström

Beslutet ska skickas till

Individ- och familjenämnden

Tekniska nämnden

Äldrenämnden

Övriga nämnder

Sida 4 av 4

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-02-04

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Riktlinje för styrning och uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Diarienummer:
XXX

Gäller för
Nämnder

**Datum och paragraf för
beslutet:** XXX

Dokumenttyp:
Riktlinje

Giltighetstid:
Tills vidare. Revideras varje
mandatperiod.

Dokumentansvarig:
Kommunstyrelsen
SLK, Ekonomi och styrning

Bakgrund

Kommuner får enligt kommunallagen lämna över verksamhet till privata utförare.

Umeå kommun är ansvarig för den verksamhet kommunen bedriver, detta gäller oavsett om kommunen bedriver verksamheten i egen regi eller väljer att upphandla en privat utförare som utför verksamheten.

Om kommunala verksamhet utförs av privata utförare, ska fullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer som gäller för samtliga utförare av sådana angelägenheter (kommunallagen). I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn i de privata utförarnas verksamhet ska tillgodoses.

Denna riktlinje motsvarar lagens krav på ett program.

Umeå kommuns krav på inköp och upphandling regleras i kommunens inköps- och upphandlingspolicy med tillhörande riktlinjer och regelverk. Denna riktlinje kompletterar kommunens upphandlings- och inköbspolicy.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att säkerställa:

- att kommunstyrelse och nämnder utövar en tillfredställande styrning, kontroll och uppföljning av verksamhet där det finns privata utförare
- en likvärdig uppföljning, så långt det är möjligt, av alla utförare av verksamhet där det finns privata utförare (privata utförare och egen regi)
- allmänhetens insyn i verksamhet som bedrivs av privata utförare

Omfattning och avgränsningar

Riktlinjen omfattar endast verksamhet där Umeå kommun är huvudman. Det vill säga verksamhet upphandlad enligt lag om offentlig upphandling (LOU), lag om upphandling av koncessioner (LUK) och konkurrensutsättning enligt lag om valfrihetssystem (LOV).

Riktlinjen omfattar inte fristående skolor eller förskolor. Fristående skolor och förskolor är verksamheter med egna huvudmän och upphandlas inte av kommunen. Något uppdrag eller avtal finns inte mellan fristående skolor eller förskolor och kommunen. Huvudmannens ansvar för den utbildning som bedrivs i en fristående skola eller förskola är reglerat i skollagen och tillsynen av fristående skolor hanteras av staten.

Partnerskap med den ideella sektorn, föreningsbidrag samt stöd till sociala företag omfattas inte av riktlinjen.

Riktlinjen begränsar sig till sådan verksamhet som kommunen bedriver i förvaltningsform. Verksamhet som upphandlas och bedrivs av kommunägda bolag omfattas inte.

Definitioner

Med privat utförare avses juridisk person eller enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet, det vill säga aktiebolag, stiftelse, enskild firma eller idéburen organisation som upphandlats för att på uppdrag av Umeå kommun sköta en kommunal verksamhet eller tjänst. Organisationer och företag som utför mindre och enstaka tjänster åt kommunen omfattas inte av begreppet privata utförare.

Giltighetstid

Riktlinjen gäller för aktuell mandatperiod och till dess att ny riktlinje antagits. Ny riktlinje ska antas varje mandatperiod.

Vilka berörs av riktlinjen

De av kommunens nämnder som har verksamhet som bedrivs av privata utförare styrs av riktlinjen.

Styrning av verksamhet där privata utförare verkar

Kommunfullmäktige fastslår respektive nämnds grunduppdrag, mandat och ansvar. Kommunfullmäktige fastställer även kommungemensamma inriktningsmål, program eller planer som kan vara riktade till enskilda nämnder. Kommunfullmäktige kan även fastställa tilläggsuppdrag som respektive nämnd ska utföra och återrapportera till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige kan även fastslå krav och riktlinjer som nämnderna har att följa när de utformar och genomför den verksamhet nämnden ansvarar för.

Varje nämnd ska inom sin verksamhetsplan eller i en separat upprättad plan för styrning och uppföljning av privata utförare tydliggöra hur nämnden avser styra och följa upp de utförare som nämnden anlitar. Nämndens krav på privata utförare ska vara hållbara över tid, tydliga, relevanta, och tillräckliga. Nämnden kan inte ställa högre kvalitetskrav på privata utförare än de krav som ställs på egen verksamhet. De krav som nämnden lägger fast i sin plan påverkar

upphandlingar och avtal som ligger framåt i tiden. Nämnden kan inte förändra krav utan att genomföra ny upphandling och omförhandla avtal.

Varje nämnd ansvarar för att i plan och avtal ställa krav på att privata utförare inom nämndens ansvarsområde bedriver verksamhet i enlighet med gällande lagar, förordningar och föreskrifter. Samt att privata utförare i tillämpliga delar följer mål, riktlinjer och styrande dokument som gäller i Umeå kommun och/eller för respektive nämnd. Vilka delar som är tillämpliga beskrivs i nämndens plan för styrning och uppföljning av privata utförare och konkretiseras i de avtal som kommunen tecknar med privata utförare.

Varje nämnd ska i tillämpliga delar beakta styrande dokument som är relevanta vid upphandling av privata utförare, exempelvis:

- Umeå kommuns Inköps- och upphandlingspolicy (tillsammans med riktlinjer och regler)
- Övriga kommunövergripande styrdokument som är relevanta för att tydliggöra kommunens krav och förhållningssätt
- Av nämnden antagna mål, riktlinjer och verksamhetsplan

Med syftet att ta till vara de privata utförarnas erfarenheter och kunskap bör nämnd i förekommande fall och där så är tillämpligt även föra dialog med leverantörsnätverk eller motsvarande innan nämnden fastställer plan för styrning och uppföljning. Restriktivitet i kravställandet ska vara rådande.

Uppföljning och kontroll

Varje nämnd ansvarar för att uppföljning och kontroll av privata utförare görs på ett strukturerat och systematiskt sätt. Uppföljningen ska så långt det är möjligt vara likvärdig uppföljningen av verksamhet i egen regi.

Varje nämnd ska inom sin verksamhetsplan eller i en separat upprättad plan för styrning och uppföljning av privata utförare beskriva hur nämnden avser att följa upp och kontrollera hur privata utförare som nämnden anlitar följer ingångna avtal. Nämnden ska även beskriva hur nämnden avser genomföra kontroller med syfte att identifiera eventuella avvikelser och oegentligheter. Nämnden ska även följa upp hur stor andel av respektive verksamhet som nämnden ansvarar för som utförs av privata utförare samt om det skett väsentliga förändringar i utförandet under året. Ansvarig nämnd ska göra en riskbedömning av konsekvenser ifall privata utförare upphör med verksamheten.

Kommunstyrelsen ska årligen redovisa för kommunfullmäktige att kommunens nämnder under föregående år styrts, tillgodosett krav på insyn och följt upp de privata utförare som respektive nämnd anlitat. Kommunstyrelsen har ansvar och mandat för att lämna anvisning till kommunens nämnder om hur nämnderna ska återsrapportera till kommunstyrelse och kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska årligen i sammanställd form redovisa i vilken omfattning kommunens verksamheter utförts av privata utförare samt om det skett väsentliga förändringar under året.

Ansvar för att ge allmänheten insyn

Varje nämnd ska inom sin verksamhetsplan eller i en separat upprättad plan för styrning och uppföljning av privata utförare beskriva hur nämnden tillförsäkrar sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till privat utförare.

Nämnden ska därefter vid upphandling och avtalstecknande med privat utförare ställa krav som tydligt anger vilken information nämnden ska få ta del av samt när och hur nämnden kan få ta del av informationen. Syftet är att informationen ska göra det möjligt för nämnden att ge allmänheten insyn i hur uppdraget utförs. Informationen kan till exempel handla om:

- Verksamhetens kvalitet
- Avvikelser i verksamheten
- Verksamhetens arbete med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet
- Privata utförares ekonomiska ställning
- Ägarförhållanden och företrädare

Utförare ska kunna lämna information när kommunen begär det. Nämnd kan inte ställa krav på överlämnande av information som innebär att privat utförare bryter mot lag eller annan författning.

Varje nämnd ska på lämpligt sätt vidarebefordra information från nämndens utförare till allmänheten.

Relaterade styrdokument

- Inköps- och upphandlingspolicy
- Regler för inköp och upphandling
- Riktlinje för planeringsprocess
- Planeringsdirektiv och budget

- Anvisning nämndernas uppföljning
- Nämndernas verksamhetsplaner
- Nämndernas egna planer för styrning och uppföljning av privata utförare
- Riktlinje för internkontroll

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-02-11

§ 21

Diariennr: KS-2024/01101

Nämndernas rapportering till kommunstyrelsen 2025

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa anvisning för nämnders rapportering till kommunstyrelsen
2025

att ge ekonomidirektör mandat att vid behov genomföra redaktionella
ändringar i anvisningen och distribuera reviderad anvisning till
kommunens nämnder.

Ärendebeskrivning

För att ge kommunfullmäktige insyn och möjlighet att hantera avvikelser
sker rapportering från kommunstyrelse, nämnder och bolag till
kommunfullmäktige via förenklad rapport för perioden januari-april,
delårsrapport för perioden januari-augusti samt årsredovisning för hela
föregående verksamhetsår.

Den anvisning som enligt förslag nu överlämnas till nämnderna behandlar
tidplan, innehåll och utformning av respektive nämnds rapporter till
kommunstyrelsen för verksamhetsåret 2025. De rapporter som
nämnderna avger utifrån denna anvisning sammanställs och ligger till
grund för den förenklade rapport som kommunstyrelsen överlämnar till
kommunfullmäktige för perioden januari-april 2025, den delårsrapport
som kommunstyrelsen upprättar och överlämnar till kommunfullmäktige
för perioden januari-augusti 2025 samt den årsredovisning som
kommunstyrelsen upprättar över perioden januari-december 2025.

Kommunstyrelsen ska även kontinuerligt följa upp nämndernas arbete
med intern styrning och kontroll. Nämnderna ska därför tertialvis

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-02-11

rapportera status i arbetet med intern styrning och kontroll. Den anvisning som nu upprättats innefattar även beskrivning av hur denna rapportering ska ske.

Beslutsunderlag

Anvisning för nämnders rapportering till kommunstyrelsen under 2025

Bilaga 1. Regler och anvisning för ombudgetering investeringar bokslut 2025

Bilaga 2. Mall ombudgetering investeringar

Beredningsansvariga

Lina Renfors

Malin Blom

Urban Blomdahl

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder

Nämnders rapportering till kommunstyrelsen

Bakgrund	2
Syfte.....	2
Avgränsning.....	2
Tidplan för rapportering.....	3
Anvisning för rapportering	3
Uppföljning av intern kontroll	6
Kontakt	6
Mallar för nämnders rapporter	8
Uppföljning av inriktningsmål och program för verksamhetsåret 2025.....	30

Bakgrund

Kommunen upprättar årligen en förenklad rapport, en delårsrapport och en årsredovisning för hela kommunkoncernen. Innehållet styrs av kommunallagen (KL), lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och riktlinjer som utfärdas av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

- *Förenklade rapporten* avser perioden januari till april 2025. Den innehåller information om nämndernas personalförhållanden samt ekonomiskt resultat, ställning och prognos för kommunens nämnder och bolag. Den förenklade rapporten är *inte* ett delårsbokslut och innehåller *inte* ett konsoliderat bokslut.
- *Delårsrapporten* avser perioden januari till augusti 2025. Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen upprätta en delårsrapport som kommunfullmäktige därefter fastställer inom två månader.
- *Årsredovisningen* avser helåret 2025. Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen upprätta en årsredovisning som ska överlämnas till kommunfullmäktige för att fastställas senast 15 april året efter det verksamhetsår som avses.

Samtliga rapporter ovan baseras på uppgifter från kommunens nämnder och bolag. Innehåll i nämndernas rapportering till KS framgår i anvisning och mallar i det här dokumentet.

Mallarna skiljer sig åt eftersom rapporteringskraven är olika för respektive tidsperiod.

Syfte

Anvisningen ska möjliggöra sammanställning och bedömning av följande uppgifter:

- uppföljning av grunduppdrag (inte i nämndens rapport till KS januari–april)
- uppföljning av tilläggsuppdrag (inte i nämndens rapport till KS januari–april)
- ekonomi- och personalförhållanden
- omfattning och förändringar kring privata utförare och avtalssamverkan
- status i arbetet med nämndernas interna kontroll
- uppföljning av inriktningsmål och program (redovisas separat via programstyrgrupp)

Uppgifterna utgör underlag för kommunstyrelsens uppsiktsplikt och för kommunstyrelsens uppföljningsrapporter till kommunfullmäktige under 2025.

Avgränsning

Anvisningen gäller för kommunens nämnder, inklusive gemensamma nämnder. Anvisning till kommunens bolag hanteras separat.

Tidplan för rapportering

Datum för rapport jan–apr 2025	Datum för rapport jan–aug 2025	Datum för rapport jan–dec 2025	Aktivitet	Ansvar
4 februari	4 februari	4 februari	Tidplan och anvisningar fastställs och expedieras till kommunens nämnder	KSNAU
2 maj	4 september	5 januari 2026	Personalunderlag klara i systemen	SLK personal
12 maj	10 september	13 januari 2026	Ekonomiunderlag klara i systemen	SLK ekonomi
15 maj	15 september	16 januari 2026	Avstämningar balanskonton och bokslutsbilagor >3 mnkr kontrollerade och levererade till SLK ekonomi	ekonomichef/ nämndcontroller
13 maj	15 september	6 februari 2026	Förvaltningens förslag till rapport från nämnden ska vara klar och inskickat till SLK budget enligt anvisning	respektive förvaltning
28 maj	29 september	21 januari 2026	Avstämningar balanskonton och bokslutsbilagor <3 mnkr kontrollerade och levererade till SLK ekonomi	ekonomichef/ nämnd-controller
26 maj	26 september	23 februari 2026	Nämndens fastställda rapport till KS (direktjusterad vid möte vid behov) ska vara inskickad till KS diarium och SLK ekonomi enligt anvisning	respektive nämnd
–	1 oktober	19 mars 2026	Delårsrapport/årsredovisning klar för granskning av revisionen	revisionen
27 maj	16 oktober	9 april 2026	Förenklad rapport/delårsrapport/årsredovisning inlagd i Public 360	SLK ekonomi
3 juni	20 oktober	14 april 2026	KSNAU hanterar förenklad rapport/delårsrapport/årsredovisning	KSNAU
3 juni	20 oktober	14 april 2026	KS hanterar förenklad rapport/delårsrapport/årsredovisning	KS
–	XX oktober	XX april 2026	Revisionen lämnar yttrande	revisionen
18 juni	6 november	10 april 2025	Information till CSG	stadsdirektör
16 juni	27 oktober	27 april 2026	KF beslutar om förenklad rapport/delårsrapport/årsredovisning	KF

Anvisning för rapportering

Använd klarspråk

- Använd klarspråk och tillämpa kommunens skrivregler: [Skrivregler, språkvård](#).
- Ange belopp i miljoner kronor (mnkr) med en decimal.

Namnge rapport

Namnge rapporterna så här:

- KS-2024/01101 Xxxnämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till april
- KS-2024/01101 Xxxnämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till augusti
- KS-2024/01101 Xxxnämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till december.

Skicka in rapport

Skicka in rapport i Word-format enligt tidplan

- till SLK ekonomi och styrning, ksrapportering@umea.se
- till KS diarium; ksdiarium@umea.se.

Rapportens delar

Nämndens rapport till KS för perioden januari–april består av två delar: personaluppföljning och ekonomiuppföljning.

Nämndens rapport till KS för perioden januari–augusti och januari–december består av tre delar: verksamhetsuppföljning, personaluppföljning och ekonomiuppföljning.

I avsnitt och mallar som följer framgår krav på innehåll och hur de ska utformas.

1. Verksamhetsuppföljning (inte i nämndens rapport till KS januari–april)

- Låt verksamhetsrapporten rymmas på *max fyra sidor* för stora nämnder och *max två sidor* för små nämnder, inklusive medföljande tabeller och grafer/diagram.
- Om grafer/diagram nyttjas, bifoga grunddata till respektive graf till rapporten i Excel-format.

Verksamhetsrapporten ska innehålla:

- nämndens bedömning av i vilken omfattning grunduppdraget har uppfyllts
- beskrivning av verksamhet och väsentliga händelser under perioden
- produktionsstatistik/nyckeltal
- rapport av status för arbetet med eventuella tilläggsuppdrag som nämnden har tilldelats av kommunfullmäktige

- vid nämndens rapport till KS januari-augusti ska nämnden ge en prognos för grunduppdragets uppfyllande vid årets slut samt prognos för arbetet med eventuella tilläggsuppdrag.

Uppföljning av inriktningsmål och program, s.k. programrapport sammanställs av programansvarig tjänsteperson och programstyrgrupp. Sammanställd rapport per inriktningsmål/program ska därefter delges berörda nämnder/bolag och biläggas delårsrapport/årsredovisning.

2. Personaluppföljning

- Låt personaluppföljningen rymmas på *två sidor* inklusive medföljande tabell/tabeller i enlighet med bifogad mall.
- Gör en bedömning av i vilken omfattning de personalpolitiska målen har uppfyllts samt i rapporten för januari-augusti, en prognos för uppfyllande vid årets slut.
- Beskriv verksamhet och väsentliga händelser under perioden kopplade till nämndens verksamhetsplan och arbete med de personalpolitiska målen.
- Kommentera resultatmått, nyckeltal etc. Förklara eventuella avvikelser och beskriv åtgärder med anledning av detta.
- Nytt för i år; kommentera väsentliga förändringar i medeltal anställda.

3. Ekonomiuppföljning

- Låt ekonomirapporten rymmas på *två sidor* inklusive medföljande tabeller i enlighet med bifogade mallar. TN har utökat utrymme att beskriva ekonomi med anledning av nämndens investeringsvolym.
- I tabeller, ange sifferuppgifter med samma tecken som i uppföljningssystemet (Hypergene).
- Beskriv väsentliga orsaker till utfall jämfört med utfall föregående år och avvikelse mot budget för nämnden som helhet.
- Infoga inga underrubriker, bara löpande text.
- Beskriv vilka åtgärder som har vidtagits eller planeras med anledning av eventuell avvikelse mot budget.
- Beskriv årsprognos/budgetavvikelse som tar hänsyn till effekter för vidtagna eller planerade åtgärder och förutsättningar som prognosen bygger på. Kommentera orsaker till prognosavvikelse för perioden januari–december.
- Beskriv väsentliga orsaker till avvikelser för investeringar och årsprognos för utfall investeringar och förutsättningar prognosen bygger på. Kommentera orsaker till prognosavvikelse för perioden januari–december.

**Redovisning av privata utförare av väsentlig betydelse för verksamheten:
(i nämndens rapport till KS januari–december)**

- Privata utförare av större betydelse/omfattning ska enligt lag redovisas i kommunens årsredovisning. Sammanställning av privata utförare upparbetas av SLK och skickas ut till förvaltningarna.
- Samtliga nämnder ska bedöma och lämna uppgifter om nämndens nyttjande av privata utförare. Nämnd ska därför i samband redovisa om det har skett *väsentliga förändringar* när det gäller nämndens nyttjande av privata utförare under året.

**Redovisning av avtalssamverkan av väsentlig betydelse för verksamheten:
(i nämndens rapport till KS januari–december)**

- Samtliga nämnder ska bedöma och lämna uppgifter om *väsentliga förändringar* när det gäller nämndens nyttjande av avtalssamverkan (köp eller försäljning av tjänst till annan kommun/region) under året.

Uppföljning av intern kontroll

I samband med nämndens beslut om att godkänna nämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden ska nämnden även ta del av och godkänna rapport över nämndens arbete med intern kontroll för motsvarande period. [Använd mall för internkontrollplan på intranätet.](#)

Nämndens godkännande av rapport över internkontrollarbetet ska fastställas i egen att-sats och nämnden ska bedöma om nämndens interna kontroll är tillräcklig och ändamålsenlig.

Rapporter för perioderna januari-april, januari-augusti samt januari-december namnges enligt nedan:

- KS-2024/01101 Xxxnämndens rapportering av intern kontroll för perioden januari till april
- KS-2024/01101 Xxxnämndens rapportering intern kontroll för perioden januari till augusti
- KS-2024/01101 Xxxnämndens rapportering av intern kontroll för perioden januari till december.

Rapporterna skickas till KS diarium; ksdiarium@umea.se.

Kontakt

- Kontakta i första hand din förvaltnings ekonomi- eller HR-chef.

Nämnders rapportering till kommunstyrelsen

[2025-01-17]

- Kontakta i andra hand SLK ekonomi och styrning, SLK HR eller kommunkansli beroende på vad det handlar om.

Mallar för nämnders rapporter

Mall för respektive rapport följer i varsin bilaga.

- Spara ner respektive mall som ett separat dokument och namnge enligt ovan.
- Fyll mallen med nämndens rapport enligt anvisning.

Rapport till KS, januari–april 2025	9
Personaluppföljning	9
Ekonomiuppföljning	10
Ekonomiuppföljning, tekniska nämnden.....	11
Rapport till KS, januari–augusti 2025.....	13
Verksamhetsuppföljning	13
Personaluppföljning.....	15
Ekonomiuppföljning	17
Ekonomiuppföljning, tekniska nämnden.....	18
Rapport till KS, januari–december 2025	20
Verksamhetsuppföljning	20
Personaluppföljning.....	22
Ekonomiuppföljning	24
Redovisning av externa utförare av väsentlig betydelse	26
Redovisning av avtalssamverkan av väsentlig betydelse	26
Ekonomiuppföljning, tekniska nämnden.....	27
Uppföljning av inriktningsmål och program för verksamhetsåret 2025.....	30

[Xxxnämndens] rapport till KS, januari–april 2025

Personaluppföljning

[Låt personalrapporten rymmas på 2 *sidor* inklusive medföljande tabell/tabeller. Redovisa kortfattat genomförd verksamhet och viktiga händelser i förhållande till nämndens planering för de personalpolitiska målen enligt nämndens verksamhetsplan för 2025. Om nämnden inte beslutat om resultatmått i verksamhetsplanen, ta hjälp av rekommenderade resultatmått (VP PN 2024-11-12). Vid avvikelser, beskriv vad det beror på och vilka åtgärder som har vidtagits.]

Personalpolitiska mål

Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.

Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.

Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

Åtgärder och viktig utveckling/viktiga händelser inom målområdena

[Beskriv under varje rubrik]

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare (mål 5)

[Beskriv]

Ledarskap (mål 6)

[Beskriv]

Friskfaktorer (mål 7)

[Beskriv]

Resultatmått	Målvärde 2025	Utfall jan–april 2025			Utfall jan–april 2024		
		kvinnor	Män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro, totalt i procent av anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid							
Andel långtidsfriska (%)							
Andel heltidsanställda (%)							

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–april 2025

[20XX-XX XX]

Ekonomiuppföljning

[Låt ekonomirapporten rymmas på 2 *sidor* inklusive medföljande tabeller. Använd inga underrubriker utan bara löpande text. Ange belopp i miljoner kronor (mnkr) med en decimal.]

Budgetavvikelse, åtgärder och årsprognos

[Beskriv utfall, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse. Beskriv vidtagna eller planerade åtgärder för att hantera budgetavvikelse, årsprognos, budgetavvikelse och förutsättningar prognosen bygger på.]

(mnkr med en decimal)	Budget jan–apr 2025	Utfall jan–apr 2025	Budget- avvikelse jan–apr 2025	Budget- avvikelse jan–apr 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budget- avvikelse 2025
Verksamhetens intäkter							
Verksamhetens kostnader							
Verksamhetens nettokostnader							

Investeringar

[Beskriv utfall för investeringar, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse, årsprognos för utfall och förutsättningar prognosen bygger på.]

(mnkr med en decimal)	Budget 30 april 2025	Utfall 30 april 2025	Budget- avvikelse 30 april 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Verksamhetens nettoinvesteringar							

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–april 2025

[20XX-XX XX]

Ekonomiuppföljning, tekniska nämnden

[Låt tekniska nämndens ekonomirapport rymmas på 2 *sidor* inklusive medföljande tabeller.

Redovisning av investeringar inkluderas *inte* i detta krav. Använd inga underrubriker utan bara löpande text. Ange belopp i miljoner kronor (mnkr) med en decimal.]

Budgetavvikelse, åtgärder och årsprognos

[Beskriv utfall, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse. Beskriv vidtagna eller planerade åtgärder för att hantera budgetavvikelse, årsprognos, budgetavvikelse och förutsättningar prognosen bygger på.]

(mnkr med en decimal)	Budget jan–apr 2025	Utfall jan–apr 2025	Budget- avvikelse jan–apr 2025	Budget- avvikelse jan–apr 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budget- avvikelse 2025
Verksamhetens intäkter							
Verksamhetens kostnader							
Verksamhetens nettokostnad							

Investeringar

[Beskriv i tabellen nämndens investeringar på sammanställd nivå.]

[Beskriv utfall av investeringar, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse, årsprognos för utfall och förutsättningar prognosen bygger på.]

(mnkr med en decimal)	Budget 30 april 2025	Utfall 30 april 2025	Budget- avvikelse 30 april 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Verksamhetens nettoinvesteringar							

(mnkr med en decimal)	Budget 30 april 2025	Utfall 30 april 2025	Budget- avvikelse 30 april 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Fastighet							
Gator och vägar							

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–april 2025

[20XX-XX XX]

Parker							
IT							
Övrigt							
Summa							

[Specificera utfall, budgetavvikelse och prognos för året samt hela projektets investeringsutgift för de tio största investeringsprojekten (reinvesteringsprojekt exkluderade) för fastighet respektive gator, vägar och parker.]

(mnkr med en decimal)	Budget 30 april 2025	Utfall 30 april 2025	Budget- avvikelse 30 april 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
[Projekt 1]							
[Projekt 2]							
[Projekt 3]							
[Projekt 4]							
[Projekt 5]							
Summa							

[Beskriv även avvikelser i text för ovanstående investeringar:

- mot budget
- prognos för årets samt hela projektets ackumulerade investeringsutgift
- tidsmässiga förseningar och förskjutningar
- orsaker till eventuella avvikelser.]

[Xxxnämndens] rapport till KS, januari–augusti 2025

Verksamhetsuppföljning

[Låt verksamhetsrapporten rymmas på *max 4 sidor* för stora nämnder och *max 2 sidor* för små nämnder inklusive tabeller/grafer/diagram.]

Nämndens grunduppdrag

[Redovisa i tabellen bedömning av i vilken grad nämnden har verkställt sitt grunduppdrag under perioden.]

	Bedömning januari-augusti 2025	Prognos för januari-december 2025
[Nämndens grunduppdrag i sin helhet]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]
[Eventuell uppdelning av nämndens grunduppdrag med bedömning per verksamhet/huvudprocess:]		
[Deluppdrag, frivillig uppdelning]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]
[Deluppdrag, frivillig uppdelning]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]
[Deluppdrag, frivillig uppdelning]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]

[Använd tredelad bedömningsskala i tabellen för nämndens bedömning:]

Bedömningskriterium	Definition
I hög grad uppfyllt	Nämnden har under perioden verkställt sitt grunduppdrag helt eller i hög omfattning i enlighet med planeringsdirektivet, nämndens verksamhetsplan och givna förutsättningar.
I viss grad uppfyllt	Nämnden har under perioden verkställt delar av sitt grunduppdrag, men nämnden behöver vidta åtgärder inom vissa områden.
Inte uppfyllt	Nämnden har under perioden inte alls eller i liten omfattning uppfyllt sitt grunduppdrag.

Bedömning och motivering

[Lämna en kortfattad skriftlig beskrivning över vad som ligger till grund för nämndens bedömning enligt ovan och motivera bedömningen.]

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–augusti 2025

[20XX-XX XX]

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

[Beskriv kortfattat hur verksamheten har utvecklats under perioden, inklusive eventuella väsentliga händelser som har inträffat och som har haft stor påverkan på nämndens verksamhet.]

[Vid behov, infoga tabell, grafer och eller diagram som beskriver verksamhetens utveckling/resultat. Redovisa med fördel statistik/nyckeltal över tid (trend) eller i form av jämförelse med andra kommuner. Om grafer/diagram nyttjas, bifoga grunddata till respektive graf i Excel-format.]

[Små nämnder gör en beskrivning för hela nämnden. Större nämnder kan med fördel dela upp avsnittet per verksamhet/huvudprocess.]

Tilläggsuppgifter från kommunfullmäktige

[Använd tabell och lämna upplysningar om utfall och förväntad utveckling när det gäller uppgifter från kommunfullmäktige. Avsnittets omfattning styrs av hur många KF-uppgifter nämnden har tilldelats. Gör även en bedömning av uppgiftens status vid årets slut.]

Uppdrag	Status, jan–aug	Motivering/kommentar	Prognos, status helår
[Uppdrag xx från KF till nämnd]	Genomfört	[Beskriv/motivera status för uppgiften.]	Genomfört
[Uppdrag yy från KF till nämnd]	Delvis genomfört	[Beskriv/motivera status för uppgiften.]	Delvis genomfört
[Uppdrag zz från KF till nämnd]	Inte genomfört	[Beskriv/motivera status för uppgiften.]	Inte genomfört

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–augusti 2025

[20XX-XX XX]

Personaluppföljning

[Låt personalrapporten rymmas på 2 *sidor* inklusive medföljande tabell/tabeller. Bedöm status utifrån nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen. Redovisa kortfattat genomförd verksamhet och viktiga händelser i förhållande till nämndens planering för målen enligt VP 2025. Ta hjälp av rekommenderade resultatmått (VP PN 2024-11-12). Vid avvikelser beskriv vad det beror på och vilka åtgärder som har vidtagits.]

Nämndens arbete för att nå personalpolitiska mål

[Redovisa i tabellen bedömning av i vilken grad nämnden har genomfört sitt arbete för att nå de personalpolitiska målen under perioden.]

	Bedömning av nämndens arbete med personalpolitiska mål januari-augusti 2025	Prognos för januari-december 2025
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	[Enligt plan/ mer arbete krävs]	[Enligt plan/ mer arbete krävs]
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	[Enligt plan/ mer arbete krävs]	[Enligt plan/ mer arbete krävs]
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	[Enligt plan/ mer arbete krävs]	[Enligt plan/ mer arbete krävs]

Åtgärder och viktig utveckling/viktiga händelser inom målområdena

[Beskriv under varje rubrik]

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare (mål 5)

[Beskriv]

Ledarskap (mål 6)

[Beskriv]

Friskfaktorer (mål 7)

[Beskriv]

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–augusti 2025

[20XX-XX XX]

Resultatmätt	Målvärde 2025	Utfall jan–aug 2025			Utfall jan–aug 2024		
		kvinnor	Män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro, totalt i procent av anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid							
Andel långtidsfriska (%)							
Andel heltidsanställda (%)							

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–augusti 2025

[20XX-XX XX]

Ekonomiuppföljning

[Låt ekonomirapporten rymmas på 2 *sidor* inklusive medföljande tabeller. Använd inga underrubriker utan bara löpande text. Ange belopp i miljoner kronor (mnkr) med en decimal.]

Budgetavvikelse, åtgärder och årsprognos

[Beskriv utfall, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse. Beskriv vidtagna eller planerade åtgärder för att hantera budgetavvikelse, årsprognos, budgetavvikelse och förutsättningar prognosen bygger på.]

(mnkr med en decimal)	Budget jan–aug 2025	Utfall jan–aug 2025	Budget- avvikelse jan–aug 2025	Budget- avvikelse jan–aug 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Verksamhetens intäkter							
Verksamhetens kostnader							
Verksamhetens nettokostnad							

Investeringar

[Beskriv utfall för investeringar, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse, årsprognos för utfall och förutsättningar prognosen bygger på.]

(mnkr med en decimal)	Budget 31 aug 2025	Utfall 31 aug 2025	Budget- avvikelse 30 aug 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Verksamhetens nettoinvesteringar							

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–augusti 2025

[20XX-XX XX]

Ekonomiuppföljning, tekniska nämnden

[Låt tekniska nämndens ekonomirapport rymmas på 2 *sidor* inklusive medföljande tabeller.

Redovisning av investeringar inkluderas *inte* i detta krav. Använd inga underrubriker utan bara löpande text. Ange belopp i miljoner kronor (mnkr) med en decimal.]

Budgetavvikelse, åtgärder och årsprognos

[Beskriv utfall, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse. Beskriv vidtagna eller planerade åtgärder för att hantera budgetavvikelse, årsprognos, budgetavvikelse och förutsättningar prognosen bygger på.]

(mnkr med en decimal)	Budget jan–aug 2025	Utfall jan–aug 2025	Budget- avvikelse jan–aug 2025	Budget- avvikelse jan–aug 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Verksamhetens intäkter							
Verksamhetens kostnader							
Verksamhetens nettokostnad							

Investeringar

[Beskriv i tabellen nämndens investeringar på sammanställd nivå.]

[Beskriv utfall av investeringar, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse, årsprognos för utfall och förutsättningar prognosen bygger på.]

(mnkr med en decimal)	Budget 31 aug 2025	Utfall 31 aug 2025	Budget- avvikelse 30 aug 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Verksamhetens nettoinvesteringar							

(mnkr med en decimal)	Budget 31 aug 2025	Utfall 31 aug 2025	Budget- avvikelse 30 aug 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Fastighet							
Gator och vägar							

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–augusti 2025

[20XX-XX XX]

Parker							
IT							
Övrigt							
Summa							

[Specificera utfall, budgetavvikelse och prognos för året samt hela projektets investeringsutgift för de tio största investeringsprojekten (reinvesteringsprojekt exkluderade) för fastighet respektive gator, vägar och parker.]

(mnkr med en decimal)	Budget 31 aug 2025	Utfall 31 aug 2025	Budget- avvikelse 31 aug 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
[Projekt 1]							
[Projekt 2]							
[Projekt 3]							
[Projekt 4]							
[Projekt 5]							
Summa							

[Beskriv även avvikelser i text för ovanstående investeringar:

- mot budget
- prognos för årets samt hela projektets ackumulerade investeringsutgift
- tidsmässiga förseningar och förskjutningar
- orsaker till eventuella avvikelser.]

Xxxnämndens rapport till KS, januari–december 2025

Verksamhetsuppföljning

[Låt verksamhetsrapporten rymmas på *max 4 sidor* för stora nämnder och *max 2 sidor* för små nämnder inklusive tabeller/grafer/diagram.]

Nämndens grunduppdrag

[Redovisa i tabellen bedömning av i vilken grad nämnden har verkställt sitt grunduppdrag under perioden.]

[Xxxnämnden]	Bedömning av nämndens grunduppdrag
[Nämndens grunduppdrag i sin helhet]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]
[Eventuell uppdelning av nämndens grunduppdrag med bedömning per verksamhet/kärnprocess:]	
[Deluppdrag, frivillig uppdelning]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]
[Deluppdrag, frivillig uppdelning]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]
[Deluppdrag, frivillig uppdelning]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]

[Använd tredelad bedömningsskala i tabellen för nämndens bedömning:]

Bedömningskriterium	Definition
I hög grad uppfyllt	Nämnden har under perioden verkställt sitt grunduppdrag helt eller i hög omfattning i enlighet med planeringsdirektivet, nämndens verksamhetsplan och givna förutsättningar.
I viss grad uppfyllt	Nämnden har under perioden verkställt delar av sitt grunduppdrag, men nämnden behöver vidta åtgärder inom vissa områden.
Inte uppfyllt	Nämnden har under perioden inte alls eller i liten omfattning uppfyllt sitt grunduppdrag.

Bedömning och motivering

[Lämna en kortfattad skriftlig beskrivning över vad som ligger till grund för nämndens bedömning enligt ovan (motivera bedömningen).]

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

[Beskriv kortfattat hur verksamheten har utvecklats under perioden, inklusive eventuella väsentliga händelser som har inträffat och som har haft stor påverkan på nämndens verksamhet.]

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–december 2025

[20XX-XX XX]

[Vid behov, infoga tabell, grafer och eller diagram som beskriver verksamhetens utveckling/resultat. Redovisa med fördel statistik/nyckeltal över tid (trend) eller i form av jämförelse med andra kommuner. Om grafer/diagram nyttjas, bifoga grunddata till respektive graf i excel-format.]

[Små nämnder gör en beskrivning för hela nämnden. Större nämnder kan med fördel dela upp avsnittet per verksamhet/huvudprocess.]

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

[Använd tabell och lämna upplysningar om utfall och förväntad utveckling när det gäller uppdrag från kommunfullmäktige. Avsnittets omfattning styrs av hur många KF-uppdrag nämnden har tilldelats. Gör även en bedömning av uppdragets status vid årets slut.]

Uppdrag	Status jan–dec	Motivering/kommentar
[Uppdrag xx från KF till nämnd]	Genomfört	[Beskriv/motivera status för uppdraget.]
[Uppdrag yy från KF till nämnd]	Delvis genomfört	[Beskriv/motivera status för uppdraget.]
[Uppdrag zz från KF till nämnd]	Inte genomfört	[Beskriv/motivera status för uppdraget.]

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–december 2025

[20XX-XX XX]

Personaluppföljning

[Låt personalrapporten rymmas på 2 *sidor* inklusive medföljande tabell/tabeller. Bedöm status utifrån nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen. Redovisa kortfattat genomförd verksamhet och viktiga händelser i förhållande till nämndens planering för målen enligt VP 2025. Ta hjälp av rekommenderade resultatmått (VP PN 2024-11-12). Vid avvikelser beskriv vad det beror på och vilka åtgärder som har vidtagits.]

Nämndens arbete för att nå personalpolitiska mål

[Redovisa i tabellen bedömning av i vilken grad nämnden har genomfört sitt arbete för att nå de personalpolitiska målen under perioden.]

[Xxxnämnden]	Bedömning av nämndens arbete med personalpolitiska mål
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	[Enligt plan/ mer arbete krävs]
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	[Enligt plan/ mer arbete krävs]
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	[Enligt plan/ mer arbete krävs]

Åtgärder och viktig utveckling/viktiga händelser inom målområdena

[Beskriv under varje rubrik]

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare (mål 5)

[Beskriv]

Ledarskap (mål 6)

[Beskriv]

Friskfaktorer (mål 7)

[Beskriv]

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–december 2025

[20XX-XX XX]

Resultatmått	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	Män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro, totalt i procent av anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid							
Andel långtidsfriska (%)							
Andel heltidsanställda (%)							
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)							
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)							
Medarbetarenkäten, medelvärde							

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–december 2025

[20XX-XX XX]

Ekonomiuppföljning

[Låt ekonomirapporten rymmas på 2 *sidor* inklusive medföljande tabeller. Ange belopp i miljoner kronor (mnkr) med en decimal.]

Händelser av väsentlig betydelse som har påverkat nämndens ekonomi

[Beskriv på *högst en halv sida* eventuella väsentliga händelser som har haft påverkan på nämndens ekonomi, till exempel nettoinvesteringar, skulder, intäkter, kostnader och årets resultat, som har inträffat under perioden januari–december. Det kan också vara händelser som har inträffat efter december, men innan nämnden har fastställt sin rapport.]

[Exempel på händelser av väsentlig betydelse kan vara:

- händelser som har påverkat nämndens verksamhet i hög omfattning
- köp, försäljning, uppstart och nedläggning av verksamhet
- omstruktureringar, utökning/minskning av verksamhet eller större omorganisation
- ingångna avtal med väsentlig påverkan på verksamheten
- större investeringar som nämnden har genomfört eller påbörjat
- betydande rättstvister som nämnden har involverats i.]

Budgetavvikelse, utfall i år och föregående år

[Beskriv utfall, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse. Beskriv utfall i jämförelse med föregående år och orsaker till avvikelse. Beskriv även prognosavvikelse och orsaker till den.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2025	Utfall 2025	Budget-avvikelse 2025	Utfall 2024	Budget-avvikelse 2024	Prognos vid rapport jan–aug 2025	Prognos-avvikelse
Verksamhetens intäkter							
Verksamhetens kostnader							
Verksamhetens nettokostnad							

Investeringar

[Beskriv utfall av investeringar, eventuell budgetavvikelse, prognosavvikelse och orsaker till avvikelser.]

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–december 2025

[20XX-XX XX]

(mnkr med en decimal)	Budget 2025	Utfall 2025	Budget-avvikelse 2025	Utfall 2024	Prognos vid rapport jan–aug 2025	Prognosavvikelse
Verksamhetens nettoinvesteringar						

Ombudgetering av investeringar

[Beskriv behov av ombudgetering av investeringsmedel. Behov av ombudgetering ska ske i enlighet med regler och anvisning för ombudgetering (se bifogad fil) samt med stöd av mall för ombudgetering investeringar (se bifogad fil).]

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–december 2025

[20XX-XX XX]

Redovisning av privata utförare av väsentlig betydelse

[Beskriv på *max en halv sida* väsentliga förändringar som har skett av nämndens nyttjande av privata utförare under 2025. Med väsentliga förändringar avses till exempel om nämnden har ingått nya avtal med privata utförare under året, om nämnden har övertagit verksamhet från privata utförare under året eller om andelen privata utförare inom ett verksamhetsområde har förändrats. Använd antal, andel och kostnadsbelopp för att beskriva väsentliga förändringar.]

Redovisning av avtalssamverkan av väsentlig betydelse

[Beskriv på *max en halv sida* väsentliga förändringar som har skett av nämndens nyttjande av avtalssamverkan (köp eller försäljning av tjänst till annan kommun/region) under 2025. Med väsentliga förändringar avses till exempel om nämnden har ingått nya avtal av väsentlig betydelse.]

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–december 2025

[20XX-XX XX]

Ekonomiuppföljning, tekniska nämnden

[Låt tekniska nämndens ekonomirapport rymmas på 2 *sidor* inklusive medföljande tabeller.

Redovisning av investeringar inkluderas *inte* i detta krav. Använd inga underrubriker utan bara löpande text. Ange belopp i miljoner kronor (mnkr) med en decimal.]

Händelser av väsentlig betydelse som har påverkat nämndens ekonomi

[Beskriv på *högst en halv sida* eventuella väsentliga händelser som har haft påverkan på nämndens ekonomi, till exempel nettoinvesteringar, skulder, intäkter, kostnader och årets resultat, som har inträffat under perioden januari–december. Det kan också vara händelser som har inträffat efter december, men innan nämnden har fastställt sin rapport.]

[Exempel på händelser av väsentlig betydelse kan vara:

- händelser som har påverkat nämndens verksamhet i hög omfattning
- köp, försäljning, uppstart och nedläggning av verksamhet
- omstruktureringar, utökning/minskning av verksamhet eller större omorganisation
- ingångna avtal med väsentlig påverkan på verksamheten
- större investeringar som nämnden har genomfört eller påbörjat
- betydande rättstvister som nämnden har involverats i.]

Budgetavvikelse, utfall i år och föregående år

[Beskriv utfall, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse. Beskriv utfall i jämförelse med föregående år och orsaker till avvikelse. Beskriv även prognosavvikelse och orsaker till den.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2025	Utfall 2025	Budget-avvikelse 2025	Utfall 2024	Budget-avvikelse 2024	Prognos vid rapport jan–aug 2025	Prognos-avvikelse
Verksamhetens intäkter							
Verksamhetens kostnader							
Verksamhetens nettokostnad							

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–december 2025

[20XX-XX XX]

Investeringar

[Beskriv i tabell utfall avseende investeringar på sammanställd nivå, eventuell budgetavvikelse, prognosavvikelse och orsaker till dessa avvikelser.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2025	Utfall 2025	Budget-avvikelse 2025	Utfall 2024	Prognos vid rapport jan–aug 2025	Prognos-avvikelse
Verksamhetens nettoinvesteringar						

(mnkr med en decimal)	Budget 2025	Utfall 2025	Budget-avvikelse 2025	Utfall helår 2024	Prognos vid rapport jan–aug 2025	Prognos-avvikelse
Fastighet						
Gator och vägar						
Parker						
IT						
Övrigt						
Summa						

[Specificera utfall, budgetavvikelse och prognos för året samt hela projektets investeringsutgift för de tio största investeringsprojekten (reinvesteringsprojekt exkluderade) för fastighet respektive gator, vägar och parker.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2025	Utfall 2025	Budget-avvikelse 2025	Utfall helår 2024	Prognos vid rapport jan–aug 2025	Prognos-avvikelse
[Projekt 1]						
[Projekt 2]						
[Projekt 3]						
[Projekt 4]						
[Projekt 5]						
Summa						

[Beskriv även avvikelser i text för ovanstående investeringar:

- mot budget
- prognos för årets samt hela projektets ackumulerade investeringsutgift
- tidsmässiga förseningar och förskjutningar

[Xxxnämndens] rapport till kommunstyrelsen, januari–december 2025

[20XX-XX XX]

- orsaker till eventuella avvikelser.]

Ombudgetering av investeringar

[Beskriv behov av ombudgetering av investeringsmedel. Behov av ombudgetering ska ske i enlighet med regler och anvisning för ombudgetering (se bilaga 1) samt med stöd av mall för ombudgetering investeringar (bilaga 2).]

Uppföljning av inriktningsmål och program för verksamhetsåret 2025

Programansvarig chef/tjänsteperson och programstyrgrupp följer upp och sammanställer rapport av inriktningsmål och program. De som ingår i en programstyrgrupp från respektive förvaltning ansvarar för att bidra med underlag enligt programstyrgruppens tidplan och arbetssätt.

Rapporten skickas senast nedan datum till enheten för styrning och samordning, som infogar den i kommunstyrelsens uppföljningsrapporter.

När	Programrapport
10 september 2025	Programrapport för januari–augusti (T2) 2025
21 januari 2026	Programrapport för januari–december (T3) 2025

Sammanställd rapport per inriktningsmål/program delges därefter berörda nämnder/bolag och biläggs till kommunens delårsrapport/årsredovisning.

Bilaga 1. Ombudgetering av investeringsanslag från 2025 till 2026, 2027 och 2028

Regler för ombudgetering av investeringsanslag

Enligt Riktlinjer för budget- och investeringsprocess ska en budgetavräkning göras på projektnivå för investeringar i byggnader och anläggningar i samband med årsbokslut. För årligen återkommande anskaffning av utrustning och inventarier görs avräkning mot beslutat ramanslag. Överföring av investeringsanslag mellan år sker genom beslut om ombudgetering per projekt i samband med att bokslutet behandlas av kommunfullmäktige. Ospecificerade årligen återkommande anslag för utrustning och inventarier ombudgeteras dock ej.

Styrelse och nämnd kan i samband med bokslutet för 2025 föreslå att ej förbrukade investeringsanslag för pågående projekt i budget 2025 ombudgeteras till åren 2026, 2027 och 2028. Avräkning ska göras mot beslutad budget vilket innebär den senast antagna budgeten för 2025 samt eventuella beslutade, tilläggsanslag eller om disponeringar som tillkommit.

Följande gäller för förslag till ombudgetering:

- Projektet är tidsmässigt förskjutet/försenat: Beräknad kostnad för del som förskjutits/försenats kan ombudgeteras.
- Projektet billigare än enligt kalkyl i plan: Ombudgeteringen begränsas till vad som krävs för att fullfölja projektet enligt den nya kalkylen.
- Projektet är avslutat eller inte längre aktuellt: Ombudgetering inte tillämpligt på dessa projekt.
- Projektet är tidigare lagt/bokfört utfall överstiger årets budget för projektet och det finns investeringsmedel kommande år: Ombudgetering innebär att budget för kommande år reduceras.
- Ospecificerade årligen återkommande anslag för utrustning och inventarier ombudgeteras ej.

EXCEL-fil för ombudgetering av investeringsanslag till 2026, 2027 och 2028

De projekt som föreslås ombudgeteras ska redovisas och summeras i filen som bifogas anvisningarna eller egen fil som innehåller kolumner enligt nedan:

- Projektkod redovisas enligt den kodning som gäller i investeringsbudget 2025. (Undantag kan förekomma för ramanslag. Kontakta budgetenheten om oklarhet finns.)
- Text. Projektets benämning i investeringsbudget.
- Budget 2025 = beräknade ut- och inbetalningar 2025 enligt investerings-budget 2025 som fastställdes av kommunfullmäktige i juni 2023 samt eventuella tilläggsanslag och omdisponeringar mellan nämnder som tillkommit därefter.
- Utbetalning = minus (-) och inbetalning = plus (+).
- Förbrukning 2025 = bokfört utfall 2025.
- Återstår 2025 d v s beräknade utbetalningar/inbetalningar enligt budget minus förbrukning/inbetalning. Uppgifterna ska bruttoredovisas.
- Ombudgetering till 2026, 2027 och 2028. Ombudgeteringsbelopp som avser förskjutning av anslag för projekt till 2026, 2027 och 2028 = minus (-). Ombudgeteringsbelopp som innebär minskning av budget kommande år = plus (+).
- Differens. Redovisning av eventuell differens mellan vad som återstår av 2025 års anslag och vad som föreslås ombudgeteras till åren 2026–2028.

Inlämning av ombudgeteringsförslag

EXCEL-fil med projektvis redovisning enligt ovan och summerad per nämnd skickas till SLK ekonomi och styrning, ksrapportering@umea.se, senast **2026-02-06**.

Nämndbeslut inklusive beslutsunderlag skickas till KS diarium; ksdiarium@umea.se, senast **2026-02-23**.

Eventuella frågor besvaras av Simon Dahlgren eller Urban Blomdal, SLK Ekonomi.

FÖRSLAG OMBUDGETERING AV INVESTERINGSANSLAG 2025 --> 2026, 2027 och 2028

Specifikation av förslag till ombudgetering av investeringsanslag från 2025 till 2026, 2027 eller 2028. Belopp anges i tkr.

Förvaltning:

Vrk A	Projekt- kod	Text	Budget 2025* A	Förbruk- ning 2025 B	Åter- står 2025 A - B	Omb till 2026 C	Omb till 2027 D	Omb till 2028 E	Differens (A-B)-C-D-E

*/ Budget 2025 = beräknade ut- och inbetalningar 2025 enligt investeringsbudget 2025 som fastställdes av kommunfullmäktige i juni 2024 samt beslutade tilläggsanslag eller om disponeringar.

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag2025-02-13

§ 10

Diariennr: KS-2025/00147

**Nämndernas verksamhetsplaner ur
jämställdhetsperspektiv 2025****Beslut**

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Genomgång av samtliga nämnders verksamhetsplaner för 2025 med fokus på formuleringar kring jämställdhet och jämställdhetsmål i beskrivningen av;

- Grunduppdrag
- Nämndspecifika mål och strategier
- Nämndens aktiviteter i relation till program och inriktningsmål jämställdhetsrelaterade tilläggsuppdrag
- Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt.

Uppföljningen visar sammanfattningsvis att jämställdhet omnämns i årets verksamhetsplaner i större omfattning jämfört med förgående års

Beslutsunderlag

Uppföljning nämnder VP 2025

Beredningsansvariga

Annika Dalén, jämställdhetsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Beslutet ska skickas till

Styrning och samordning

Nämnderna

Sida 2 av 2

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-02-13

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Jämställdhetsmål i nämndernas verksamhetsplaner 2025

Detta dokument är en genomgång av samtliga nämnders verksamhetsplaner för 2025 med fokus på formuleringar kring jämställdhet och jämställdhetsmål i beskrivningen av grunduppdrag, nämndspecifika mål och strategier, nämndens aktiviteter i relation till program och inriktningsmål, jämställdhetsrelaterade tilläggsuppdrag, samt utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt.

Jämställdhetsmålet (inriktningsmål 3) är ett av två styrande inriktningsmål för programmet för social hållbarhet. Samtidigt är jämställdhet också en övergripande strategisk fråga för kommunen och jämställdhet ska genomsyra samtliga program, då jämställdhetsstrategin slår fast att alla verksamheter inom kommunen ska bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete och att det är varje nämnds ansvar att bryta ner det övergripande målet kring jämställdhet till egna mål egna nämnden och genomföra samt följa upp detta.

För varje nämnd redovisas de skrivningar som finns i nämndens verksamhetsplan som relaterar till jämställdhet. När det gäller programmet för social hållbarhet redovisas de specifika insatser inom jämställdhet från nämndernas verksamheter som nämns. De skrivningar om jämställdhet som är direkt citerade från programmet finns inte med i sammanställningen.

- All text som redovisas i punktform är direkta citat från nämndernas verksamhetsplaner.

Kommunstyrelsen

Grunduppdrag

Jämställdhet nämns inte specifikt i beskrivningen av kommunstyrelsens grunduppdrag

Nämndspecifika strategier och fokus

Inom beskrivningen kommunstyrelsens verksamheter nämns jämställdhet inom avdelningen Strategisk utvecklings uppdrag.

Inriktningsmål och program

Inga specifika insatser från kommunstyrelsens verksamheter inom jämställdhet nämns i relation något av programmen, inklusive programmet för social hållbarhet.

Personalpolitiska mål

Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

- Under 2025 ska KS verksamheter fortsätta det systematiska arbetsmiljöarbetet och utgå från behov och förutsättningar för respektive arbetsplats, med avstamp från friskfaktorerna. Eventuella olikheter mellan kvinnors och mäns arbetsförhållanden ska synliggöras och hanteras utifrån dess förutsättningar.

Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Under rubriken för det prioriterade området "positionering" nämns jämställdhet:

- Umeå är norra Sveriges största stad. Kommunen är den urbana noden i Arktis som under decennier varit en progressiv förebild kring jämställdhet, hållbarhet och innovation. Umeå är den akademiska och intellektuella motorn i Norrland – där föreningslivet har en självklar roll. Det är positioner som ska behållas och utvecklas.

Brand- och räddningsnämnden

Grunduppdrag

Jämställdhet nämns inte specifikt i beskrivningen av brand- och räddningsnämndens grunduppdrag.

Inriktningsmål och program

Inga specifika insatser från brand- och räddningsnämndens verksamheter inom jämställdhet nämns i relation något av programmen, inklusive programmet för social hållbarhet.

Personalpolitiska mål

Plan för att nå personalpolitiska mål

- Vidare har verksamheten tagit fram en personalutvecklingsplan för perioden 2024–2027 i syfte att skapa en hållbar organisation genom att främja en kultur som bygger på positivt ledarskap, starkt medarbetarskap, självledarskap, lika behandling, jämställdhet, mångfald och arbetet med en stark värdegrund.

Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Inga specifika utmaningar eller möjligheter i relation till jämställdhet nämns.

Byggnadsnämnden

Grunduppdrag

Jämställdhet nämns inte specifikt i beskrivningen av byggnadsnämndens grunduppdrag.

Inriktningsmål och program

Program för social hållbarhet

- 2.1 Fortsätta arbetet med jämställd stadsplanering - All planering ska genomsyras av öppenhet, demokrati och jämställdhet. Vi ska utveckla det offentliga rummet så att alla, flickor och pojkar, kvinnor och män kan vistas där på lika villkor. Huvudansvar: JUSK, KS, BN, TN
 - *Nämnden har under en lång tid varit en del i detta arbete. Under 2024 tog avdelningen fram metoder för att arbeta med socialkonsekvensanalyser. Detta innebär att vi granskar allt från hur tillgången till bostäder, grönområden och offentliga platser påverkas, till hur trygghet och social integration främjas. Genom att förstå de sociala konsekvenserna kan vi utveckla strategier och lösningar som stärker lokalsamhället och skapar positiva effekter för människorna som bor och vistas där.*

Inga specifika insatser inom jämställdhet från byggnadsnämndens verksamheter nämns i relation till övriga program

Personalpolitiska mål

Inga specifika insatser från byggnadsnämndens verksamheter inom jämställdhet nämns i relation något av de personalpolitiska målen.

Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Inga specifika utmaningar eller möjligheter i relation till jämställdhet nämns.

Övrigt

Byggnadsnämnden förtydligar i inledningen:

- Kommunstyrelsen har beslutat om anvisningar för nämnder och bolags verksamhetsplanering 2025 (dnr KS-2024/00555). Huvuddelen av nämndernas specifika insatser finns i tillsynsplaner, kontrollplaner, handlingsplaner och i avdelningarnas aktivitetsplaner. För helhetsbilden av hur exempelvis byggnadsnämnden arbetar med jämställdhet behöver samtliga planer läsas.

Byggnadsnämnden har i sin verksamhet ett eget avsnitt (nr 14) om jämställdhet på två sidor där nämnden hänvisar till strategi för jämställdhetsarbete samt CEMR-deklarationen.

- Nämnden arbetar löpande med jämställdhet inom bland annat; namnsättning, genusuppdelad serviceuppföljning inom bostadsanpassning, socialkonsekvensanalyser inom detaljplaneområdet, uppföljning intern genusfördelning, lönestatistik genusuppdelad, mm

Nr.	Åtgärd	Klart senast	Ansvar
1.	Kompetensutveckling medarbetare, 2–3 timmar	2025	Förvaltning
2.	Kompetensutveckling förtroendevalda, 2–3 timmar	2025	Förvaltning

I styrkortet ingår resultatmått (nyckeltal) med jämställdhet och könsuppdelad statistik.

Fritidsnämnden

Grunduppdrag

- Fritidsnämnden ansvarar för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning.

Inriktningsmål och program

Inga specifika insatser från fritidsnämndens verksamheter inom jämställdhet nämns i relation något av programmen, inklusive programmet för social hållbarhet.

Personalpolitiska mål

Inga specifika insatser från fritidsnämndens verksamheter inom jämställdhet nämns i relation något av de personalpolitiska målen.

Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Möjligheter:

- Ett rikt, jämlikt, jämställt föreningsliv med många ideellt engagerade medborgare.

Övrigt

I styrkorten ingår flera resultatmått med jämställdhet och könsuppdelad statistik.

För- och grundskolenämnden

Grunduppdrag

- Nämnden ska säkerställa att den kommunala utbildningen utgår från grundläggande demokratiska värderingar och alla barn och elevers lika värde.

Nämndspecifika strategier och fokus

Ökad likvärdighet

- Alla barn och elever, oavsett social och ekonomisk bakgrund, kön, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet och funktionsnedsättning, ska ges förutsättningar för att nå målen med utbildningen.
- För att utjämna skillnader mellan barn och elever har nämnden beslutat om resursfördelningsmodeller som bidrar till likvärdiga förutsättningar skolornas arbete för att eleverna på skolan ska nå målen för utbildningen oavsett barnens och elevernas socioekonomiska bakgrund, kön och funktionsnedsättning.

Inriktningsmål och program

Inga specifika insatser från för- och grundskolenämndens verksamheter inom jämställdhet nämns i relation något av programmen, inklusive programmet för social hållbarhet.

Personalpolitiska mål

Personalpolitiskt mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.

- För- och grundskolenämndens verksamheter ska spegla samhällets struktur och präglas av jämställdhet och kulturell mångfald. Att bredda perspektivet på rekrytering och ta tillvara kompetenser är därför en viktig fråga för att attrahera och nå framtida medarbetare likväl som nya grupper av medarbetare på arbetsmarknaden.

Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Inga specifika utmaningar eller möjligheter i relation till jämställdhet nämns.

Övrigt

I styrkorten ingår flera resultatmått med jämställdhet och könsuppdelad statistik.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Grunduppdrag

Jämställdhet nämns inte specifikt i beskrivningen av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens grunduppdrag.

Nämndspecifika strategier och fokus

Ökad likvärdighet

- Alla elever och vuxna, inom nämndens verksamhetsområden, oavsett social och ekonomisk bakgrund, kön, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet och funktionsnedsättning, ska ges likvärdiga förutsättningar för utveckling, lärande och hälsa utifrån verksamhetens mål för att nå sin fulla potential både kunskapsmässigt och socialt.
- En likvärdig skola för alla elever syftar till att kompensera för socioekonomiska skillnader, behov och förutsättningar. Resursfördelningsmodellen bidrar till att utjämna skillnader och bidra till likvärdiga förutsättningar för skolornas arbete för att elever ska nå målen för utbildningen oavsett elevens socioekonomiska bakgrund, kön och/eller funktionsnedsättning.

Inriktningsmål och program

Program för social hållbarhet

- Fortbildningsinsatser i skolan för lärare och elever kring frågor om sexualitet, samtycke och relationer samt sex mot ersättning samt hedersrelaterat våld sker återkommande.

Inga specifika insatser inom jämställdhet från gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter nämns i relation till övriga program

Personalpolitiska mål

Personalpolitiskt mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.

- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter ska spegla samhällets struktur och präglas av jämställdhet och kulturell mångfald. Att bredda perspektivet på rekrytering och ta tillvara kompetenser är därför en viktig fråga för att attrahera och nå framtida medarbetare likväl som nya grupper av medarbetare på arbetsmarknaden.

Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Inga specifika utmaningar eller möjligheter i relation till jämställdhet nämns.

Övrigt

I styrkortet ingår flera resultatmått med jämställdhet och könsuppdelad statistik.

Individ- och familjenämnden

Grunduppdrag

Jämställdhet nämns inte specifikt i beskrivningen av individ- och familjenämndens grunduppdrag.

Planering 2025:

- För att uppfylla grunduppdraget och jobba mot målsättningen på en övergripande nivå ska nämnden bland annat:
 - Ställa om i enlighet med ny lagstiftning: Den nya socialtjänstlagen förväntas träda i kraft vid halvårsskiftet 2025. Med den nya lagen ska socialtjänsten bli mer förebyggande, tillgänglig, jämställd och kunskapsbaserad. Förberedelser inför omställningen har startat, bland annat deltar förvaltningen i ett nationellt projekt (Tidiga insikter för tidiga insatser). De läges- och behovsanalyser som genomförs under hösten 2024, både lokalt och regionalt, förväntas utgöra riktning för det omställningsarbete som behöver genomföras under 2025.
 - Planera för ett systematiskt jämställdhetsarbete: Den nya socialtjänstlagen lyfter fram att socialtjänsten ska vara jämställd. Nämnden planerar att ta stöd i SKR:s vägledning "Med öppna ögon. Guide till jämställd socialtjänst" för att arbeta mer systematiskt med jämställdhetsarbete, och kartlägga arbetssätt utifrån ett jämlikhets- respektive jämställdhetsperspektiv. Under 2025 planerar nämnden att förtydliga uppföljningen av jämställdhetsarbetet ute i verksamheterna. Verksamheterna har länge arbetat med att synliggöra skillnader i kön genom könsuppdelad statistik. I de fall statistik visar att det finns omotiverade skillnader mellan kvinnor och män ska analyser ur ett jämställdhetsperspektiv alltid göras. Analyserna leder till åtgärder som planeras och genomförs i syfte att säkra jämställdhetsintegrering i verksamheter. I bilaga 2 finns en planering för särskilda aktiviteter utifrån den kommunövergripande jämställdhetsstrategin för de kommande två åren

Inriktningsmål och program

Inga specifika insatser inom jämställdhet från individ- och familjenämndens verksamheter nämns i relation till övriga program

Program för social hållbarhet

Fokusområde 1: Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

1.2 Ett Umeå fritt från våld

- Nämndens planering: Socialtjänsten har ett särskilt ansvar för att de som utsatts för våld i nära relation, barn som upplevt våld och att personer som utövar våld får det stöd och den

hjälp de behöver. Nämnden har tagit initiativ till Umeå kommuns handlingsplan mot våld. I planen tas ett helhetsgrepp mot våldsbrotten i Umeå kommun. Till handlingsplanen finns en aktivitetsplan som Umebra samordnar. Arbetet har sin utgångspunkt i kommunens mål kring social hållbarhet och jämställdhet och det redan pågående arbetet mot våld inom olika våldsområden.

- I aktivitetsplanen lyfts bland annat åtgärder kring skyddat boende, prostitution och människohandel samt utveckling av åtgärder för att motverka hedersrelaterat våld.
- Centrum mot våld, som har ett särskilt uppdrag som kompetenscentrum kring våldsfrågor, drivs i samverkan mellan nämnden och Region Västerbotten. Centrum mot våld erbjuder stöd till personer som lever/har levt i förhållanden där det förekommer våld. Centrum mot våld tillhandahåller även Barnahus, en verksamhet som samordnar stöd och hjälp till barn som misstänks vara utsatta för allvarliga brott.

Fokusområde 2: Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv

2.3 Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

- Nämndens planering: I aktivitetsplanen som hör till Umeå kommuns handlingsplan mot våld beskrivs åtgärder som hör till nämndens ansvarsområde. Det finns flera verksamheter inom nämndens område som fokuserar på våldsutsatta och det sker även inom ramen för olika samarbeten.
- Centrum mot våld erbjuder stöd till våldsutsatta. Inom verksamheten finns olika typer av stöd till våldsutsatta kvinnor. Stödet som ges anpassas utifrån situation och behov.
- Individ- och familjenämnden har sedan många år tillbaka samverkan med Kvinno- och tjejjouren samt Umeå stadsmission för att erbjuda ett tryggt och bra stöd till våldsutsatta kvinnor, ta vara på barns rättigheter och att sprida information om mäns våld mot kvinnor. Kvinno- och tjejjouren arbetar för ett jämställt samhälle fritt från våld. Umeå stadsmission erbjuder skyddat boende till våldsutsatta kvinnor i aktivt missbruk, våldsutsatta kvinnor med psykisk ohälsa, hedersrelaterat våld, de som hamnat i prostitution och människohandel samt kvinnor med olika funktionsvariationer.

Personalpolitiska mål

Personalpolitiskt mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.

- Nämndens planering: Individ- och familjenämndens verksamheter ska spegla samhällets struktur och präglas av jämställdhet och kulturell mångfald. Att bredda perspektivet på rekrytering och ta tillvara kompetenser är därför en viktig fråga för att attrahera och nå framtida medarbetare likväl som nya grupper av medarbetare på arbetsmarknaden.

Personalpolitiskt mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

- Nämnden ska inom ramen för skyddskommittéarbetet analysera vilka åtgärder förvaltningen behöver vidta för att minska sjukfrånvaron utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Inga specifika utmaningar eller möjligheter i relation till jämställdhet nämns.

Övrigt

Individ- och familjenämndens planering för jämställdhetsarbete 2025–2026:

Aktivitet	Omfattning
Ta stöd i SKR:s vägledning "Med öppna ögon. Guide till jämställd socialtjänst" för att klara omställningen till den nya socialtjänstlagens krav om en jämställd och jämlik socialtjänst	Övergripande
Genomföra analyser av verksamhetsstatistik utifrån ett jämställdhetsperspektiv	Övergripande
Göra en uppföljande studie av genomförandeplaner utifrån ett jämställdhetsperspektiv inom LSS-boende	Ge stöd och service enligt LSS
Analysera ej verkställda beslut inom LSS utifrån ett jämställdhetsperspektiv	Ge stöd och service enligt LSS
Säkra att de arbetslivsrehabiliterande insatser som finns tillgängliga leder till att kvinnor och män närmar sig arbetsmarknaden och ges lika förutsättningar för att uppnå självförsörjning	Ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av ekonomiskt bistånd

Kulturnämnden

Grunduppdrag

- Kulturnämnden svarar för folkbibliotek, Skolbiblioteksservice, konstverksamhet, kulturskola, kvinnohistoriskt museum, kultur i skolan, kultur för seniorer, arrangemang i Väven och kommungemensamma arrangemang samt den kommungemensamma konstsamlingen.

Inom beskrivningen av kulturnämndens verksamheter nämns jämställdhet inom programavdelningens uppdrag.

Inriktningsmål och program

Program för social hållbarhet

Inriktningsmål 2: Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

- Kulturnämndens planering för inriktningsmål 2 Kulturnämndens verksamheter ska arbeta aktivt för jämställdhet, jämlikhet och möjlighet till likvärdigt deltagande i kulturlivet.
- Programavdelningen ska arbeta för jämställdhet, jämlikhet och möjlighet till likvärdigt deltagande i kulturlivet. Programavdelningen ska också arbeta aktivt för att nå nya målgrupper utifrån deras förutsättningar och behov.

Inga specifika insatser inom jämställdhet från kulturnämndens verksamheter nämns i relation till övriga program.

Personalpolitiska mål

Inga specifika insatser från kulturnämndens verksamheter inom jämställdhet nämns i relation något av de personalpolitiska målen.

Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Inga specifika utmaningar eller möjligheter i relation till jämställdhet nämns.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Grunduppdrag

Jämställdhet nämns inte specifikt i beskrivningen av miljö- och hälsoskyddsnämndens grunduppdrag.

Inriktningsmål och program

Inga specifika insatser inom jämställdhet från miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamheter nämns i relation till övriga program

Personalpolitiska mål

Inga specifika insatser från miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamheter inom jämställdhet nämns i relation något av programmen, inklusive programmet för social hållbarhet.

Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Inga specifika utmaningar eller möjligheter i relation till jämställdhet nämns.

Övrigt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden förtydligar i inledningen:

- Kommunstyrelsen har beslutat om anvisningar för nämnder och bolags verksamhetsplanering 2025 (dnr KS-2024/00555). Huvuddelen av nämndernas specifika insatser finns i tillsynsplaner, kontrollplaner, handlingsplaner och i avdelningarnas aktivitetsplaner. För helhetsbilden av hur exempelvis byggnadsnämnden arbetar med jämställdhet behöver samtliga planer läsas.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i sin verksamhet ett eget avsnitt (nr 14) om jämställdhet på två sidor där nämnden hänvisar till strategi för jämställdhetsarbete samt CEMR-deklarationen.

- Nämnden arbetar löpande med jämställdhet inom bl.a. genusuppdelad löneuppföljning. Nämnden har sedan tidigare tagit fram en jämställdhetsplan med aktiviteter för avdelningen som behöver revideras under 2025.

Nr.	Åtgärd	Klart senast	Ansvar
1.	Kompetensutveckling medarbetare, 2–3 timmar	2025	Förvaltning
2.	Kompetensutveckling förtroendevalda, 2–3 timmar	2025	Förvaltning
3.	Revidering av jämställdhetsplan	2025	Avdelning

I styrkortet ingår resultatmått (nyckeltal) med jämställdhet och könsuppdelad statistik.

Personalnämnden

Grunduppdrag

- Nämnden ska: samordna kommunens övergripande kompetensförsörjningsarbete och verka för mångfald och inkludering i organisationen och bland kommunens anställda

Grunduppdragets genomförande

- Uppdraget att samordna det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs bland annat genom återrapportering till nämnden från årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, organisatorisk och social arbetsmiljö samt aktiva åtgärder för att förhindra diskriminering. Under året fortgår det arbetet och den gemensamma processen där medarbetarundersökningen utgör grund till både uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet samt analys avseende aktiva åtgärder för att förhindra diskriminering.

Inriktningsmål och program

- Fokusområdet Arbete och försörjning ansvarar personalnämnden för, tillsammans med kommunstyrelsen. Här handlar det om att vidta åtgärder för att förhindra diskriminering och säkerställa jämlika möjligheter. Kommunfullmäktige skriver: "För att säkerställa mångfald och jämlika möjligheter behöver kommunen som arbetsgivare visa att medarbetare inte missgynnas på grund av etnisk bakgrund eller trosuppfattning vid rekrytering, möjlighet till intern rörlighet, utveckling och avancemang. Kommunen i egenskap av arbetsgivare ska ta fram tydliga åtgärder för att nå breddad rekrytering till ledningsarbete, i första hand genom att aktivt bredda rekryteringen till de kommuninterna ledarskaps- och traineeutbildningar som genomförs. Ett systematiskt arbetssätt för att bättre mäta och möjliggöra analys och åtgärder i relation till diskrimineringsgrunderna behöver tas fram. Arbetet skall följas upp inom ramen för aktiva åtgärder och de personalpolitiska målen."

Inga specifika insatser från personalnämndens verksamheter inom jämställdhet nämns i relation till övriga program.

Personalpolitiska mål

Inga specifika insatser från personalnämndens verksamheter inom jämställdhet nämns i relation något av de personalpolitiska målen.

Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Personalnämndens verksamhetsplan saknar avsnittet utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt.

Tekniska nämnden

Grunduppdrag

Jämställdhet nämns inte specifikt i beskrivningen av tekniska nämndens grunduppdrag.

Inriktningsmål och program

Inriktningsmål 3: Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina liv

- Så bidrar tekniska nämnden: Inom nämndens område finns många områden som kan bidra till att ge förutsättningar både för män och kvinnor. Särskilt kan nämnas att känna sig trygg i våra offentliga rum och tillgången till kollektivtrafik och hållbara färdsätt då kvinnorna använder de färdsätten mer. Tekniska nämnden har under många år arbetat för att jämställdhetsarbetet ska ge avtryck i det offentliga rummet och inför 2023 fick nämnden i uppdrag att förnya det arbetet. Nämnden har dessutom sett behov av att prioritera ett arbete kring medborgardialog för att på så sätt öka delaktigheten och inflytandet från alla medborgare i kommunens utveckling.
- Nämndens prioriteringar för perioden:
 - Medborgardialoger och stadsdelsåtgärder
 - Utveckla tryggare mötesplatser, ett större projekt väljs ut ur investeringsplanen utifrån perspektivet jämställd stadsutveckling.

Inga specifika insatser inom jämställdhet från tekniska nämndens verksamheter nämns i relation till övriga program

Personalpolitiska mål

Personalpolitiskt mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

- Det systematiska arbetsmiljöarbetet, att följa rådande lagkrav samt arbeta med jämställda arbetsförhållande bidrar till att vi får friskare medarbetare och bättre arbetsplatser.

Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Inga specifika utmaningar eller möjligheter i relation till jämställdhet nämns.

Äldrenämnden

Grunduppdrag

Jämställdhet nämns inte specifikt i beskrivningen av äldrenämndens grunduppdrag.

Inriktningsmål och program

Nämndens arbete för att uppfylla programåtaganden i Program för social hållbarhet

- Nämnden utvecklar också arbetet med att uppmärksamma våldsutsatta inom verksamheterna utifrån nyligen fastställd övergripande riktlinje. Kompetensutveckling ska kontinuerligt erbjudas berörd personal.

Inga specifika insatser inom jämställdhet från äldrenämndens verksamheter nämns i relation till övriga program

Personalpolitiska mål

Mål 5 - Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället

- Kompetensen hos chefer och medarbetare när det gäller våld i nära relationer, hedersproblematik samt kunskapen kring äldre och psykisk hälsa ska öka.

Mål 6 - Umeå kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som klarar kompetensförsörjningen och kommunens medarbetare ska spegla mångfalden i samhället

- Kompetensen hos chefer och medarbetare när det gäller våld i nära relationer, hedersproblematik samt kunskapen kring äldre och psykisk hälsa ska öka.

Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Inga specifika utmaningar eller möjligheter i relation till jämställdhet nämns.

Övrigt

I styrkorten ingår flera resultatmått med jämställdhet och könsuppdelad statistik.

Överförmyndarnämnden

Grunduppdrag

Jämställdhet nämns inte specifikt i beskrivningen av överförmyndarnämndens grunduppdrag.

Inriktningsmål och program

Inga specifika insatser från överförmyndarnämndens verksamheter inom jämställdhet nämns i relation något av programmen, inklusive programmet för social hållbarhet.

Personalpolitiska mål

Inga specifika insatser från överförmyndarnämndens verksamheter inom jämställdhet nämns i relation något av de personalpolitiska målen.

Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Inga specifika utmaningar eller möjligheter i relation till jämställdhet nämns.